

Milos Inky, Rikolo

HOVORY

ozvěny nevypověditelného mezi člověkem a Bohem

V

jar 2021

Úvod

Tieto texty sú piatou časťou Hovorov z jari morového COVID-ového roku Pána 2021.

Samotný text je upravovaný len minimálne, z podstatnej časti ostáva tak, ako bol zapísaný počas adorácií. Text neprešiel ani žiadnou jazykovou korektúrou. Berte to ako ďalšiu súčasť autenticity toho, čo čítate.

Neberte ho preto, prosím, ako teologický traktát s precízne vycizelovanými formuláciami. Sú to slová, vety, ktoré vznikali tak ako vznikali, počas modlitby a hľadania na Pána. Ak by sa Vám aj náhodou zdalo, že si možno niektoré časti akoby odporujú – neodporujú si 😊. To len kresťanstvo, ktoré žijeme a Boh, s ktorým žijeme, sú paradoxné v samej svojej podstate. V Bohu však aj to, čo sa môže na prvý pohľad javiť ako protirečivé, nachádza svoje prekvapivé zjednotenie.

Jednotlivé kapitoly na seba nejako veľmi nenadväzujú. Sú zaznačené v takom poradí, v akom vznikali. Každá je svojim spôsobom samostatná. Predsa však možno niekomu príde užitočné čítať ich v takom poradí, v akom napísané sú.

Obsah

ÚVOD	2
DOKONALÝ NÁVOD	7
MODLITBA A PRIATEĽSTVO	10
PROSTO SPOLU SME...	14
VYZNANIE VIERY – VYZNANIE LÁSKY	17
MODLIŤ SA ZNAMENÁ VOJSŤ DO BOŽIEHO SVETA	19
TAJOMSTVO DOBRÝCH PASTIEROV...	21
TRÉNING BDELOSTI	24
NÁŠ ŽIVOT V SKRATKE	27
TAJOMSTVO PROSTÉHO BYTIA...	31
BYŤ LÁSKOU	33
BUĎ, ČÍM SI	35
STÁLE V NEBI	38
V MODLITBE SME...	40
ZAČAŤ ODZNOVA	41
BYŤ, ZNAMENÁ DELIŤ SA	45
ČRIEPKY I	46
ABBA, OCKO!	50
BOH, CIRKEV A EUCHARISTIA...	53
STVORENÍ PRE DOKONALOSŤ	56
UVOĽNENOSŤ PROSTEJ IDENTITY	60
STAL SI SA UŽ BOHOM?	63
AKO SA STAŤ?	68

KEĎ MÁME POCIT, ŽE SA VŠETKO AKOSI STRÁCA...	71
PREČO NEKAMEŇUJEME HRIEŠNIKOV	74
NECHAŤ KRISTA VLIATĽ SA	79
KEĎ DIABOL PÚŠŤA BUBÁKOV...	81
TÁ OHROMUJÚCA HĽBKA	83
KRÁĽOVSTVO MUČENÍKOV	85
SVÄTÝ ZA JEDINÝ DEŇ?	89
ČRIEPKY II	93
ČIERNA ALEBO BIELA, NIČ VIAC	96
TAKÁ NORMÁLNA MODLITBA	99
VTÁČIA LEKCIA	101
JE HNEV VÁŠ PRIATEĽ?	104
PREJEDENÍ TORTAMI	106
AKO V ŤAŽKÝCH ČASOCH...	107
PREČO UŽ NEMÔŽEME MLČAŤ	109
ODPUSTENIE A MILOSRDENSTVO	111
JEDNODUCHO, VIERA JE SKUTOK	114
JEDNODUCHO, SYNOVIA	117
NESTRANNÍ AKO BOH	120
TAVIACA PEC BOŽIEHO MILOSRDENSTVA	121
SPOLOČENSTVO VETERÁNOV	123
AK HĽADÁME POCITY, NIE JE TO SKUTOČNÉ	126
ČRIEPKY III	128
HNEV A ZNOVUZRODENIE	131
VIERA, PRAVDA A ZNOVUZRODENIE	135

MYSTIKA VOLA A OSLA	138
PROFESIONÁL	139
PREČO NEŽIJEME NA PÁRTY	141
BAGRISTOVA LEKCIA NÁDEJE	144
ŠTEFAN, ANJEL V KRISTOVI	146
BLÍZKOSŤ JE PODOBNOSŤ	149
NESKRÝVAJ SVÄTÉ TÚŽBY!	150
POVERČIVÉ POKRYTECTVO	151
PRVÁ V PORADÍ JE LÁSKA	153
LAODICEA	155
LÁSKA JE BYTIE	159
PASTIER V LAODICEI	161
SLÁVA PRÍTOMNOSTI	163
ČRIEPKY IV	165
ISTOTA SPASENIA SA PODĽA JÁNA?	168
KDE JE VINIČ, KTO JE RATOLESŤ?	170
ROZPOZNAŤ TELO, ROZPOZNAŤ KMEŇ	174
JÁNOVO EVANJELIUM	176
ZVONKU, ALEBO ZVNÚTRA?	180
VO VNÚTRI AJ MY SME	182
O ČOM BUDHA SNÍVAL, KRISTUS USKUTOČNIL	184
KEĎ MYŠLIENKY SA TÚLAJÚ, ALEBO O ROZTRŽITOSTI SRDCA	186
PRÁZDNA VOĽBA, PRÁZDNY ŽIVOT	189
EXISTUJE POKUŠENIE MODLIŤ SA?	190
SRDCOM KREŠŤANSTVA JE CIRKEV	193

KTO TEDA SME?	196
BEZMOCNOŠŤ JE BRÁNA K SILE	199
ČO ZVLÁŠTNE JEŽIŠ ROBIL?	201
ČRIEPKY V	205
OBRÁTENIE, ČIŽE ROZHODNUTIE SA	208
PREČO SI HĽADÁME SÚRODENCOV	212
ZÁUJMOV A ZRANITEĽNOSŤOU TO ZAČÍNA	214
LEN ON A VŠETKO V ŇOM	215
VIERA ZEMITÁ	216
PASTORÁCIA = SVEDECTVO + UČENÍCTVO	219
PREČO JE KREŠŤANSTVO O SLOBODE	222
NEHRAŤ PRED BOHOM DIVADLO	225
BYŤ ÚPLNE PLNÝ KRISTA	227
ADOPTOVANÍ	230
KEDY SA Z PRIATEĽOV STALI BRATIA?	232
VZDAJ SEBA, NÁJDEŠ SEBA	235
TAJOMSTVO ŽIVOTA V PRÍTOMNOSTI	237
DIERKOU DO SVETA	239
KTO TEDA SME A KAM VLASTNE PATRÍME?	241
SMÚTIŤ S BOHOM...	243
OBUJTE SI POHOTOVOŠŤ	245
BOŽIE KRÁĽOVSTVO SA PRIJÍMA ZANECHANÍM SVETA	246
ČRIEPKY VI	251
SLOVNÍČEK A VYSVETLIVKY	255

Dokonalý návod

"Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám. Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám." (Lk 6, 36-38)

Toto je všetko. Kompletný návod. Chceš sa dostať do Neba? Začni to žiť. Kde? V Cirkvi, v spoločenstve bratov. Žiadnych okolo seba nevidíš? Nevadí. Ježiš tesne pred tým povedal:

"Ale milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým." (Lk 6, 35)

Nedajme sa oklamať slovami 'nenávisť' a 'nepriateľ'. Písmo (a hebrejčina) nimi označuje čokoľvek od 'milovať', ale až na druhom mieste až po smrteľnú nenávisť, od skutočného nepriateľa až po vari niekoho, kto je nám síce známy, ale nie je to ešte náš dôverný priateľ ani to nie je brat či sestra a je nám teda ešte stále viac či menej cudzí.

Ježiš hovorí, začni sa k nim prosto správať ako *syn Boha*. To je všetko. Základom je identita, viera v to, že naozaj si synom Otca, dedičom Kráľovstva, bratom Jednorodeného a členom Božej Rodiny. Buď prosto *synom* a správej sa k ostatným ľuďom, ku všetkým, *ako syn*. Dokážeš to, lebo synom už si. Tvoj domov je už v Nebi. Už máš svojej dedičstvo. Ľudia sa medzi sebou ruvú o pozemské veci, ale ty už nie. Si od sveta slobodný, odstáhoval si sa do Neba, tam už tvoje srdce žije. Preto, už slobodný, môžeš konať a správať sa k ľuďom ako Boh, ktorý tiež je mimo ich zápasov.

No a keď ich potom časom získaš, ustanovte spolu spoločenstvo, rodinu, *komunitu* Cirkvi. A ako? No presne takto:

Buď *milosrdný*. Rozhodni sa byť verným a oddaným priateľom tvojmu bratovi. Súčiť s ním, počúvaj ho, usiluje sa mu rozumieť a chápať ho a byť mu oporou, verným druhom a oddaným sprievodcom na ceste.

"Kým som bol s nimi, ja som ich zachovával v tvojom mene, ktoré si mi dal. Ochránil som ich a nikto z nich sa nestratil, iba syn zatratenia, aby sa splnilo Písmo." (Jn 17, 12)

Nesúď ho. Neporovnávaj sa s ním ako to robia ľudia sveta, bažiaci po svetskej veľkosti a uznání a dôležitosti a sláve. Ty už toto všetko ako syn máš v Bohu. Nepotrebuješ sa nad neho povyšovať. Ani si svoj pocit dobroty a správnosti neodvodzuješ od toho, že iných zatratíš, pretože len s jedným sa porovnávaš, si svojím Otcom.

"No mne naozaj málo záleží na tom, či ma súdite vy alebo iný ľudský súd. Ani sám seba nesúdim, lebo nie som si ničoho vedomý, ale to ma neospravedlňuje. Pán je môj sudca." (1Kor 4, 3-4)

Nebudeš ani iných *odsudzovať*. V Písme „súdiť“ niekoho znamená „vládnuť“, vládca je sudca a prvý vládcovia Izraela sa nazývali práve *sudcovia*. Nie si ako diabol ani ako ľudia sveta, bažiaci po moci a túžiaci iným vládnuť. Ty si dostal inú moc, víťaziť nad Zlým. A moci nad inými si sa vzdal, lebo si pochopil, že je zo Zlého. Boh inak vládne a ty sa učíš byť bohom.

"Ježiš ich zavolať k sebe a povedal: "Viete, že vládcovia národov panujú nad nimi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc. Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vašim služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vašim sluhom. Ako ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých." (Mt 20, 25-28)

Odpusť im, to znamená, prepusť ich z reťaze svojich sebeckých nárokov a očakávaní. Prijmi ich takých, akí sú. Miluj ich takých, akí sú. Už viac žiaden hnev, žiadne urážanie sa, žiadna nechúť, lebo ten druhý nenaplnil naše

očakávaní alebo nie je podľa našich predstáv. Tak, ako aj nás Boh prijal takých, akí sme. Môžeme to urobiť, veď už im netúžime vládnuť ani ich ovládať a nútiť byť podľa nás!

"Sotvakto zomrie za spravodlivého; hoci za dobrého by sa azda niekto odhodlal umrieť. Ale Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici." (Rim 5, 7-8)

"Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy! Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti!" (Kol 3, 13-14)

A čo iné je láska, než sa dávať jeden druhému? Než dávať druhému svoj čas, energiu, talenty, poznanie, áno, aj majetok a peniaze, ak treba - aby sme mu pomohli najlepšie ako vieme rásť v tom jedinom, na čom záleží a to je svätosť, Boží Život? Nie násilím, veď to ani nejde, ale práve oným odpustením a prijatím, vernosťou milosrdenstva, ktoré je oporou a inšpiráciou a tu sa stáva aj výzvou, pozvaním k rastu, sprevádzaním na ceste rastu, radovaním sa s druhým z jeho rastu, zdieľaním sa so sebou samým a účasťou na živote a ceste toho druhého?

"Napokon, bratia, radujte sa, zdokonaľujte sa, povzbudzujte sa navzájom, rovnako zmyšľajte, žite v pokoji a Boh lásky a pokoja bude s vami." (2Kor 13, 11)

Nakoľko takto žijeme a konáme, natoľko sme synmi Boha. Nakoľko sme synmi Boha, natoľko sme aj dedičmi Kráľovstva, ktoré práve v tejto láske a takomto živote - ktorý je životom Trojice! - spočíva. Ako teda meriame, tak nám namerajú. Koľko v láske dávame, toľko dokážeme sami od Boha prijať. Ak sme milosrdní a odpúšťame, sami prijímame odpustenie hriechov a Božie milosrdenstvo, ktoré nás prišlo oslobodiť práve od pýchy a sebeckva.

"Keď ako Otca vzývate toho, ktorý súdi bez nadŕžania osobám, každého podľa jeho skutkov, žite v bázni v čase svojho pobytu na zemi. Veď viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení

nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškvrneného Baránka." (1Pt 1, 17-19)

A tak nám Ježiš zanechal úplný a dokonalý a nesmierne stručný návod na to, ako kresťanom začať byť, ako kresťanstvo žiť a ako sa spasit' a do Večného Života vojsť.

"Ježiš mu povedal: "Chod' a rob aj ty podobne!"" (Lk 10, 37)

Modlitba a priateľstvo

Boh nie je džin vo fľaši. Modlitba nie je Jeho vyvolávanie a viera magické zaklínadlo na Jeho ovládanie. Modlitba, to je vec lásky, blízkosti a priateľstva. Ako hovorí sám Ježiš:

"Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to. ... Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske!" (Jn 15, 7.9)

Je to o opravdivej blízkosti, kedy sme Ježišovi blízki, lebo sme Jeho druhovia, s Ním žijeme, pre Neho a s Ním pracujeme, trávime s Ním svoj čas, svoj život... V Písme často vidíme tento vzťah blízkosti a modlitby.

"Len čo vyšli zo synagógy, vošiel s Jakubom a Jánom do Šimonovho a Ondrejovho domu. Šimonova testiná ležala v horúčke. Hned' mu povedali o nej. Pristúpil k nej, chytil ju za ruku a zdvihol. Horúčka ju opustila a ona ich obsluhovala." (Mk 1, 29-31)

"Niektorí z tých, čo sa cez sviatky prišli klaňať Bohu, boli Gréci. Pristúpili k Filipovi, ktorý bol z galilejskej Betsaidy, a prosili ho: "Pane, chceli by sme vidieť Ježiša." Filip šiel a povedal to Ondrejovi. Ondrej a Filip to išli povedať Ježišovi." (Jn 12, 20-22)

Táto blízkosť nie je nič abstraktné. Ježiš to zariadil tak, aby bol telesne prítomný medzi nami, na každom mieste. V *Eucharistii*, ktorá je Jeho Telom, Ním samým. V *Tele Cirkvi*, ktorá sa z Eucharistie rodí, ktorá je Ním a On ňou a v ktorej môžeme s Ním žiť, pracovať, slúžiť Mu rovnako ako vtedy na počiatku Apoštoli.

"Vtom prišli jeho učeníci a divili sa, že sa rozpráva so ženou. Ale nik nepovedal: "Čo sa jej pýtaš?" Alebo: "Prečo sa s ňou rozprávaš?" Žena nechala svoj džbán, odišla do mesta ... Medzitým ho učeníci prosili: "Rabbi, jedz!"" (Jn 4, 27-28.31)

"Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili." (Mt 25, 40)

Všetko toto v Duchu Svätom, ktorý to preniká a v ktorom sa z toho stáva skutočný vzťah, kde my slúžime a hovoríme k *Telu* Krista a On odpovedá a naplňa nás vo svojom *Duchu*.

"A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky — Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, veď ostáva u vás a bude vo vás. Nenechám vás ako siroty, prídem k vám." (Jn 14, 16-18)

Ježiš často hovorí o tomto obojstrannom vzťahu a obojstrannej podmienenosti tohto vzťahu, kde pri všetkej nerovnosti prispievame každý, my aj Boh, v tomto smere rovnakým dielom:

"Nesúd'te a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám. Dávajte a dajú vám: ... Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám." (Lk 6, 37-38)

"Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach. Ale toho, kto mňa zaprie pred ľuďmi, aj ja zapriem pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach." (Mt 10, 32-33)

Aj o modlitbe potom môžeme parafrázovať: Kto mňa počúva, aj ja jeho vypočujem. Kto mne slúži, tomu aj ja poslúžim. Kto pracuje pre mňa, pre toho aj ja budem pracovať. V trochu inej podobe to nakoniec Ježiš hovorí aj tu:

"Nebud'te teda ustarostení a nehovorte: "Čo budeme jesť?" alebo: "Čo budeme piť?" alebo: "Čo si oblečieme?"! Veď po tomto všetkom sa zháňajú pohania. Váš nebeský Otec predsa vie, že toto všetko potrebujete. Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše." (Mt 6, 31-33)

Vy sa starajte o *Božie* veci a Boh sa postará o tie *vaše*. V tom je nakoniec tajomstvo priateľstva, že sa staráme o veci svojho priateľa - a zároveň vieme, že on sa rovnako stará o nás, lebo nám je tiež priateľom.

V tom je aj tajomstvo svätých. Boli blízki Bohu, preto Boh bol blízky im a prejavovalo sa to zjavnými a silnými aj vonkajšími prejavmi Jeho prítomnosti.

Sme, Pane, priatelia? Ty hovoríš:

"Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca. Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene." (Jn 15, 15-16)

Som ale ja priateľom *Tebe*? Som naozaj blízkym a dôverným a oddaným priateľom *Tebe*? Sme naozaj aj čo sa mňa týka priatelia? Ty si prišiel, aby si bol so mnou. Som ja rovnako s *Tebou*?

Boh sa dáva *bezpodmienečne*, avšak tento dar Jeho priateľstva funguje *podmienečne*, len natoľko, nakoľko je nami rovnakou mierou prijatý.

Adorácia Eucharistie, miesto, kde nás Ježiš v'ahuje do tohto vz'ahu. Farnosť, Cirkev, miesto, kde sa učíme vidieť, vnímať, rozoznávať Ježiša,

vidieť Ho, rozpoznať - a ako priateľovi Mu slúžiť a žiť s Ním (asi podobne, ako blcha na chrbte slona len pozvoľna rozoznáva a uvedomuje si, že to nie je nejaký kus šedej pôdy, ale ohromný živý tvor, na ktorého povrchu ona sama žije - aj my vidíme sprvu len jednu malú bunku Jeho tela, farnosť a jej drobné *organely*, farníkov a len pozvoľna rozpoznávame túto bunku ako súčasť živého Krista, obrovitej osoby, v ktorej drobnej časti žijeme).

Áno, o toto ide. Stať sa skutočne a skutočným priateľom Boha, Jeho druhom, spoločníkom. Skutočne a opravdivo. Nepozerať na Neho ako na *džina*, ktorého vyvolávam, keď mám trable a hľadám, ktorá modlitba či technika viery na Neho najviac zaberá, aby som z Neho dostal čo práve chcem! Ani ako na nejakého *riaditeľa* "tam kdesi hore", ani ako na *sudcu*, ktorý ma len prísne sleduje a raz vari aj potrestá, ani ako na *sluhu*, ktorý na seba mlčky berie všetky moje hriechy a platí všetky moje dlhy, aby som si ja, veľkomožný pán, mohol užívať bezstarostnosť "spaseneho človeka" ktorého "*hriechy sú prehodené na Krista a preto nemá hriechu, hoci hreší*" (porov. Martin Luther).

Stať sa s Bohom naozaj blízkymi a dôvernými priateľmi. A teda priateľom všetkým bratom a sestrám, veď oni sú, bez ohľadu na to, či pekné alebo nie, zdravé alebo choré, *organely*, údy Jeho Tela. Nie je možné Krista od Jeho Tela nijako oddeliť. Oboje jedno je.

"Ak niekto povie: *"Milujem Boha," a nenávidí svojho brata, je luhár. Veď kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí. A toto prikázanie máme od neho: aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata.*" (1Jn 4, 20-21)

Ach, ako má lákaš a priťahuješ k sebe, vt'ahuješ do Seba č Eucharistii! Blahoslavený, kto rozpozna Teba, to isté Telo aj v údoch farnosti, v bratoch a sestrách i v organizme Cirkvi ako celku! Blažený, kto Ťa tam i tam miluje, adoruje, vidí, slúži Ti, žije s Tebou, veď si to stále len Jeden Ty. Nie dva, ale jedno sú, Eucharistia a Cirkev. Dve podoby Jedného. Z Eucharistie je Cirkev, v Cirkvi je Eucharistia.

Adorovať Krista v Eucharistii. Adorovať Krista v bratoch, v Tele Cirkvi. Oboje jedno je, oboje Jeden Je. Náš život ako kresťanov je životom vidiacich. Je to život *kontemplácie*.

"On vravel: "A kto je to, Pane, aby som v neho uveril?" Ježiš mu povedal: "Už si ho videl — a je to ten, čo sa rozpráva s tebou." On povedal: "Verím, Pane," a klaňal sa mu. Ježiš povedal: "Súdiť som prišiel na tento svet: aby tí, čo nevidia, videli, a tí, čo vidia, aby oslepli." (Jn 9, 36-39)

Prosto spolu sme...

Adorácia je okrem iného aj niečo, ako skúška, test našej blízkosti s Bohom. Alebo odraz tohto vzťahu.

Miguel de Molinos, keď hovorí o modlitbe pokoja a mlčania pred Pánom, hovorí aj to, že mnohí sú v pokušení radšej ísť a niečo robiť, než len tak mlčky byť pred Pánom.

Aj v adorácii máme pokušenie *niečo robiť*. Niečo sa aktívne modliť, niečo hovoriť. Alebo dokonca zanechať adoráciu, pretože by sme radšej mali ísť niečo robiť, nejako slúžiť Bohu, Kráľovstvu, ľuďom...

Nie je ale cieľom tohto všetkého vzťah s Bohom? Priateľstvo s Bohom? Zaiste!

A keď sa stretnú *dvaja priatelia, fakt dobrí priatelia, ktorí celý deň spoločne pracovali a teraz majú chvíľu, keď sú tu len dvaja sami? Vari nebudú len tak sedieť jeden s druhým, najskôr mlčky, ved' boli spolu, poznajú jeden druhého, všetko už bolo dávno a mnohokrát povedané? A v tomto mlčaní a tichu sa budú tešiť z prostej blízkosti jeden druhého, z toho, že jednoducho tu spolu sú, jeden s druhým. Nič viac im netreba.*

Toto je adorácia. Sedíme s Ježišom. Celý deň sme spolu pracovali či ešte len budeme spolu pracovať, ale teraz máme chvíľu, hodinku - dve iba pre seba. Mnohé a veľa sme si už vzájomne povedali, niet veľa čo viac hovoriť, práve teraz. A tak len *sme*. Jeden s druhým. Jeden vedľa druhého. Tešíme sa a vychutnávame si ten prostý fakt, že sme spolu, priateľ s Priateľom. Brat s Bratom. Súrodenci. Rodina. Boh a my. Netreba slov. Netreba nič. Sama blízkosť stačí.

"Tu zostúpila na vrch Pánova sláva a oblak ho zahaloval šesť dní. V siedmy deň zavolal z oblaku Mojžiša. V očiach Izraelitov sa Pánova sláva na končiaroch vrchu javila ako žeravý oheň. Mojžiš vošiel do oblaku a Mojžiš zostal na vrchu štyridsať dní a štyridsať nocí." (Ex 24, 16-18)

Nepotrebujem vidieť. Nepotrebujem počuť. Nepotrebujem hovoriť. Ani nič si konať. On je tu. Ja som tu. Obaja sme tu. Som s Ním istý, úplne istý. Nepotrebujem od Neho nejaké slová či 'útechy', ako sa tomu niekedy hovorí. Sama táto blízkosť je najväčšou útechou. Prosto sme spolu a dokonale to stačí. Nie, že viac netreba. Viac vari ani nie je. Nakoniec, nie je Nebo presne toto, my v Ňom a On v nás, v dokonalejšej všetko obsahujúcej nehybnosti večného Teraz?

Nepotrebujem hovoriť slová. Nie je potrebné pripomínať ani Jemu, kto a za koho sa modlím a prosím. Veď On *"vie, čo potrebujete, prv, ako by ste ho prosili"* (Mt 6, 8). Všetko toto a všetkých týchto sme v sebe prosto priniesli k Nemu a pred Neho, v nás tu sú, pred Ním, predložený Jemu. Viac netreba. Boh, ja - a cezo mňa oni a všetko - mlčky pred Pánom, s Pánom, s Bratom a Súrodencom, s Priateľom, s Otcom. On vie. Netreba Mu ani pripomínať ani radiť.

A tak sa tešíme, Boh i ja, z toho, že sme spolu. Prosto spolu. Len tak, spolu.

"Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prideme k nemu a urobíme si uňho príbytok." (Jn 14, 23)

"... moja rozkoš (je byť) medzi synmi ľudskými." (Prís 8, 31)

Nie je v tom nič umelé, žiadna pretváрка, žiadne násilie, naopak, hlboká uvoľnenosť. Sme pred Pánom s Pánom takí, akí sme, so všetkým, čo v nás je, pretože sme s Priateľom, s Bratom. Nie s cudzím. Nie pred nejakým potentátom, pred ktorým by sme museli čosi hrať. Nie pred sudcom, ale Spasiteľom, záchrancom, Starším Bratom, ktorý nás vyhľadal a vedie naspäť, domov, k Otcovi. K Bohu, ktorý je naším Otcom. Do Neba, ktoré je našim Domovom. Našou Rodinou.

Vskutku, tu spočíva naša identita. Synmi sme len vo vzťahu k Otcovi, bratmi len vo vzťahu ku Kristovi, deťmi len v kruhu Rodiny Boha. Vzťah a blízkosť sú našou samou identitou, Boh sám a Jeho Rodina sú súčasťou a základom tejto identity. Bez nich a sami osebe sme nič, úbohí stratení smrteľníci, nič viac. Len v Bohu sme, čím sme. Preto je adorácia, jej mlčanie, tak blízka a tak napíňajúca. Je ako studňa, v ktorej sa dotýkame samej podstaty svojho bytia, toho, čím v Bohu sme.

Čím viac takto *sme*, tým sme slobodnejší od sveta a jeho pút. Tým schopnejší sme v ňom potom aj *pracovať*, už po Božom. Čím viac s Kristom sme, tým viac s Ním aj dokážeme konať. V Ňom nachádzam seba.

"Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť." (Jn 15, 5)

"Božie Slovo bývalo v človeku a stalo sa Synom človeka, aby človeka naučilo prijímať Boha a z Otcovho láskavého rozhodnutia naučilo Boha bývať v človeku." (sv. Irenej z Lyonu)

Táto blízkosť je viac, než chvála či oslava Boha. Je podstatou aj samej liturgie. Ona je Životom. Učíme sa v tejto jednote žiť a konať všetko - a čo nie je možné v nej žiť a konať, to už v nás viac nemá miesto. Len vtedy začiatok konania nie je koncom adorácie.

Vyznanie viery – vyznanie lásky

Verím v Boha, Krédo... Je to vyznanie, alebo modlitba? Alebo oboje? Pretože prečo by modlitba nemohla a nemala byť vyznaním?

Dievča zamilované do svojho chlapca, manželka do svojho manžela, mu nebude mať problém opakovať znova a znova: 'Milujem ťa!', 'Si úžasný!', 'Som už navždy len tvoja!'

Tomáš apoštol, premožený Zmŕtvychvstalým, tiež vyznáva - svoju vieru, svoju lásku, svoju oddanosť a jeho vyznanie je modlitbou a modlitba vyznaním.

"Potom povedal [Ježiš] Tomášovi: "Vlož sem prst a pozri moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci, ale veriaci!" Tomáš mu odpovedal: "Pán môj a Boh môj!" (Jn 20, 27-28)

Vyznanie viery... *Modlili ste sa ho niekedy, alebo len recitovali? A ak modlili... ako? K Bohu? Či ešte viac, s Bohom? Pretože tak to hovorí Ježiš:*

"Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske! Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske." (Jn 15, 9-10)

Boh prichádza k nám ako Ženích zachrániť svoju unesenú nevestu. A hovorí jej, nalieha: *Ostaň so mnou! Ostaň vo mne! Drž sa ma! Nasleduj ma a všetko bude dobré! Vyvediem ťa z tvojho väzenia a odvediem späť, domov! Len sa ma drž, nasleduj ma a urob všetko, ako ti hovorím!*

A nevesta - čiže my - vo vyznaní viery odpovedá: *Môj milý, milovaný, verím Ti. Nasleduje Ťa, iba Teba. Držím sa Ťa, iba Teba. Dôverujem Ti, iba Tebe. Milujem Ťa!*

V tejto modlitbe sa tešia obaja. *Nevesta*, pretože *Ženich* po ňu prišiel a zachraňuje ju a ona v *Ňom* smie nájsť svoju istotu a bezpečie. *Ženich*, pretože našiel svoju nevestu a zachraňuje ju a ona Ho miluje, drží sa Ho, bude záchranná a budú spolu žiť, naveky, v Dome Otca.

A tak vyznanie viery je vyznaním lásky. A ktorá a aká modlitba by mohla byť viac modlitbou než tá, v ktorej starobylým spôsobom, slovami samej Cirkvi-nevesty, spolu s miliónmi a miliónmi jej údov, jednými ústami a jedným hlasom vyznávame lásku svojmu Šampiónovi, svojmu Záchrancovi, svojmu krásnemu a vznešenému *Ženíchovi* a Jeho Rodine Trojice, do ktorej nás láskavo, za tak veľkú cenu a tak veľkoryso vovádza?

Modliť sa Krédo je ako ležať na lôžku Manžela, po Jeho boku, v Jeho náručí a šeptať Mu o svojej láske, sami v objatí a zaplavení Jeho láskou, v istote a bezpečí Jeho náruče, kde všetko je odpustené, utrpenie prebolené a láska zakryla všetko, okrem samej seba.

Môj Boh. Môj *Ženich*. Už môj. Navždy môj. Navždy... *verím v Boha, Otca... v Syna... v Duchu... i v Cirkev*, Svätý Dom a Kráľovstvo, ktoré nám postavil z vlastného najvzácnejšieho Tela a Krvi, aby sme v ňom žili naveky. Áno, som s Tebou, v Tebe. Áno, verím Ti. Áno, milujem Ťa. Áno, už Ťa nikdy neodpustím.

Krédo, vyznanie viery a lásky. *Otčenáš*, vyznanie nádeje, ktorú máme v Milovanom a v Jeho Rodine, vyznanie a oslava tepla a bezpečia a všetkej domáckosti Božieho domova, ktorý sa teraz stal aj našim domovom. *Ruženec* potom ako prechádzanie rodinného albumu *Ženícha* a láskyplné zdieľanie všetkého v jednote obidvoch... je to presne ako "vlož sem prst a pozri moje ruky, vystri ruku a vlož ju do môjho boku" (Jn 20, 27)! Ako inak by to však mohlo byť možné, než v Tele Nevesty, v spoločenstve všetkých, ktorí toto konali pred nami a konajú s nami? O tom ruženec je.

V tomto je tajomstvo kresťanského života: milovaní Ženíchom a v náručí Jeho Lásky nie je možné inak, len milovať s Ním, milovať ako On, milovať, ako sme my sami milovaní.

"Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy... My milujeme, pretože on prvý miloval nás." (1Jn 4, 10.19)

Áno, v Ženíchovom Dome má zmysel byť *svätý*, nepošpiniť tú krásu a jas a teplo tohto Domu. Áno, v Ženíchovom náručí má zmysel byť *dokonalý* a zdieľať tak, mať účasť na Dokonalosti Ženícha. Ako inak?

"... [ved'] sme údmi jeho tela. Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi." (Ef 5, 30-32)

A každá dokonalá modlitba je vyznaním tohto, vyznaním dôvery a nádeje ale najviac lásky, či už slovami alebo mlčaním...

Modliť sa znamená vojst' do Božieho sveta

Skutočne sa modliť znamená skutočne vojst' do Božieho sveta.

Veď len keď je Boh naozaj našim *Otcom*, môžeme sa tak k Nemu obracať. Inak by to boli len falošné slová.

Iba ak je Ježiš naozaj našim *Bratom*, môžeme sa na Otca obracať ako na Otca Jeho Menom: *syn*.

A iba keď naozaj žijeme v *Trojici* a s Trojicou, môžeme Ju chváliť a oslavovať, inak by to boli iba slová do prázdna.

Len keď je *Kráľovstvo* Boha našim domovom, kde naozaj sme a sme doma, môžeme opravdivo prosiť o jeho príchod (či skôr náš plný odchod doň), inak by to tiež boli len prázdne slová.

A ak by sme nezdieľali Ježišove *vzťahy*, ako by sme mohli prichádzať k Jeho Matke a chcieť, aby nás zahrnula do svojho materského príhovoru a ochrany tak, ako pred vekmi nášho Brata a jej Syna tiež tu, sama cudzinka v cudzine sveta?

Ako by sme Ho mohli prosiť, aby priviedol do *Neba* všetky duše, keby tá naša už, nakoľko sa to na zemi dá, nežila v Nebi s Ním?

Opravdivá modlitba je tak vždy už prebývaním v Nebi. Primerane schopnostiam každého - čiže viere a hlavne láske, lebo láska nás tam unáša, viera však k tomu dáva odvahu, zanechať všetko a nechať sa niesť...

Vo sviatostiach, v krste, birmovaní a denne v Eucharistii, sme dar života v novom svete *dostali*. Modlitbou ho *prijímame* a vchádzame doň. Aby sme v ňom potom svojim životom *žili* a svojim bytím v ňom *boli* - tým, čím sme sa v ňom stali, čím v ňom sme.

Modlitba je tak čas zobúdzania sa. Čas nachádzania seba v Bohu. Nejde v nej o to, hľadiť na Krista či prosiť o niečo Krista, ako skôr pridávať sa ku Kristovi. Ako inak by sme mohli prosiť a modliť sa v Ježišovom Mene a skrze Krista, ak by sme najprv sami neboli v ňom až tak, že sme Ním, dvaja v jednom Tele? Do tohoto nás modlitba vedie. V tom je jedna z veľkých vecí na ruženci: Mária, ktorá nás vedie ku Kristovi, ukazuje na Krista, na Syna, aby sme sa s Kristom stali jej deťmi a Jeho bratmi, Ním samým.

"Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to." (Jn 15, 7)

My sme otázka, Boh je odpoveď. V modlitbe to začíname chápať a naberáme odvahu to prijať, nájsť sa v Ňom, konečne.

"... váš život je s Kristom ukrytý v Bohu." (Kol 3, 3)

"... aby som získal Krista a našiel sa v ňom..." (Flp 3, 8-9)

V modlitbe nachádzame Krista - a v Kristovi nachádzame seba, v Jeho živote svoj život, v Jeho Otcovi svojho Otca, v Jeho Rodine svoju Rodinu, v Jeho Domove svoju vlastnú Vlasť.

Tajomstvo dobrých pastierov...

Nepotrebuješ poznať svet. Potrebuješ poznať Boha, hlboko, dôverne. O tom pastorácia je. Odborníkov na svet je vo svete množstvo.

Ba viac. Musíš nielen Boha dôverne poznať, ale v Božom svete už aj žiť. Ako by si chcel svedčiť o niečom, čo sám nepoznáš, odporúčať niečo, kde sám nežiješ, viesť niekam, kam si sám ešte nevošiel?

"*Môže viesť slepý slepého? Nepadnú obaja do jamy?*" (Lk 6, 39)

Hoci, kým učíme učenie Cirkvi a odovzdávame skúsenosti tých, ktorí vošli a žili, nie je to úplne neúčinné. *Podobáme sa zamestnancovi cestovnej kancelárie, ktorý predáva zájazdy, hoci sám na ne necestuje. Alebo realitnému maklérovi, ktorý predáva domy, v ktorých on sám nebýva.* Predsa ale, je iný level, ak miesto zamestnanca cestovky za prepážkou stretnete opravdivého cestovateľa!

V Cirkvi to platí ešte viac. *Zamestnanec nemôže ísť na všetky zájazdy a maklér bývať vo všetkých domoch*, avšak do Neba môže každý. Ak kňaz nežije v Nebi nebeským životom, kto mu uverí, že stojí za to vojsť tam a žiť tam? Ak on sám nevchádza, ako mu iní uveria, že každý môže poľahky vojsť a žiť tam?

"Beda vám...! Sami ste nevošli, a tým, čo chceli vojsť, ste zabránili." (Lk 11, 52)

Ten, kto učí svätosti, sám by mal byť svätý. Bez toho môže byť dobrým *úradníkom*, ktorý pomôže tým, ktorí už po svätosti túžia, nájsť cestu - ak sa drží Cirkvi a ak verne učí plnú pravdu, aj keď jej učením sám seba usvedčuje a odsudzuje. Ale koľko takých je? A keby aj, ťažko nadchne váhajúcich k tomu, pre čo on sám nadchnutý nie je...

Cítiš sa bezradne? Nevieš, ako a čo si počítať, cítiš sa *ako uprostred morom stihnutého umierajúceho mesta*? Ako *pastier suchej umierajúcej ratolesti* na strome Cirkvi? Toto je cesta...

"Ak sa ma ako biskupa pýtate, ako sa má moja diecéza obnoviť, potom vám musím povedať, že ja, ako biskup, sa musím na mieste stať svätým. A ak sa ako rádoví predstavení pýtate, ako sa má obnoviť vaše spoločenstvo, potom vám musím povedať: Vy, ako rádoví predstavení, sa musíte na mieste stať svätými" (biskup Klaus Hemmerle z Cách)

A to nie je obeta! To je dar! Privilégium! Adrenalin a rozkoš, *ako skok padákom, ako zjazd snov na lyžiach z najvyššieho končiara* - no nezažiješ to prv, kým *neskočíš*, kým sa *nespustíš*...

"Keď to Ježiš počul, povedal mu: "Ešte ti jedno chýba. Predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma." (Lk 18, 22)

"Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho." (Lk 9, 24)

"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom." (Lk 14, 33)

Bez viery to nejde. Ale čo je na tom prekvapujúce, že kresťan potrebuje vieru? *Ani zjazd na lyžiach, ani skok padákom sa bez viery neuskutočnia!* Bez viery sa nedá nič ani na zemi. Tu i tam je to do veľkej miery buď-alebo. Alebo všetko a úplne, alebo nič. *Nedá sa skočiť len tak trochu a nedá sa spustiť z hory len čiastočne.* Nedá sa byť svätým polovičato, nedá sa presťahovať do Kráľovstva len jednou nohou.

S vierou sa pohrúžiť do hlbiny Božieho sveta, samého Boha. S dôverou sa pustiť všetkého a skočiť. Aby sme potom, z výšky onej Hĺbky, mohli vydať svedectvo a sami byť svedectvom. Toto znamená byť nielen informátorom, ale pastierom. Kňazom. Farárom. Biskupom...

"A všetkým povedal: "Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma." (Lk 9, 23)

Križ je tu znamením ani nie tak utrpenia, ako skôr *definitívnosti, úplnosti* rozhodnutia sa, bez akejkoľvek polovičatosti. Ježiš veru nežil svoj život, svoju vernosť Otcovi ani svoje poslanie polovičato, ale úplne a až do úplného dôsledku, ktorým bol práve križ.

Zvoliť si Boha. Iba Boha. Celého Boha. Úplne. O to tu prosto ide. V tom to celé je. Urobiť to, ako práve vieme. Aj keby sme to nerobili najlepšie, aj keby s chybami... ide o to rozhodnutie. Chyby Pán napraví - ak len nechýba ono rozhodnutie.

"Aj iný hovoril: "Pane, pôjdem za tebou, ale najprv mi dovoľ rozlúčiť sa s rodinou." Ježiš mu povedal: "Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo." (Lk 9, 61-62)

Myslím, že aj v Cirkvi u nás sa, možno po vzore sveta, príliš sústreďujeme na to, *ako* veci robiť. Pričom to hlavné nie je *ako*, ale *kto*: svätý. Ak svätý koná hoc aj nemotorne, ak hovorí hoci aj nevýrečne, stále je to omnoho viac!

Ved' ako by mohol rozumieť Kristovi, Bohu, a byť si s Ním blízky ten, kto s Ním nezdieľa túto radikálnosť, ktorá v skutočnosti nie je ničím zvláštnym ani radikálnym, len celkom obyčajnou láskou a dôverou, ktorá je životom Neba, životom Trojice, prostým životom Boha samého v sebe? Ako môže rozumieť Bohu - Láске, kto nemiluje? A ak miluje - ako by mohla byť jeho láska iná, než takto úplná? Inak to láska nie je!

"Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska. A Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal svojho jednorodeného Syna na svet, aby sme skrze neho mali život. Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy."
(1Jn 4, 8-10)

Tréning bdelosti

Milovať jeden druhého. Dávať život vzájomne jeden za druhého. Tešiť sa jeden z druhého, predbiehať sa v láske jeden voči druhému, byť spolu jedno srdce, je a duša, jedno Telo...

Čo už len môže byť normálnejšie? Prirodzenejšie? Krajšie? Nie nadarmo tomuto, ak to žijeme v Bohu a s Bohom, kde jedine sa to dá, hovoríme Nebo!

Lenže kým žijeme vo svete a medzi ľuďmi sveta, ktorí žijú a zamýšľajú svetsky - áno, nájdeme ich aj v samom spoločenstve Cirkvi, vo farnosti, v rodine,... - máme sklon prispôbiť sa im, v ich svetskosti. Nakoniec, sami sme nie tak dávno boli rovnakí, ba možno takí stále sme a len robíme prvé krôčky smerom k svojmu obráteniu a novému životu v Bohu. A možno je to aj tým, že v spoločenstve Neba láska je skutočne o tom, že sa *prispôbujeme* jeden druhému v Kristovi. Lenže vo svete to tak možné nie je, pretože by to znamenalo prispôbiť sa hriechu druhého, stať sa mu podobným v jeho pretvárke a sebeckte, ktoré sú svetu vlastné.

V *nenormálnom* svete sa aj láska žije *nenormálne* - tým, že sa úplne naopak *nepripodobníme* svetu ani ľuďom v ňom a ostaneme miesto toho pevní v Bohu a podobní Bohu. Musím mať odvahu viery oddeliť sa, ostať iní, ostať Boží, aj vo svete.

"Aj vás, čo ste boli kedysi odcudzení a znepriatelení zmýšľaním a zlými skutkami, teraz skrze smrť v jeho ľudskom tele zmieril so sebou, aby si vás postavil pred svoju tvár svätých, nepoškvrnených a bez úhony. Pravda, ak vytrváte vo viere upevnení, stáli a neodkloniteľní." (Kol 1, 21-23)

"A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmýšľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé." (Rim 12, 2)

Toto musíme cvičiť a trénovať: naše *zotrvanie v Bohu*. V modlitbe a adorácii vojsť do Boha, do spoločenstva a jednoty s Ním. To je tá ľahšia časť. Potom, po skončení a vyjdení do sveta, bdelosťou a sústredenosťou v Bohu zotrvať, nevypadnúť von, ale ostať pevní v Bohu a konať, myslieť, hovoriť podľa Boha. Čiže prirodzene, normálne, priamo, sväto - a nie ako svet a vo svete!

"Ostaňte vo mne a ja vo vás." (Jn 15, 4)

"Kto ostáva v ňom, nehreší..." (1Jn 3, 6)

"... ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne." (1Jn 5, 18)

Po uverení a obrátení sa asi prvá vec, ktorú musíme trénovať, je táto bdelosť. Stav vedomého zotrvania v Kristovi. Už sme uverili, už sme sa rozhodli. Toto už máme za sebou. Vošli sme už v modlitbe do Krista a prijali Jeho Ducha. Teraz sa musíme naučiť bdiť, zotrvať, nevypadnúť.

Tak ako vyznávači bojových umení cvičia čchi a dýchanie a vyznávači zenu meditáciu rinzai či sótó, podľa toho, ktorú školu si vybrali, aby dosiahli osvietenie, v ktoré uverili a vybrali si ho už a potom si ho aj udržali, my tiež potrebujeme podobný tréning, aby sme vošli do Krista, v ktorého sme už

uverili a vybrali si Ho - a nielen vošli, ale naučili sa v Ňom zostávať. Čiže bdiieť. Vedome ostať v Realite, nezaspať znova spánkom sveta, neskĺznuť späť do jeho driemot, preludov a obľúznenia.

A chce to od nás nielen bdelosť, ale aj odvahu a odhodlanosť. Veď ako takí budeme tak odlišní od sveta, že až! *Ak sa pozrieme na evanjeliá, obzvlášť do Jánovho a tam na Ježiša, vidíme, že je... no, je divný. Iný. Zvláštny.* Tiež takí budeme, ak budeme *normálni* v *nenormálnom* svete, Boží a Kristovi uprostred ľudí. Musíme mať odvahu takými byť, aj v tomto sa odvážne oddeliť od sveta, aby nás svet neoddelil od Krista!

"Ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel prv ako vás. Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil zo sveta, svet vás nenávidí." (Jn 15, 18-19) - v zmysle onoho slova, ktoré pokrýva všetko od "neveľmi miluje" až po skutočnú smrteľnú nenávisť.

Svet bude robiť to isté, čo Diabol na púšti s Ježišom: bude sa nás snažiť vrátiť k tomu, čo svet považuje vo svojej nenormálnosti za normálne: *Nebud' divný! Nebud' fanatik! Veď bud' normálny!* Nerozumie, ako nenormálne to v skutočnosti je...

"Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!" (Jn 16, 33)

Ako dobre nám padne, keď sa vrátíme zo sveta do spoločenstva Cirkvi, do našej malej komunity a do farnosti, kde nachádzame ľudí, bratov a sestry, s ktorými môžeme lásku žiť *nebesky normálne*. Nie na spôsob obety, vzdoru a dokonca mučeníctva, ale v hlbokej jednote, súzvuku, radosti, blaženosti Neba! Vskutku, po uverení a obrátení Cirkev sa stáva našim jediným skutočným Domovom. V nej sa Nebo opravdivo žije. Jediné miesto na celom svete, kde sa naozaj žije.

A tak sedím pred Pánom, nadychujem sa Jeho Prítomnosti, napíňam sa Ňou, navykám si na Ňu, byť v Nej, aby som v Nej potom, dá Boh, čo najdlhšie vydržal... stále dlhšie a dlhšie... až kým to nebude už nastálo... A zároveň si

v Ňom navykám aj na *seba*, na svoje skutočné, normálne, svetom nezmrzačené a nepokrútené *pravé Ja*. Učím sa ním byť... a ním byť neprestať.

Náš život v skratke

Sú dve veci, ktoré špinia naše srdce a bránia nám vidieť Boha a žiť s Ním v Jeho Kráľovstve: *žadostivosť* a *strach*. Oboje sú ovocím *sveta* a *neistoty* a *nedostatku* vo svete. Ani jednému z nich sa vo svete vyhnúť nedá. Spoločne sú tým *zlom* a tým *nepokojom*, o ktorých pri každej omši prosíme Otca, aby nás ich zbavil.

Od oboch nás oslobodzuje Kristus, Boh, tým, že nás prenáša do svojho Kráľovstva, kde vládne plnosť, dostatok a istota.

"On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, odpustenie hriechov." (Kol 1, 13-14)

"Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prislúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastnými na Božej prirodzenosti a unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť." (2Pt 1, 4)

"... aby smrťou zničil toho, ktorý vládol smrťou, čiže diabla, a vyslobodil tých, ktorých celý život zotročoval strach pred smrťou" (Hebr 2, 14-15) - vo všetkých jej podobách: obmedzenosť, poníženie, bezmocnosť, nuda, samota, bolesť,...

Žiadostivosť a strach. Tieto dve veci poškvŕňujú srdce človeka. Oddeľujú ho od Boha, ktorý ani jedno z toho nepozná.

Čisté srdce je to, kde žiadostivosť a smäd sú nahradené radostnou túžbou a dychtivosťou osvojiť si naplno to, čo nám už bolo darované, už to máme, naisto, od Boha. To je viera a jej ovocie.

"Bežím, aby som sa ho niekedy zmocnil, ako sa aj Kristus Ježiš zmocnil mňa. ... Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi." (Flp 3, 12,14)

Strach je v ňom nahradený vzrušením a radosťou, pretože sme si istí výsledkom, veď Boh nám už daroval víťazstvo. Toto je nádej a jej ovocie.

"Vďaka Bohu, ktorý nám dal víťazstvo skrze nášho Pána Ježiša Krista. A tak, moji milovaní bratia, buďte pevní, neochvejní, čoraz horlivejší v Pánovom diele, veď viete, že vaša námaha nie je daromná v Pánovi." (1Kor 15, 57-58)

"Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca; a nielen mne, ale aj všetkým, čo milujú jeho príchod." (2Tim 4, 8)

Nakoniec je to srdce uvoľnené, pre ktoré život Boha a Jeho detí je normálny, prirodzený, ľahký. To je láska a jej ovocie. Ľahkosť, krása, prirodzenosť v tom, byť ako Boh. Už viac žiadna závislosť na ničom pozemskom, už viac žiadna hrôza z ničoho pozemského. Sloboda žiť Božo, byť Boží.

"Lebo láska k Bohu spočíva v tom, že zachováваме jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. Veď všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera." (1Jn 5, 3-4)

"Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké." (Mt 11, 30)

"Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriať do jarma otroctva." (Gal 5, 1)

Toto znamená, znova sa narodiť. Bez tohto nového narodenia sa nie je možné žiť Boží Život. Vlastne, *toto nové narodenie je spásou, je Nebom!*

"Ježiš mu odpovedal: "Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo."" (Jn 3, 3)

Je to dar a ovocie krstu, kde nás Boh adoptovali a urobil svojimi dedičmi a tak nás preniesol do istoty a dostatku svojho Kráľovstva, urobil nás svojim vlastníctvom, aby tak svet ani Zlý už nad nami nemali žiadnu moc.

"Ježiš odpovedal: "Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva."" (Jn 3, 5)

"Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla. Kedysi ste ani ľuďom neboli, a teraz ste Boží ľud; vy, čo ste nedosiahli milosrdenstvo, teraz ste milosrdenstvo dosiahli." (1Pt 2, 9-10)

Tak opisuje znovuzrodených synov a dcéry Boha Ján:

"Ak viete, že je spravodlivý, vedzte, že každý, kto koná spravodlivo, z neho sa narodil." (1Jn 2, 29)

"Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha." (1Jn 3, 9)

"Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha." (1Jn 4, 7)

Hriech, nespravodlivosť a sebeckosť s pýchou sú ovocím strachu a žiadostivosti. Kristus nás oslobodzuje od jedného aj druhého. Znakom toho, že sme prijali Jeho slobodu a vykúpenie, je to, že už nám viac nezvládnú. Sme slobodní pre dobro a lásku, pretože oni sú Božie a sú prirodzené aj nám, veď sme stvorení na obraz Boha a teraz aj deti a dedičia Boha.

Vierou zanechávame každú žiadostivosť, pretože už všetko máme. Niet viac po čom smädiť.

Nádejou zanechávame každý strach, pretože Boh nám už daroval víťazstvo a my sme si vo viere toto víťazstvo vyvolili. Niet viac, z čoho by sme mali mať strach či obavy.

V láske žijeme, užívame si, milujeme, vychutnávame si, plní radosti a vzrušenia, Boží Dar - vrátane námahy tréningu, ktorý postupujeme, aby sme si tento Dar osvojili naplno.

Naplno žijeme Tu a Teraz v Realite, ktorou je Kristus, Boh, Jeho Kráľovstvo. Len žiadostivosť nás svojim bičom hnala k ilúziám a fatamorgánam kdesi inde a inokedy a len strach nás vyhánal z prítomnosti preč. Teraz už ale nad nami nemajú moc. Kristus je tu, Kristus je teraz, tu a teraz je Jeho a už i naše Kráľovstvo, naše dedičstvo, tu a teraz si to všetko osvojujeme a vchádzame. Nie je dôvod utekať, naopak!

"... lebo ony sú len tieňom budúcich vecí, no skutočnosť je Kristus." (Kol 2, 17)

A toto je náš tréning: že vierou odstraňujeme všetku žiadostivosť, nádejou všetok strach a láskou zotrývame celým svojim bytím tu a teraz v skutočnosti, ktorou je Kristus, aby sme tak Jeho v Ňom žili stále viac a hlbšie a dokonalejšie,...

"... kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku, aby sme už neboli malými deťmi, ktorými sem-tam hádže a zmieta hocijaký vietor klamlivého ľudského učenia, ktorý podvodne strháva do bludu." (Ef 4, 13-14)

A v Ňom nachádzame aj samých seba a svoju vnútornú jednotu, vnútorný súlad, zladenosť všetkého v nás so všetkým, bez vnútorných rozporov. Tak, ako to bolo pred hriechom, v Raji.

"Ved' on je náš pokoj! On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo..." (Ef 2, 14)

"Nech teda nevládne hriech vo vašom smrteľnom tele, žeby ste sa poddávali jeho žiadostiam, ani nevydávajúce svoje údy hriechu za nástroj neprávosti, ale oddajte sa Bohu ako živí, čo vstali z mŕtvych, a svoje údy dajte Bohu za nástroj spravodlivosti. A hriech už nebude panovať nad vami, lebo nie ste pod zákonom, ale pod milosťou." (Rim 6, 12-14)

Tajomstvo prostého bytia...

K tomu, aby sme boli blažení, nepotrebujeme nič. Iba byť. Skutočne a úplne byť. Boh Je, Ktorý Je. Blažený.

Musíš prekonať všetky hranice, ohľady, bariéry,... všetko. Byť. Už navždy *cudzinec v cudzej zemi*. Odvážiť sa to. Cudzinec a pritom všade a stále doma. V bytí. Samom bytí. V Bohu, ktorý Je. Nič iné. Iba byť. Stať sa cudzinec všetkých, aby si bol bratom všetkým.

Porovnávanie sa nemá zmysel. Každý je na iný spôsob. Každá cesta je iná. Cieľ však jeden. Vždy len jeden. Byť.

Nič predomnou. Nič za mnou. Nič napravo. Nič naľavo. Nič nadomnou. Nič podomnou. Všetko je. Tu. Teraz. Práve. Stačí byť. Práve byť. Všetko práve je. Práve teraz. Práve takto.

Svet bytia je plný zázrakov, pretože všetko, úplne všetko je bytím. Tu sa aj bolesť môže stať sestrou a priateľkou. Aj ona je... Hlad sa stáva milovaným spoločníkom. Telo to ešte nechápe. Telo sa vzpiera. Ale duša... *"Pôst, to je život anjelov..."* (sv. Atanáz)

Kto Je, viac nepozná smäd ani strach. Dokonané je.

Neexistuje pýcha, neexistuje povýšenosť v bytí. Iba Jeden, ktorý Je - a všetci, ktorí v Ňom sú... Nikto nie je prvý, nikto posledný. Všetci sú, ako On Je. Byť, znamená vyzliecť všetky tieto obleky a ilúzie a zdanie...

Rozhodnutie nič nemať... na ničom si nezakladať... nám dáva slobodu, schopnosť byť. Byť deti. Deti sú. Preto ako deti.

"Napodobňujte Boha ako milované deti" (Ef 5, 1) - Boha, Ktorý Je. Učíme sa byť. Nič, než byť. V tom je všetko: krása, dobro, láska. Všetko toto je - a v bytí všetko je. Tu je možné milovať všetko, čo je - jednoducho preto, že to je. Aký väčší dôvod treba?

"Lebo všetko, čo je, miluješ a nič nemáš v nenávisti z toho, čo si urobil ... šetriš všetko, lebo je to tvoje, Pane, priateľ života." (Múdr 11, 24,26)

Tu je prameň prijatia, porozumenia všetkého - čo je. Pretože je. Pretože sme. Sme. Svet nás učil mať - a smädiť a nemať. Teraz sa učíme byť.

Je to ako stratený a potopený svet, bájna Atlantída, Raj, vynárajúci sa z vln vo svojej kráse a sláve. V samej Pravde. Pravda je a čo je, je pravda. Lož sa zdá. More lži. Skala Pravdy. Pravda. Ktorý Je.

Svet je plný Božích zázrakov. Človek, ktorý je, neprestáva žasnúť. Chváliť. Oslavovať. Život sa stáva kontempláciou a chválou, vdákou. Nič nie je banálne, nič príliš prosté... Všetko je liturgiou. Liturgia je všetkým. Jedno.

Nebo je tu. Netreba nikam chodiť. Tajomstvo je odhalené, každému, kto sa zastaví, aby videl. Boh sa stal človekom a tak sa človek v Ňom môže stať bohom.

Byť láskou

Čo už len ostáva tomu, kto po ničom netúži, pretože všetko má, či skôr, všetkým je, všetko je? Kto sa ničoho nebojí a z ničoho nemá strach, pretože nik mu nemôže ani pridať ani ubrať z toho, čím je?

Ostáva už len *delenie* sa. Čiže *láska*.

Preto Boh *Je* láskou. Podstatne a bytostne. Je, Ktorý Je, pretože je plnosťou Bytia a v ňom je všetka Plnosť. Súčasne je ale "čírý kon", samo Konanie, tiež úplne a bytostne - a týmto konaním je Láska, pretože nič iné už nezostáva. Preto je Trojicou, večným darovaním a zdieľaním samého Bytia v láske. Preto Je Láska. Povedané po ľudský, nič iné Mu nezostáva. Nie preto, že by nemal na výber, ale preto, že nič iné u Neho nedáva zmysel.

"Cieľ nášho života spočíva v plnení Pánových prikázaní: Milovať Boha, milovať svojho bližneho. Ak žijeme tento príkaz celým srdcom, celou dušou, celým duchom, budeme zbožštění, budeme podobní Kristovi. Boh je láska (1Jn 4, 16), Boh je svetlo. Človek stvorený na Jeho podobu musí sa stať úplne láskou, úplne svetlom." (anonym z Hory Athos)

Tajomstvo je práve v slove "stat". To nie je príkaz niečo navonok urobiť, k nejakému povrchnému skutku, hoci by aj bol dobrý a láskavý a bližnemu by opravdivo prospel. To je výzva k *zbožšteniu* sa. Teda k pripodobneniu sa Bohu.

"Z jeho plnosti sme my všetci dostali milosť za milosťou. Lebo ak zákon bol daný skrze Mojžiša, milosť a pravda prišli skrze Ježiša Krista." (Jn 1, 16-17)

Milosť a pravda. Samo Božie bytie. Boh nás vťahuje do plnosti a blaženosti svojho Bytia, ktoré s nami v láske skrze Ducha v Kristovi zdieľa.

Takto naplnení, súc v samom Bohu, v bytí Boha, sa aj my začíname láskou *stavať*. Bez smädu, veď sme naplnení, ba priam preplnení Bohom a Jeho Bytím; bez strachu, pretože nám to nikto a nijako nemôže vziať ani zmenšiť, aj nám ostáva len to posledné a tretie: *deliť sa*. Jediný a posledný zmysel konania: byť láskou.

A tu zakúšame, že v láske samo bytie dosahuje plnosť a svoje zavŕšenie, keď v láske nie niečo dáme či urobíme, ale keď v láske zdieľame samých seba. Po vzore Boha v Bohu sa skutočne láskou stávame. A to nie je výsledok nejakej našej hrdinskej snahy, ale ovocie Božieho Daru, plnosti bytia, účasti na svojom Bytí, ktoré Boh v láske daroval a zdieľal s nami. Alebo inak: Boh nás zbožšťuje a keď sa v Ňom stávame bohmi, skutočne sa stávame bohmi a teda aj dokážeme a môžeme byť bohmi - čiže byť láskou. V takejto láske darovaním sa *neubúda* a zdieľaním sa samo bytie *násobí*.

Človek v Raji - čiže my, každý z nás - sme si naivne mysleli, že byť ako Boh spočíva vo svojvoľnosti, v moci, v tom, byť uctievaný, užívať si kratochvíle a rozkoše sveta,... Dychtili sme po tom a tento smäd nás plnil strachom a robil opakom Boha. Byť Bohom znamená bez smädu a bez strachu byť láskou, ktorá sa delí so samým bytím a jeho plnosťou, ktorou je.

Nezáleží na žiadnej jednotlivosti. Každý okamih je okamihom Bytia, miestom Neba, chvíľou blaženosti. Už nedelíme veci na také či onaké, na tie, ktoré chceme a tie, pred ktorými unikáme. Pod povrchom, vnútri, je jedno a to isté bytie. Sám Boh, ktorý je všetko vo všetkom, "*Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých*" (Ef 4, 6) a vo všetkom. Rovnakým spôsobom sa každý okamih stáva láskou. Aký iný zmysel by mal a mohol mať a akým iným spôsobom by sme mohli sami osebe byť, keď smäd a strach sú preč? Ostáva už len láska, láska ako jediný možný spôsob života, v ktorom samo bytie dosahuje plnosť a vrchol, pretože je zdieľané.

Už si neželáme sýtosť ani hlad, bolesť ani pohodlie, hojnosť ani núdzu, chválu ani hanu, zdravie ani chorobu, život ani smrť. Všetko je jedno - v Bohu je to jedno. Za všetkým a vo všetkom je to isté bytie, tá istá plnosť, s

ktorou sa vo všetkom delíme a zdieľame v láske, ktorá je takisto vo všetkom tým istým spôsobom, akým sami sme. A keď dokážeme byť a milovať aj bolesťou, začíname prenikať do mystéria Pánovho Kríža...

Stať sa láskou je podmienkou zbožštenia sa. Ale súčasne byť láskou je ovocím nášho zbožšťovania v Bohu.

"Kedysi ste boli tmou, ale teraz ste svetlom v Pánovi. Žite ako deti svetla!"
(Ef 5, 8)

"Ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla." (1Pt 2, 9)

Bud', čím si

"Ak chceš lietať rýchlo ako myšlienka a na hociktoré miesto, musíš najprv začať s presvedčením, že si sa tam už dostal..." (Richard Bach, Čajka Jonathan Livingstone)

"Pokrstený človek je dokonalou bytosťou, „novým stvorením" (2Kor 5,17). Je zbožštený." (Christoph kardinál Schönborn)

Adam a Eva v Raji takí už boli. V samej podstate, čo sa Boha týka, už *de facto* boli ako Boh, boli bohmi v Bohu. Len si to ešte neuvedomovali. Naopak, podľahli klamu a ilúzii, že im to chyba, ba že im to Boh dokonca odopiera. A tak sa rozhodli ísť hľadať zbožštenie preč od Boha, preč z Raja. Išli hľadať to, čo už mali tam, kde to nemali a všetko stratili...

Krstom Boh tento hriech napráva. Znovu nám všetko vracia. Ako vysvetľuje kardinál Schönborn, raní kresťania boli skalopevne presvedčení, že pokrstený človek už *je* dokonalý a zbožštený. Už *dorazil*, ako by povedal

Richard Bach. Už si to potrebuje len uvedomiť, prijať to a začať žiť to, čo už má. O tom je viera. Uveriť, čím už sme a začať tým byť. Bohmi v Bohu. Synmi v Synovi.

"Hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom — milosťou ste spasení — a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi." (Ef 2, 5-6)

"S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych. Aj vás, čo ste boli mŕtvi v hriechoch a neobriezke svojho tela, oživil s ním a odpustil nám všetky hriechy." (Kol 2, 12-13)

Tajomstvo dokonalého bytia. Byť ako Boh. Byť bohom v Bohu. Áno, všetko toto je už tu, už teraz.

Stačí uveriť. Stačí opustiť svet nedostatku, neistoty, svet smädu a strachu, pustiť sa týchto odmalička do nás vrytých vzorcov myslenia a správania sa, kde človek človeku je hrozbou a kde ešte len hľadáme, čím by sme sa stali a čo by sme kde mohli získať a tak ukojiť ten hrozný hlad duše.

Stačí opustiť svet a vojsť do sveta, ktorým je Boh. Uvedomiť si a uveriť, že Boh sám osebe je skutočný svet, ten jediný opravdivý svet, vesmír, v ktorom sme predurčení žiť a nájsť samých seba.

Uvedomiť si, že blaženosť nie je o nejakých veciach a daroch, ktoré by sme získali či od Boha dostali. Blaženosť, to je bytie. To znamená byť. Byť v Bohu. Byť bohmi. V Bohu. Dokonale slobodní. Dokonale normálni. Bez biča žiadostivosti, bez mátohy strachu. V tom jedinom normálnom, to jest v láske, v zdieľaní lásky, v jednote lásky, ako je Boh láska.

Všetko toto tu už *je*. Všetko toto sme už dostali, keď sme boli znovuzrodení v krste. Všetko toto už sme. Len o tom ešte nevieme. Alebo vieme, ale akosi nedokážeme uveriť, srdcom a nielen rozumom. Rozum sa učí, ale srdce sa drží starých schém. Nechce sa lúčiť s otroctvom sveta, pretože väzenie sveta

je jeho jediný doterajší domov, jediná bár aj biedna istota, ktorú doteraz malo.

A tak sa duchovný boj stáva zápasom viery, zápasom o to, uveriť v to, čo už je, zmocniť sa toho, čo už bolo dané, stať sa tým, čím už sme a objaviť blaženosť samého bytia ako boh v Bohu.

"Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; veď doň si povolaný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie." (1Tim 6, 12)

"A keď sa zvečerilo, pristúpili k nemu učenci a hovorili: "Toto miesto je pusté a čas už pokročil. Rozpusť zástupy, nech sa rozídu do dedín kúpiť si jedlo." Ale Ježiš im povedal: "Nemusia nikam chodiť; vy im dajte jesť!" (Mt 14, 15-16)

"Peter povedal: "Striebro a zlato nemám, ale čo mám, to ti dám: V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod'!" (Sk 3, 6)

Všetko ostatné, čo sa ešte dotýka nášho tela, zdravie či choroba, bolesť či pohodlie, teplo či zima, sýtosť alebo hlad, všetko, čím naň a na nás ešte doráža svet, sú už len nepodstatné drobnosti, detaily, na ktorých nezáleží tým, ktorí už objavili, kým a čím sú a opravdivo sú, prebývajú v Bohu.

"Nezamiloval som si ťa zo žartu! Nemiloval som ťa iba z diaľky. Ty si ja a ja som ty. Si taká, aká máš pre mňa byť. Prebývaš na výšinách môjho majestátu." (Boh Bl. Anjele z Foligna)

"Požívať Kristovu lásku, to bol jeho [Pavlov] život, jeho svet, jeho anjel, jeho prítomnosť, jeho budúcnosť, jeho kráľovstvo, jeho prisľúbenie a nespočetné dobrá. Okrem toho, čo súviselo s ňou, nič nepokladal ani za smutné, ani za veselé. Lebo z toho, čo tu máme, nič sa mu nezдалo ani tvrdé, ani príjemné. A tak pohrdal všetkým, čo vidíme, ako pohrdame hnilou zelinou. Aj na tyranov a rozzúrené davy hľadel iba ako na nejaké komáre. A smrť, mučenie a tisíce trápení pokladal iba za detskú hru, len nech mohol niečo znášať pre Krista." (sv. Ján Zlatoústý)

Uveriť a prijať v Bohu to, čím v Ňom sme, naozaj znamená súčasne púšťať a opúšťať svet a veci sveta ako už prekonané a teda už zbytočné a nepotrebné. Kedysi, keď sme Boha nepoznali ani Jeho Dar, nám boli dôležité a vzácne a bili sme sa o ne. Ale to už prešlo, to už len bolo.

"Staré sa pomínulo a nastalo nové." (2Kor 5, 17)

A dokonca to, pred čím sme utekali a čo sme mali za zlo, vnímame teraz úplne inak, pretože aj v tom je prítomné to isté bytie, tá istá podstata.

"Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista..." (2Kor 12, 10)

"Zavolali apoštolov, dali ich zbičovať, prikázali im, že nesmú hovoriť v Ježišovom mene, a prepustili ich. A oni odchádzali z veľrady natešení, že boli uznaní za hodných znášať potupu pre toto meno." (Sk 5, 40-41)

Viera v Krista je vskutku tá najväčšia revolúcia. Kto objaví číre bytie v Bohu a zamiluje si ho, netúži už viac nič vlastniť, po ničom to sveta. Je oslobodený. Je v Nebi. Raz ho tam bude nasledovať aj jeho telo. Nepotrebuje chcieť niečo iné, kto už všetko má. Nepotrebuje sa naháňať niekam inam v nádeji na niečo iné, kto už dorazil a pochopil, že už dorazil a už tu všetko má.

Stále v Nebi

Boh nemlčí. Len nehovorí slovami, ktoré by mohol počuť sluch a analyzovať rozum. Zvyčajne nie. Zato hovorí jazykom bytia, samým bytím. Rozprávať sa s Bohom znamená byť s Bohom. Prosto byť, v Bohu.

Modlitba je pobytom v Nebi. Problém sústredenosti pri modlitbe máme vtedy, ak sme ešte toto tajomstvo neobjavili. Keď nás ženú biče

žiadostivosti, lebo si myslíme, že nám niečo chýba a že nie sme tam, kde by sme byť mali, keď nás desia príznaky strachu a obáv, toto všetko opantáva našu myseľ a modlitba je niečo, čo je akoby mimo nás a na čo sa musíme namáhavo sústrediť. Ak ale spoznáme, že v skutočnosti už sme v Nebi, len sme ho doteraz nevideli, lebo oči nášho srdca, oči samého bytia, boli zatvorené a zastreté, zmiznú smäd aj strach. Sme, kde máme byť a všetko máme v Bohu, v ktorom sme. V pokoji plnosti potom aj modlitba plynie ako pokojná voda. Je vyjadrením Neba, je prebývaním v Nebi. Je jedno, či mlčíme alebo či hovoríme, sme plne prítomní, pretože nemáme žiaden dôvod unikať, nemáme žiaden motív k neprítomnosti. Mlčanie nie je lepšie ako hovorenie a hovorenie lepšie ako mlčanie, pretože samo hovorenie sa stáva mlčaním a oboje je prostým bytím v Bohu.

Ale nielen modlitba. Všetko, celý náš život, každý náš skutok, všetko toto sa môže diať v Nebi. Tak nám to Boh, náš Otec, daroval. Len na nás záleží, či tak žiť a konať budeme. Len sa to musíme naučiť. Skutočne byť, v Bohu, v Božom Pokoji, skutočne sebou, bez strachu, bez žiadostivosti, žiť život, ktorý je láskou a lásku, ktorá je životom a oboje je bytím, tým, čím sami v sebe vďaka Bohu v Bohu sme - nie sme na to zvyknutí. A máme takpovediac problém 'technického rázu' - ako totiž toto všetko rozmeniť na drobné, ako to vteliť, vyjadriť v konkrétnych skutkoch, slovách, správaní sa vo svete, kde naše telo ešte stále prebýva. Ako sa nenechať strhnúť telom, zvykmi starého človeka, spať do pekla, z ktorého nás Boh práve prebudil. Musíme sa tomu učiť ako keď sa malé dieťa učí chodiť. Musíme sa odznova učiť samým základom života, uskutočňovania toho, čím sme. *Ako človek po porážke, ktorý sa odznova učí hýbať a hovoriť.* Tak sme zomreli a znova sa narodili a odznova sa musíme všetko učiť, lebo sme nové stvorenia.

A adorácia... Konečne chápeme, aká rozkoš je v tom, prosto byť. Byť spoločne s Ním. On Je. My sme. V Ňom a skrze Neho spolu sme. V Nebi. Tu je Nebo. Toto je Nebo. On Je Nebo. Zohýname pred ním kolená, pretože poznávame, že On naozaj Je Boh. Nie boh, akých si niekedy predstavujeme, ale skutočný Boh. Darca Života. Svet a Vesmír na žitie. Domov a zavŕšenie človeka. Plnosť a Naplnenie. Nesmrteľná Krása, ktorá sa ponúka stať našou

vlastnou. Preto pred Ním kľakáme, pretože sme konečne našli, v Ňom našli a zavřšili svoje strastiplné hľadanie. Poklona, ktorá je výrazom sladkej porážky, keď sme boli porazení nie silou, ale krásou a láskou a oslnivým dobrom. Poklona, ktorá sama je láskou. Poklona, ktorá vyzdvihuje a povyšuje a nesie do závratnej výšky, pretože je spočinením lásky a priateľstva v Orlovi Večnosti. Priateľstvo. Priateľstvo Boha a človeka. Toto slovo vari trochu vyjadruje tento nový vzťah, ktorý objavujeme a s bázňou doň vstupujeme. Kým nebol Priateľom, bol Pánom a Sudcom. Teraz sa stal Priateľom - pre svojich priateľov.

Je už vlastne úplne jedno, čo s nami navonok je, kde sme, čo robíme, čo sa deje... Stále sme. Stále sme v Ňom. Stále sme v Nebi. Prechádzame z okamihu do okamihu len ako z Neba do Neba. Už nekráčame svetom. Svet plynie okolo nás. Sme cudzinci, viac nepatríme svetu. Vyšli sme z neho, odpojili sa. Sme v Nebi. A vieme, že ak v ňom sme, kým v ňom sme, tak v ňom aj ostanem, navždy.

Je to úplne iný život. Nový život. Nepodobný tomu na zemi... Aký význam má bohatstvo, uznanie, chvála či hana, postavenie či moc pre toho, ktorý je?

V modlitbe sme...

Modlitba znamená, že vo všetkom závisíme od Boha.

Nie v tom, že sa spoliehame na Jeho pomoc či nejaké dary. Viac. Omnoho viac!

Boh sa stal našim *svetom*, v ktorom ako kresťania žijeme, prest'ahovali sme sa doň. Boh sa stal našim *životom*, žijeme Ho. Modlitba znamená týmto byť.

Modlitba je tak viac, než niečo, čo konáme a čomu sa teraz venujeme a potom prestaneme. Je to spôsob, akým *žijeme*. Spôsob života Boha v Bohu.

Náš život sa modlitbou stal a naopak, modlitba sa z niečoho, čomu sme sa venovali, stala spôsobom bytia, životom.

Okamihy, keď modlitbou nielen sme a nielen ju žijeme, ale aj konáme, sú ako jedlo pre telo. *Tak, ako naše telo je postavené z toho, čo sme zjedli a ako sa hýbe vďaka energii z toho, čo sme zjedli a preto, aj keď potravou je a žije ňou, či skôr práve preto, denné niekoľkokrát sadáme k jedeniu*, aj duša denne niekoľkokrát zásadne k modleniu, aby potom z modlitby bola a modlitbou žila.

Ale aj toto by bolo nanič, keby tu nebol Boh, ktorý sa nám vo svojej láske dáva ako základ nášho bytia a spôsob nášho života. Preto nám láskavo daroval Eucharistiu, slávnosť a súčasne spôsob a prameň tohto Darovania. A tak omša je hostina duše, hostina samého nášho bytia a žitia, kde Boh dáva Telo (čiže svoje Bytie) a Krv (čiže svoj Život) a my modlitbou prijímame a tak sa modlitba stáva našim bytím a životom a my sami sa stávame modlitbou a v modlitbe skrze sviatosť bohmi.

A tak modlitba, v modlitbe sú naše korene a to doslova. Tam je naša studňa, odtiaľ čerpáme "*vodu s radosťou z prameňov spásy*" (Iz 12, 3). Odtiaľ do nás prúdi život, ktorý žijeme. V nej sme, čím potom sme.

Preto sme si, obzvlášť počas modlenia sa, mimoriadne vedomí samých seba. Sme to totiž my, kto sa modlíme, ani nie tak slovami, ako ešte viac samým bytím - a je to modlitba, v ktorej sme, ktorá je formou či uskutočnením tohto bytia. Takáto modlitba je úplne prirodzene sústredená, pretože v sebe zahrňuje všetko, bytie i život, celého človeka a to v hlbokej jednote a súlade, do ktorého ho vovádza. Niet kam unikat'. Niet dôvod unikat'.

Začať odznova

Obávam sa, že cenou je naozaj smrť.

Nový život, nová osobnosť sa dá začať žiť len nanovo a odznova. Starý život a stará osobnosť i staré cestičky sú najskôr nereformovateľné a s novým úplne nekompatibilné.

Veľmi pekne tento reštart dávajú navonok najavo (a súčasne mu účinné napomáhajú) kláštory pri vstupe do nich.

Aj pustovníci to mali ľahké, vzali sa do samoty a tam v ohni Ducha zomierali a znova sa rodili. Lebo, akosi to naliehavo cítim, Ježišova požiadavka znova sa narodiť a Pavlove slová o novom stvorení sú, zdá sa, až nečakane doslovné...

"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho." (Mt 10, 37-39).

Často nás od tejto premeny zdržiavajú práve ľudia, dokonca rodina. Nie, že by na nás tlačili, hoci aj na to príde. Ale skôr my máme okolky a ohľady a váhame, veď oni si na nás už zvykli, ako by reagovali, keby sme sa teraz úplne zmenili? To im vari ani nemôžeme urobiť... Na tomto svojim spôsobom padol Šalamún...

Nový človek, ktorým nás On urobil... a svet, do ktorého nás pozval... Všetko je to tak úplne iné a nové... *Napadá ma obraz učenca, ktorý roky piluje svoju teóriu, kochá sa v nej, je naozaj skvelá, dobre postavená,...* A potom zrazu zisti, že *síce naozaj je, majstrovské to dielo, len úplne vedľa, úplne mylná...* *Ako Ptolemaiove epicikly... ako bájný éter...* Tak sa cítíme my. Náš život sme tvorili, budovali, možno dokonca skvelo, hrdí na to, čo sme dokázali. Možno sme naozaj majstrovské dielo *človeka*. Len úplne mimo. Vo svete Božích synov, *bohov*, v Božom svete je to všetko... *mimo*. Všetko zle. A my vidíme, že musíme začať naozaj úplne odznova. Ako deti. Ako malé deti. Späť do škôlky, hoci ešte včera sme možno hrdó sedeli za katedrou svetskej univerzity života...

"Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva." (Mt 18, 3)

Je to súčasne desivé aj krásne. Ťažké nad pomyslenie a súčasne tak podmanivo ľahké a prirodzené...

O pohanoch Písmo píše, "že majú požiadavky zákona vpísané vo svojich srdciach, čo im dosvedčuje zároveň aj ich svedomie" (Rim 2, 15), ale podobne to sľubuje Boh aj o Božom synovstve, keď vraví, že "toto bude zmluva, ktorú po týchto dňoch uzavriem s domom Izraela — hovorí Pán. Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca. A budem im Bohom a oni budú mojím ľudom" (Jer 31, 33). A naozaj, badám, že ak odložíme a vyzlečíme celého starého človeka aj so všetkou jeho žiadostivosťou a každým strachom, to, čo ostane, je Božie synovstvo, život Evanjelia, ktorý je zrazu tak normálny, prirodzený, samozrejmý, až sa divíme, ako sme to mohli doteraz nevedieť a ako sme mohli žiť všetko to šialenstvo, ktorému sme doteraz slúžili. A to hriech nás tak dokrútil - utekanie pred Bohom do sveta nedostatku a neistoty a ich ovocie, žiadostivosť a strach.

Nepotrebujeme nič, len vo viere byť, čím sme. Čím nás Kristus už urobil. Synmi a dcérami Boha. V Nebi, ktoré je v tom, že tým v Bohu prosto *sme*. A pretože sme, súcítíme a *milujeme*, pretože láska je životom bytia. "Dobro sa túži rozdávať," učia filozofi a niet väčšie dobro, než číre *bytie* bohov v Bohu. Skutočné bytie sa túži rozdávať. Preto Ten, Ktorý Je, je Stvoriteľom.

Skutočne tým začať byť znamená začať svoj život, samých seba, úplne nanovo a odznova. Ak to urobíme, zmení to všetko, nás samých to zmení. Či skôr naopak: doteraz sme boli zmenení. Hriech nás mrzačil. Teraz konečne začíname byť sebou. Konečne sa vystrieme. Tak či onak, je to radikálna premena. My sami jej budeme len pomaly privykať, len neohrabane sa budeme učiť a hľadať, ako to nové vyjadriť navonok postojmi, slovami, správaním, skutkami, dokonca tónom hlasu, pretože všetko toto bolo doteraz pokrútené a neprirodzené ako sám hriech, ktorý nás ovládal. A naše okolie...? Ale inak to nejde.

Som dcérou, synom Boha. Všetko je v srdci, všetko je vo mne. Ak nechám stíchnuť - zomrieť - vonkajšieho človeka s jeho strachmi a smädmi a predsudkami a vzorcami, tak to jasne aj sám vidím. Naozaj, zákon detí Boha v našom srdci je. Možno ešte nevieme *ako* presne, ale zato veľmi jasne vieme *čo* konať, *čím* byť, čím sme, čo je dobré, normálne a prirodzené.

Byť, čím naozaj sme, normálni, priami, prirodzení, bez pretváranky a divadla, bez póz, bez kalkulovania, bez prispôsobovania sa, bez strachu, bez skrytých úmyslov, bez zištnosti a závidi, ... Čosi až doteraz úplne neznáme! Dokonalo nezvyklé. Nové. A tak, odznova a nanovo, sa učíme chodiť - ale už ako deti Boha.

Aký krásny a nádherný je tento nový (pre nás nový, v skutočnosti on je ten starý a pôvodný, od Boha stvorený) človek v nás. Keď všetko stíchne, vynára sa do striebornej noci ako bájnny Excalibur z jazera. Večne mladý, večne krásny, boh na obraz Boha - a pre nás úplne iný, úplne odlišný, tak úplne nový. Možno staré časy so svojím zmyslom pre vznešenosť a svetlá sviec čosi z neho rozumeli. Isto viac, než náš vek *strapatých bezprízorných vrabčiakov*... Vek katedrál oproti veku potrhaných riflí a vyťahaných handier... Znamenia doby...

Mali to ľahšie, tí pustovníci... Sladká *Skétis*... Mohli začať od základov: učiť sa, ako vstať z lôžka, ako otvoriť dvere, ako odkrojiť chlieb a ako doniesť zo studne vodu, ako splietať povraz, prepletať prútie košíka už nie ako starý človek včerajška, ale ako syn Boha... Pekne, pomaličky, od toho najjednoduchšieho a najľahšieho...

"Vyčistite starý kvas, aby ste boli novým cestom. Ste totiž akoby nekvasený chlieb. Ved' bol obetovaný náš veľkonočný Baránok, Kristus. Preto slávme sviatky nie v starom kvase ani v kvase zloby a nepravosti, ale s nekvaseným chlebom čistoty a pravdy." (1Kor 5, 7-8)

Byť, znamená deliť sa

Žiť znamená deliť sa. Žiť znamená milovať. Byť znamená milovať. Deliť sa so samým životom, so samým bytím. Nielen s nejakými vecami, ktoré máme. Nielen s chvíľami času, ktoré si venujeme. Zdieľať to, čo sme. Samo bytie. Sám život. Ako by to ale bolo možné?

V Kristovi. Nikde inde. Nijako inak. V Ňom sa Boh stal človekom, aby s nami presne a práve takto zdieľal samého seba, svoje Bytie Boha, Ktorý Je. To je láska. Boh sám sa v Kristovi stal našim životom a my v Ňom konečne naplno sme, keď môžeme s Ním v Ňom rovnako v láske zdieľať samých seba s Bohom.

V Bohu potom môžeme takto zdieľať samých seba aj navzájom. Ba môžeme, akokoľvek to znie zvláštne, zdieľať medzi sebou samého Boha, ktorého žijeme. To je Nebo.

Niečo z toho sa dá už tu a teraz. Preto v zreých spoločenstvách kresťanov už nie je len spoločné hovorenie ani len spoločná vonkajšia modlitba, ale aj spoločné mlčanie, kedy v Bohu zdieľame samých seba a medzi sebou samého Boha, ktorého žijeme, spôsobom, ktorý presahuje slová a gestá. A to je prvotina, závdavok Neba tu, na zemi, v čase pred Večnosťou.

"A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe." (Jn 12, 32)

Boh je Vesmír, v ktorom môžeme žiť, pretože s nami zdieľa, čím Je, čo Žije. My do tohto sveta, ktorým Boh je, vstupujeme tak, že rovnako zdieľame s Bohom všetko to, čím sme a čo žijeme - a v Bohu i navzájom. Ale najprv v Bohu a s Bohom.

"Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť." (Jn 15, 5)

A tak sa stávame s Bohom Jeden a v Bohu Jeden. Tak si to Boh "predsavzal uskutočniť v plnosti času: zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi" (Ef 1, 9-10). V Cirkvi sa to už deje, už teraz, skutočne. Vďaka Eucharistii, v ktorej Vtelený Boh takto spája ľudí so samým Sebou a v sebe medzi sebou, keď z nich tvorí jediné svoje Telo.

A to je aj návod pre 'bežný život': žijeme, keď zdieľame seba. Súcit, láska, delenie, dokonca obeta, ktorá je plná radosti a jasia, pretože sme pochopili a zažili, že v nej *sme* viac, než kdekolvek inde, pretože je ozajstným darovaním sa, vrcholom delenia a teda aj samého bytia.

"Ježiš odpovedal: "Ten, komu podám namočenú smidku." Namočil smidku chleba a dal ju Judášovi, synovi Šimona Iškariotského. A hneď po tejto smidke vošiel do neho satan. Ježiš mu povedal: "Čo chceš urobiť, urob čo najskôr." ... On vzal smidku a hneď vyšiel von. A bola noc. Keď vyšiel, Ježiš povedal: "Teraz je Syn človeka oslávený a v ňom je oslávený Boh."" (Jn 13, 26-27.30-31)

Čriepky I

Myslím, že spôsob života, pre ktorý sme stvorení a ktorý nám je prirodzený, je mystická extáza. Len sme zabudli, ako ju žiť, preto sa to musíme od Boha nanovo učiť.

Prečo ľudia nenávidia odlišnosť? Pretože pri mentalite porovnávania sa a súdenia a potreby potvrdzovať si moc, dôležitosť a správnosť je každá odlišnosť výzvou: som správny ja alebo on? Podrobí sa mi a mojím predstavám, alebo nie? Výsledkom je boj, nenávisť, šikana, rasizmus, fanatizmus,... Všetko to, od čoho nás Kristus oslobodzuje.

Aj toto je príhovorná modlitba: prežívať radosť a rozkoš spočívania v Bohu a vŕhovať do tejto radosti, prinášať do nej všetkých, za ktorých prosíme - v nádeji, že niečo z toho skrze Boha presiahne až k nim.

Je viera, nádej a láska analógiou *pravdy, dobra a krásy*?

Si ochotný za svoju farnosť zomrieť? Nie tak, že umrieš, ale tak, že všetkému zomrieš? Dáš stranou všetko, okrem toho jedného?

Nepotrebujeme hľadať Boha. Ved' "v ňom žijeme, hýbeme sa a sme, ako to aj niektorí z vašich básnikov povedali: "Ved' aj jeho pokolenie sme." (Sk 17, 28) To, čo potrebujeme, je vypratať Mu v nás miesto.

Eucharistia je tá Nová Zmluva, v ktorej sme zmierení s Bohom, pretože v nej sa toto zmierenie naozaj deje a my sa s Bohom naozaj stávame Jeden, jedno Telo v jednom Duchu. V nej sa to uskutočňuje.

Všetko, dokonca aj ľahostajnosť, sa rodí zo žiadostivosti alebo strachu, iba láska nie. Tomu, kto je od toho Slobodný, tak už nič iné nezostáva, iba láska. Tak, ako samému Bohu.

Myslím, že musíme byť ako deti aj preto, že duchovný život je o veciach tak prosto jednoduchých, že sa im naša *dospeláckosť* vzpiera ako príliš detinským...

Súciť je v samej podstate bytia. Je základom pre lásku a tá je podstatou dobra. Bez nich neexistuje pravé a skutočne bytie. Len v nich jestvuje opravdivá Hĺbky, opravdivá Výška i opravdivá Šírka. Preto Boh Je. A pretože Je, je Láska, je Dobro, je Svätý. Tak i každý zbožštený s Ním, v Ňom, podľa Neho.

Byť znamená milovať. Skutočne milovať znamená skutočne byť. Skutočne žiť. Preto Boh Je. Láska. Nebo je spolubytie s Bohom. Nebo je spolumilovanie s Bohom. Preto to nie je miesto. Preto je Nebo už tu. Už teraz.

Budha hľadal, ako uniknúť pred utrpením. Nirvána sa javí byť, aspoň dnešným budhistom z mäsa a kostí, nedosiahnuteľným vykúpením, v ktorom v tomto živote dúfať nemôžu, možno v niektorom z ďalekých budúcich životov.

Boh to ale urobil inak. Daroval nám účasť na sebe, kde sa aj samo utrpenie stáva "*vínom blaženosti*" (J. R. R. Tolkien) a život dosahuje svoju blaženú plnosť a celistvosť. Veď vrcholom bytia je láska a vrcholom lásky je trpieť pre milovaného. A tak sa samo utrpenie stáva blaženosťou a viac už nie je zlom ani utrpením.

"Veru, veru, hovorím vám: Vy budete plakať a nariekať, a svet sa bude radowať. Budete žialiť, ale váš smútok sa premení na radosť. Keď žena rodí, je sklúčená, lebo prišla jej hodina. No len čo porodí dieťa, už nemyslí na bolesti pre radosť, že prišiel na svet človek. Aj vy ste teraz smutní; ale zasa

vás uvidím a vaše srdce sa bude radovať. A vašu radosť vám nik nevezme."
(Jn 16, 20-22)

Uvoľnenosť je mladosť. Oslobodení z krčovitosti strachu a žiadostivosti, z ich stuhnutosi, voľní a slobodní znova objavujeme čaro toho, byť prirodzení, byť uvoľnení. Objavujeme čaro večnej Božej mladosti, zrelej mladosti. Nie nezrelej *mladickosti*, ale dospelej *mladosti*.

Abba, Ocko!

Byť v Nebi znamená byť. Prosto *byť*. Ale nie každé bytie je Nebom.

Lebo dá sa byť aj v hriechu, stotožniť sa so svojim hriechom, s Egom a jeho prázdnotou - a to je Peklo.

Iba bytie v Bohu skrze Krista je Nebo. Kristus, vtelený Boh a samo Jeho Vtelenie je tým *interfejsom*, cez ktorý je to možné a v ktorom "*máme ... v jednom Duchu prístup k Otcovi.*" (Ef 2, 18)

Hriech môže priniesť potešenie, aspoň sa nám tak javí. Ale nakoniec prináša iba smútok. Odtrhol nás od Boha a bez Boha sme znova siroty, "*na mieste divokom, v revúcej pustine*" (Dt 32, 10).

Boh nás stvoril ako svoje deti. Vždy bol našim Otcom s nikdy ním byť neprestal. Ježiš hovorí učeníkom o Bohu ako o Otcovi prv, než vykonal obeť kríža, prv, než by mohli byť pokrstení či slávili Eucharistiu, prv, než by mohli vôbec naplno uveriť. Ježiš nám neohlasuje nič nové, len pripomína staré: Boh je váš Otec, zabudli ste?

"Prišiel teda [Ježiš] znova do Kány Galilejskej, kde premenil vodu na víno. Bol tam istý kráľovský úradník, ktorý mal v Kafarnaume chorého syna. Ako počul, že Ježiš prišiel z Judey do Galiley, vybral sa k nemu a prosil ho, aby šiel uzdraviť jeho syna, ktorý už umieral. Ježiš mu povedal: "Ak nevidíte znamenia a divy, neveríte."" (Jn 4, 46-48)

Čo mu Ježiš hovorí? Možno práve toto: Prečo si nepoprosil Otca sám? Nie si vari aj ty Jeho syn ako ja? Ale ideš za mnou... Prečo? Lebo si videl, ako som premenil vodu na víno? A preto veríš, že ja to od Otca vyprosím istejšie ako ty? Ale to predsa nie je ani o mne, ani o tebe, je to o Otcovi. O tom, že On Otcom naozaj je. O tom a o Jeho otcovskej Láske. Ale ak nevidíte zázraky, tak tomu nedokážete uveriť...

Niekedy to pripomenie zástupom: *"Židia mu odpovedali: "Nekameňujeme ťa za dobrý skutok, ale za rúhanie, preto, že hoci si človek, robíš sa Bohom." Ježiš im vrazil: "A nie je napísané vo vašom zákone: "Ja som povedal: Ste bohmi"?"*" (Jn 10, 33-34)

Občas to tak povie aj učeníkom, napríklad keď zástupy sú hladné a niet chleba a Ježiš im povie: *"Nemusia nikam chodiť; vy im dajte jesť!"* (Mt 14, 16). A občas dá nepokryto najavo svoje rozčarovanie, že im to stále nedochádza: *"Neveriace a skazené pokolenie, dokedy mám byť ešte s vami a trpieť vás?"* (Lk 9, 41). Inými slovami, dokedy ešte vám to stále nedôjde, že ste deti Boha ako ja (len ja zrodený a vy adoptovaní) a Boh je váš Otec tak, ako je aj mojím Otcom a *"ak budete o niečo prosiť Otca v mojom mene, dá vám to"* (Jn 16, 23) - to jest ako synovia, v mene "syn"? Lebo toto meno Ježiš dával sám sebe:

"Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn. Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali. Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn oživuje, koho chce. A Otec nikoho ani nesúdi, ale všetok súd odovzdal Synovi, aby si všetci ctili Syna tak, ako si ctia Otca. Kto si nectí Syna, nectí si ani Otca, ktorý ho poslal." (Jn 5, 19-23)

Prosiť v Ježišovom Mene znamená prosiť ako syn, v mene "syn". A to značí žiť ako syn, synom skutočne byť - a pristupovať k Bohu skutočne ako ku skutočnému, pravému a jedinému otcovi.

"Ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský." (Mt 23, 9)

Tieto slová nie sú o Bohu. Sú o nás. Značia: nepovažujte sa za synov nikoho iného, iba Boha. Toto je vaša pravá identita, toto v skutočnosti ste, toto a nič iné. Ste deti Boha a je len jediný otec, ktorého máte, Boh. Chápete?

Uveriť tomu? Nie, netreba na to žiadne *vzopätie*. Boh na nás nečaká niekde v neprístupnej vrchovine Neba. Je Otcom. Uveriť tomu znamená byť dieťaťom. Prosto sa len *uvolniť* a skloniť hlavu do čakajúceho náručia, dlaní Otca. On je Otec. On urobí ostatné. Ak bude treba, odnesie nás v náručí, svoje stratené, dobité, vyhladované a dorážané deti...

Boh je môj otec. *Abba*. Môj otecko. Ocinko. Ocko. "*Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!"*" (Rim 8, 15)

Preto k Nemu môžem prísť, dokonca aj so svojim hriechom...

"*Syn mu povedal: "Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa твоjím synom."* Ale otec povedal svojim sluhom: "*Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy!*" (Lk 15, 21-22) A pokračuje pozvaním na hostinu, veselicu, kde jeme obetovaného Baránka, Telo Kristovo a víno Jeho Krvi, nápoj a pokrm bohov, nápoj a pokrm Života, samého Boha.

Nie je On trestajúci sudca. Nie pánovitý pán. Otec. Ocko. Otecko. *Abba*. Dokonca nepotrebujem držať v ruke ani obeť Krista a Jeho Krv. Inú funkciu má, nie uzmiernovať rozhnevaného Otca! Naopak, ona je darom a obeťou Otca skrze Syna nám, svojim deťom na naše zmierenie sa s Ním, nie naopak! Nie On sa uzmiernoval s nami, ale nás so Sebou!

"*Ale to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou a zveril nám službu zmierenia. Ved' v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy. A nám odovzdal slovo zmierenia. Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom! Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou.*" (2Kor 5, 18-21)

Celé kresťanstvo je jedna prostá jednoduchá rodinná záležitosť...! O tom hovorí Ježiš, keď nám vraví: "*Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. ... Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje.*" (Jn 14, 27) Čo iné

je tento pokoj, než pokoj, aký má a žije Jednorodený Syn so svojím Otcom a do ktorého nás prišiel odvieť zo sveta späť? Celé je to naozaj a jedine o tom: našim Otcom je Boh a nikto iný a my sme Jeho synovia a nič iné a toto je naša rodina v ktorej žijeme a žiadna iná.

Kresťanstvo je tréning v navykaní si svojím *vnútrom* a *bytím* na to, čomu sme už myslou uverili: že Boh je náš Ocko, my sme Jeho deti, spolu sme všetci jedna Rodina, toto sme, toto žijeme.

Boh, Cirkev a Eucharistia...

Čo Božie slovo oznamuje, Eucharistia uskutočňuje.

"Či naozaj bude Boh bývať s človekom na zemi? Ved' nebesá a nebesá nebies ťa nemôžu obsiahnuť, o koľko menej potom tento dom, ktorý som postavil." (2Krn 6, 18)

A stalo sa! Najprv sa Boh stal človekom Ježišom Kristom. Potom sa Boh a človek Ježiš Kristus stal Eucharistiou. Je telesne prítomný medzi nami a s nami. Nie ako náročný vládca hovejúci si na tróne. Nie ako samolúba modla, očakávajúca dary a obety a uctievanie. Ako Chlieb. Ako Pokrm. Ako zdroj Života. Ako skutočný Boh, ktorý *"neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých."* (Mk 10, 45)

Toto je skutočný Boh. Nepotrebuje chvály. Nepotrebuje obety, hovorí, *"načo mi množstvo vašich obetí?"* (Iz 1, 11) *"Aj keď budem hladný, nebudem pýtať od teba; ved' moja je zem i s tým, čo ju naplňa. Vari ja hovädzie mäso jedávam alebo pijem krv kozľaciu?"* (Ž 50, 12-13) Vlastne vôbec nepotrebuje človeka. Keby potreboval, nebol by Bohom. Pretože je Bohom,

nepotrebuje. Ani naše modlitby, ani naše obety, ani našu vieru, ani našu oslavu, ani naše bohoslužby, ani nás samých. Jediný dôvod, prečo s nami má niečo dočinenia, je láska. Milosrdná túžba darovať sa nám. Darovať nám slávu samého seba, svojho vlastného božského života. Preto prichádza Boh slúžiť človeku, nie naopak. Preto Boh prináša obeť, nie naopak. Preto sa Boh dáva človekovi, nie naopak. Preto v podobe Chleba. Jedla Života. Preto sa Boh stal Eucharistiou. V Eucharistii je Boh naplno a dokonale Bohom.

Kresťanstvo je prosto o tom, nechať sa obdarovať. Nechať sa obdarovať Bohom. "*I budete čerpať vodu s radosťou z prameňov spásy*" (Iz 12, 3). Kedy konečne pochopíme? Že Boh, skutočný Boh, Ten Boh, sa stal telesne prítomným medzi nami? Že Boh, skutočný Boh, Ten Boh, sa stal Chlebom, Pokrmom Života a prišiel nás nasýtiť nebeskou blaženosťou? Kedy sa Eucharistia stane stredom, skutočným stredom nášho sveta, života, myslenia, lásky, prosto preto, že ňou je Boh? Dôjde nám to vôbec niekedy?

Som muž tvrdého srdca a ťarbavej mysle. Viem to a predsa mi to nedochádza. Dokedy, Pane? "*Ja nešťastný človek! Kto ma vyslobodí z tohoto tela smrti?*" (Rim 7, 24)

Eucharistia, adorácia, omša, prijímanie... "*Hľa, tajomstvo [čiže mystérium] viery!*" *Svätá tajina*, ako to majú pekne preložené naši východní bratia. Tajomstvo nášho života. Tajomstvo našej radosti, jasu a plesania. Tu čerpáme. Tu sme napĺňaní. Tu je náš život. Toto je naša tajná zbraň. Tajná cesta. Tajný zdroj, ktorý sme našli a plnými dúškami z Neho pijeme, lebo "*hľadal som Pána a on ma vyslyšal ... Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán; šťastný človek, čo sa utieka k nemu. ... Boháči sa nabedia a nahladujú, ale tým, čo hľadajú Pána, nijaké dobro chýbať nebude.*" (Ž 34, 5.9.11)

Eucharistia je nová zmluva, prisľúbená prorokmi a ustanovená, uzatvorená medzi Bohom a nami Kristom, keď "*po večeri vzal kalich a hovoril: "Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás."*" (Lk 22, 20) Eucharistia je dôvodom existencie Cirkvi. Cirkev, jej štruktúra, Písmo, všetko toto je len ako ohromná a užitočná a dokonca nevyhnutná podporná konštrukcia, ktorej zmyslom je však Eucharistia. Všetko je tu len nato, aby

sme našli Boha v Eucharistii a v Ňom našli život a spásu, aby sme "vierou mali život v jeho mene" (Jn 20, 31), ako sám hovorí: "*Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť. ... Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.*" (Jn 6, 35.49-51)

To je všetko. *Uveriť, prísť, jesť a žiť.* To je všetko. Takto to funguje. Jeme Telo Boha v *Eucharistii*, aby sme mohli žiť Telo Boha v *Cirkvi*, byť Telom Boha v *Cirkvi* a tak smrteľní prijať Jeho Nesmrteľnosť, stvoreni obliecť na seba Jeho Božstvo, telesní stať sa v Jeho Tele duchovnými.

Boh, Eucharistia, Cirkev. Títo traja sú Jedno, Jeden Boh, ktorý sa stal Telom, jedným Telom. Nie je možné to od seba nijako oddeliť. Máš vzťah s Bohom, miluješ Boha len natoľko, natoľko Ho takto prijímaš a miluješ v Eucharistii a v Tele Cirkvi, zloženom z konkrétnych bratov a sestier. Všetko toto je jedno. Natoľko prijímaš ich, natoľko prijímaš Eucharistiu, natoľko prijímaš Boha - "*veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.*" (Mt 25, 40) A bratov a sestry zase dokážeme takto prijať len vtedy, ak prijmeme Eucharistiu a tú len vtedy, ak ju prijmeme ako Boha, ktorým Je, ak prijmeme samého Boha v láske a oddanosti, v Tele Eucharistie, v Tele Cirkvi, v tomto Jeho jedinom Tele Boha.

Boh sa stal našim Chlebom Života, Pokrmom, v ktorom sa nám dáva. Neexistuje iná a hlbšia forma uctievania a oslavy Boha, než tá podľa Jeho vôle: sýtiť sa Bohom, jesť Chlieb, ktorým sa pre nás stal. Všetky ostatné formy sú naše, ľudské. Táto jediná je božská, podľa Boha.

Boh na zemi. Nebo na zemi. Božie Kráľovstvo na zemi. Všetko toto je Eucharistia. Tak prosté to je. Tak jednoduché to Boh, "*ktorý chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu*" (1Tim 2, 4), pre nás urobil! Tu tryská všetka sladkosť spásy a vykúpenia!

Stvorenie pre dokonalosť

Byť skutočne veľký, krásny, dokonalý,... To je to, na čo sme stvoreni. Byť a žiť takto je nám prirodzené. Ak sa pozrieme do svojho vnútra, sami v sebe nájdeme takýto obraz samých seba a len pohľad naň stačí, aby sme sa zachveli radosťou a srdce rozbúchalo vzrušením.

"Keď pohanovia, ktorí nemajú zákon, od prírody robia, čo zákon požaduje, hoci taký zákon nemajú, sami sebe sú zákonom. Tým ukazujú, že majú požiadavky zákona vpísané vo svojich srdciach, čo im dosvedčuje zároveň aj ich svedomie, aj ich myšlienky, ktoré sa navzájom obviňujú alebo i bránia." (Rim 2, 14-15)

"On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť." (Rim 2, 6-7)

Sláva. Česť. Nesmrteľnosť. Opravdivá veľkosť. Skutočná dokonalosť. Všetkému tomuto hovoríme *svätosť*. Svätosť nie je bremeno, ale privilégium. Nie je to náročná podmienka, ale ona sama je odmenou, cenou, víťazným vencom. Boh sám v sebe týmto je, takto žije. Teraz nás prizval, aby sme sa takými stali aj my. Aby sme zakúsili rozkoš toho byť perfektní, dokonalí, nie ľudský malicherným či dokonca neurotickým obsesívnym spôsobom, ale Božím, v slobode a veľkoleposti. Nie v nejakých maličkostiach, ale v samom bytí, v samom žítí.

Takto nás stvoril Boh a k takémuto bytiu a životu nás povoláva. *Byť dokonalý* – tieto dve slová sú neoddeliteľné. Podstatou Neba je plnosť *bytia* a spôsobom, akým sme, je *dokonalosť*.

Je to dokonalosť žitá tu a teraz, v tom, čo práve sme, žijeme, konáme, v tom jedinom okamihu a jedinom skutku, žitom a konanom dokonalosť a v radosť. Je to prúdenie, onen *flow*, ktorý nás tu a teraz naplňuje blaženosťou a v ktorom

sa ponárame do Boha, pretože prúdime samou Jeho svätosťou, samou Jeho dokonalosťou, ktorá sa v nás uskutočňuje. Nie nejakým skutkom, ale samou svätosťou a dokonalosťou. V nich potom konáme aj to, čo konáme, v čo najväčšej dokonalosti, najlepšie, ako vieme.

Boh nám dal *nádej* takto žiť a nádej na večnosť s Ním pre každého, kto sa Mu v tomto stane podobným. Bez tejto nádeje by to nemalo zmysel, nedokázali by sme to. Aspoň si neviem predstaviť, ako by som mohol na niečo podobné len pomyslieť inde, než vo svete, ktorým je sám Boh, v živote inom, než je život Boha v Bohu.

Vierou túto nádej prijímame.

Láskou ju potom žijeme, ba viac, užívame si ju a vychutnávame.

Boh nás nepovolal k malosti, ale k veľkosti. Nie k porážkam, ale k víťazstvu. Nie k smútku, ale k radosti. Ako inak by to aj mohlo byť, keď je človek zrazu plný Boha, bez strachu, s istotou a nádejou a práve objavuje a vzrušene na seba oblieka nádheru svätosti a dokonalosti?

"Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrahuje." (Jn 14, 27)

"Vďaka Bohu, ktorý nám dal víťazstvo skrze nášho Pána Ježiša Krista." (1Kor 15, 57)

"Toto som vám povedal, aby vo vás bola moja radosť a aby vaša radosť bola úplná." (Jn 15, 11)

Život žitý v Bohu, bez hanby a bez viny.

"Milovaní, ak nám srdce nič nevyčíta, máme dôveru k Bohu a dostaneme od neho všetko, o čo len budeme prosiť, lebo zachovávame jeho prikázania a robíme, čo sa jemu páči." (1Jn 3, 21-22)

Dokonca aj vonkajšie súženie a nepriazeň sa stávajú príležitosťami a nástrojmi tejto radosti!

"Zavolali apoštolov, dali ich zbičovať, prikázali im, že nesmú hovoriť v Ježišom mene, a prepustili ich. A oni odchádzali z veľrady natešení, že boli uznaní za hodných znášať potupu pre toto meno. A neprestávali deň čo deň učiť v chráme i po domoch a zvestovať Krista, Ježiša." (Sk 5, 40-42)

"V tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje." (Rim 8, 37)

Žiadne problémy, len samé *príležitosti*. Žiadne bremeno, naopak, rozkoš a radosť samého Neba, ktoré k nám v tomto všetkom zostupuje a my vstupujeme doň. A to všetko v nádeji od Boha, ktorej sme uverili a ktorú v láske s láskou žijeme, a žiť ju milujeme! V Božej slobode, bez *bičov strachu a žiadostivosti*, ako keď sme žili vo svete, spútaní všetkým a vo všetkom, otroci do špiku kostí...

Bezradnosť, skleslosť, márnenie času, smútok, beznádej, únava duše, toto všetko sme vo svete zažili a žili. Od tohto všetkého nás Kristus oslobodil a *"z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla."* (1Pt 2, 9)

To je to, v čom sa pridávame k Bohu a pomeriavame s Bohom. Nie v Jeho Veľkosti či Večnosti či v tom, že je Pôvodca všetkého, aj nás. Absolútne sa nikdy Bohu nevyrovnáme, do istej miery až z Jeho Moci zbožštení vo Večnosti. Ale relatívne? Relatívne nielenže môžeme! My túto rozkoš máme dokonca 7 od Boha nariadenú!

"Veď je napísané: "Buďte svätí, lebo ja som svätý."" (1Pt 1, 16)

"Buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec." (Mt 5, 48)

"Napodobňujte Boha ako milované deti a žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbeznej vône!" (Ef 5, 1-2)

"Ježiš ... vo svojom mnohostrannom učení nám dal aj radu, aby sme sa mu stali rovnými ušľachtilejším ľudským postojom a dokonalou vzájomnou láskou." (sv. Maxim Vyznávač)

"Vieme, že nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne. Vieme, že sme z Boha a celý svet je v moci Zlého. A vieme, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať toho Pravého. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život." (1Jn 5, 18-20)

Dokonalosť je vskutku rozkošou. A spočíva v tom, že v Bohu žijeme slobodní od každej žiadostivosti a od každého strachu a preto sme schopní žiť a konať vo všetkom dokonalu a túto dokonalosť si vychutnávať a užívať. Nie bezchybne, sme ľudia a celý život sa budeme na chybách učiť, ale aj v tomto môžeme byť, vďaka Bohu, dokonalí. A zažiť tak radosť z rastu a napredovania. Tak, ako ju zažíval napríklad aj Pavol, keď plný nadšenia volal: *"Zabúdam na to, čo je za mnou, a uháňam za tým, čo je predom mnou. Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi. A všetci dokonalí takto zmýšľajme!" (Flp 3, 13-15)*

Vidíte, ako tých, ktorí takto žijú, nazýva dokonalými? A aj inde takto kresťanov označuje.

"Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na poučanie, na usvedčovanie, na nápravu a na výchovu v spravodlivosti, aby bol Boží človek dokonalý a pripravený na každé dobré dielo." (2Tim 3, 16-17)

"My ho zvestujeme, pričom napomíname každého človeka a učíme každého človeka vo všetkej múdrosti, aby sme každého človeka priviedli k dokonalosti v Kristovi." (Kol 1, 28)

"Medzi dokonalými hovoríme aj múdrosť — no nie múdrosť tohoto veku ani múdrosť kniežat tohoto veku, ktoré spejú k záhube, ale hovoríme tajomnú Božiu múdrosť, ktorá bola skrytá a ktorú Boh pred vekmi určil nám na slávu." (1Kor 2, 6-7)

Kresťanstvo, to je dokonalosť. Skutočná dokonalosť. Plná radosti a užívania si jej.

Uvoľnenosť prostej identity

Duchovný život, čiže život, ktorý sa stal naskrz duchovným, čiže Božím, sa naozaj rodí z *uvoľnenosti*.

Jednoducho, už sa nevzpierame Realite. Poddali sme sa, vzdali sme sa Bohu a v okamihu sladkej porážky On nás prijal ako Otec *márnotratné dávno stratené a teraz nájsené deti*. Toto je viera: spočinutie, odpočinutie v lone Otca.

Vyhasla žiadostivosť. Vyhasol strach. Ich úloha skončila. Vo svete nám vari dobre slúžili, lenže sám svet bol väzením, kobkou, v ktorej bola uväznená naša duša. Dobre slúžili, ale zlu a tak sami boli zlé. Teraz sme ale svet opustili a ich čas skončil.

Hlboký pokoj. V ňom začíname pokojne a kludne žiť po novom, žiť život a spôsoby Otcovho Domu. Cirkvi. Spoločenstva bratov a sestier. Božej, Otcovej, našej novej Rodiny. Nie je v tom nič násilné. Jednoducho tu *sme*. Jednoducho tým *sme*. Jednoducho to žijeme, tak žijeme. Jednoducho to tak *je*.

Skutočná viera je *identita*, žitá v pokojnej samozrejmosti a prostej tichosti. Nepotrebuje hlasné a silné slová, hluk a veľké gestá, tie skôr svedčia o strachu a neistote. Byť kresťanom je tak prosté, ako *byť dieťaťom*. Človek sa o tom nepotrebuje presviedčať. Nepotrebuje slová a gestá, aby tým bol,

či skôr sa tým aj sám sebe javil. *Dieťa je dieťaťom, pretože je dieťaťom. Prosto ním je.* S kresťanstvom je to rovnako.

Bez *strachu* a bez *žiadostivosti*. Musíme sa vedome zrieknuť jedného aj druhého. *Znova ako dieťa, ktoré odmietne pokušenie utiecť z domu, lebo vie, že v tom najlepšom dome s najlepšími rodičmi už žije a je na tej najlepšej ceste života. A odmietne nedôveru a strach, lebo vie, že rodičom môže veriť, že sú s ním, že ho ochránia pred všetkým a že všetko robia iba pre jeho dobro.* Podobne aj my sa vedome odriekame pokušeniu Diabla (len spomeňme na krstné sľuby) i starého návyku smädiť, naháňať sa, stále hľadať čosi iné kdesi inde - a to všetko v strachu a ustarostenosti. Vieme totiž, že sme už našli.

V Písme znova a znova nachádzame obrazy tohto pokoja uvoľnenosti a prirodzenosti.

"Preto odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiat slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše." (Jak 1, 21)

"S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; či spi alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno kľíči a rastie a on ani o tom nevie. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase." (Mk 4, 26-28)

"Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme." (Mt 5, 5)

"Ved' ste boli ako blúdiace ovce, ale teraz ste sa vrátili k pastierovi a biskupovi svojich duší." (1Pt 2, 25)

Bez *žiadostivosti*, ved' *"Pán je môj pastier, nič mi nechýba: pasie ma na zelených pašienkach. Vodí ma k tichým vodám, dušu mi osviežuje. Vodí ma po správnych chodníkoch, verný svojmu menu"* (Ž 23, 1-3). Už nie veci, samo bytie v Ňom sa mi stáva rozkošou a v ňom v pokoji spočívam.

Bez strachu, pretože *"i keby som mal ísť tmavou dolinou, nebudem sa báť zlého, lebo ty si so mnou. Tvoj prút a tvoja palica, tie sú mi útechou.*

Prestieraš mi stôl pred očami mojich protivníkov. Leješ mi olej na hlavu a kalich mi naplňaš až po okraj" (Ž 23, 4-5). Veď našim bohatstvom, našim životom, našim domovom je sám Kristus, samo bytie v Kristovi. A už len čo alebo "kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie, úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? ... Som si istý, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi." (Rim 8, 35.38-39)

Pokojná uvoľnenosť. Toto je tajomstvo kresťanského života. Pokojná uvoľnenosť dieťaťa v Dome svojho Otca. Pokojná uvoľnenosť pútnika, ktorý hľadal, pátral a konečne našiel a dorazil. Už nehľadáme, pretože sme našli. Už sa nestrachujeme, pretože už vlastníme, už sme dostali. Miesto toho *žijeme*. Prosto v každej chvíli, v každej situácii, na každom mieste, práve teraz a práve tu, len prosto sme, čo sme. Žijeme, čo žijeme, svoj normálny život detí Otca v Dome Otca. Konáme, čo konáme, čo práve vykonať treba. To je všetko. Nanajvýš prosté. Jednoduché. Prirodzené. Normálne. Nič, čo by od nás vyžadovalo boj či vzopätie sa. V pokoji a samozrejmosti viery je naša sila.

"A ja som sa uložil na odpočinok a usnul som, prebudil som sa, lebo Pán ma udržuje. Nebudem sa báť." (Ž 3, 6-7)

Bez viery je pokus byť kresťanom nadľudská neľudská drina. Vo viere pokojná a radostná jazda na rodinnom výlete.

Toto som. Preto takto som. Preto takto žijem. Preto takto a toto konám. Pretože toto som. Tak prosté to je. *"Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu"* (Hebr 11, 6) - bez nej by sme totiž nevedeli, *kto sme*. A ak nevieme, kto sme, potom sa z Božieho Pokoja prepadávame do pekla chaosu, neistoty, strachu a sám náš život sa rozpadáva a mení na nočnú moru. Ako by mohol žiť v pokoji a istote človek, ktorý je stratený a ani nevie, kto vlastne je?

Ježiš nám je vzorom. Celý život nebol ničím iným, než tým, čím bol. Nebol to žiaden zápas o vlastnú identitu, plný pochybností, ako nám to podsúva hoci aj muzikál *Jesus Christ Superstar*. Ježiš celý čas veľmi jasne a presne vedel, kto je. Všetko ostatné potom už len samozrejme a prirodzene plynulo z toho, kým Je. V hlbokom pokoji, v hlbokoj istote, prosto a uvoľnene: *"Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozpráchnete, každý svojou stranou, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou. Toto som vám povedal, aby ste vo mne mali pokoj. Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!"* (Jn 16, 32-33)

Kašli na strach. Kašli na "krysié preteky" sveta. Uvoľní sa. Prosto buď, čím už v Bohu si. Bez pochybovania, *"lebo kto pochybuje, podobá sa morskej vlne, hnanej a zmietanej vetrom"* (Jak 1, 6), ale *"vo viere upevnení, stáli a neodkloniteľní od nádeje evanjelia"* (Kol 1, 23).

Nepotrebujeme sa hecovať, nabudzovať ani nič podobné. V prostej normálnosti človeka, ktorý prosto je čím je, je sila synov a dcér Boha. Nadšenie je zradná vec. Môže byť znakom toho, že sa snažíme nabudiť k niečomu, čo nám je inak cudzie a neprirodzené. A ak sa naň spoľahneme, stane sa nám oným *pieskom, na ktorom sa pokúšame stavať svoj dom...* Naopak, človek, ktorý vie, kto je, v pokoji urobí, čo treba, nepotrebuje k tomu nijaké nadšenie pretože mu to je normálne a prirodzené. Jeho *dom* stojí na skale viery.

Stal si sa už bohom?

Vskutku, do Božej hlbiny sa dá ponoriť iba úplne, celý, bezvýhradne, celým bytím, znehybnieť v nej, v tom okamihu, keď Boh je úplne a jediný všetko čo všetkom a všetkým. Presne, ako vraví Ježiš: *"Kto ide za mnou a nenesie svoj kríž, nemôže byť mojím učeníkom, ... ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom."* (Lk 14, 27,33)

Kristus nás povolal k identite. Byť synmi a dcérami Boha. *Hrať* niečo sa dá čiastočne. Ale *byť* niekým sa dá len a jedine *úplne*. Sme povolaní niečím byť a ak tým byť chceme, musíme tým naozaj byť, musíme sa tým stať naozaj úplne. Byť tým, nie hrať to, čo je pokrytectvo.

A to platí nielen o modlitbe, kedy sa úplne ponárame do Božej Hlbiny, nielen o živote všeobecne, v ktorom takto ponorení v Bohu zotrávame a sme tým, čím sme, ale aj konkrétnemu spôsobu, akým sme povolaní deťmi Boha byť a miestu v Tele Cirkvi, na ktoré sme boli Bohom ustanovení.

Farár je biskupom ustanovený za pastiera farnosti. Ale veľmi obdobne je animátor bunky, malého spoločenstva, ustanovený vo farnosti (a farárom osobne) za akoby farára a istotne skutočného pastiera svojej bunky, ktorá sa tak stáva jeho akoby farnosťou vo farnosti a on za ňu prijíma pastoračnú zodpovednosť pred Bohom i Cirkvou. A každý člen bunky sa potom na základe samého krstu a birmovania ako súčasť Cirkvi stáva tiež veľmi obdobne pastierom a *prorokom* pre svoju "farnosť", ktorou je jeho *oikos*, za ktorý tiež prijíma pred Bohom i Cirkvou pastoračnú zodpovednosť. Byť kresťanom teda znamená aj naplno prijať aj túto svoju pastoračnú funkciu, pretože ona vyplýva z toho, kým sme sa stali, synmi a dcérami Boha a uskutočňovať ju, na tom mieste, kde sme, so všetkou zodpovednosťou, ktorá z toho plynie, s využitím všetkých špecifických darov, talentov, možností a schopností, ktoré máme a ktoré sa nám ponúkajú.

Toto "som" potom prevyšuje a v sebe zahrňuje všetko ostatné v našom živote. Úplne samozrejme náš čas, schopnosti, možnosti, majetok, peniaze, všetko úplne samozrejme je nástrojom tejto identity. Inak to ani byť nemôže. Tým totiž sme.

Aj keby sme sa považovali za niečo iné - *priemerného človeka usilujúceho sa nejako slušne prežiť svoj život, alebo športovca usilujúceho sa dosiahnuť na vavríny, alebo biznismana, vedca či amatérskeho archeológa*, to je jedno, čo - aj vtedy by všetko v našom živote tejto našej identity slúžilo, úplne samozrejme a prirodzene. Inak to ani byť nemôže. Náš život a postoj ku všetkému ostatnému je vždy vyjadrením toho, za čo, za koho sa pokladáme.

Ak sme teda kresťania, potom sme sa opravdivo stali synmi a dcérami Boha. Skutočne nimi *sme*. A teda sme aj *prorokmi, kňazmi a kráľmi* s Kristom a prijali sme (a už v krste nám bola odovzdaná) účasť na týchto Jeho troch úradoch spolu so zodpovednosťou konať ich prednostne tam, kde sme práve ustanovení: *farnosť, bunka, oikos*,... Je len samozrejmé, že aj tu bude všetko ostatné v našom živote podriadené tejto identite a tejto úlohe, pretože inak to ani nejde, ak tým naozaj sme ak sme sa tým naozaj stali. Je to preto zároveň aj vonkajšie potvrdenie nášho uverenia a obrátenia.

Možno sme o tom ani neuvažovali, o tom rozdiel medzi "robiť farára" a "byť farárom". "Robiť animátora", pastiera bunky a "byť animátorom". Obdobne ako nie "praktizovať kresťanstvo" (fuj, hnusné to slovné spojenie) ale "byť kresťanom". Možno sme o tom naozaj nikdy neuvažovali. Potom teraz je čas. A nech nás nevystraší a neodradí závrat z hĺbky toho, čo pritom uvidíme, z veľkosti a závratnosti toho, k čomu sme povolaní. Pretože toto platí aj o Nebi: aj v Nebi sme povolaní skutočne *byť*, Život Boha skutočne *žiť*, bohmi sa skutočne v Bohu *stať*! Uvažovali ste aj o tomto, že všetko toto je tiež rovnako radikálne a skutočné?

Kto je bohom tu, na zemi, bude ním aj v Nebi! V samej podstate je to jedna a tá istá vec. Rozhodujeme sa, či bohmi skutočne budeme, na zemi i na Nebi, to je jedno, nie je v tom žiaden rozdiel, alebo či nimi nebudeme, tiež bez rozdielu, tu ani tam... Nedá sa oddeliť Božia blaženosť od Božej lásky a milosrdenstva a vernosti a Jeho konania. Všetko toto je jedno. Alebo sme a žijeme všetko a potom máme všetko, alebo nie a potom nemáme nič, pretože Boha nemožno rozdeliť a niečo z Neho mať a iné nechať tak!

"Spolahlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť. Ak vytrváme, s ním budeme aj kraľovať. Ak ho zaprieme, aj on zaprie nás."
(2Tim 2, 11-12)

Takže, čo to znamená?

- Byť v Bohu *bohom* na zemi?

- Byť synom, dcérou Boha v Božej rodine, Cirkvi?
- Byť prorokom a pastierom svojej farnosti, bunky, oikosu, rodiny,...?

Skutočne tým byť, naozaj sa tým stať?

Aké povinnosti a zodpovednosť mi z toho plynú? Ale súčasne aj aké dary, možnosti, schopnosti, práva, privilégia, prísľuby a nároky mi boli Božou veľkorysou láskou a prajnosťou spolu s tým darované? V rámci tej obojstrannej *Novej Zmluvy* Boha s človekom - so mnou?

"Lebo toto je zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po tých dňoch, hovorí Pán: Svoje zákony vložím do ich mysle a vpišem im ich do srdca; a budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom." (Hebr 8, 10)

"Ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: "Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom."" (2Kor 6, 16)

V komikse o Spidermanovi otec Petra Parkera svojmu synovi hovorí okridlené slová: veľká moc, veľká zodpovednosť. Ježiš tieto slová hovorí tiež, hoci opačne - veľká zodpovednosť, veľká moc: "povedal im: "Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený. A tých, čo uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyháňať zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi, hady budú brať do rúk a ak niečo smrtonosné vypijú, neuškodí im; na chorých budú vkladat ruky a tí ozdravejú." ... Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a ich slová potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali." (Mk 16, 15-18.20) Buď bohom postojom, zodpovednosťou, vernosťou, konaním - a úmerne tomu budeš bohom aj mocou a blaženosťou, stále viac a viac až nakoniec naplno a víťazne vo Večnosti samého Boha.

V strede všetkého je však stále ono: Staň sa! Buď! Toto je stred. Toto je kľúč. Toto je podstata. Toto je *Nový Zákon Novej Zmluvy*:

"[Kristus] zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach, aby ... " (Ef 2, 15)

"... nás urobil súcich za služobníkov Novej zmluvy, a nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, kým Duch oživuje." (2Kor 3, 6)

"Sme oslobodení od zákona, lebo sme zomreli tomu, čo nás držalo v zajatí, aby sme tak slúžili po novom, v Duchu, a nie po starom, podľa litery." (Rim 7, 6)

A v čom ten rozdiel medzi oboma zákonmi je? V tom, že prvý nariaďuje, čo *dodržiavať*. Druhý ale dáva novú identitu a odhaľuje, kto *sme*.

"Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení." (Rim 8, 15-17)

Nepotrebuje už nič prikazovať, pretože ak sme sa naozaj Božími deťmi *stali*, potom tak úplne automaticky a samozrejme aj *žijeme* a *konáme*, pretože tým *prосто* sme.

"Tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadosťami. Ak *žijeme* v Duchu, podľa Ducha aj *konajme*." (Gal 5, 24-25)

A nie, nie je to nič nové. Nenechaj sa nebudaj vystrašiť týmito slovami! Veď slová "byť Kristom", "stať sa Kristom", kresťan je "alter Christus, druhý Kristus" si už isto počul, nie raz. A Kristus je Boh... Všetky tieto slová tak značia presne toto: v Bohu a z Božej milosti "byť bohom", "stať sa bohom", byť "druhým Bohom" na zemi - a ak na zemi, tak aj v Nebi!

"Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve, sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov Izraela." (Lk 22, 28-30)

Tvoje telo, tvoj majetok, tvoj čas, situácia, v ktorej si, prostredie, v ktorom žiješ, ľudia, ktorí okolo teba sú, to všetko sú nástroje a prostriedky a príležitosti, ktoré ti Otec ako svojmu synovi, dcére dal, aby si sa na nich naučil bohom skutočne byť.

"Zavolať si svojich desiatich sluhov, dal im desať mín a povedal im: "Obchodujte, kým sa nevrátim!" (Lk 19, 13)

Ako sa stať?

Stará Zmluva bola zmluvou *prikázaní* a nariadení. Nová Zmluva je zmluvou novej *identity*.

"On nás urobil súcich za služobníkov Novej zmluvy, a nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, kým Duch oživuje." (2Kor 3, 6)

"Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" Sám Duch spolu s našim duchom dosvedčuje, že sme Božie deti." (Rim 8, 15-16)

Zdrojom tejto identity je Kristus. Ako Boh je Synom od Večnosti a nikdy Ním neprestal byť. Ako človek sa ním musel stať, tak, ako každý iný človek, veď *"vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľudom"* vo všetkom (Flp 2, 7). Aj to sa stalo a Ježiš je Synom aj ako človek.

"[Boh Otec] zdokonalil pôvodcu ich spásy utrpením ... a keď dosiahol dokonalosť, stal sa pôvodcom večnej spásy pre všetkých, ktorí ho poslúchajú." (Hebr 2, 10; 5, 9)

Z Neho a vedľa Neho čerpáme svoju identitu synov a dcér Boha aj my, tak, ako to On sám zamýšľal.

"A ako Mojžiš vyzdvihol na púšti hada, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, aby každý, kto verí, mal v ňom večný život. ... A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe." (Jn 3, 14-15; 12, 32)

Ako sa to deje? Vcelku prosto. Tak, že prideme k Ježišovi a postavíme sa vedľa Neho. Z fanúšikov, ktorí Ho obdivujú, z uctievačov, ktorí Ho oslavujú, z prosebníkov, ktorí od Neho chcú nejakú službu či dar či priazeň, sa staneme Jeho spoločníkmi a priateľmi a druhmi na Jeho ceste, v Jeho diele, Jeho spolupracovníkmi.

"Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem. Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca." (Jn 15, 14-15)

A je to. To je všetko. Centrálny bod. Som syn Boha. Brat Krista. Jeho priateľ, druh, spoločník, spolupracovník na jednom spoločnom diele. Rodinnom diele, pretože sme spolu rodina. Jedna Rodina. S jedným Otcem, našim spoločným. Jeden Dom. Jedna Vlasť. Tak to je. Toto som.

Tu, v tejto Rodine, spolu pracujeme na tom, *"aby božské poslanstvo spásy všetci ľudia na celom svete spoznali a prijali"* (c. 225 §1 CIC) a aby sa tak *„spasiteľné úmysly Božie čím ďalej tým viac uskutočňovali všade na svete na všetkých ľuďoch všetkých čias“* (Lumen gentium 33).

A po práci si spoločne posedíme, pohovoríme, alebo len tak, spolu, chlapsky (ale aj sestersky) mlčíme v modlitbe, ktorá je presne takýmto hlbokým spoločenstvom, vzájomnou blízkosťou blízkych, ktorých už zblížil spoločný život, spoločná práca a spoločná láska a oddanosť jednému Otcovi, ktorého sú obaja synmi.

Nakoniec zasadneme k stolu, k spoločnému Jedlu z Neba, k Eucharistii. A je to viac, než len jedlo. Ňou nielen sýtíme naše duše aj telá, ale aj vyjadrujeme toto naše hlboké spoločenstvo, slávime ho. Preto tomu hovoríme liturgia.

A potom, po Večeri, sadneme si a čítame. To je učenie sa. Katechéza. Ale nie niečo suché, pretože nechávame nášho najstaršieho Brata, Prvorodeného, aby nás On učil zo studnice svojej Múdrosti a skúseností.

Takto sa stávame bratmi. Takto sa stávame priateľmi. Takto sa nechávame pritiahnúť ku Kristovi. Takto sa stávame účastníkmi Novej Zmluvy. A na znak toho nás napĺňa Duch Svätý, Duch Boží, Duch Božieho synovstva.

"A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha." (1Jn 4, 13)

Nielen žiť, ale *spolu žiť*. Nielen pracovať, ale *spolu pracovať*. Nielen byť, ale *spolu byť*. Inak to ani nejde. Veď všetko toto sa deje a môže diať iba s Kristom a v Kristovi, ktorý nás pritiahol k Sebe až tak, že nás skrze svoje Telo a Krv urobil svojim vlastným Telom, Cirkvou.

Lebo existuje aj *fake verzia kresťanstva*, ktoré je len *súborom vecí, ktoré si sami podľa seba robíme a plníme*. Ale bez Krista je to mŕtve a ťažké ako cent... V tom to je: Nedá sa byť s Kristom inak, než s Ním žiť, pracovať, jesť, sláviť, učiť sa,... ale súčasne nemá zmysel pokúšať sa niečo z toho robiť osamote, bez Krista, mimo Neho. Veď spoločná práca a spoločný život sú dobré práve preto a len na to, že cez ne máme spoločenstvo s Kristom, o ktoré ide. A zase nie je možné mať s Ním spoločenstvo inak, nejako "abstraktne", než cez tieto spoločné a veľmi zemité a konkrétne veci: spoločná *námaha*, spoločný *pot*, spoločná *odmena*...

"Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec." (Jn 12, 26)

"Sme ... Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení." (Rim 8, 17)

"Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve" (Lk 22, 28-30) - už dnes, hoci aj denne, pri každej Eucharistii.

Bez spoločnej práce a námahy nie je ani žiadne priateľstvo a spoločenstvo s Kristom. A zase bez Krista práca a námaha nemajú zmysel, pretože Kristus je ich jediným zmyslom a cieľom. Preto toľkí kresťania nikdy Krista nestretli a nepoznajú Ho - lebo sa nikdy nepodujali s Ním skutočne žiť a pracovať, ostávajú len na rovine formálneho a "nehmotného" odbavovania modlitieb a pobožností, ich kresťanstvo nezahrňuje takmer nič "hmotné" - skutočnú prácu s vynaložením skutočných peňazí a skutočnej námahy a skutočného času, skutočný život,... A preto aj toľko pastoračnej práce vychádza nazmar, pretože je až príčasto konaná len ako obyčajná ľudská práca, bez Krista.

Celý náš život a všetka naša práca musia byť v tomto zmysle náboženské. A naopak, jediný spôsob, ako náboženstvo kresťanské žiť, je naozaj ho žiť, celým svojim životom a prácou s Kristom, v Kristovi, podľa Krista a pre Otca v Nebí - ako *kňazi, proroci a králi* s Kristom, našim Bratom. Alebo inak: byť, čom sme, synmi, dcérami Boha, skutočne a teda všetkým a vo všetkom. Inak to skutočné nie je.

Ked' máme pocit, že sa všetko akosi stráca...

Niekedy mám pocit, akoby som sa strácal. *Podobný tomu, keď stratíte vládu nad autom a ono ide do šmyku a unáša vás, kam nechcete.* Akoby som bol tiež strhnutý čímisi, čo ma unáša preč od Krista, preč od života. Akoby sa toto všetko vytrácalo, bledlo, vzdľaľovalo a mizlo kdesi v diaľke, akoby sa to stávalo neskutočným, zrazu akosi nehmatateľným, mimo dosah, ...

V skutočnosti, sú to myšlienky, ktoré takto unášajú preč mňa. Myšlienky, pocity, nálady,... Neskutočný svet v našich hlavách, v ktorom sme však až príliš skutočne navyknutí žiť, až nám pripadá skutočný. Žijeme pohltení

všetkými tými náladami a pocitmi a predstavami a túžbami a strachmi a plánmi a malichernosťami a konfliktmi a intrigami a čím všetkým možným... a realita sa vytráca kamsi preč, bledne za hrubou stenou tohto všetkého...

Mlčanie je na to liek. Keď zmlkneme, zrazu precitneme. Zrazu zistíme, že to len naša myseľ zablúdila sama v sebe a zaujatá sama sebou nás strhla, nechali sme sa ňou strhnúť, pretože sme podľahli ilúzií, že to sme my a že to je skutočné. A pritom naše ja - ako *Neovo telo kým jeho vedomie blúdilo zajaté v Matrixe* - bolo stále tu, v realite, nič mu nechýbalo, len my. My sami sebe sme chýbali. My, ktorí sme stratili sami seba. Nie Boh sa vzdialil nám, dokonca ani my Bohu, ak rozumiete, čo tým myslím. V skutočnosti sme sa vzdialili my sami sebe. Stratili, zabudli sme na svoje skutočné bytie a s ním sme zabudli, stratili aj všetko ostatné, čo skutočné je. Vráťane Krista.

Nepotrebujeme nič. Všetko je. Všetko je, ako má byť. Boh je tu, nikam sa nestratil. Sme synmi Boha, nik nám to nevzal. Sme v Kráľovstve, na prahu Neba, nik nám ho neodňal ani nezatvoril jeho brány. Jediný, kto sa stratil - tomu všetkému, vrátane seba - sme boli my. Mlčanie má moc prerušiť ten hypnotický vír myšlienok a predstáv a nálad a pocitov a všetkých tých ilúzií a vrátiť nás späť, do Raja prostého bytia, v ktorom je všetko. A zistiť, že všetko bolo stále v poriadku, okrem nás, nič sa nikam nestratilo, okrem nás.

Tu, v prostom bytí, všetko je. Všetko už je. Boh. Nebo. Život. Blaženosť. Ba aj my. Len vyjsť z ilúzií a myšlienok a ani nie vojsť, ako sa skôr v tom všetkom prosto ocitnúť. Veď sme sem boli už prenesení. Naše bezvedomé ja, pretože kým nás sem Ježiš prenášal, boli sme ešte unesení mysl'ou preč od Neho i od samých seba, žili sme nereálne ilúzie a naše skutočné Ja bolo bez nás akoby bezduché. Stačí ale precitnúť, a sme.

Vtedy konečne pochopíme, že v krste nám už naozaj bolo všetko dané, že už všetko sme a všetko máme a že sme už dorazili a sme už v cieli - a jediná cesta, ktorú robíme, je tá sama k sebe, návrat z ilúzií k samým sebe, kde so sebou a pri sebe nájdeme všetko - a na prvom mieste Krista, Pastiera, ktorý nás nesie na svojich pleciach, objíma vo svojom náručí.

"V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás." (Jn 14, 20).

Spoznávaj Boha a v Bohu poznáš seba. Poznaj seba a objavíš Boha. Nájdi seba a pri sebe nájdeš Boha, seba v Bohu.

"Preto „poznaj sám seba“ tým, že budeš poznávať Boha, ktorý ťa stvoril, lebo poznávať a byť poznaný je výsadou toho, koho on povolal." (sv. Hyppolyt)

Niet pochybností, niet neistoty, niet strachu, niet smútku, niet beznádeje ani ničoho iného v prostom bytí, tu a teraz. Len Boh, Ten, Ktorý Je. On Je, vždy Je, stále Je. A, my, ktorí sa učíme byť s Ním, v Ňom a podľa Neho. Mlčanie je cesta k bytiu. Bytie je potom liek na všetko, pretože je v Bohu. Kto naozaj je, aj vidí veci a všetko, aké naozaj sú.

Prebudený v spálni sveta, všade naokolo plnej spiacich ľudí...

"Náš priateľ Lazár spí, ale idem ho zobudiť." (Jn 11, 11)

Evanjelizácia je vlastne proces prebúdzania tých, ktorí ešte spia. Ale najprv my sami musíme už bdieť. Nemôže viesť slepý slepého a asi len ťažko zobudí spiaci spiaceho. Ale je to zvláštny pocit, precitnúť a ocitnúť sa *bdiaci uprostred spiaceho sveta*, boriaceho sa a zápasiaceho s morou vlastného sna... Nenechať sa znovu omámiť, oblúzniť, uspať s ostatnými, ale ostať bdieť, aby aj oni mohli precitnúť... Zistiť, že naše príznaky, problémy, všetky tie bariéry a dilemy, ktoré nás tak kváril, v skutočnosti neexistujú a že skutočnosť je kryštálovo čistá a jasná...

"Skutočnosť je Kristus." (Kol 2, 17)

"Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!" Dávajte si teda veľký pozor, ako máte žiť: nie ako nemúdri, ale ako múdri." (Ef 5, 14-15)

Byť svätý znamená odložiť ilúzie. Ak ich odložíš teraz, budeš svätý teraz. V skutočnom svete, v skutočnej Realite, je svätosť normálna, tá najnormálnejšie a najprirodzenejšia vec na svete. A áno, aj najľahšia, práve preto. Nie je nič ľahšie, ako byť svätý - v realite. Netreba za ňou nikam namáhavo ísť, naopak, stačí sa len prosto vrátiť a prosto byť. Všetko už je. To len ilúzie, chaos, preludy, strachy a úzkosti sveta, pavučiny, ktorými nás opantáva, ju robia ďalekou a cudzou a neprirodzenou a ťažkou, vskutku nemožnou. Celé Evanjelium bolo povedané pre tých, ktorí sa už zobudili. Len znovu nezaspať!

"A čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!" (Mk 13, 37)

Všetko už je. Chýbame už len my...

Prečo nekameňujeme hriešnikov

"Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve, postavili ju do prostriedku a povedali mu: "Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty?" ... Ale keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamril sa a povedal im: "Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň."'" (Jn 8, 3-5.7)

Dodržať Zákon a jeho prikázania neznamená byť bez hriechu - ten totiž spočíva v žiadostivosti a v strachu a z nich vyrastajúcom sebeckve a pýche. Robí nás otrokmi sveta aj otrokmi tela a jeho pudov. Preto nám musel byť daný Zákon, aby nás aspoň navonok donútil správať sa ako-tak ľudsky. Ľudský, pretože žiť božsky nám nemohol ani nariadiť, ani spôsobiť, aby sme tak žili.

"Zákon nie je daný pre spravodlivého, ale pre nespravodlivých a nepoddajných, pre bezbožných a hriešnikov, pre zvrhlých a svetákov." (1Tim 1, 9)

Preto bol len tieňom Novej Zmluvy, ktorá len mala prísť.

"Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, keď uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu! ... Ale toto bude zmluva, ktorú po týchto dňoch uzavriem s domom Izraela — hovorí Pán. Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca. A budem im Bohom a oni budú mojim ľudom." (Jer 31, 31.33)

Pretože Stará Zmluva neodstraňovala hriech, nemohla ani zachrániť hriešnika. Mohla ho len usvedčiť a odsúdiť.

"Vieme, že všetko, čo hovorí zákon, hovorí tým, čo sú pod zákonom, aby boli umlčané každé ústa a aby bol celý svet pred Bohom usvedčený z viny." (Rim 3, 19)

A pretože Zákon strážil ľudí, ktorí stále žili v hriechu a boli náchylní k hriechu a otroci hriechu, a nútil ich aspoň navonok žiť a konať, akoby neboli hriešni, dokázal toho, kto prestúpil Zákon, iba odsúdiť - a potom prekliat' a vyhladiť, aby svojou svojvoľnosťou nenakazil a nezviedol ostatných. Nevedel ho zachrániť, mohol sa len pokúsiť zvyšok pospolitosti uchrániť pred ním. Tak sa to robí vo svete aj dnes, o tom sú väzenia a všetky ostatné nástroje izolácie nebezpečných ľudí od zvyšku spoločnosti.

"Lebo každý, kto by sa dopustil niektorej z týchto ohavností, osoby, ktoré by to urobili, budú vyhubené spomedzi svojho ľudu." (Lv 18, 29)

"Svedkovia nech prví položia naň ruky, aby ho zabili, potom ostatní z ľudu, a tak odstrániš zlo zo svojho streda." (Dt 17, 7)

Nová Zmluva ale všetko mení. Ona má skutočnú moc skutočne uzdraviť z hriechu. V nej človek Božou mocou skutočne *premáha* hriech. Môže sa,

obrazne povedané, prechádzať medzi levmi žiadostivosti a hyenami strachu a oni už nemajú moc mu ublížiť.

"Vieme, že nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne." (1Jn 5, 18)

Preto už nemusí byť takto chránený. Naopak, teraz, keď on sám je akoby zaočkovaný Kristovou Krvou a vyliečený Kristovou prítomnosťou, môže sa sústrediť na to, aby hriešnika namiesto odsúdenia a vyhladenia zachránil. Nemusí sa pred ním chrániť, môže ho miesto toho vziať a zachrániť. Aspoň to skúsiť...

"Ježiš sa vzpriamil a opýtal sa jej: "Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil?" Ona odpovedala: "Nik, Pane." A Ježiš jej povedal: "Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!"" (Jn 8, 10-11)

"Bratia, keby aj niekoho pristihli pri nejakom poklesku, vy, ktorí ste duchovní, napravte ho v duchu miernosti; a daj si pozor, aby si aj ty neupadol do pokušenia. Neste si vzájomne bremená, a tak naplníte Kristov zákon." (Gal 6, 1-2)

"Bratia moji, keby niekto z vás zblúdil od pravdy a iný ho obráti, nech vie, že ten, kto vráti hriešnika z jeho bludnej cesty, zachráni jeho dušu od smrti a zakryje množstvo hriechov." (Jak 5, 19-20)

Starý zákon hriech neodstraňoval a ani nemohol, príkazy predsa nemôžu zmeniť a uzdraviť srdce človeka z hriechu. Preto ani nevedel zachrániť hriešnika, bez ohľadu na to, či hriešnik Zákon dodržal alebo nie.

"Lebo zo skutkov podľa zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek. Ved' len zo zákona je poznanie hriechu." (Rim 3, 20)

Ale Nová Zmluva skutočne uzdravuje človeka z hriechu, opravdivo zachraňuje hriešnika. Preto viac nie je nutné nikoho odsudzovať, ale vynaložiť úsilie, aby sme - ak sme sa už sami nechali zachrániť Kristom - pomohli zachrániť sa aj ostatným. *Sme ako ľudia, ktorí uprostred moru a*

umierania našli liek na chorobu. Tento liek ich zachránil a oni sa teraz vybrali do všetkých kútov krajiny, aby ho priniesli všetkým, ktorí na mor ochoreli a umierajú. Tak aj my, boli sme uzdravení liekom Kristovej Krvi a naplnení imunitou, Životom Jeho Svätého Ducha. A teraz sa rozchádzame do celého sveta, aby sme tento liek, ak je to možné, priniesli všetkým.

"Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal. ... Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých." (1Kor 9, 19.22)

Preto je apoštolát našou hlavnou povinnosťou. Nič totiž v našom živote viac nie je naliehavejšie, než pomôcť iným zachrániť sa rovnako, ako sme boli zachránení my.

"Keďže celá Cirkev je misionárska a dielo šírenia evanjelia je základnou povinnosťou ľudu Božieho, ... ich hlavnou povinnosťou, tak mužov, ako aj žien, je vydávať svedectvo o Kristovi životom i slovom v rodine, vo svojom spoločenskom prostredí a v rámci vlastného zamestnania. Musí sa v nich totiž javiť nový človek, stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. ... Nestačí, aby kresťanský ľud bol v nejakom národe prítomný a organizovaný, ani nestačí, aby konal len apoštolát dobrého príkladu. Ustanovený je tam nato, jestvuje tam za tým cieľom, aby svojim spoluobčanom nekresťanom zvestoval Krista slovom a skutkom a pomáhal im plne prijať Krista." (Ad gentes 32; 21 a 16)

"Slovom, na všetkých laikov dolieha vznešená povinnosť pracovať na tom, aby sa spasiteľné úmysly Božie čím ďalej tým viac uskutočňovali všade na svete na všetkých ľuďoch všetkých čias." (Lumen gentium 33)

Prijať Krista znamená byť uzdravený z hriechu. Byť uzdravený z hriechu znamená už ďalej žiť a konať ako Boh, ako Kristus Ježiš. A to znamená skutočne konať to, čo Kristus Ježiš - vrátane zasvätenia sa Jeho Dielu záchrany všetkých ľudí, všetkých hriešnikov, kvôli ktorému On sám na zem

prišiel. Inak to možné nie je. Nemôžeme byť ako Ježiš a pritom nebyť ako Ježiš. A nemôžeme nebyť ako Ježiš, leda ak ešte stále ostávame v hriechu.

"Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal. ... Kto pácha hriech, je z diabla, pretože diabol hreší od počiatku. A Boží Syn sa zjavil preto, aby zmaril diablove skutky." (1Jn 3, 6,8)

"Kto hovorí, že ostáva v ňom, má aj sám žiť, ako žil on." (1Jn 2, 6)

A práve toto je znamenie, ktorým ako prvým potvrdzujeme svoje slová: že sami sme už skutočne uzdravení a že naše spoločenstvo je už naozaj Božím Kráľovstvom na zemi.

"Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. ... Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach." (Mt 5, 14.16)

Nehanbíme sa za slovo, pretože už ani netúžime po sláve a uznaní sveta. A nebojíme sa sveta ani Zlého, pretože sme *"vystrojení mocou z výsosti"* (Lk 24, 49). Veď k nim neprichádzame karhať a napomínať, ako to robil Zákon, ale ohlasovať *Božiu Moc* a prinášať *Božie uzdravenie!*

A sami tento liek a zdroj Života, Ježišovu *Krv* a Jeho *Telo*, pri každej svätej omši horlivo a s vdácou užívame, ten *"jeden chlieb, ktorý je liekom nesmrteľnosti a protijedom, aby sme nezomreli, ale navždy žili v Ježišovi Kristovi"* (sv. Ignác Antiochijský, KKC 1405). Omša je miestom nášho uzdravovania, veď *„ovocie sviatostného života spočíva v tom, že Duch adoptívneho synovstva zbožš'uje veriacich, lebo ich životne spája s jednorodeným Synom, Spasiteľom“* (KKC 1129). Aké krásne miesto, aký krásny čas! Sme uzdravovaní z hriechu tým, že sa stávame súčasťou samej *Svätosti, Krista, Boha!*

Nechat' Krista vliat' sa

"Hľa, stojím pri dverách a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s ním večerať a on so mnou." (Zjv 3, 20)

Ono to je tak bezmála doslovne. Uvedomil som si, že existuje niečo, bariéra, hradba, ktorú medzi nami a Kristom udržujem dokonca už aj ako kresťania.

Stojíme oproti Kristovi a hľadáme na Neho. To na samom začiatku, ešte pred skutočným, tým *druhým* obrátením.

Potom, po ňom, stojíme vedľa Ježiša a stávame sa Jeho druhmi a nasledovníkmi a spoločníkmi. Ale aj vtedy je táto bariéra medzi nami. On a my sme stále dvaja. A aj keď Ho nasledujeme a pripodobňujeme sa Mu a učíme sa od Neho zamýšľať ako On, už samé tieto slová nás usvedčujú, že sme stále dvaja a nie jeden. Čo však vraví Ježiš?

"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti." (Jn 15, 4-5)

Jeden vinič. Žiadna bariéra. Kristus, ktorý sa doslova *vliat* do nás a naplnil nás. My, ktorí sme sa doslova *vliat* do Krista a akoby rozpustili v ňom. Nie zanikli, ako by to vnímali východné náboženstvá, ale stali sa s Ním jeden. Ako sa On stal nami, stali sme sa my Ním.

Toto je to 'otvorenie dverí'. *Pripadá mi to, ako keď na ponorke otvoríte poklop a dovnútra sa vovalí voda a všetko naplní.* Lenže tamtá voda všetko zabije. Kristus však je Vodou Života, ktorá všetko obmyje, oživí a naplní.

Ide teda o to, nielen hľadiť na Krista a modliť sa k Nemu ako po prvom obrátení, nielen kráčať vedľa Krista a nasledovať Ho ako po druhom obrátení a začiatku kresťanstva, ale otvoriť brány samého seba, akoby *zliať* sa s Kristom dohromady, takže viac už nie sme dvaja, ale jeden

a v Ňom konečne nachádzame Nebo, samých seba, život, blaženosť, dokonalosť, zavŕšenie, všetko.

Keď to urobíme, presne podľa Jeho slov *stratíme seba*, všetko dovtedajšie zomrie a rozpustí sa v Kristovi, ktorý vstúpil - a súčasne, v tej istej chvíli, v Kristovi nanovo a navždy *nájdem*e seba, skutočných seba, zbožštených seba, svoje skutočné a pravé ja. A konečne sa naozaj a úplne, vari až v samej podstate svojho bytia, staneme *domácimi* Boha a Neba, zato však úplnými *cudzincami* sveta. Dokonca aj ľuďom, blízkym naokolo, pretože sme sa stali niekým iným.

"*Kto stratí svoj život [dušu, samého seba] pre mňa, nájde ho.*" (Mt 10, 39)

"*Staré sa pomínulo a nastalo nové.*" (2Kor 5, 17)

Je to Nebo. Súčasne je to miesto - či skôr spôsob? - ako môžeme byť skutočne jedno Telo aj navzájom. Skutočne jedno. Skutočne Jeden. Ako to zažil a pochopil už Pavol:

"*Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus*" (Kol 3, 11) a súčasne: "*Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi.*" (Gal 3, 28)

Dve strany jednej mince. Pretože sa Kristus v nás stal všetkým, stali sme sa Ním - v Ňom sme potom aj navzájom jeden, navzájom Kristus.

Presne toto sa deje, má sa diať, Kristus to koná a my sme pozvaní účastníť sa toho, v Eucharistii, pri každom svätom prijímaní. Presne toto sväté prijímanie je. A je v tom taká rozkoš, až ide srdce roztrhnúť. Ved' ako by aj nie, keď sa dotýkame samého Neba, kde už naplno a navždy bude "*Boh všetko vo všetkom.*" (1Kor 15, 28)

"*Čuj, dcéra, a pozoruj, nakloň svoj sluch, zabudni na svoj ľud a na dom svojho otca. Sám kráľ zatúžil za tvojou krásou.*" (Ž 45, 11-12)

"... aby vás naplnila Božia plnosť celá." (Ef 3, 19)

Na toto v Eucharistii Boh čaká, na toto ju ustanovil, ako miesto a spôsob, ako byť s nami Jeden.

Keď diabol púšťa bubákov...

Sú chvíle, keď diabol útočí. Hmla a tieň a príznaky beznádeje obtáčajú našu dušu, naše srdce a v ich prítomí akoby sa všetko strácalo, všetko mizlo v zúfalej beznádeji.

Prvá reakcia je, bojovať s tým. Nejako sa vzoprieť, postaviť sa tomu, premôcť to. Ale ako môžete bojovať s hmlou a nehmotnými príznakmi? Ruka ich neuchopí, *meč nepretne, reťaz nespúta...*

V skutočnosti nemusíme robiť vôbec nič. Je to ako v hmotnom svete. *Keď príde hmla a temnota, nezúfame si, že svet okolo nás pomínul, stratil sa, zmizol a už ho niet a sme sami a opustení, lebo ho už nevidíme. Ani nevyjdeme von, aby sme s hmlou bojovali a rukami ju rozháňali. Miesto toho zapálime oheň v krbe, zakrútime sa do deky, vezmeme hrnček horúceho čaju, dobrú knihu a jednoducho počkáme, kým hmla prejde - pretože je to len hmla a ona prejde...*

Keď na nás diabol púšťa *bubákov*, sú to len klamy a preludy, tieň, ktoré vyzerajú strašidelne a kvíliu beznádejou, ale sú úplne bezmocné, neskutočné, ich jedinou zbraňou je strach a beznádej. Vtedy stačí zastaviť sa, potriasť hlavou, prebrať sa z ich oblúznenia, ktorým nás mámia ako bájne *sirény* či bludičky. Zastaviť sa, zmlknúť, uvedomiť si skutočnosť, realitu, chytiť sa jej - a jednoducho len v klúde a pokoji v nej byť. Veď

všetka sila diablových preludov je len v našej hlave - keď im uveríme, že sú skutočné a začneme podľa toho zamýšľať a správať sa. To však nie sú! Boh ani Kráľovstvo sa nepominuli. Stále tu sú. Možno zakryté, ale len preludmi. Možno sa nedajú v tej temnote vidieť, ale dajú sa nahmatať a môžeme sa ich držať. Je to len diablova hmla. Nič viac. Stačí spočinúť v pokoji v samom bytí. Netreba s ňou bojovať. Nemá nad nami moc. Nemôže nám ublížiť. Sama sa po chvíli rozplynie...

"Diablovi sa vzoprite a ujde od vás." (Jak 4, 7)

Práve týmto sa diabli vzopierame: že odmietame hrať jeho hru, že prehliadneme jeho klamy a ilúzie ako klamy a ilúzie, miesto toho len pokojne zotrývame v svojej identite, v Bohu, v Kráľovstve - aj keby sme nevideli a nepočuli, pretože hmla-nehmla, všetko je stále rovnaké a to isté, jedno, *či svieti slnko alebo je dookola tma.*

"Pravda, ak vytrváte vo viere upevnení, stáli a neodkloniteľní od nádeje evanjelia." (Kol 1, 23)

"Za oblakmi moje Slnko stále svieti..." (porov. sv. Terézia z Lisieux)

Práve toto najlepšie zaháňa chmúry diabla: pokojné zotrvanie v realite, v Bohu, vo viere, bez strachu, bez obáv - a teda aj bez skleslosti a beznádeje, ktoré v nás chce Zlý vyvolať - vedomí si toho, že všetko je len bezmocný klam a bezmocná ilúzia a v skutočnosti nemá žiadnu moc. Stačí jednoducho prosto byť. Nič viac netreba. *S hmlou a tmou sa nebojuje. Hmla a tma sa ignoruje. Či noc, či hmla, veci sú stále tam, kde sú, také, aké sú, môžeme ďalej žiť a konať ako inokedy, dotýkať sa ich, užívať ich...* S diablom a jeho útokmi a s realitou Boha, nás, Kráľovstva, je to rovnako.

"Prichádza knieža sveta. Nado mnou nemá nijakú moc." (Jn 14, 30)

"... pravda, ak istotu, ktorú sme mali na počiatku, zachováme pevnú až do konca." (Hebr 3, 14)

Naša sila a moc nad pokušeniami pramení z toho, že pokojne zotrývame v Bohu. Nie z toho, že sa snažíme svojimi silami zápasit' s tým, čo aj tak nie je skutočné...

Je to ako vo viditeľnom svete: *raz svieti slnko, raz prší, raz je tma a inokedy hmla, ale veci sú stále tie isté, na samom svete sa nič nijako nezmenilo. Preto nepanikárime ani s ničím z toho nebojujeme, len ďalej žijeme, kde žijeme, sme, čím sme, robíme, čo robíme.* V živote a Bohom v Jeho Kráľovstve je to rovnaké. Prsto pokojne ďalej sme. Ved' nestojíme ani na pocitoch, ani na náladách, ani na nejakom nabudení, ale v pokojnej istote prsto *sme, v Realite Boha, v tom, čo je skutočné. Pochybnosti, strachy, neistota, beznádej, všetko toto je len v našej hlave, ak to dovolíme, "no skutočnosť je Kristus."* (Kol 2, 17)

Keď miesto boja zmlkneme, preludy zmiznú a ostane len to, čo je skutočné: Boh a my v Ňom...

Tá ohromujúca hĺbka

Som, kto som. Som, čo som. Stvorenie. Človek, malý, slabý, krehký. Hriešnik, k tomu navyše.

Si, Kto Si. Boh, Nesmrteľný Stvoriteľ, Svätý, Večný, Dokonalý.

Ty si vzal na seba moju slabosť a stal si sa mnou. Mne si dal svoju veľkosť, aby si ma urobil sebou, bohom na obraz Boha, synom v Synovi.

Aké slová opíšu mieru blízkosti, priateľstva, druženia, jednoty, ktorá z tohto vzišla?

"Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" (Rim 8, 15)

"Či naozaj bude Boh bývať na zemi? Ved' nebesá a nebesá nebies ťa nemôžu obsiahnuť... !" (1Krľ 8, 27)

Takto žasne Šalamún. My žasneme viac. Vari môžu byť Boh a človek priatelia a druhovia, akoby rovný s rovným? Vari sa môže Boh tak znížiť a prispôbiť človeku, aby to bolo možné? A ešte viac, vari môže byť človek tak premenený a povýšený, že by vládol kráčať tempom Boha po boku Boha ako Jeho spoločník a druh v Jeho Božstve a Nesmrteľnosti i Svätosti?

"Ježiš sa na nich zahľadel a povedal im: "Ľuďom je to nemožné, ale Bohu je všetko možné." (Mt 19, 26)

A tak *"s bážňou a chvením"* (2Kor 7, 15) vstupujeme, vystupujeme k Bohu, vedľa Boha, aby sme po boku Boha nakoniec vošli doňho a On naplnil nás... do tejto neuveriteľnej jednoty, do tohto vzťahu.

Aké to je, kráčať s Bohom po Božích cestách ako priateľ s Priateľom, druh s Druhom, ako boh s Bohom? Niet divu, že všetko pozemské sa popri tom stráca, šedne, bledne, vädne... V sladkej slobode apatheie, v sladkej ľahkosti bezstarostnosti... keď skutočne vstupujeme do tohto stavu, do tohto priateľstva a druženia, do spoločenstva Boha a s Bohom.

"Čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami. Ved' my máme spoločenstvo s Ocom a s jeho Synom Ježišom Kristom. A toto píšeme, aby naša radosť bola úplná." (1Jn 1, 3-4)

"Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú." Ale nám to Boh zjavil... " (1Kor 2, 9-10)

Aká strašlivá je tá spaľujúca túžba Boha po tom, aby sme naozaj boli, stali sa Jeho priateľmi a druhmi a aby nás mohol zahrnúť a obdarovať samým

sebou a dať nám všetko, čo má, urobiť nás všetkým, čím je? Ved' nato ustanovil Eucharistiu, aby sme v nej boli jedno Telo s Bohom, aby v nás prúdila jedna Krv Boha. Aby sa On stal pre nás všetkým tak, ako On nás urobil pre seba všetkým, keď za nás dal samého Seba.

Keď zachytíme, začujeme toto volanie Boha... Je tak silné, mocné, naliehavé, nestrpí odklad... a tak opojné, závrtné a ohromujúce, naplňajúce človeka spôsobom, aký dovtedy ešte nezažil.

Kto vraví "Som priateľ s Kristom" - a nechveje sa pritom bázňou a blaženosťou súčasne - alebo nevraví pravdu, alebo ešte ani nezačal poznávať Boha. Ani ten, kto do toho s radosťou, dychtivo a úplne samozrejme nekladá všetko, celého seba, svoj život, majetok, všetko, pretože inak to nejde. Ved' to znamená vystúpiť k Bohu a kráčať po cestách Boha! Je to nový život, nie obrazne, ale skutočne, úplne nový, úplne iný.

S Bohom, vedľa Boha, v Bohu, Božou cestou v Božom svete. Nové stvorenie v Kristovi. Vojsť do toho v pokoji adorácie, už to je pre nás pre svoju úplnú novosť a nezvyklosť a pre nárok na nás celých náročné a vyžaduje našu odvahu a sily. Čo potom zotrvať v tom uprostred chaosu sveta?

"... obrátil srdcia otcov k synom a neveriacich k múdrosti spravodlivých a pripravil Pánovi dokonaly ľud." (Lk 1, 17)

Číre bytie. Skutočné bytie. Konečne sme.

Kráľovstvo mučeníkov

"Veru čujem, ako ma mnohí hania: hrôza zo všetkých strán. Spolčujú sa proti mne a radia sa o tom, ako ma zabiť. Ja sa však spolieham na teba, Pane, a

hovorím: "Ty si môj Boh, V твоjich rukách je môj osud." Vytrhni ma z rúk mojich nepriateľov a prenasledovateľov." (Ž 31, 14-16)

Čo je to však za život, v *neustálom konflikte*?

Lebo aj keď je Pán pri nás a aj keby porazil všetkých našich nepriateľov, aj tak tu konflikt stále je. Ak milujeme svätosť a ak dychtíme po zemi, na ktorej by prebývala spravodlivosť, láska a dobro, potom znova a znova narážame na realitu sveta, ktorý je v samých svojich kostiach opačný. Až natoľko, že sa v duchu pýtame: Pane, ak by si mal svet poraziť celý v tom, čím je - vari by si ho pri tom nemusel celý vyhladiť?

"Keď Pán videl, že ľudská nerest' na zemi je veľká a že všetko zmýšľanie ich srdca je ustavične naklonené na zlé, Pán oľutoval, že stvoril človeka na zemi. Bol skormútený v srdci a povedal: "Vyničím zo zemskeho povrchu ľudí, ktorých som stvoril." (Gn 6, 5-7)

Miesto toho sa však Boh rozhodol pre niečo iné:

"Podľa jeho prísľubu očakávame nové nebo a novú zem, na ktorých prebýva spravodlivosť." (2Pt 3, 13)

A teraz už len hovorí: Vy, vy všetci, ktorí milujete svätosť a spravodlivosť a ktorí nariekate nad zlom a pokrivenosťou sveta! Hľa, stvoril som pre vás nový svet, *"večné a vesmírne kráľovstvo; kráľovstvo pravdy a života, kráľovstvo svätosti a milosti, kráľovstvo spravodlivosti, lásky a pokoja"* (prefácia na slávnosť Krista Kráľa). Vy všetci, ak toto milujete, ak naozaj po tomto dychtíte, ak je pre vás normálne a prirodzené takto žiť a ak by ste takýto život nevymenili za nič na svete - pre vás všetkých je toto Kráľovstvo a tento nový svet pripravený. Nik iný doň nevojde, iba ten, kto po tom túži, kto celým srdcom dychtí žiť pravdu, žiť svätosť a zachovať sa nepoškvrneným od tohto sveta, žiť spravodlivosť, žiť lásku a milovať ako Kristus, žiť v Božom pokoji. Ten smie vstúpiť, nikto iný. Preto tam už viac nebude žiaden boj, iba dokonalé spoločenstvo svätých...

"Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec." (Jn 12, 26)

A ako spoznáme, aj my sami, či to naozaj chceme? No predsa tak, že radšej kvôli tomu pohrdneme celým svetom, než by sme sa toho zriekli. Preto nás Pán neuchráni od hnevu, nenávisť a prenasledovania sveta. Naopak!

"Neboj sa toho, čo máš trpieť. Hľa, diabol niektorých z vás má uvrhnúť do väzenia, aby ste boli skúšaní; a budete desať dní v súžení. Bud' verný až do smrti a dám ti veniec života." (Zjv 2, 10)

"Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený." (Mt 10, 21-22)

Ba dokonca aj sami by sme mali toto prenasledovanie vítať, veď len v ňom si my sami môžeme toto ujasniť, či naozaj takto túžime a dychtíme po svätosti viac, než po všetkom na celom svete a či už naozaj sme rozhodnutí svet skutočne opustiť! A len v ňom sa môžeme takto rozhodnúť, nielen slovami, ale aj skutkami.

"Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdži, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný." (2Kor 12, 10)

"A počul som hlas z neba; hovoril: "Napiš: Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí umierajú v Pánovi, už odteraz. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah; veď ich skutky idú s nimi."" (Zjv 14, 13)

Je to celé veľmi prosté: Čo si vyberieš? Svet alebo Kráľovstvo? Hriech alebo svätosť? Čo zanecháš kvôli tomu druhému? Zanecháš *svätosť* kvôli svetu, aby si sa páčil svetu a aby ťa svet odmenil, lebo ho miluješ? Alebo zanecháš *svet* kvôli svätosti, znesieš nenávisť a prenasledovanie sveta, lebo svätosť a pravdu miluješ viac než všetko ostatné na svete, túžiš ju žiť a tak ju žiješ, už teraz a necúvneš, aby si to mohol navždy žiť v pokoji Neba? Čo si vyberieš - a čo zahodiš? Ktoré z tých dvoch je tvoja voľba?

"Neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha." (Jak 4, 4)

"Veď sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu, za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé." (2Kor 5, 10)

"On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť, hnevom a rozhorčením tým, čo tvrdošijne odporujú pravde a oddávajú sa nepravosti. Súženie a úzkosť dolahnú na každého človeka, ktorý pácha zlo, najprv na Žida, potom na Gréka, ale sláva, česť a pokoj čakajú každého, kto koná dobro, najprv Žida, potom Gréka." (Rim 2, 6-10)

Je to jednoducho o tom, čo milujeme. Bodka. Čo milujeme, to si vyberieme. To uprednostníme - a to druhé zanecháme, lebo nie je možné mať oboje, odporujú si navzájom. A Boh už len našu voľbu potvrdí. Veď ako by mohol, On, láskavý, nútiť žiť v Nebi ľudí, ktorí milujú svet a zamilovali si peklo? Veď by to ani nedokázali! Nebo by pre nich bolo ešte väčším utrpením! A naopak, nijako nemôže ani nechce ponechať Peklu tých, ktorí si zamilovali svätosť nad všetko na svete a radšej trpeli a dokonca radšej vyliali svoju krv, ale nezriekli sa krásy a rozkoše svätosti! Preto sa za cenu vlastnej Krvi stal ich Vykupiteľom a Spasiteľom.

"Láska... je dána všem. Ale moc lásky pôsobí dvěma spôsobmi: trýzni hňšníky, ...ale stává se zdrojem radosti pro ty, kdo zachovávali její povinnosti." (sv. Izák Sýrsky)

"V blahoslavenstve sa právom sľubuje, že uvidia Boha tí, čo majú čisté srdce. Veď špinavý zrak nebude môcť vnímať jas pravého svetla. A čo bude pre čisté duše radosťou, to bude pre poškrvnené trestom. Treba sa teda vyhnúť mrákotám pozemských márností." (sv. Lev Veľký)

V modlitbe, v adorácii, vo sviatostiach, ale aj v živote s Ním, v spoločenstve Cirkvi, všade tam nám Pán dáva zakúsiť blaženosť svätosti, aby sme ju poznali, aby sme si mohli vybrať, jedno alebo druhé.

"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho." (Mt 10, 37-39)

Sme na svete na to, aby sme okúsili svet, ako kedysi Adam Strom poznania, jeho horké ovocie - a zamilovali a zvolili si svätosť v nádeji, ktorá prúdi z iného Stromu, z Kríža Ježiša Krista.

Zamilovať si svätosť, čiže *"dokonalosť lásky"* (KKC 1709) - k Bohu, k blížnemu, k sebe, ako to skauti dobre vedia.

Svätý za jediný deň?

Neskutočno. Ilúzia. Klam. Toto všetko je hriech. Nie v tom zmysle, že by tieto veci boli nejakými hriechmi. Toto je sama *podstata* hriechu, Hriech s veľkým 'H'. Preto Písmo o hriechu a diabli hovorí, ako hovorí.

"Vaším otcom je diabol a vy chcete plniť túžby svojho otca. On bol vrah od počiatku a nezotrval v pravde, lebo v ňom pravdy niet. Keď luhá, hovorí zo seba, lebo je luhár a otec lži." (Jn 8, 44)

Hriech vytvára ilúzie a klam o Bohu, o svete, o ľuďoch, o nás samotných. Žiť v hriechu znamená žiť v tejto ilúzii: že sme obyčajní ľudia, že život je boj s inými o veci tohto sveta, že hnev môže niečo vyriešiť, že peniaze sú dôležité, že tento pozemský život je ten skutočný život a mnoho, mnoho iných ilúzií, ktoré sú súčasťou tej jednej veľkej Ilúzie, Hriechu.

Z klamu nás môže vyslobodiť iba pravda a presne toto Ježiš prišiel urobiť.

"Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. ... Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí." (Jn 18, 37; 8, 31-32)

Ostať v Ježišovom slove... To nie je o tom, že ako súhlasíme s Ježišom. Jeho slovo je viac, je to pravda, čiže sama skutočnosť. On sám tým Slovom Je. On, ktorý Je. Zostať v Jeho *slove* znamená zostať v *skutočnosti*. Znamená to niekde a niečím *byť*, nielen niečo vedieť, či poznať. Byť, čím sme v tom, ktorý Je. V Bohu, plnosti Reality.

Preto ostať v Jeho Slove znamená ostať v Ňom, ktorý Je.

"Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to zvestujeme: Slovo života. — Lebo zjavil sa život a my sme videli, dosvedčujeme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám." (1Jn 1, 1-2)

Preto Eucharistia. Ved' ona je Kristom, telesne prítomným a teda ona je v plnosti Božím Slovom. V Biblii sú napísané *Božie slová*, ktoré nás vedú k *Božiemu Slovu*, ktorým je sám Kristus, sám Boh, Ten, Ktorý Je, pre nás z lásky telesne prítomný v Eucharistii.

"Ježiš im povedal: "Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa." (Jn 6, 53-57)

Toto je svätosť: Pravda. Čiže skutočnosť. Kto je prebudený, opustil ilúzie, vierou precitol a žije to, čo je skutočné, je svätý. Všetko ostatné jeho konanie už potom len vyplýva z toho, kým je. Na svätosť sa treba stať. A skutočne byť je podstata svätosti.

"Lebo veľmi som sa zaradoval, keď prišli bratia a vydávali svedectvo o tvojej pravde, ako ty žiješ v pravde. Nemám väčšej radosti, ako keď počujem, že moje deti žijú v pravde." (3Jn 1, 3-4)

Ak to urobíme úplne a dnes, budeme úplne a dnes svätí. Tak, ako onen lotor, ktorého na poslednú chvíľu do reality vrátil kríž...

"Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? Lenže my spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé." Potom povedal: "Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva." On mu odpovedal: "Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji." (Lk 23, 40-43)

A niekomu nepomôže ani to a ostane zajatcom Ilúzie Hriechu až do trpkého konca...

"A jeden zo zločincov, čo viseli na kríži, sa mu rúhal: "Nie si ty Mesiáš?! Zachráň seba i nás!" (Lk 23, 39)

To, čomu hovoríme 'duchovný život' je vlastne proces zanechávania klamu. Proces prijímania pravdy. Jeho rýchlosť je limitovaná jedine našou ochotou a odvahou pravdu prijať. *Onen lotor na kríži... v jeho zúfalstve, keď si uvedomil, že je na konci všetkého, všetko, celý jeho doterajší život, ktorý žil, sa rozplynul ako závan dymu v ohni utrpenia a agónie na kríži, bol náhle dosť slobodný, aby tento krok urobil v bezmála okamihu.*

Je dobré na to pamätať, pretože aj duchovný život sa môže zmeniť na formu ilúzií, keď v ňom hľadáme zážitky, neobvyklé emócie, také tie 'hlboké' a zaujímavé myšlienky, až sa zmení na nejakú podivnú intelektuálno-emočnú hru, divadlo, ktoré pred sebou hráme na strestkách, že akí sme 'duhovní' a ako vieme hovoriť a prednášať úmysly a za čo a ako chválime Boha a ďakujeme...

Preto je dôležitou súčasťou pôst a mlčanie v tichu. To sú brzdy, ktoré nás môžu z týchto na pohľad 'duchovných' ilúzií prebrať, rovnako ako skutky

milosrdenstva a služba. Aj preto ich asi veľmi neoblubujeme - radšej máme tie také stretká so zdvihnutými rukami a super atmosférou a hudbou a spevom a s rafinovanými slovami chvál a modlitieb... bez ticha, bez pôstu, bez na pohľad všednej a nezaujímavej služby v Cirkvi. Bez skutočnosti.

"Pilát mu povedal: "Čo je pravda?" (Jn 18, 38)

"Ježiš mu odpovedal: "Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa." (Jn 14, 6)

"Prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctiteľia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov." (Jn 4, 23)

Jediné, čo nám bráni, je *strach*. Strach zo sklamaní, strach zo zmeny, strach z názoru a súdu ľudí okolo nás, strach z následkov, strach z porušenia svetských konvencií, strach zo straty,... A tiež *návyk* na ilúzie, veď v nich celý život žijeme a sú nám svojim spôsobom blízke a drahé - asi tak, *ako sa väzňovi môže stať blízkou väznica a cela, kde prežil toľko rokov svojho života...*

Myslíme si, že svätosť je niečo na spôsob 'mystickej' fantázie, extázy a super zážitkov kdesi mimo všetkého. A pritom svätosť a mystika je tá najzemitejšia vec na svete, nahá a prostá Realita, nič, než prostá Realita, nič než samo nahé bytie. Preto je tak úchvatná! Duchovný život nie je nič iné, než prostá práca, prosté konanie, v samej podstate nič mimoriadne. Mimoriadnym ho robí to, že ten, kto koná, je naše skutočné Ja, ktoré koná skutočné Dielo v skutočnom svete so skutočnými výsledkami.

"Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene" (Jn 15, 16), preto "kto koná pravdu, ide na svetlo, aby bolo vidieť, že svoje skutky koná v Bohu." (Jn 3, 21)

Čriepky II

Uvoľnenosť je mladosť. Oslobodení z krčovitosti strachu a žiadostivosti, z ich stuhnutosi, voľní a slobodní znova objavujeme čaro toho, byť prirodzení, byť uvoľnení. Objavujeme čaro večnej Božej mladosti, zrelej mladosti. Nie mladíckosti, ale dospelej mladosti.

Ty ma miluješ!

Ako otec, budete žiarliť na svoje deti a všetko budete robiť sám? Alebo urobíte všetko prato a zariadite veci tak, aby sa úspech udial cez ne a aby oni tiež zažili onen pocit úspechu a víťazstva, bár ste ich pritom aj celý čas niesli na rukách? Ak je vaša voľba tá druhá, pochopili ste časť tajomstvá Cirkvi a príhovoru a pomoci svätých, prečo Boh necháva svoje diela a skutky konať cez svojich svätých, jedno, či sú ešte tu, na zemi, alebo už v sláve Večnosti.

Ruženec, to je keď sa s Ježišom modlíte k Márii a s Máriou k Ježišovi. Znie to rúhavo, tá prvá časť, že? Ak definujeme modlitbu ako *prosbu k Bohu*, potom iste hej.

Ale ak definujeme modlitbu ako *spoločenstvo s Bohom*, a v Bohu *so všetkými svätými* v Tele celej Cirkvi, potom je to presne to, čo hovorím: Modlitba ruženca (ale aj modlitba všeobecne), to je láskyplné spoločenstvo Ježiša s Jeho Matkou (a všetkými svätými) a Jeho Matky (a všetkých svätých) s Ježišom. Prúd lásky, ktorým Ježiš miluje svoju Matku a všetkých svätých, svojich súrodencov - a prúd lásky, ktorým Mária a všetci svätí milujú a jasavo oslavujú Krista, svojho Brata, Záchrancu a Vykupiteľa. A

my, ktorí modlitbou do tohto spoločenstva a prúdu lásky vstupujeme, pripájame sa k nemu a tak už teraz participujeme na nebeskom živote a spoločenstve.

A už viac niet rozdielu, pretože *"keď mu bude všetko podrobené, vtedy sa aj sám Syn podrobí tomu, ktorý mu všetko podrobil, aby bol Boh všetko vo všetkom"* (1Kor 15, 28) - a tak to v Nebi už je. Otec, Syn, Duch, Mária a všetci svätí - a my, nesmeli sa pripájajúci zo zeme - všetko jedno Spoločenstvo, jedna Jednota, jeden Boh. Nebo. Rodina.

Vtípky a srandičky, duchaplné zábavné poznámky, všetko to, čím bežne naplníme svoje rozhovory a vzťahy, sú v skutočnosti do veľkej miery štítom, za ktorý sa ukrývame, spôsobom, ako ostať na povrchu a neisť do hĺbky, ako vytvoriť ilúziu blízkosti a vzťahu bez toho, aby sme do tohto vzťahu skutočne skutoční vstúpili.

Keď za vojny americký vojak ráno vstal z americkej postele v americkom stane, obliekol si americkú uniformu, zjedol americké raňajky, vyzbrojil sa americkými zbraňami a nabral so sebou americkú muníciu a americký proviant a išiel do boja, nevidel v tom naisto ani najmenší problém. Naopak, ak by niekto po ňom chcel, aby si sám vyrobil vlastný stan a vlastnú posteľ a varil si vlastné jedlo a dokonca si vyrábala vlastné zbrane a náboje, považoval by ho za blázna. A ak by ho do toho nútil, bránil by sa tomu zo všetkých síl. Nakoniec, je predsa Američan a bojuje za Ameriku, nie?

Ako s kresťanmi je to s nami v podstate rovnaké. Predstava, že by sme mali vlastnými silami a na vlastnú päť zápasit' s Diablom a bojovať o spásu sveta... to je predsa bláznivé! Sme predsa synovia Boha, občania Neba a bojujeme za Božie Kráľovstvo! Samozrejme, že všetko chceme a budeme konať len a jedine v Božej Moci, Božou silou, Božou milosťou a Božimi zbraňami a nebudeme sa spoliehať na nič vlastné zo seba! Vlastne by sme

mali každú podobnú myšlienku nahlas a rázne odmietnuť ako niečo nehorázne. Napriek tomu však často presne toto robíme: snažíme sa bojovať v Božej vojne, ale bez Božích zbraní, len s vlastnými úbohými a zvyčajne úplne neúčinnými hračkami...

"Kto kedy vojenčí na svoje trovy?" (1 Kor 9, 7)

"Hľa, ja na vás zošlem, čo môj Otec prisľúbil. Preto zostaňte v meste, kým nebudete vystrojení mocou z výsosti!" (Lk 24, 49)

"Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela." (2Kor 5, 16)

"Staré sa pominulo a nastalo nové." (2Kor 5, 17)

Ani si nevedomujeme, aké hlboko pravdivé to je. Stať sa kresťanom znamená stať sa naozaj úplne novým človekom, novou osobnosťou. Vráťane toho, že tá stará sa skutočne pominie. Nielen nejako pozmení, upraví... Pominie sa. Miesto nej sa zrodí nový človek. So všetkými dôsledkami, pre nás, pre naše okolie,...

„Gandalf,“ opakoval stařec, jako by si vybavoval v paměti dlouho neužívané slovo. „Ano, tak to bylo. Byl jsem Gandalf.“ Sestoupil z balvanu, zvedl svůj šedý plášť a zahalil se do něho. Zdálo se, jako by předtím svítilo slunce a teď zase zašlo do mraků. „Ano, můžete mi pořád říkat Gandalf,“ řekl a byl to hlas starého přítele a vůdce.“ (J. R. R. Tolkien, Dve veže)

Čierna alebo biela, nič viac

Ježiš nám to ukázal tak jasne, že viac sa už ani nedalo.

"Lebo ako Otec má život sám v sebe, tak dal aj Synovi, aby mal život sám v sebe." (Jn 5, 26)

Otec je Život. Otec je zdroj všetkého. Doslova.

"My máme iba jedného Boha, Otca, od ktorého je všetko a my sme pre neho, a jedného Pána, Ježiša Krista, skrze ktorého je všetko, aj my sme skrze neho" (1Kor 8, 6), "lebo skrze neho máme ... v jednom Duchu prístup k Otcovi." (Ef 2, 18)

Byť s Otcom a v Otcovi znamená žiť. Nebyť s Otcom a v Otcovi znamená byť mŕtvy. Tak jednoduché a prosté to je.

Preto je hriech smrťou - pretože znamená oddeliť sa od Otca, znamená rozštep, rozkol. Oddelenie sa od života. Stav *"nezlučiteľný so životom"*, ako by povedal medik. Smrť.

"Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto nezhrmažďuje so mnou, rozhadzuje." (Mt 12, 30)

Svet nám môže pripadať šedý, ale nakoniec bude len čierna a biela. Len áno a nie. Len s Otcom alebo bez Otca. S Kristom, alebo Kristovi napriek, proti Nemu.

"Vzal so sebou Petra a oboch Zebedejových synov. I doľahli naňho smútok a úzkosť. Vtedy im povedal: "Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou!" Trochu poodišiel, padol na tvár a modlil sa: "Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako ty." Keď

sa vrátil k učeníkom, našiel ich spať. I povedal Petrovi: "To ste nemohli ani hodinu bdieť so mnou? Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Duch je síce ochotný, ale telo slabé." Znova odišiel a modlil sa: "Otče môj, ak ma tento kalich nemôže minúť a musím ho piť, nech sa stane tvoja vôľa." (Mt 26, 37-42)

Existuje len jedno pokušenie, od ktorého v Otčenáši prosíme, aby sme od neho boli uchránení: opustiť Otca. Existuje v samej svojej podstate len jediný hriech: opustiť Otca. Existuje len jeden jediný "trest" za hriech: ostať bez Otca. Pretože On Je Život. Všetko ostatné je smrť. Tak nám to Ježiš v Getsemanoch názorne ukázal.

Ostať v Otcovi znamená žiť v Otcovi, žiť Otca. Aj to nám Ježiš ukázal, ako sa to robí:

"Tu pristúpil pokušiteľ a povedal mu: "Ak si Boží Syn, povedz, nech sa z týchto kameňov stanú chleby." On odvetil: "Napísané je: "Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst"" (Mt 4, 3-4), "mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokonat' jeho dielo." (Jn 4, 34)

Otcovo slovo, Otcova vôľa. Žiť s Otcom z Otca znamená žiť Otcovu vôľu a byť živý touto vôľou. Ona je tým prvým Chlebom Života, ktorým sa živí sám Syn a pre ktorý sám má v sebe Život od Otca: *"Ten, ktorý ma poslal, je so mnou. Nenechal ma samého, lebo ja vždy robím, čo sa páci jemu." (Jn 8, 29)*

Preto teraz môže byť On sám pre nás Chlebom Života - lebo je *"v Otcovi a Otec vo mne."* (Jn 14, 11). On sa živí Otcom tým, že sa úplne stotožňuje s Jeho vôľou. Nie s Jeho prikázaniami či s Bibliou. S vôľou. Chce, čo Otec chce. Miluje, čo Otec miluje. Koná, čo Otec koná. Hovorí, čo Otec hovorí. Túži, po čom Otec túži. Je s Otcom jedno, Otec je v Ňom a On v Otcovi.

"Ježiš im vravel: "Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn." (Jn 5, 19)

"Ja a Otec sme jedno." (Jn 10, 30)

V Eucharistii sa nám Ježiš dáva, s Telom, Životom, čiže Krvou i Duchom, aby sa takto spojil s nami, s celými nami, pretože sme tiež telom, duchom a životom. A my Ho prijímame tým jediným možným spôsobom: že sa s Ním stotožňujeme a zladíme úplne rovnako a úplne vo všetkom tak, ako On s Otcom. Preto prijímanie Eucharistie a toto úplné zladenie sa s Ježišom sú synonymá. Jedna a tá istá vec.

"Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom." (Jn 6, 56)

"Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to." (Jn 15, 7)

"Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého." (Jn 14, 21)

Je len jediná odpoveď na pokušenie, jediná alternatíva k hriechu: *nie moja ale Otcova vôľa...* Lebo cez túto jednotu vôle - a teda jednotu v myslení, názoroch, túžbach, postojoch, láske, konaní, všetkom, lebo všetko toto je vôľa a jej prejavy - sme v Kristovi a skrze Krista v Otcovi a v Otcovi máme Život skrze Krista, Chlieb Života.

"Napodobňujte Boha ako milované deti." (Ef 5, 1)

Preto je Nebo už tu a teraz - *"hoci s prenasledovaním"* (Mk 10, 30) - pretože je tu Otcova vôľa, ktorú môžeme poznať, stotožniť sa s ňou, žiť ju a tak žiť v Otcovi a teda v Nebi.

Taká normálna modlitba

Modlitba nie je nejaký neprirodzený umelý stav a ani adorácia nie je. Nie je to o tom, že teraz sa z 'normálneho' módu a života preladím na nejaký 'modlitbový' mód a po skončení sa zase vrátim späť.

Ako ktosi povedal, *Boha nezaujíma tvoj duchovný život, ale tvoj život*. Myslel tým, že neexistuje nič také, ako od bežného života oddelený duchovný život. Existuje len život. Ten jeden, ktorý žijeme. A ten je alebo Boží a duchovný a to celý, alebo bezbožný a telesný a nejaké 'náboženské doplnky', ktoré v rámci neho z času na čas 'praktizujeme' na tom nič nezmenia. Leda len, ak by časom viedli k zmene života...

Modlitba a adorácia sú na tom podobne. Nie je to divadlo, predstavenie, ktoré Bohu zahráme. Ak majú byť skutočné, musia zahrňať *všetko*, celý náš život, celých nás. Nič z nich nemôže byť vydelené preč.

Patrí sem náš *hriech* - aby sme sa s ním konfrontovali pred tvárou Boha a to nás nakoniec priviedlo k pokániu a obráteniu. Ak by sme ho ignorovali, popierali alebo ospravedlňovali, ako by k tomu mohlo prísť?

Patria sem aj naše *slabosti*, pokušenia a problémy i otázky. Nie je modlitba a adorácia časom aj ich riešenia a preberania s Bohom? Dôverného a otvoreného, ako dieťa s Otcom, ktorému dôveruje a ktorý ho aj tak pozná a o všetkom tom vie? Inak by modlitba len ťažko mohla byť nástrojom nášho rastu a posväcovania!

A tak modlitba v sebe zahŕňa všetko, zhovárame sa v nej s Bohom otvorene, bez okolkov a bez zábran o všetkom, riešime v nej všetko čo treba, preberáme všetko, čo sa naskytne, čo žijeme, čím žijeme. Nič nie je nevhodné, nič nie je neprístojné - jedine pretváрка, nedôvera a neúprimnosť, ktoré by modlitbu zmenili na akési formálne a pokrytecké náboženské divadlo.

Nakoniec, všetko, čo Pán v našom živote vykoná či dopustí, je na našu spásu. Aký zmysel by teda malo nasilu to z našej modlitby vyhadzovať preč, akoby toho nebolo? A ešte raz, On o všetkom aj tak vie. Nie pre Neho je to nutné, my potrebujeme túto reflexiu vo svetle Jeho Tváre. My sme tí, ktorí sa potrebujeme pýtať, áno, dávať aj detsky bláznivé otázky, pretože sme skutočne deti, malé deti Boha a svet, do ktorého nás On vedie, je svetom, o ktorom dieťa Boha Pavol z Tarzu píše, že "*čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných.*" (1Kor 1, 27) Čo nám môže sprvu pripadať bláznivé, môže sa časom ukázať ako skutočné a Božie!

Často máme len strach hovoriť o týchto veciach s Bohom - lebo už vopred tušíme a bojíme sa Jeho odpovede. Ale o to väčší dôvod hovoriť o tom! Nie preto, že možno Jeho odpoveď bude iná, než si myslíme! Hlavne preto, že ak aj bude taká, aká si myslíme, že bude, potom je to dobrá a správna odpoveď. A potom nedáva zmysel pred ňou utekať!

Je čas mlčať pred Pánom. A je čas hovoriť pred Pánom, vyliat' si srdce ako *Anna, matka Samuela*, otvoriť ho a všetko pekne úprimne a otvorene s Bohom prebrať. V tej najprostejšej normálnosti Otca a syna, ktorí práve spolu hodili reč o tom, čo práve žijú.

Možno sa bojíme *démonov*, ktorí driemu v hĺbke nášho vnútra a pred ktorými si my sami zakrývame tvár akoby ich nebolo, lebo máme strach, čo by sme uvideli a ako by to zničilo obraz, ktorý sme si sami o sebe vytvorili. Ale potom je adorácia to najlepšie miesto i čas skončiť s tým. Vypustiť ich a pohliadnuť im do tváre, nech sú akí sú. On je s nami a pri nás. On ich už pozná, len my nie. A On hovorí: "*pravda vás vyslobodí*" (Jn 8, 32). Neuverili sme predsa svojmu obrazu o sebe, ale Bohu. A ak aj hej - lebo isto hej - tak teraz už nie. Nastal čas na pravdu.

Vtáčia lekcia

Pýtam sa, naozaj to všetko má takto byť?

A Pán mi odpovedá, úchvatným vtáčim koncertom, ktorý cez bránu kostola vniká dovnútra až sem, pred Pána.

Náhle si uvedomujem, že to nie je len tak, niečo, čo sa náhodou tam vonku deje.

"Nepredávajú sa dva vrabce za halier? A predsa ani jeden z nich nepadne na zem bez vedomia vášho Otca. Vy však máte aj všetky vlasy na hlave spočítané." (Mt 10, 29-30)

Tento koncert bol v Božej mysli pripravený od stvorenia sveta, presne na toto miesto, na túto hodinu, pre toho konkrétneho človeka. Každý jeho trilok, nič z toho nie je náhodné, pretože v Bohu *"žijeme, hýbeme sa a sme"* (Sk 17, 28) a nie je nič, čo by sa vo svete hýbalo, keby tým On sám nehýbal a nedával tak tomu jeho pohyb.

Čo teda? Naozaj teda má byť všetko tak, ako je? Čo povedia vtáci ako Boží posli, proroci?

Sú, čím sú. Nestarajú sa. Žijú, čo žijú. Bez ohľadu na okolnosti.

V každej situácii sa dá byť kresťanom. V každej situácii sa dá konať božsky. O tom to je. Nie programy, aktivity, podujatia. Kresťanstvo je o tom, že niekým *sme*. Ako tie vtáky. Ak naozaj kresťanmi sme, potom Božie synovstvo je naša prirodzenosť, ktorú v dôvere, uvoľnene a bezstarostne žijeme bez ohľadu na okolnosti. Čo majú čo okolnosti dočinenia s tým, čím *sme*? Nič.

"Keď im vymerali veľa rán, vrhli ich do väzenia a strážcovi prikázali, aby ich dobre strážil. On ich podľa tohoto rozkazu vsadil do vnútorného žalára

a nohy im privrel do klady. O polnoci sa Pavol a Silas modlili a spievali Bohu chválospevy a väzni ich počúvali." (Sk 16, 23-25)

Kresťanstvo? Byť kresťanom! Pastorácia? Byť kresťanom! Apoštolát? Byť kresťanom! Charita? Byť kresťanom! Na všetko stačí jednoducho *byť kresťanom*, čiže synom, dcérou Boha, občanom Neba, dedičom Kráľovstva, domácim Boha, príslušníkom Jeho Domu, členom Jeho Rodiny. To je všetko. Nič viac netreba. Preto ani Ježiš učeníkov ničím iným nevystrojil, len týmto.

"Hľa, ja na vás zošlem, čo môj Otec prisľúbil. Preto zostaňte v meste, kým nebudete vystrojení mocou z výsosti!" (Lk 24, 49)

"I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť." (Sk 2, 3-4)

"Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti." (Rim 8, 16)

"Tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi." (Jn 1, 12)

Toto je skutočná 'moc z výsosti', skutočný Dar Ducha: nie zázraky a znamenia, ale moc a schopnosť *byť synom* a teda *byť kresťanom*. Nie *robiť* kresťanstvo, *praktizovať* kresťanstvo, *dodržiavať* kresťanstvo, *plniť, zachovávať*,... *Byť kresťanom!* Kresťanstvo sa nedá 'robiť'. Dá sa len *byť kresťanom*. Byť kresťanom stačí na všetko, na všetky úlohy, ktoré nám Pán dal. Bez neho nestačí nič. Ono stačí na všetko. Stačí dokonca aj na spásu.

"Keď sa strážca väzenia prebudil a videl dvere väzenia otvorené, vytasil meč a chcel sa zabiť, lebo si myslel, že väzni ušli. Ale Pavol skríkol veľkým hlasom: "Neublížuj si, lebo sme tu všetci!" Vypýtal si svetlo, vbehol dnu a s chvením padol pred Pavla a Silasa. Vyviedol ich von a vrazil: "Páni, čo mám robiť, aby som bol spasený?" (Sk 16, 27-30)

V každej jednej chvíli, v každej jednej situácii, za každých podmienok - ak kresťania naozaj *sme*, potom nimi aj byť *môžeme*. Možno nemôžeme *robiť* nejaké veci, ale nikdy sa nestane, že by sme nemohli *byť*. Nemusíme nad tým ani špekulovať. Ako tí vtáci tam von, v každej chvíli a v každej situácii nájdeme úplne samozrejme úplne samozrejmy spôsob bytia toho, čím sme...

"Zaumieňte si teda, že nebudete dopredu premýšľať, ako sa brániť, lebo ja vám dám výrečnosť a múdrosť, ktorej nebudú môcť všetci vaši protivníci odolať ani protirečiť." (Lk 21, 14-15)

Ak teda naozaj *sme*. Lebo to naozaj nie je o tom, čo *robiť*, ale kým *byť*. Toto je vari tá lekcia, ktorú nás Boh cez pandémie COVID-u - tiež pripravenú a predvídanú na toto miesto a tento čas! - učí: *Ak vám zoberiem možnosť robiť veci, ktoré ste robili zvykli, čo vám ostane? Čo z vás ostane? Kto skutočne ste? Naozaj ste? Ste kresťania? Ste?* Človek, pre ktorého kresťanstvo je len niekam chodiť, bude bezradný a usvedčený. Syn Boha, pre ktorého kresťanstvo znamená týmto byť, bude bez problémov a oslávený a oslavujúci Boha tu úplne rovnako, ako hocikde inokedy a inde.

"Zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach, aby v sebe z nás vytvoril nového človeka." (porov. Ef 2, 15)

"Pevne dúfam, že ako vždy, tak aj teraz, bude oslávený Kristus v mojom tele, či už životom alebo smrťou." (Flp 1, 20)

Veď synovia Boha ešte aj keď spia, spia ako synovia!

"[Kristus] za nás zomrel, aby sme žili spolu s ním, či už bdieme, alebo spíme." (1Sol 5, 10)

"Preto sa raduje moje srdce a moja duša plesá aj moje telo odpočíva v nádeji." (Ž 16, 9)

Je hnev váš priateľ?

"Preto odložte lož a hovorte pravdu každý so svojim bližným, veď sme si navzájom údmi. Hnevajte sa, ale nehrešte! Slnko nech nezapadá nad vašim hnevom; a nedávajte miesto diablovi!" (Ef 4, 25-27)

Pozerali ste niekedy na hnev ako na svojho priateľa a pomocníka na ceste k svätosti?

Pavol nás priam nabáda: *Hnevajte sa!* Na čo sa máme hnevať? Na pravdu! Hovorí, že si máme vravieť jeden druhému do očí pravdu. Pravda tne do živého. Práve preto v nás často vyvolá hnev - popieranie, zlosť, útoky na druhého, možno dokonca urážku. To preto, že zasiahla naše Ego a ono sa zúrivo obhajuje a bráni.

A tu je hnev, *emócia* hnevu, náš skvelý priateľ. Pomohol nám totiž s pomocou brata odhaliť ďalší kus zla, hniloby, starého skazeného človeka v nás. A usvedčil nás, že brat má pravdu. Keby nemal, nevyvolalo by to v nás takú divokú reakciu! Ona sama nie je hriech. Je len znakom a dôkazom hriechu v nás. Je to ako keď sa niekomu dotknete rany a on skríkne od bolesti. Emócia hnevu je výkrikom zraneného Ega.

Potom ale Pavol hovorí: ale nehrešte. Keď emócia vyprchá, nedovoľte, aby prešla do *postoja* hnevu. Postoj hnevu, v ktorom zotrávame, už hriechom je. *Emócia* nie, tá je mimovoľná, ale *postoj* áno, ten je už vedomý a chcený.

Ak v hneve, urážke, pocite krivdy a ublíženosti zotrávame aj potom, tak to znamená, že sme sa priklonili na stranu Ega a jeho hriechu proti Bohu i proti bratovi. Veď dokonca aj keby nás kritizoval neprávom, ak nás to rozhnevá a my v hneve zotrávame, potom toto samo osebe je hriech a zlo! Ako vraví Písmo: *"Prečo radšej nestrpíte krivdu? Prečo radšej neznesiete škodu?"* (1Kor 6, 7)

A tak do večera musíme mať vec vyriešenú. Vzplanutie hnevu opadlo - a my vďaka nemu spoznávame pravdu o sebe, odhalili a usvedčili sme seba, že v nás ešte v tom, na čo nás brat upozornil, prežíva Ego, aj to, že sme stále plní svetskej pýchy, ktorá ako reakciu na jeho slovo v nás vyvolala hnev.

Ako synovia a dcéry Boha preto miesto toho vedome odmietneme jedno aj druhé a zvolíme *pokánie*, premenu a obrátenie, voči hriechu, ako nás nabáda Písmo na tom istom mieste, "*že máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmyšľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti.*" (Ef 4, 22-24) - a *vd'ačnosť* voči bratovi, ktorému sa pri prvej príležitosti poďakujeme a priznáme si aj svoj hriech podľa slov Písma: "*Vyznávajte si teda navzájom hriechy a modlite sa jeden za druhého, aby ste ozdraveli.*" (Jak 5, 16)

Čo z toho do praxe?

Kedykoľvek nás niečo nahnevá, rozruší, urazí, dotkne sa nás, venujme tomu veľkú pozornosť - práve sme totiž vďaka tomu odhalili zlo a hriech v nás. Niečoho v nás sa to totiž dotklo, niečoho zlého - a to niečo zlé v nás spôsobilo, že namiesto *vd'ačnosti* za upozornenie či *súcitú* s biedou druhého sa v nás zdvihol *hnev* či pocit urážky, dotknutosť a tak. Tieto pocity sú ako nejaký *detektor hriechu* v našom srdci. Je na mieste si sadnúť a spýtať sa: Prečo ma to rozrušilo? Čo presne sa ma dotklo, aká nezriadenosť vo mne spôsobila, že som namiesto *súcitú* či *vd'ačnosti* za napomenutie reagoval hnevom?

Rátajme s tým, že ak sme skutočné spoločenstvo, v ktorom si naozaj hovoríme pravdu a takto si slúžime, tak sa môže stať a aj stane, že sa čo chvíľu niekto bude cítiť dotknutý alebo aj urazený. Sme spoločenstvo hriešnikov na ceste k anjelskému životu, nie hotoví anjeli! Takže sa toho nebojme. Pretože ak naozaj kresťanské spoločenstvo sme, tak vieme, že nás táto slabosť do večera prejde a vystrieda ju pokánie a práca na zmene toho, čo sme vďaka hnevu takto objavili. Viera, láska a priateľstvo však medzi nami budú stále trvalé. Hnev vzplanie na *chvíľočku*, pocit dotknutia a

urazenia tiež, ale vd'ačnosť za to, že mi brat poslúžil pravdou, ostane *natrvalo*.

Bez tohoto by sme len ťažko boli skutočne kresťanské spoločenstvo bratov a sestier v Kristovi, ktorí si ctia Boha v Duchu a v pravde!

Prejedení tortami

Viete čo? Som unavený. Unavený zo slávení. Možno to znie podivne, práve v tejto dobe, keď sú chrámy zatvorené. Ale poznám aj ľudí, ktorí sú doma podobne unavení zo sledovania omši a obradov v televízii. Čím to je?

Predstavte si, že by vás niekto pozval, aby ste sa stali jeho priateľom a spoločníkom v biznise. Znie to dobre, súhlasíte. Pozve vás, rovno na oslavu narodenín. Beriete to ako poctu. Idete, tešíte sa. Ďalšie stretnutie, zase oslava. Potom ďalšie, a zase pre zmenu grilovačka. Prejde rok a za celý čas ste spolu nerobili nič, len oslavovali, grilovali, večerali, zase oslavovali... Ako dlho bude trvať, kým sa vám to zunuje a prestanete chodiť?

Ježiš nás pozval s Ním *žiť*. S Ním *pracovať*. V Jeho *Rodine*. V Jeho *biznise*. My ale zväčša - a teraz už bežná úplne - chodíme len na *oslavy*. Do kostola na omšu. Do Štiavnice na púť. Zase na omšu. Potom na Božie Telo na procesiu. Na pobožnosť. Zase na omšu. Samé oslavy. Kde je *život*? Kde je *práca*? Dá sa celý čas iba nadšene *oslavovať*? Ak nežijeme a nepracujeme, čo by sme vlastne mali tak nadšene *oslavovať*? Dá sa vybudovať vzťah s Kristom tak, že budeme len nezáväzne chodiť na oslavy a hostiny a potom šup, domov, koniec, padla?

Som si istý, že nie. Sám Ježiš to totiž hovorí: "*Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec.*" (Jn 12, 26) Nehovorí: nech si so mnou príde zaoslavovať

ma... Hovorí: *slúži, nasleduje*. Pracuje so mnou, ako vysvetľuje v podobenstve o talentoch. *Potom* takého poctí Otec...

Myslím si, že toto je dôvod, prečo 90% katolíkov na kostol a omšu kašle. Nežijú s Kristom, nepoznajú Ho. Necítia potrebu oslavovať Ho. A keby aj, bez spoločného života a práce s Kristom v Kristovej Cirkvi na Kristovom Diele by ich aj tá oslava rýchlo omrzela a prejedla sa. Alebo skôr, tak ako by bez toho prvého zomrel náš vzťah a spoločenstvo s Kristom, tak by časom omrzelo a zaniklo aj to druhé, pretože by to stratilo svoj obsah aj zmysel.

Počas karantény to na nás odľahlo obzvlášť. Sme zavalení omšami na nete, v televízii, v rádiu, všade. A cítime sa *ako ľudia prejedení šľahačkovou tortou, túžiaci po prostom chlebe* skutočného spoločného života *a po čistej čerstvej vode* skutočnej spoločnej práce s Kristom a v Kristovi navzájom. *Zákusok nemá zmysel, ak pred ním nie je obed*. Slávenie nemá zmysel, ak mu nepredchádza život a práca.

Ak chceme sláviť, musíme najprv žiť a konať. Ak nežijeme a nekonáme, nemáme čo sláviť. Ak nie sme v živote a práci súčasťou Jeho Rodiny, Cirkvi a teda farnosti, nemáme ani kde sláviť. Márne prideme do kostola, sme siroty, pretože sme opustili Krista. A ako by mohla sirota rozumieť rodinnej oslave a jasavo sláviť Otca, ktorého nemá a Rodinu, v ktorej nežije?

Ako v ťažkých časoch...

Znechutený situáciou naokolo... Svet ide kamsi v čerty (ale kedy nešiel?), Cirkev vyzerá ako ochromená, jej život oklieštený, farnosť v podstate v bezvedomí, v kóme, existuje, ale nehýbe sa, len kde tu si členovia v telke pozrú omšu... Zdalo by sa, že tých dôvodov na znechutenie je dosť. Ale veci nie sú vždy také, ako sa javia... *Ved' aj keď človek spí, vyzerá ako mŕtvy a predsa nie je, len zbiera sily na to, aby keď sa prebudí, bol naplno živý!*

"Využívajte čas, lebo dni sú zlé. Preto nebuďte nerozumní, ale pochopte, čo je Pánova vôľa." (Ef 5, 16-17)

Nikdy nebola a nikdy nebude "dobrá doba", nie v tomto svete. Nie je to o dobe, je to o nás. Nepokoj v nás nepochádza z ničoho mimo nás, len z nás.

"Človeka nepoškrvňuje to, čo vchádza do úst, ale čo vychádza z úst, to poškrvňuje človeka." ... Lebo zo srdca vychádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá, rúhanie." (Mt 15, 11.19)

Platí to všeobecne, *"každého pokúša vlastná žiadostivosť, ktorá ho zachvacuje a zvádza"* (Jak 1, 14): *Keby časy boli iné, keby situácia bola iná, keby ľudia boli iní, keby sme my boli inde,...* Z tohto sa v nás rodí nepokoj.

Čo teda robiť?

Ako hovorí Pavol, *"správajte sa múdro využívajte čas"* (Kol 4, 5). Pán je tu. Nikam neodišiel. Všetka Jeho Moc je tu.

Našou úlohou je byť úplne v Ňom.

Jeho časťou práce je všetko ostatné. Bodka. Žiadna situácia, žiadne časy nemôžu spútať Boha ani obmedziť Jeho Moc, len jediné: ak sa nenájde *nádoba*, v ktorej by bol vo svete prítomný a konal. My.

Tak teda využívajme čas - práve tento čas! - na to, aby sme boli plní Boha a aby nás Boh celých prenikol. *"Nebuďte ustarostení o zajtrajšok; zajtrajší deň sa postará sám o seba"* (Mt 6, 34). Jeden svätý Boží muž či žena dokážu aj v karanténe vykonať viac, než tisíc iných bez Boha uprostred slobody a všetkých možností - *"vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou."* (1Kor 15, 10)

Takže, pokoj. Kl'ud. Ak v sebe cítiš nepokoj, vzdialil si sa od Pána. Vráť sa k nemu. Dôveruj Mu. Nebuď ustarostený o to, čo sa deje. *"Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa"* (Jn 14, 1), hovorí Ježiš. Ty buď plný Boha, plný Ducha. Aby On mohol v tebe hovoriť a konať. A to

už nechaj na Neho. Všetko ostatné nechaj na Neho. Tvoja úloha je byť svätý, byť plný Boha. Už si tento čas. Využi ho, každú príležitosť, ktorú ti ponúka, nepozerať na to ako na problém, ale ako na dar a príležitosť. Využi ju čo najlepšie.

A znamením ti bude pokoj, hlbší než všetka radosť sveta. "Podľa toho poznáme, že sme z pravdy, a upokojíme si pred ním srdce" (1Jn 3, 19).

Prečo už nemôžeme mlčať

Pripomenul sa mi tento príbeh:

Albert Kahn, miliónár a vášnivý fotograf se v roce 1913 vypravil do Mongolska, kde pořídil mnoho dokumentárních snímků života v této zemi. Jeden z nich vyvolal bouři a pohoršení. Je na ní žena uvězněná v dřevěné bedně. V Mongolsku toto nelidské mučení končilo smrtí. Žena byla uvězněna v dřevěné bedně a ponechána svému osudu v poušti. Malá miska na pití byla prázdná. Lidé byli takto odsouzeni k pomalé smrti hladem a žízní. Snažili se prosit lidi o vodu, ale tím v podstatě jen prodlužovali své utrpení, protože bednu nikdy nemohli opustit. Dříve nebo později v ní zahynuli. Bedna se tak stala se jejich hrobem. Způsob popravy tímto způsobem je nelidský, ale Albert Kahn ženě nepomohl. Poslechl pravidlo všech antropologů nijak nezasahovat do místní kultury a zvyků. Fotograf měl být jen pozorovatelem. Podle zprávy, která vyšla v novinách o rok později, byl tento způsob popravy rozšířený v celé Asii, kde jsou lidé uzavíráni do kovových rakví s malým otvorem, kam jim občas někdo hodí jídlo.

Toto je svet. Ťažko povedať, čo z toho je desivejšie: zločin ženy, ktorý si vyslúžil takýto trest? Zločin tých, ktorí vymysleli a bežné praktizovali takýto

trest? Alebo antropológ, ktorý schovaný za svoju profesiu to bezcitne nechal tak - tu ale aj všeobecne?

Už chápeme, prečo tí, ktorí stretli Vzkrieseného, zasvätili svoje životy Evanjeliu a tomu, aby "*vystrojení mocou z výsosti*" (Lk 24, 49) vytrhli čo najväčší kus sveta z moci Zlého?

Jonathan Swift v Gulliverovi píše: *Nič nie je veľké ani malé, iba keď to porovnáte. S dobrom a zlom je to trochu podobné. Ak raz spoznáme skutočné dobro, zrazu sú uvedomíme aj ohavnosť a skutočnosť zla.*

Kým nepoznáme Boha, Krista, skutočné Dobro, opravdivú čiru svätosť a jej nádheru, svet nám môže pripadať prinajmenšom znesiteľný a nie až tak zlý. Nemáme s čím porovnávať. A občas len zatvoríme oči a to najhroznejšie akože nevidíme.

Ale po poznaní Krista to už viac nejde. Už môžeme porovnávať. Už vieme, aký by svet mohol byť. Sme zhrození, zdesení zo zla, z otroctva, do ktorého sú ľudia okolo uvrhnutí a z ktorého len teraz nás Božia Moc vyslobodila. Už nedokážeme byť spokojní. Už nedokážeme zatvárať oči. Už nie. Ak sami nechceme byť súčasťou ohavností sveta bez Boha, musíme sa od nich oddeliť - jediným spôsobom, že zlo nahradíme svätosťou, a ľahostajnosť a nenávisť láskou. A to je apoštolát. Inak to nejde. Bez neho by sme ďalej boli súčasťou krutého, bezcitného a ľahostajného sveta.

"Kým Pavol na nich v Aténach čakal, búril sa v duchu, keď videl, že mesto je oddané modlárstvu. Preto hovoril v synagóge so Židmi a s nábožnými ľuďmi a každý deň na námestí s tými, čo tam práve boli." (Sk 17, 16-17)

"Kto prijal evanjelium, stáva sa nakoniec aj sám jeho ohlasovateľom. V tom spočíva dôkaz pravdivosti evanjelizácie. Je to akýsi skúšobný kameň. Nie je totiž možné, aby niekto prijal Božie slovo a uveril v Božie kráľovstvo a nestal by sa jeho svedkom a hlásateľom." (Pavol VI., Evangelii nuntiandi 24)

Preto apoštoli so konca života hlásali Evanjelium a budovali Cirkev, Kráľovstvo uprostred sveta, útočisko pre ľuďi. Preto to tak už 2000 rokov robí každý, kto Krista spoznal, uveril v Neho a žije s Ním. Inak to jednoducho nejde. *Uverit' vo svätosť, okúsiť svätosť, žiť svätosť, hlásať svätosť, svedčiť o svätosti, pomáhať všetkým ku svätosti, to všetko skrze Krista, s Kristom a v Kristovi. Čo iné, ako inak by sme mohli kresťanmi byť?*

Odpustenie a milosrdenstvo

Skutočná láska je dokonalá vtedy, ak milujeme druhého, hoci ho vôbec nepotrebujeme. Tak miluje Boh.

"Aj keď budem hladný, nebudem pýtať od teba; veď moja je zem i s tým, čo ju naplňa. Vari ja hovädzie mäso jedávam alebo pijem krv kozľaciu?" (Ž 50, 12-13)

"Spasil nás nie pre spravodlivé skutky, ktoré sme my konali, ale zo svojho milosrdenstva." (Tít 3, 5)

Tak sme povolaní milovať aj my.

Kým žijeme vo svete a bez Boha, sme závislí na ľuďoch. Potrebujeme ich, zúfalo a nutne, aby potvrdzovali našu hodnotu, našu veľkosť, našu správnosť, aby nás podporovali, potešovali, bavili, pomáhali nám. Preto na nich máme nároky a očakávania, že tak budú konať. Preto sme sklamaní, zranení, nahnevaní, urazení, ukrivdení, keď tak nekonajú, keď nás sklamú.

Kristus nás od tohto oslobodil. Sme slobodní voči všetkým, pretože žijeme v Bohu, v Otcovi. Všetky tieto naše potreby naplňa On sám. Ľudí už viac nepotrebujeme. Tak, ako ich nepotreboval Ježiš. Len sledujme, čo hovorí:

"Slávu od ľudí neprijímam." (Jn 5, 41)

"Ale Ježiš sa im nezdôveril; on poznal každého a nepotreboval, aby mu niekto vydával svedectvo o človekovi. Sám totiž vedel, čo je v človeku." (Jn 2, 24-25)

"Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozprchnete, každý svojou stranou, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou." (Jn 16, 32)

Výsledkom je *odpustenie*, keď konečne sme my sami slobodní od všetkých ľudí, viac ich už nepotrebujeme a preto ich môžeme uvoľniť zo svojich pút, z reťazi svojich nárokov a očakávaní, z otrockej služby nášmu Egu, ktorú sme si na nich nárokovali.

To nás robí konečne schopnými milovať tak, ako Ježiš, ktorý nám prikázal:

"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať." (Jn 13, 34-35)

Možno si vždy neuvedomujeme, že aj táto sloboda a odpustenie je podstatným znakom Ježišovej lásky. Milovať ako Ježiš znamená milovať v rovnakej slobode ako Ježiš: nie preto, že tých druhých potrebujeme, nie preto, že sú nám osožní, nie preto, že sa nám podávajú a páčia, ale preto, že sme sa my sami v sebe rozhodli darovať sa im - a toto rozhodnutie je z nás. Nie z nich. Milujeme tak nie kvôli nim, ale preto, že my sme sa rozhodli takými byť. Tak, ako Ježiš.

Ježiš nás prišiel zachrániť nie preto, že by nás potreboval, alebo že by nami niečo získal, ale preto, že je Boh. Je Boh a milosrdenstvo, láska, je Jeho podstatou. Tak žije, tak koná, bez ohľadu na nás a úplne nezávisle na nás.

"Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici." (Rim 5, 8)

"Ak sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže." (2Tim 2, 13)

Psychológ Cleese Skynner tvrdí, že práve toto je jeden zo základných znakov lásky a šťastných (v jeho prípade manželských) vzťahov:

„Jeden význam slova „láska“ je túžba po blízkosti. Ale blízkosť môže znamenať dve veci. Môže znamenať radosť z dôvernosti, ale aj závislosť, pocit takej väzby k druhému človekovi, že zaobísť sa bez neho je veľmi ťažké. Pre určitých ľudí láska skutočne znamená ľpenie, neustálu potrebu mať toho druhého pre seba a utrpení, keď partner nie je nablízku. A z toho, samozrejme, mnohokrát pramení aj sebeckosť a žiarlivosť.“ – a práve toto sú tie nároky a očakávania a putá, ktoré zo vzťahu namiesto lásky tak, ako ju chápe Písmo – čiže *agapé* – robia sebecké využívanie druhého človeka.

A Skynner pokračuje: „[Zdravé rodiny] obsahujú blízkosť a súčasne i odstup. V týchto rodinách bývajú ľudia schopní veľkej dôvernosti a silných citov. Zároveň ale pociťujú aj sebestačnosť a dôveru v samých seba, takže jeden druhého zase až tak zúfalo nepotrebujú. Keď sú na čas od seba odlúčení, vyrovnávajú sa s tým perfektne. Aj v takej situácii sú schopní plne sa radosť zo života.“

Presne takto hovorí o láske k ľuďom aj apoštol Pavol:

"Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal." (1Kor 9, 19)

Hovorí, že je voči všetkým slobodný a pokiaľ ide o toto, nikoho z nich, ktorým hlása evanjelium, nepotrebuje – pretože, povedané slovami Skynnera, pociťuje „sebestačnosť a dôveru v samého seba“, ktorá neochvejne pramení z toho, že Boh je jeho Otec a on je Jeho syn.

Výsledkom je *odpustenie*, prepustenie na slobodu, ktoré sa aj v Cirkvi prejavuje podobne, ako v zdravých rodinách, o ktorých Skynner píše: „*Ak sú obaja partneri na sebe citovo nezávislí, keď sú spolu, potom nebývajú vzájomne obmedzovaní svojimi potrebami - nemusia si neustále dávať pozor na to, čo povedia alebo urobia, ako to v záujme naplnenia týchto potrieb robia ostatní ľudia. Sú tak omnoho viac sami sebou.*“

Ale pretože sa Pavol rozhodol byť ako Boh, "*milosrdný, ako je milosrdný jeho Otec*" (porov. Lk 6, 36), tak podľa toho aj koná. Nie z potreby ani z nedostatku, "*nie z prinútenia, ale dobrovoľne, ... nie pre mrzký zisk*" (1Pt 5, 2), ale preto, že sa rozhodol prijať Božie synovstvo, stať sa Božím synom a teda ním aj byť a správať sa ako syn, pristupovať ako syn všade a ku každému: k Bohu ako k Otcovi, k sebe ako k synovi, k ľuďom ako k milovaným bratom, nehľadať "*vlastné záujmy, ale záujmy iného*" (1Kor 10, 24) jednoducho preto, že sám už žiadne vlastné záujmy nemá, v Bohu už všetko má - a hľadať záujmy tých, ktorí ešte to, čo on, nemajú, patrí k jeho prirodzenosti ako syna Boha.

Som syn Boha? Potom túžim byť tým, čím som: milosrdným *bohom* v Bohu, všetkým naokolo, po vzore Boha, môjho Otca - a mojou radosťou a rozkošou je byť v tom najlepší možný, po vzore môjho Brata Ježiša:

"*Pre nich sa ja sám posväcujem, aby boli aj oni posvätení v pravde.*" (Jn 17, 19)

Jednoducho, viera je skutok

Konanie je bod zlomu.

"... podľa ich skutkov nerobte: lebo hovoria, a nekonajú." (Mt 23, 3)

"Čo ma oslovujete: "Pane, Pane," keď nerobíte, čo hovorím?" (Lk 6, 46)

Konať to, čím Ježiš hovorí, že sme. Ako inak by sme chceli žiť? Či nie je život *pohyb* a nie strnulosť? Či nie je život sám osebe *skutok*?

Konať Božie synovstvo. Konať život bez strachu. Konať život bez žiadostivosti. Konať život plný nádeje v to, čím nás Boh urobil. Konať radosnú túžbu osvojiť si v tejto nádeji naplno už darované. Konať túto identitu v každej chvíli a v každej chvíli konať túto identitu. Ako inak by to bolo možné?

Ak v kostole povieme, že máme srdcia u Pána a túžime, aby medzi nami vládla bratská láska a potom vyjdeme von a nekonáme tak a na tom a podľa toho, klameme.

A naopak, to čomu sme uverili, nestane sa skutočným, kým to nezačneme konať. Niečím byť, synmi a dcérami Boha, znamená konať to. Kým nekonáme, neveríme. A kým neveríme, nekonáme. Keď uveríme, tak *konáme* a konaním sa viera, to, v čo sme uverili, stáva skutočným, prijatým, osvojeným.

"Chceš vedieť, márnivý človeče, že viera bez skutkov je neučinná? Nebol náš otec Abrahám ospravedlnený zo skutkov, keď obetoval na oltári svojho syna Izáka? Vidiš, že viera spolupôsobila s jeho skutkami a že skutkami dosiahla viera dokonalosť. ... Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov." (Jak 2, 20-22.26)

Veriť znamená veriť práve tu a práve teraz. Viera je "*stávajúca sa*", ako hovorieval Rahner.

Veriť znamená práve tu a práve teraz vykonať to, čomu verím a podľa toho, čomu verím. Môže to byť navonok skutok veľký, alebo aj malý, ale oba majú spoločné jedno: že je to *skutok*, čin a že je vyjadrením a uskutočnením jednej a tej istej *identity*, Božieho synovstva, prijatého *vierou* od Boha.

Veriť tak znamená práve tu a práve teraz byť a teda konať to, čím som. *Uskutočňovať svoju pravú podstatu* syna Boha, ako by povedal Richard Bach. Bytie, identita, život, to všetko sa dá iba uskutočňovať. Inak to neexistuje a je to ilúzia.

"Ježiš mu povedal: *"Chod' a rob aj ty podobne!"*" (Lk 10, 37)

Uskutočňujem, teda som. Konám, teda žijem. Som, čo konám. Nič iné, nič viac, nič menej. Slová nezaväžia nič. Som, čo konám.

"... *keď ako Otca vzývate toho, ktorý súdi bez nadŕžania osobám, každého podľa jeho skutkov.*" (1Pt 1, 17)

Kto teda sme? Aby sme to mohol ísť vykonať? Aby sme tak týmto skutkom dali *"odpoveď tým, čo nás poslali"* (Jn 1,22) - blaženej Trojici? O tom, že sme už uverili? Nie je v tom nič umelé, nič vynútené ani vynútené, nie je to jarmo nejakej povinnosti, ako keď sme žili pod Zákomom prikázaní. Ak sme naozaj uverili, ak naozaj sme tým, v čo sme uverili, potom je naše konanie uskutočnením našej viery, nášho presvedčenia, toho, čím sme. Je ľahké a spontánne. Prirodzené. Normálne. Samozrejmé. Potom pre nás *"jeho prikázania nie sú ťažké"* (1Jn 5, 3).

A naopak, samotnými týmito skutkami veríme. Viera je skutok. Veriť znamená konať. Nedá sa uveriť inak, ako skutkom. Všetko ostatné je len ilúzia. Práve takto neskutočne *"aj diabli veria, a trasú sa! ... Viera bez skutkov je neúčinná"* (Jak 2, 19-20). Pretože viera je skutkom, žiadna viera, ktorá nie je skutkom, neexistuje.

Byť kresťanom znamená práve tu a práve teraz *konať syna Boha, "skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali"* (Ef 2, 10).

Jednoducho, synovia

"Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme. Preto nás svet nepozná, že nepoznal jeho. Milovaní, teraz sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je." (1Jn 3, 1-2)

Som Božím synom. A už čoskoro sa mám stať bohom ako Boh a vidieť Ho z tváre do tváre takého, aký je. Žiaden človek nemôže a nedokáže vidieť Boha, lebo *"v ňom žijeme, hýbeme sa a sme"* (Sk 17, 28). Ale boh áno. Boh môže hľadiť na Boha. Presne toto sa má so mnou už zakrátko stať.

Viera znamená *pripustiť si to*. Pripustiť a uvedomiť si to: Ja, ja, ktorý tu sedím a klaniam sa Bohu, sám sa mám stať bohom ako Boh, z milosti a lásky Boha, ktorý si ma k tomuto vyvolil a pre toto stvoril. Ja a Ježiš, prítomný v Eucharistii, sme príbuzní. Sme súrodenci. Aj teraz sme tu spolu dvaja druhovia, dvaja blízki priatelia, dvaja bratia, jedna rodina. Všetko, celý môj život na zemi k tomuto smeruje, je prípravou na plné osvojenie, prijatie tohto Daru, ktorý mi Boh už daroval.

"A tých, čo uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyháňať zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi, hady budú brať do rúk a ak niečo smrtonosné vypijú, neuškodí im; na chorých budú vkladať ruky a tí ozdravejú." (Mk 16, 17-18)

Sprevádzať znamenia - znamenia prijatého Božieho synovstva. Pretože toto sú veci, ktoré sú ľuďom zázračné, ale u synov a dcér Boha samozrejme a prirodzené, asi rovnako, ako by v národe negramotných ľudí bolo čítanie a písanie vnímané ako nejaká mágia, "mocná medicína", však pre gramotného človeka normálna bežná vec.

"[Kristus] je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a udržuje všetko svojím mocným slovom. Preto keď vykonal očistenie od hriechov, zasadol

po pravici velebnosti na výsostiach; a stal sa o tol'ko vyšším od anjelov, o koľko vznešenejšie meno zdedil než oni." (Hebr 1, 3-4)

Toto je životný cyklus detí Boha: na zemi v ľudskom tele, v jeho slabosti a krehkosť ako bol Ježiš, avšak aj plní Ducha, Jeho Sily a Moci ako bol Ježiš. V nej konajú dielo a prácu detí Boha a sprevádzajú ich veci, ktoré sú deťom Boha prirodzené. Svetu sú zázračné, im prirodzené, ako boli Petrovi, keď vravel onomu chorému: *"čo mám, to ti dám: V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod"* (Sk 3, 6). Preto sú to znamená. Nielen Krista ako Boha a Mesiáša, ale aj nás ako Jeho bratov, synov a dcér jedného Otca.

No a potom, vo Večnosti, premenení a oslávení ako Kristus, spolu s Kristom.

"Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť." (Rim 8, 17-18)

Kresťan je človek, ktorý tomuto uveril. Čiže toto prijal. Pripustil si to. Uvedomil si to. Začal tým skutočne byť. Skutočne byť. "Toto som. Toto som ja. Toto je môj život, moja totožnosť. Toto je moja budúcnosť, ku ktorej smerujem, na ktorej pracujem. Učím sa byť synom a bohom na zemi, aby som mohol byť dedičom a bohom vo Večnosti."

Znamená to prekonať strach, strach z ohromnosti a neuveriteľnosti tohto obrovského Daru, prekonať pochybnosť, s odvahou sa postaviť Realite, akceptovať Pravdu, skloniť sa pred faktami a prijať neuveriteľnú Lásku Boha: Boh ma urobil bohom - a ja to prijímam! Verím Mu a prijímam to!

To je všetko. Ak to naozaj urobíme, tu a teraz, potom sa náš život od základu premení, tu a teraz a my sa staneme svätí, tu a teraz, v tejto chvíli. Žiadne dodržiavanie prikázaní, žiaden Zákon v nás toto urobiť nemôže - veď ak nám Božie veci musia byť prikázané, len potvrdzujeme, že sme sluhovia a otroci hriechu *"a otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn. Až keď*

vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní" (Jn 8, 35n). Toto oslobodenie prijímame len a jedine touto vierou, vierou v darované *Božie synovstvo*, ktoré už máme, v naše vlastné zbožštenie, ktorého završenie na nás čaká, už čoskoro.

"Lebo zo skutkov podľa zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek. Ved' len zo zákona je poznanie hriechu. Ale teraz sa zjavila Božia spravodlivosť bez zákona a dosvedčujú ju Zákon i Proroci: Božia spravodlivosť skrze vieru v Ježiša Krista pre všetkých, čo veria." (Rim 3, 20-22)

"Prídem čoskoro. Drž sa toho, čo máš, aby ti nik nevezal veniec. Blahoslavení sú tí, čo si vypierajú rúcha: budú mať moc nad stromom života a budú môcť vstúpiť bránami mesta." (Zjv 3, 11; 22, 14)

Len si sadnite! Len si to sami pred sebou povedzte: *Ja. Ja som synom Boha. Mám sa stať bohom. Ja sa mám stať bohom! Ja. Iní sa učia za inžinierov. Lekárov či programátorov. Ja sa učím za boha... Všetko v mojom živote, peniazmi a majetkom počnúc a schopnosťami a samotným mojim telom končiac, sú len pomôcky a nástroje tohto učenia sa, spotrebný materiál, určený na to, aby bol pri tomto učení sa použitý a spotrebovaný, pretože žiaden iný účel nemá, než tomuto poslúžiť! Tak či tak zakrátko zo zeme odídem, tak načo a kvôli čomu to šetriť? Preto Ježiš vraví, že keby si niekto hlúpo "chcel [tento] život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho"* (Mk 8, 35).

Veríte tomu? Ste toto vy? Je toto vaša viera, zmysel a napĺňa vášho života? Uverili ste, rozhodli ste sa, prijali ste to už?

Toto vedomie, tento účel, tento zmysel a cieľ potom preniká, úplne samozrejme, každú sekundu nášho života, určuje každý jeden, aj ten najmenší skutok, definuje a určuje naše postoje a názory, naše vzťahy k iným ľuďom, prístup k nim a pohľad na nich - jednoducho preto, že tým sme. Toto sme. Je pre nás prirodzené a normálne byť tým, čím sme. Čo môže byť

samozrejmejšie, než prosto byť tým, čím naozaj sme? Žiť to, čomu naozaj veríme?

Nestranní ako Boh

"Pán je v nebi a on nenadrža nikomu." (Ef 6, 9)

Boh nenadrža nikomu. Prečo? Lebo je v Nebi.

"Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta." (Jn 8, 23)

Nie je nijako zaangažovaný vo veciach tohto sveta ani v jeho zápasoch. Preto je dokonale nestranný. Boh žije úplnú a dokonalú *apatheiu* od sveta.

Preto dokáže milovať, každého rovnako. Preto je dokonale spravodlivý, pretože vo svete nemá a teda ani nehľadá žiadne vlastné sebecké záujmy, aby uprednostňoval tých, ktorí sú Mu užitoční a prispievajú im. Preto môže hľadiť len a jedine na záujmy každého jedného človeka. Ako hovorí On sám:

"Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých." (Mk 10, 45)

Učíme sa byť bohmi podľa Boha. Toto patrí k tomu, úplne a zásadne. Preto nás Boh urobil ako Seba. Aj my sme už zhora, z Neba. On nás už *"preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna"* (Kol 1, 13), preto *"naša vlasť je v nebi"* (Flp 3, 20), *"aby sa vaša viera a nádej upínali na Boha"* (1Pt 1, 21).

Sme v Ňom ako On. Preto môžeme a ak chceme byť ako On, tak aj musíme prijať a žiť rovnakú *apatheiu*, akú žije On. V nej potom sa stávame aj my podobne nestrannými, spravodlivými a milujúcimi ako On, pretože už ani

my nie sme súčasťou tohto sveta, už nebojujeme v jeho zápasoch. Už sme nad tým. Už aj my sme *zhora*.

Keď Ježiš hovorí, že *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33), myslím, že nemá na mysli *zanechanie* a život v radikálnej chudobe a nedostatku, ale práve toto *zrieknutie sa*, vnútorné odpútanie sa od všetkého, čo by sme v tomto svete mohli mať, materiálne či nemateriálne, aby o nás rovnako ako o Ňom platilo, že *"nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta"* (Jn 17, 16). Urobil nás ako On. Môžeme tak mať postoje ako On. Bez nich nemôžeme žiť to, čo žije On a konať to, čo koná On: Boží Život a Božie skutky. A o to predsa stále ide: o zbožštenie. Stať sa v Bohu bohom ako Boh.

Preto je to tak dôležité. Je to súčasť toho, že sa stávame *"účastnými na Božej prirodzenosti a unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť"* (2Pt 1, 4). Musíme uveriť nielen myslou, ale aj srdcom, áno, aj samým telom. Aj telo musí uveriť. Celý človek.

Taviaca pec Božieho milosrdenstva

"O nič nebud'te ustarostení. Ale vo všetkom modlitbou, prosbou a so vzdávaním vďaka prednášajte svoje žiadosti Bohu. A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápacosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi." (Flp 4, 6-7)

Keď sa pozrieme do minulosti, vidíme hrozné veci, ktoré sme urobilo, vedome či nevedome, chyby, ublíženia, škody, hriechy, zlo. Kto ich napraviť? Kto môže?

A nie je tomu koniec. Stále žijeme v pavučine vzťahov, poznačených zranením, závisťou, krivdou, hnevom, sebecktom, urážkami a každým zlom. Kto toto môže napraviť a uzdraviť?

Ježiš. Ježiš Kristus. Boh.

On je Plameň, v ktorom sa všetky tieto kúsky, polámané a pokazené, roztavia a zlejú nanovo do nového krásneho a dokonalého diela.

"Ved' nás Boh je stravujúci oheň." (Hebr 12, 29)

Oheň, ktorý strávi všetko zlo a všetko nanovo pretaví, premení a zavŕši.

"Zotrie im z očí každú slzu a už nebude smrti ani žiaľu; ani náreku, ani bolesti viac nebude, lebo prvé sa pominulo." A ten, čo sedel na tróne, povedal: "Hľa, všetko robím nové." A hovoril: "Píš: Tieto slová sú verné a pravdivé."" (Zjv 21, 4-5)

Keď sme s Kristom, keď sme v Kristovi, keď Mu konečne uveríme a vierou sa nám otvoria brány Jeho spaľujúceho Milosrdenstva... Jeho lásky závratnejšej ako hlbiny Vesmíru... Jeho nežnosti a blízkosti a porozumenia... Na čom už len záleží? V tej chvíli je všetko zlo zabudnuté, pochované, nezáleží na tom, čo bolo, nezáleží na bolesti, na strate, na krivde, na krvi, na hanbe, na vine, na trapasoch, na ponížení či posmechu, na hneve ani nenávisti, na ničom. To bolo. Už nie je. Obeť objíma svojho kata a kat svoju obeť, tyran otroka a otrok svojho tyrana, pretože nič z toho už viac nie je, na ničom z toho už viac nezáleží. Sme v Kristovi. Dosiahli sme naplnenie a zavŕšenie. Kto by nariekal nad cestou, keď dosiahol cieľ presahujúci všetky jeho túžby a nádeje?

"Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus." (Kol 3, 11)

Tu zažívame, na vlastnej koži, čo to znamená, byť novým človekom.

V Ňom a jedine v Ňom zakúšame, po prvý raz, že náš život je úplne a dokonalo uzdravený. Túžime, aby takto mohli byť uzdravené aj naše vzťahy - nielen od nás k druhým, to už sú, preto odpúšťame a miesto hnevu a krivdy volíme milosrdenstvo a prijatie - ale aj od nich k nám, aby aj oni zakúsili to isté uzdravenie, vyhojenie, zavŕšenie, aké sme zažili my.

A tak spoznávame, že máme v živote už len jeden zmysel, jediné poslanie, jedinú náplň života: priviesť všetkých ku Kristovi, k tomu istému Prameňu Života a Uzdravenia, aby aj oni boli uzdravení a naplnení ako my a aby tak všetko bolo v Ňom zahojené, zavŕšené, vykúpené, spasené.

Na inom nezáleží. Na ničom inom nezáleží. V Kristovi sme našli všetko. On je všetko. On je Odpoveď na všetko. Zažili sme to. Hľadať iné znamená mrhať časom a silami na to, čo aj tak nakoniec zlyhá...

"Veď dvoch ziel sa dopustil môj ľud: mňa opustili, prameň živých vôd, aby si vykopali popraskané cisterny, ktoré vodu udržať nemôžu." (Jer 2, 13)

Spoločenstvo veteránov

Na svete môžeme medzi sebou zažiť krivdu, útrapy, bolesť, ale ak nájdeme Krista a v Ňom zavŕšime svoje životy v Sláve, všetko toto sa zmení na *spoločnú skúsenosť*, ktorá nás ešte viac spojí a zjednotí, ešte viac utuží naše spoločenstvo, veď sme spolu čosi prežili a spolu kamsi dospeli. Spoločná skúsenosť, dokonca aj vzájomne spôsobená bolesť a utrpenie, očistené pokáním u seba a odpustením navzájom v Kristovi, v skúsenosti Jeho lásky, je dôležitý komponent jednoty spoločenstva. A teda aj Neba.

Preto Písmo hovorí: *"sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení"* (Rim 8, 17). On trpel za nás, my s Ním pre Jeho dielo. On zomrel za nás, my sme dali život v Jeho službe. Oboje vytvára základ spoločnej skúsenosti pre vzájomnú

jednotu a spoločenstvo medzi Bohom Ježišom Kristom a nami, ako vraví sám Ježiš: *"Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve"* (Lk 22, 28-30).

Nie je možné žiť s Ježišom inak, než žiť s Ježišom. Nie je možná iná jednota s Ježišom, než s Ním žiť a pracovať a aj namáhať sa a trpieť.

Myslím, že aj to je dôvod, prečo sa Boh stal človekom ako my, prečo ľudsky pracoval na Kráľovstve, prečo sa ľudsky namáhal a prečo ľudsky trpel preň a pre nás - aby nám dal možnosť pripojiť sa k Nemu rovnakým spôsobom a tak *"sme sa stali účastníkmi Krista"* (Hebr 3, 14). Aby sme mohli jedného dňa sadnúť s Ním v tomto rovni s rovným, pretože On aj my sme rovnako pracovali, rovnako sa namáhali, rovnako trpeli, rovnako dali život jeden za druhého - preto teraz sme bratia a spoločníci, sme si blízki, skutočne blízki spôsobom, aký by sa nijak inak vytvoriť nedal! Tak to pochopil už Pavol, keď hovorí: *"Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. A všetko robím pre evanjelium, aby som mal na ňom podiel"* (1Kor 9, 22-23). Preto Peter kresťanov nabáda: *"Keď teda Kristus trpel v tele, aj vy sa vyzbrojte tým istým zmýšľaním"* (1Pt 4, 1-2).

Toto nás nakoniec spája aj so všetkými spasenými v Nebi. Hoci sme sa na zemi nestretli, *sme, budeme, ako veteráni vojny, ktorí sa stretnú a spomínajú: a ty si kde bojoval? Kde ťa zranili? Aké to tam, u vás, bolo?* Aj spoločenstvo svätých v Nebi je podobné: *A ty si kde pracoval na Kráľovstve? Kde si bojoval za spásu sveta? Aké to tam, v tej dobe, u vás, bolo? Ako a kde si padol za Ježiša?* Spoločná skúsenosť, spoločná láska, spoločná oddanosť jednému a tomu istému i spoločná námaha, bolesť, utrpenie, spoločná obeta ležia v samom základe lásky, jednoty a spoločenstva svätých v Nebi, ktoré je presne takýmto spoločenstvom víťazov, spoločenstvom veteránov Veľkej Vojny Baránka a Draka.

"Na nebi sa strhol boj: Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi. Bojoval drak i jeho anjeli, ale neobstáli a už nebolo pre nich miesto v nebi. A veľký

drak, ten starý had, ktorý sa volá diabol a satan, čo zvädzal celý svet, bol zvrhnutý; zvrhnutý bol na zem a s ním boli zvrhnutí jeho anjeli. A počul som mohutný hlas volať v nebi: "Teraz nastala spása, moc a kráľovstvo nášho Boha a vláda jeho Pomazaného, lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov, ktorý na nich dňom i nocou žaloval pred naším Bohom. Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva; a nemilovali svoj život až na smrť." (Zjv 12, 7-11)

"Kto zvíťazí, ten takto bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života, ale vyznám jeho meno pred svojím Otcom a pred jeho anjelmi." (Zjv 3, 5)

"Potom som videl; a hľa, veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov. Stáli pred trónom a pred Baránkom, oblečení do bieleho rúcha, v rukách mali palmy a mohutným hlasom volali: "Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi!" ... I prehovoril jeden zo starcov a povedal mi: "Kto sú títo oblečení do bieleho rúcha a odkiaľ prišli?" Povedal som mu: "Pán môj, ty to vieš." A on mi povedal: "To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi. Preto sú pred Božím trónom a dňom i nocou mu slúžia v jeho chráme. A ten, čo sedí na tróne, bude prebývať nad nimi. Už nebudú hladovať ani žízniť, nebude na nich dorážať ani slnko, ani iná horúčosť, lebo Baránok, čo je v strede pred trónom, bude ich pásť a privedie ich k prameňom vôd života. A Boh im zotrie z očí každú slzu." (Zjv 7, 9-10.13-17)

Nemôže byť spoločníkom víťazov, kto s nimi nebojoval. Nemôže byť súčasťou Nesmrteľnej légie veteránov v Nebi, kto s nimi nepadol pre Krista. Pravdu mali Severania, keď v ich Valhale bolo miesto iba pre bojovníkov padlých v boji - tí, ktorí zomreli v posteli a bez boja, skončili v Niflheime, v Pekle... Jediné, čo nechápali, bola povaha tohto boja...

Presne takto o Nebi a živote v ňom hovorí aj sám Ježiš: "Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre

evanjelium, zachráni si ho." (Mk 8, 34-35) A preto "radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach, aby ste sa radovali a plesali aj vtedy, keď sa zjaví jeho sláva. Keď vás hanobia pre Kristovo meno, ste blahoslavení, lebo Duch slávy a Boží na vás spočíva" (1Pt 4, 13-14). Veď ako inak by sme chceli mať spoločenstvo s Kristom, než mať spoločenstvo s Kristom? Ako inak by sme chceli byť spoločníci Krista, než byť spoločníci Krista? Ako inak by sme mohli s Ním byť vzkriesení a oslávení, než že s Ním aj najprv zomrieme?

Ak hľadáme pocity, nie je to skutočné

Ak hľadáme vo svojom kresťanstve silné city, nie je ešte naše kresťanstvo skutočné.

Silné city môže hľadať sirota v sirotinci, keď fantazíruje o tom, že raz po ňu prídu rodičia. Ale dieťa, ktoré rodinu má, v nej prosto žije. Namiesto citov žije skutočnosť. Nepotrebuje o tom, že je dieťaťom a že ma rodičov a žije v rodine, fantazírovať ani to nejako "hlboko" a mimoriadne emotívne "prežívať", pretože v tom je, pretože to prosto žije.

S našim životom v Bohu a s Bohom je to podobné. Nie je to nejaká pocitová fantázia, nejaké emotívne snívanie. Je to viac. Je to prostá a pokojne žitá skutočnosť.

Kým stojíme vonku, mimo kresťanstva - aj keď sa modlíme a chodíme do kostola, kým sme vierou doň nevošli, *sme ako fanúšikovia, ktorí nosia tričká svojho klubu a chodia na štadión, ale sami nehrajú, len sedia, pozerajú sa na hru iných a prišli preto, aby zažili "atmosféru" a tak.*

Ale ak sme veriaci a ak sme do Božieho sveta vošli, potom sme *ako futbalisti na trávniku. Neprišli sme kvôli citom ani kvôli atmosfére. Prišli sme hrať futbal. Občas sa tie city objavia, keď dáme gól, keď sa niečo podarí - ale väčšinu času prsto len hráme futbal a pripadá nám to omnoho lepšie, než sedenie na lavičke s hoci aj tou najlepšou atmosférou.* Presne takto to s kresťanstvom je.

Táto skutočnosť potom preniká náš život i všetko. V liturgii, v modlitbe nepotrebujeme hľadať pocity, pretože to, čo v nich hovoríme a konáme, je súčasťou skutočnosti, vyjadrením skutočnosti, ktorú žijeme. Jednoducho a prsto v tom sme a rovnako a prsto tým vyjadrujeme to, čím sme, skutočnosť, v ktorej sme. Tak sa Bohu skutočne klaníme "v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov. Boh je duch [čiže skutočnosť, realita, nielen "telo" - pozn. red.] a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde." (Jn 4, 23-24)

Ak by sme namiesto tejto prostej a preto intenzívnej skutočnosti hľadali ďalej len povrchné a neskutočné city a emócie - vypadli by sme z reality kresťanstva úplne rovnako *ako futbalista, ktorý namiesto hry stojí zasnívajú na ihrisku alebo namiesto zápasu sa sústreďuje len na to, aby na seba pritiahol pozornosť tribún a ich ovácie nejakou pochybnou exhibíciou a tak čosi akože "zažíval".*

Možno aj preto kresťania mimo Cirkvi tak veľmi stoja o emócie a o to, aby ich bohoslužby boli často emotívna a veľkolepá šou: nie je v nich totiž skutočnosť, *Eucharistia...*

"Slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba. Lebo kto iba počúva slovo a neuskutočňuje ho, podobá sa mužovi, čo si v zrkadle prezerá svoju prirodzenú tvár. Pozrie sa na seba, odíde a hneď zabudne, aký je." (Jak 1, 22-24)

Čriepky III

Viera znamená prijať realitu a v nádeji v nej začať skutočne žiť (nielen prežívať) a skutočne konať (nielen sa flákať, márnit' čas a unikať'). Naplno a bez ohľadov, ktoré by nás od nej odvracali.

Slová v modlitbe nie sú určené Bohu. Boh vie a nepotrebuje naše slová. Sú určené pre nás, aby sme si s ich pomocou ujasnili veci, vôbec dokonca pripustili, vytiahli na svetlo, priznali a formulovali, čo v nás je. A potom to mohli predložiť Bohu a počúvať, nechať konať Jeho.

Čo ťa žerie? Neuznanie? Nedocenenie? Pocit, že by si chcel byť niekde inde? Ak hej, čo potom vlastne hľadáš? Boha isto nie, pretože ten Je stále tu, práve v tom, práve teraz. Každý nepokoj pramení z toho, že nehľadáme Boha ale niečo iné.

Pokoj je ovocím hľadania Boha - a súčasne miestom Jeho nachádzania, lebo v pokoji, tu a teraz a práve v tomto je prítomný aj On sám.

Nemôže hľadať Boha, kto hľadá Ego. Musí zanechať Ego, kto hľadá Boha.

"Potom [Ježiš] zavolať k sebe zástup aj učeníkov a povedal im: "Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba..." (Mk 8, 34)

Ak pri adorácii sa vtierajú iné myšlienky - je to zlé? Alebo sa to len časti nášho života tlačia dovnútra, aby aj oni boli včlenené, aby aj oni boli očistené a prijaté a konané a žité v Bohu a tak posvätené?

Ako inak a kde inde by sme mali spoznávať Krista v prvom rade, ak nie tam, kde je telesne prítomný, v Tele Cirkvi?

"V 3. storočí došlo k pandémie, ktorá sa prehnala naprieč Talianskom, Afrikou a západnou Rímskou ríšou. Vedec Kyler Harper verí, že to bol ebola vírus. Na svojom vrchole každý deň len v Ríme zabila viac ako 5 000 ľudí. Niektoré mestá prišli o viac ako 60 percent obyvateľov. Počas pandémie ľudia spanikárili. Veľa ľudí opustilo chorých a nechali mŕtvych nepochovaný. Ľudia utiekli z oblastí, kde bola choroba a opustili starých, chorých a postihnutých. Ale bola tu jedna skupina ľudí, ktorá panike nepodľahla. Posledným nekresťanským cisárom bol muž menom Julian. Napísal, že nedávny nárast kresťanstva bol spôsobený ich „morálnym charakterom, aj keď predstieraným“ a ich „velkorysťou voči cudzincov a starostlivosťou o hroby mŕtvych.“ V liste inému pohanskému kňazovi napísal: „Bezbožní Galilejčania (kresťania) podporujú nielen svojich chudobných, ale aj nás, každý môže vidieť, že našim ľuďom chýba pomoc z našej strany.“ Kresťania namiesto toho, aby opustili mesto, zostali aj napriek riziku. Starali sa o chudobných, chorých a starých ľudí. Historik Rodney Stark povedal, že nástup kresťanstva môžete vysledovať k trom hlavným morom v 2., 3. a 6. storočí. Hovorí, že kresťanstvo rástlo, pretože ľudia sa pozerali na neuveriteľné svedectvo kresťanov v čase krízy. Namiesto strachu preukázali obrovskú vieru a súcít. Ak ste veriaci, je to neuveriteľná príležitosť vydávať svedectvo, byť ľuďmi viery a súcitu. Namiesto hromadenia dávajte štedro. Namiesto paniky reagujte premyslene. Je čas preukazujte obetavú lásku a nádej v to, čo žiadna choroba nemôže zničiť." (internet)

Milosrdenstvo znamená, že sa učíme byť druhým ľuďom bohmi po vzore Boha, otcami a matkami po vzore Otca, bratmi a sestrami po vzore Brata, Prvorodeného, pretože sme boli do Rodiny Boha adoptovaní a týmto sme sa stali. Toto sme.

Ak nás Boh vyvolil stať sa bohmi (a zaplatil za to cenu na kríži) a ak to my sami naozaj chceme a vážne ideme do toho - čo by sa už len mohlo pokaziť?

Ako kresťania žijeme skutočnosť - uprostred sveta, ktorému stačia mýty a rozprávky...

Hnev a znovuzrodenie

Hnev.

Prebúdza sa v nás, keď máme pocit *nepatričnosti* čo sa nás samých týka: jednoducho nie sme *to* a nie sme *tak*, ako by sme mali byť.

Hnev nás orientuje na to, čo je *mimo nás*: sme na zlom *mieste* v *zlých podmienkach* do *zlými*, nesprávnym *ľuďmi* ktorí sa nesprávne správajú, aj k nám. Keby toto všetko bolo inak... Dnes sa z toho dokonca stala móda a politika: ja som OK a celý svet sa musí zmeniť a prispôbiť mne (gender ideológia napríklad a jej legislatívne vnucovanie a vynucovanie) a ak sa mi nedarí, opäť je na vine svet (BLM, marxizmus a spol.).

Ale to je ilúzia. V skutočnosti je problém len a jedine v nás. My jediní sme tí nepatriční a nesprávni. "*Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky... a poškvŕňujú človeka.*" (Mk 7, 21.23)

Naša nepatričnosť spočíva v tom, že naozaj nie sme tam, kde máme byť a nie sme tým, čím máme byť. Ale inak, než nás presvedča svet.

Sme, čo sa času a priestoru týka, na správnom mieste a v správnom čase. Tu je Boh, práve tu a práve teraz. Sme dokonca uprostred tých správnych ľudí, ktorých Božia prozreteľnosť od počiatku vybrala, aby oni a práve oni pre naše (aj ich) dobro okolo nás boli.

Je to ale naše *srdce*, ktoré namiesto v Bohu je vo svete. Namiesto radosti zo života s Bohom, Prameňom Živej Body, smáďi po "popraskaných cisternách" (porov. Jer 2, 13) svetských vecí v nádeji, že ho uspokojia. Sme to my, kto nie sme deťmi Boha, lebo sme si navykli byť deťmi sveta.

Z toho potom hnev. To, za čím utekáme, nefunguje. A zo svojej biedy obviňujeme ako Boha, tak svet a ľudí okolo nás. Štve nás to, čo je, lebo si

myslíme, že by to všetko malo byť iné a inak. A zatiaľ jediní, ktorí musíme byť iní a inak, sme my...

Ak si toto uvedomíme, odtiaľ je už len krok k poznaniu, že nie hnev, ale *pokánie* je cesta. Pokánie tak hlboké, že o ňom Ježiš hovorí: "*Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť.*" (Jn 3, 5-7)

Znova sa narodiť. *To je ako keby sme zabudli na všetko, čím teraz sme, znovu sa vrátili do stavu dieťaťa a odznova vyrastali v úplne inej rodine, vychovávaní v úplne iných podmienkach inými rodičmi, s inými súrodencami. Výsledkom by bolo, že by sme sa stali úplne inými ľuďmi. V niečom by sme boli rovnakí, iste by sme mali tú istú povahu a to isté nadanie. Ale v ostatnom by sme boli úplne iní. Namiesto futbalistu by sme sa možno stali filozofmi, alebo namiesto úradníka farmármi... Úplne inými ľuďmi s inými zásadami, hodnotami, vzťahmi, návykmi, pohľadom na život...*

Voda a Duch, krst, nás adoptovali do novej rodiny. Máme úplne nového otca, Boha, ako nám vysvetľuje Ježiš: "*Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský*" (Mt 23, 9). Máme úplne novú rodinu, Božiu Rodinu, Cirkev: "*Vy všetci ste bratia*" (Mt 23, 8), "*spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny*" (Ef 2, 19).

A teraz to začína, naša výchova. "*Boh s vami zaobchádza ako so synmi. ... Ak ste mimo výchovy, na ktorej dostali účasť všetci, potom ste nemanželské deti, a nie synovia!*" (Hebr 12, 7-8)

Z našej strany táto výchova spočíva v tom, že skutočne sa vraciame na začiatok.

Pochovávame starého človeka, čiže vedome a dobrovoľne *zabúdame* na všetko, čo nás naučil svet, na múdrosť sveta, "*lebo múdrosť tohoto sveta je pred Bohom bláznovstvom*" (1Kor 3, 19). Tak nám to prikazuje Písmo, že

"máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy" (Ef 4, 22).

Stávame sa tak skutočne, reálne znovu *deťmi*, ktoré nič nevedia, nemajú žiadne návyky, žiadne skúsenosti, žiadne poznanie, nič. Toto je dôležité! V tomto zmysle má Nikodém pravdu a Ježiš mu ju potvrdzuje, len mu vyčíta, že nechápe ako presne to urobiť: *"Nikodém mu vravel: "Ako sa môže človek narodiť, keď je už starý? Azda môže druhý raz vojsť do lona svojej matky a narodiť sa?" ... Ježiš mu odvetil: "Ty si učiteľ Izraela a toto nevieš?"*" (Jn 3, 4.10). Sám Ježiš so všetkým dôrazom varuje: *"Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva."* (Mt 18, 3).

A potom, ako deti, ako ona *tabula rasa*, úplne nanovo a odznova začíname svoju výchovu: s novým Otcom, Bohom, v novej Rodine, farnosti, s novými súrodencami, Božimi deťmi, kresťanmi, ktoré sú vychovávané ako my a spolu s nami, s jediným domácim Učiteľom, Kristom, ktorý v našej Matke, Cirkvi, živo učí.

V Cirkvi tak skutočne znovu vchádzame do *lona matky*, opravdivo a reálne, aby sme sa z nej znova narodili a vyrástli na úplne iných a nových ľudí, s úplne novými názormi, návykmi, pohľadmi, hodnotami, cieľmi, všetkým, už nie naučenými od sveta, ale od Boha, podľa slov Písma: *"[máte si] obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti"* (Ef 4, 24). *"Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pomínulo a nastalo nové."* (2Kor 5, 17)

Ale čo sa tela týka, toto sa deje stále tu a teraz, kde práve sme. Nepotrebujeme, aby naše telo išlo na iné miesto, upínalo sa k inému času či túžilo po iných podmienkach okolo seba. Niekedy môže takáto vonkajšia zmena napomôcť - preto kláštory, preto púšť a pustovníci - ale sama v sebe nutná nie je ani v nej nespočíva podstata. Naopak, ak sa upneme k takejto vonkajšej zmene, môže nám uniknúť podstata!

To, čo potrebujeme, je práve tu a práve teraz sťahovať, ale nie naše telo, lež naše *srdce* zo *sveta* do *Boha*. Toto znamená znova sa narodiť. Toto robíme, keď fyzicky vchádzame do Tela, *lona* Matky Cirkvi, do jej konkrétneho farského spoločenstva a v ňom do konkrétnej farskej bunky, aby sme sa tam odznova naučili byť iným človekom, synom, dcérou Boha. Zopakujme si to ešte raz: stať sa odznova úplne iným, novým človekom! Takto to ako kresťania robíme od počiatku.

"Oni prijali jeho slovo a dali sa pokrstiť; a v ten deň sa pridalo asi tritisíc duší. Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách. Všetkých sa zmocňovala bázeň; prostredníctvom apoštolov sa dialo množstvo divov a znamení. Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení." (Sk 2, 41-47)

Je to tak prosté. Niet na tom čomu nerozumieť. Jednoducho, znova sa narodiť. Zomrieť tomu, čím sme boli, zabudnúť na ľudskú múdrosť naučenú od sveta, stať sa znova malým dieťaťom a nechať sa úplne odznova vychovať na úplne nového človeka: *Otcom*, ktorým je Boh, *Matkou*, ktorou je Jeho Nevesta a Manželka, *Cirkev*, *Učiteľom*, ktorým je Kristus, v *Rodine*, ktorou je konkrétne spoločenstvo Božích detí vo svojej farnosti, v *triede*, ktorou je to konkrétne miesto a tí konkrétni ľudia a podmienky, ktoré okolo nás sú, na vyučovacej *hodine*, ktorá práve beží práve tu a práve teraz, vystrojení a posilňovaní *desiatou* od Boha, *Chlebom z Neba* daným nám na túto cestu.

Tak to všetko jasavo privítajme! Privítajme podmienky, v ktorých sme a ľudia okolo seba a miesto, na ktorom práve žijeme. Celým srdcom privítajme a prijmime svojho nového Otca a novú Matku a novú Rodinu a nového Učiteľa i svoju vlastnú identitu Božieho ale zatiaľ ešte len malého dieťaťa,

ktoré sa práve iba narodilo a ešte nič nevie - a začnime sa učiť, začnime sťahovať naše srdce. Nechajme sa úplne odznova vychovať.

Viera, pravda a znovuzrodenie

"Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený."
(Mk 16, 16)

Viera je nerozlučne spojená s pravdou, čiže so samou skutočnosťou, do ktorej nás krst uviedol. Bez krstu niet v čo uveriť. Bez viery krst ostáva neprijatý, aj keď bol udelený.

Viera je nástrojom nášho znovuzrodenia, pretože znovu sa narodiť znamená odznova stvárniť svoju osobnosť už nie podľa klamu a ilúzií, ale podľa pravdy, čiže skutočnosti.

Tuto vidíme apoštola Petra ako starého človeka, ktorý sa ešte nenarodil znova, sám Ježiš to potvrdzuje, keď mu hovorí: *"až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov"* (Lk 22, 32):

"Nad ránom sa, kráčajúc po mori, blížil k nim Ježiš. Keď ho učeníci videli kráčať po mori, vzrušení vraveli: "Mátoha!" A od strachu vykrikli. Ale Ježiš sa im hneď prihovril: "Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!" Peter mu povedal: "Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode." On povedal: "Pod!" Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi. Ale keď videl silný vietor, naľakal sa. Začal sa topiť a vykrikol: "Pane, zachráň ma!"" (Mt 14, 25-30)

Faktom je, že Boh má moc nad všetkým, i nad morom, práve prikázal Petrovi kráčať po mori a Peter, keď poslúchol, skutočne kráčal.

Ilúziou je obava, že Boh by mohol more nezvládnuť, že by sa mohol Peter napriek Bohu a Jeho vôli utopiť, alebo že by Boh Petra oklamal a zahubil ho.

Peter sa nakoniec úplne nelogicky vráti k ilúziám a k strachu, jednoducho preto, že tak celý život žil a na toto je zvyknutý. Celá jeho osobnosť je týmto stvárnená. Taký je. Preto musí, ako každý človek, zomrieť sebe. Úplne. Stať sa znova malým dieťaťom, nie telom, ale myslou. Dieťaťom, ktoré ešte nie je stvárnené, nie je sformované, je znovu na samom začiatku. Nič nevie, všetko sa ešte len ide odznova naučiť. Tak musí Peter a každý človek odznova vierou v skutočné, vierou, ktorá prijíma skutočnosť, vybudovať odznova svoju úplne novú osobnosť - až "*kým vo vás nebude stvárněný Kristus*" (Gal 4, 19).

No a tuto už vidíme Petra na tejto ceste, Petra vstupujúceho do ríše *skutočného*:

"Peter povedal: "Striebro a zlato nemám, ale čo mám, to ti dám: V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod!" Chytil ho za pravú ruku a zdvihol ho. Vtom mu spevnili nohy a členky, vyskočil, postavil sa a chodil. Vošiel s nimi do chrámu, chodil, vyskakoval a chválil Boha." (Sk 3, 6-8) Vidíte tú pokojnú istotu, pokojnú samozrejmosť? Pre neho to, čo hovorí a robí, je už prirodzené. Už sa s pomocou Ducha naučil žiť v skutočnosti a nebáť sa.

Najprv teda je *skutočnosť*. Keď sme sa znovu narodili z vody krstu a Ducha, Boh nám "*dal moc stať sa Božími deťmi*" (Jn 1, 12) a prikázal nám, aby sme Jeho synmi a dcérami boli: "*Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský*" (Mt 23, 9).

No a potom je *znovuzrodenie*, ktoré nám Ježiš prikazuje: "*musíte sa znova narodiť*" (Jn 3, 7). Čiže prijať túto skutočnosť. Ona potom všetko mení - až natoľko, že pohnútky, názory, konanie, život z nej vyplývajúce nám sprvu pripadajú úplne nepochopiteľné a neznáme, keď ich na iných vidíme. Tak to vysvetľuje Ježiš Nikodemovi: "*Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale*

nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha. ... Veru, veru, hovorím ti: Hovoríme o tom, čo poznáme, a svedčíme o tom, čo sme videli, a neprijímate naše svedectvo. Ak neveríte, keď vám hovorím o pozemských veciach, akože uveríte, keď vám budem rozprávať o nebeských?" (Jn 3, 8,11-12).

Viera je odvahou uvoľniť sa, prestať sa báť, dôverovať tejto realite a prosto v nej byť, prosto v nej žiť, podľa nej žiť - a zomrieť starému ustrašenému, vystresovanému, napätému a úplne uletenému starému Ja, ktoré verilo na mýty a ilúzie tohto sveta, ako o ňom Boh vraví: "*Preto som ich ponechal v tvrdosti ich srdca: nech si len idú za svojimi preludmi*" (Ž 81, 13).

Základnou úlohou viery je uvoľniť sa od strachu a pokojne a prosto prijať realitu takú, aká je, pretože "*skutočnosť je Kristus*" (Kol 2, 17). Ján Pavol II. to dobre vedel, keď znova a znova opakoval: Nebojte sa!

Tiež to znamená odvážiť sa uveriť, že Božia realita je naozaj lepšia, než fantázie a ilúzie, na ktoré sme si vo svete zvykli a doteraz sme v nich žili a pripadajú nám tak domácky známe. Viera je odvaha žiť skutočne skutočnosť.

V okamihu, keď sa odvážime tejto skutočnosti uveriť a vierou ju prijať, zmení sa úplne všetko, náš svet, život, my sami. Všetko. Toto je zmysel aktu viery: "*aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene*" (Jn 20, 31). Nič sa nemení. Modlitba, adorácia, liturgia, spánok, jedenie, pitie, čítanie, robenie, učenie sa, cvičenie,... Stále tá istá skutočnosť, stále ten istý život, stále jeden a ten istý Kristus, stále "*jeden ... Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých*" (Ef 4, 6). Podoby a formy jednej a tej istej nemenej skutočnosti.

Mystika vola a osla

Mám tvrdé srdce. Nedokáže plakať. Nad sebou, ani nad Tebou. Dokonca nevie plakať ani nad tým, že nevie plakať...

Ale pri Tvojich jasliach bolo miesto aj pre vola a osla a ich prostú a tichú prítomnosť. Niesol Ťa dokonca aj keď si vychádzal do Jeruzalema, mlčanlivý spoločník. Viem, že sa pri Tebe nájde miesto aj pre mňa...

Vernosť je viac, než cit. Oddanosti viac, než slzy. "*Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili*" (Jn 20,29). Možno aj preto. Kto vidí, dostáva odmenu v podobe pohľadu na Krista. Kto *nevidí*, koná z lásky. Kto *necíti*, koná z oddanej vernosti.

Sú okamihy, keď sa On dotkne nášho srdca a ono zrazu vidí a cíti. Je ľahké vtedy nasledovať Pána. "*Vari môžu svadobní hostia smútiť, kým je ženích s nimi? No prídu dni, keď im ženícha vezmú; potom sa budú postiť*" (Mt 9, 15). Je čas hostiny. Je čas práce. Kto pracuje, postí sa, nesedí za prestretým stolom ani nemá kedy jesť. Kto hoduje, nemá čas na prácu. Sú okamihy kontemplácie a vytrženia. A sú časy pôstu od toho všetkého a práce. Nie z prchavého nadšenia, nie pre odmenu, ktorú dostávame, ale z lásky a vernosti vola a osla od Jasieľ Pána.

Máme srdcia ešte tvrdé a necitlivé, ako apoštoli, "*nechápvaví a ťarbaví srdcom uverit*" (Lk 24, 25), ale to ani nám nemôže zabrániť oddane na sledovať Krista ako oni, ako to vraví Peter, "*pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou*" (Mk 10, 28). Kto by nariekal, že nedokáže nariekať, ak je s Kristom? Nie je byť s Ním viac, než pre Neho či nad Ním či pred Ním plakať a nariekať alebo naopak jasať a plesať? Nakoniec, veď aj všetko toto smeruje do toho jedného: byť s Ním, prosto, v láske, ktorá mlčí, ktorá nepotrebuje city, slová ani gestá, pretože je spôsobom bytia, samým bytím. Tak, ako aj sám "*Boh je láska*" (1Jn 4, 8). Všetko smeruje do tohto Pokoja, "*ktorý prevyšuje každú chápvavosť*" (Flp 4, 7), každé slovo, každé gesto,

každý pocit, všetko, čo je z nás. V ňom už nie je nič z nás, všetko je len On a z Neho, *"lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu"* (Rim 6, 7).

A tak nás vôl a osol od Jasieľ Pána učia umeniu opravdivej mystiky. Umeniu prosto byť s Pánom, pri Pánovi, pre Pána, podľa Pána, bez vnášania či hľadania čohokoľvek vlastného. Len byť. Prosto byť. Kráčať vedľa Neho. Pracovať podľa Neho. Tak prosto, ako vojak či sluha svojho veliteľa či pána, ktorý *"ak daktorému povie: "Chod!" — ide; inému: "Pod' sem!" — tak príde; a svojmu sluhovi: "Urob toto!" — on to urobí."* (porov. Lk 7, 8). Vôl. Osol. No a čo? Tak to je. Nevadí. Sme vôl a osol od Jasieľ Pána. To stačí. Úplne stačí. Nič viac na to netreba. Len byť. Len byť s Ním. Prosto byť. Všade tam a vo všetkom tom, kde je a čo koná. *"Hovor, Pane, tvoj sluha počúva!"* (1Sam 3, 9). *"Všetko [ostatné] dostanete navyše"* (Mt 6, 33).

Nehľadaj pocity. Nehľadaj zážitky. Nehľadaj hostinu. Hľadaj oddanosť a vernosť. *"Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec"* (Jn 12, 26), vraví Ježiš.

Profesionál

"Pozdravuje vás Epafras, ktorý je od vás, služobník Krista Ježiša, a ustavične zápasí o vás v modlitbách, aby ste boli dokonalí a celkom zaujatí Božou vôľou. Môžem mu dosvedčiť, že sa veľa namáha pre vás a pre Laodicejčanov a Hierapolčanov." (Kol 4, 12-13)

Rozdiel medzi amatérom a profesionálom. Medzi záľubou a profesiou. Medzi *Starou Zmluvou*, ktorá bola o ľuďoch, ktorí sa popri ľudských veciach amatérsky venovali aj tým Božím - a *Novou Zmluvou*, kde sa Božími stávame, úplne a celí, aj keď v rámci nich ešte okrajovo, už akoby len "amatérsky" robíme aj nevyhnutné svetské veci a úkony. Ale inak sme už *"celkom zaujatí Božou vôľou"* a v tomto nasmerovaní a rozhodnutí sme už skutočne *"dokonalí"*, čiže svätí, oddelení od sveta a úplne patriaci Bohu

a Jeho Kráľovstvu, v ktorom už žijeme. To je prvý význam slova svätý: *oddelený, vyňatý to sveta a svetského používania a patriaci Bohu*. Tak sa nám prihovára a súčasne nás definuje Písmo: "*Svätí bratia, účastníci nebeského povolania, hľad'zte na Ježiša, apoštola a veľkňaza nášho vyznania.*" (Hebr 3, 1)

Tak prosté to je.

Sme už úplne ponorení do Božích vecí, veď sme s Ním rodina. Žijeme otázkami, úlohami, prácou o problémami Kráľovstva, veď v ňom žijeme a bývame. *Iní riešia, ako byť zdraví a dobre zarobiť a kam v lete na dovolenku*. My riešime, ako byť stále viac spasení a ako k tomu priviesť iných ľudí, ako byť stále plnší Ducha a Božieho Života a ako už teraz čo najviac byť v Nebi. Zanechali sme prvé nie ako obeť, ale ako otravu a zbytočnú príťaž, pretože sme našli to druhé, poklad neoceniteľnej hodnoty - a robíme, čo na našom mieste urobí každý: "*od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole [s pokladom] kúpi*" (Mt 13, 44).

Je to súčasne výsledok aj cesta. *Byť členom veľkého futbalového klubu znamená byť profesionálom - a stať sa profesionálom je podmienkou toho, byť jeho členom*. S kresťanstvom je to rovnaké. Byť kresťanom znamená byť synom Boha *profesionálne*, čiže úplne, identitou, myslením, postojmi, inak by to bolo len divadlo. Stať sa tým preto znamená rozhodnúť sa zanechať *amatérčinu* Zákona a prijať *profesiu* synovstva. *Amatérčinu venovania sa* niečomu a prijať *profesionálnčinu* niečím skutočne byť.

Amatér môže snívať o tom, čomu sa trochu venuje, predstavovať si, aké by to bolo, byť skutočným profíkom, dokonca sa na to hrať, baviť sa tým, že si kupuje *profesionálne* oblečenie a *profesionálne* náradie a používať slovník *profesionálov*. To ho ale profesionálom neurobí. *Profesionál* opustil svet fantázií. *Profesionál* sa tým *stal*, začali tým byť, začal to konať. Byť kresťanom znamená prestať o kresťanstve iba hovoriť a uvažovať a neustále dookola diskutovať a (len) rozjímať, ale prekročiť ten prah a začať ním byť, konať to. Navonok, nielen myslíou ale v tele, nielen v mysli ale vo vonkajšom svete.

Ak sme to ešte neurobili... A chceli by sme si to vyskúšať... predstavte si, že ste Ježiš Kristus, stojíte na Jeho mieste a ste v Jeho situácii, keď sa práve po krste vrátil z púšte a teraz stojí tam kde vy a pozerá sa na svet, v ktorom žijete. Čo vidí? Čo Mu práve ide hlavou? Nad čím uvažuje? Čo vie, že musí práve teraz ísť urobiť? Akú zodpovednosť a za čo si uvedomuje? A nie, kríž boli len posledné dva dni a zázraky boli len čerešnička na torte. Začnime pekne po poriadnu, tými tromi rokmi predtým a ich zmyslov, cieľom, obsahom, ... a potom sa spýtajme sami seba: Tak čo? Idem do toho? Pridám sa? Idem byť aj ja synom Boha, bratom Ježiša? Chcem byť kresťanom?

"Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli." (Gal 3, 27)

Prečo nežijeme na párty

Kresťanstvo je takto jednoduché:

"I vstal a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol d'aleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: "Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom." Ale otec povedal svojim sluhom: "Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Prived'te vykrmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme." (Lk 15, 20-23)

Syn zanechal hriech - ktorým je to, že opustil otca. Vrátil sa k otcovi, aby žil s otcom, u otca a podľa otca.

Otec bez výčitiek prijal syna, odpustil mu útek aj premrhaný majetok aj bolesti, ktorú mi spôsobil, všetko. Žiadne výčitky. Žiadne vyžadovanie náhrady. Nič.

Obaja spolu hodujú, plní radosti. To je Eucharistia, liturgia, počiatok Neba na zemi. Koná sa denne, ale kto sa ešte do Domu Otca nevrátil, nemôže mať na nej účasť. V čase karantény sme mohli sledovať omše len v médiách. Ale aj keď jej nebolo, bez obrátenia, bez návratu od Domu Otca, bez obnovenia spoločenstva spoločného života a spoločnej rodiny, stále sme boli na omši len diváci, bár sme sa aj do radu na sväté prijímanie postavili.

Ježiš to naozaj nemohol povedať jasnejšie. V strede Evanjelia je *Božie synovstvo*. V strede kresťanstva je *návrat* syna do Domu Otca, *život* v Dome Otca, s Otcom a podľa Otca.

"... aby si vedel, ako si máš počínať v Božom dome, ktorým je Cirkev živého Boha, stĺp a opora pravdy." (1Tim 3, 15)

"Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera; lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi." (Rim 14, 7-8)

Tam, kde sa toto udeje, kde sa naozaj syn vráti k Otcovi do Jeho Domu, – ktorý je skutočný, viditeľný a hmatateľný je ním Cirkev a v nej farnosť a v nej malé spoločenstvo, – aby spolu žili a pracovali a spolu zásadnú za stôl Eucharistii, tam viac netreba veľkých slov ani veľkých gest ani hľadania nejakých pocitov a zážitkov. Tam už nastupuje skutočnosť, opravdivá skutočnosť Neba. A tá je hlbšia, než akýkoľvek pocit, skutočnejšia, než akékoľvek slová, prenikavejšia, než aj to najúžasnejšie gesto, pretože oni sú len *tieňom*, toto je však už *skutočnosť*.

Niekedy nám niektorí bratia protestanti vyčítajú, že omše nie sú dostatočne hlučné a plné spevu a hudby a volania a celej tej šou... Ale uvážte! *Kto a kedy u vás doma robí takéto veci? Hostia na párty, cudzí, ktorých pozvete na oslavu? Ale nie domáci, ktorí doma žijú!* Život je viac, ako párty či oslava. Nespočíva v *konfetách, dunivej hudbe, svetlách, speve, tanci, efektoch* a podobne. Život sám je prostý, tichý, bežný, až všedný. Prečo? Pretože nič také *nepotrebuje*. Je hlboký a skutočný sám v sebe. *Svetlá a hudba a čačky* sú divadlo a program pre návštevníkov, ktorí v dome nežijú.

Možno občasné povyrazenie, malý milý úlet tých, čo v ňom žijú. Ale nie je to život. Život sa žije v prostote. Ba aj spoločné stolovanie sa deje v prostote skutočnej blízkosti spoločenstva rodiny.

Cudzí, ktorí ešte s Bohom skutočne nežijú a pre ktorých je Boh stále ešte cudzí, možno potrebujú nejakú formu *náboženskej party*, aby to aspoň trochu 'zažili'. Ale nie tí, ktorí s Bohom žijú, ktorí v ňom prebývajú, ktorí s Ním stolujú, ako vraví Ježiš, že "*kto ... otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s ním večerať a on so mnou*" (Zjv 3, 20). Večera nie je hlučná party. Večera, to je intímny a súkromný okamih dôverného a hlbokého spoločenstva pri spoločnom jedle, ktoré nepotrebuje žiadne efekty, žiadne spevy, žiadne gestá a často ani žiadne slová. Obrátený človek, ktorý sa už vrátil k Otcovi, oceňuje pokoj, ticho, spočinutie. Je doma. Je domáci. Nie *host' na party pre cudzích*.

Prosté spoločenstvo modlitbe, v ktorej už nie je potreba slov, lebo je to sedenie syna s Otcom a Bratom na priedomí za večerného vánku. Prosté spoločenstvo práce v Otcovej vinici a na Otcovej roli, spoločný pot a námaha so starším Bratom i spoločná radosť z ovocia, ktoré z nej vzišlo a ktoré ostáva. A nakoniec pokojná, hlboká a tichá večera v hlbokej rodinnej láske, rodinnom spoločenstve, hlbokej blízkosti tých, ktorí spolu žijú a spolu pracovali, pri stole Eucharistie. Je to ako zostúpiť do samého srdca Boha, do srdca Trojice. A vskutku k tomu sme pozvaní! Toto je život obrátených a súčasne aj od mena obrátených. Toto je Nebo, jeho počiatok na zemi.

"Milosťou krstu sme „v mene Otca i Syna i Duchu Svätého“ (Mt 28,19) povolaní mať účasť na živote Najsvätejšej Trojice „tu na zemi v temnote viery a po smrti vo večnom svetle“." (KKC 265)

Boh je skutočnosť. A kde je skutočnosť, stráca sa potreba vonkajšieho pozlátka. Vonkajšie sa redukuje na tie najprostejšie a najzemitejšie úkony a symboly a plynie do prostého a číreho bytia, ticha, mlčania.

"Keď vystúpili na breh, videli rozloženú pahrebu a na nej položenú rybu a chlieb. Ježiš im povedal: "Doneste z rýb, čo ste teraz chytili!" ... Ježiš im

povedal: "Pod'ite jest'!" A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: "Kto si?", lebo vedeli, že je to Pán. Ježiš pristúpil, vzal chlieb a dával im; podobne aj rybu." (Jn 21, 9-10.12-13)

Už to nie je o tom, že od Boha niečo chceme. Všetko máme. Jeho máme. Dokonca už ani o tom, že Mu niečo hovoríme. Veď vie všetko. Je to o tom, že spolu sme, len sme, nič než sme, blažení. Nie v strese. Nie v hektickom zhone. V pokoji. *"Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje."* (Jn 14, 27)

Svojim spôsobom je všetko umelé. Len pokoj, len samo bytie sú skutočne skutočné, v plnosti pravdivé. V nich je hĺbka prevyšujúca každú výšku. Nie vzopätie, ale uvoľnenie a podanie sa je cestou do Domu Otca. Prostá viera. Prostá nádej. Prostá láska.

Bagristova lekcija nádeje

Kto by sa uníval s lopatou, keď má bager? Kto by sa spoliehal na seba, keď je pri ňom Kristus?

Bagrista pracuje, ale výsledky nečaká od seba, od svojich rúk a nôh, ktorými pohybuje. My pracujeme, ale výsledky očakávame od Božej moci, nie z nás.

Bagrista vie, že on sám osebe nedokáže nič, bager mu dáva všetku jeho silu a schopnosť. Tak aj my vieme, že sami nedokážeme nič, ani ľuďi obrátiť, ani zmeniť, ani zachrániť. Nič.

Zriekame sa teda v tomto zmysle seba, aby sme mohli miesto seba priniesť Krista. Vnášame a svedčíme; premenu, obrátenie, uzdravenie, to všetko nechávame na Neho a očakávame od Neho. Už sme sa presvedčili, že sami

nedokážem nič. Pravdu má, keď nám opakuje: "*bezo mňa nemôžete nič urobiť*" (Jn 15, 5).

Je v nás túžba - a či pokušenie - zmeniť, uzdraviť, spasit' svet, my, sebou, svojim konaním a schopnosťami. Znova a znova zisťujeme, že to nejde. *Sme ako bagrista, ktorý zabudol na svoj bager a hrabe sa v zemi holými rukami a myslí si, že tak niečo dokáže.* Znovu a znovu zažívame, ako to krachuje a nefunguje. A znova a znova túto chybu opakujeme.

Ježiš hovorí: "*Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu*" (Mk 16, 15), nie meňte a presviedčajte. To nie je vaša vec ani vo vašej moci, veď "*nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal*" (Jn 6, 44). Ježiš hovorí, "*keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po samý kraj zeme*" (Sk 1, 8) - svedkami, nie sami spasiteľmi a záchrancami a uzdraviteľmi sveta. To je moja práca, nie vaša, vraví Ježiš!

Poslanie, ktoré máme a dielo, ku ktorému nás Kristus pribral, je dielo Krista a nás. Fungujeme, ak sme každý na svojom mieste a každý robíme to, čo je jeho úlohou. My, Kristovo Telo, spôsob a miesto Jeho vtelenia tu a teraz, Jeho prítomnosti na tomto mieste a v tomto okamihu. On, naša duša, sila, vnútro. Ten, ktorý cez telo koná "*milosťou skrze vieru; a to nie je z vás*" (Ef 2, 8). A Pavol sám o sebe pravdivo dodáva, že "*pracoval viac ako oni všetci, vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou*" (1Kor 15, 10).

Len aby sme boli plní Krista, nie seba. Len aby sme prinášali Krista, nie seba. On je ako Slnko, *ak mu otvoríte okno a odostriete záclonu, opáli vás, dokonca aj keď zaspíte, len keď spíte na slnku.*

"*Ďalej [Ježiš] hovoril: "S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; či spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno kľíči a rastie a on ani o tom nevie. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrna v klase. A keď úroda dozreje, hneď priloží kosák, lebo nastala žatva."*" (Mk 4, 26-29)

My ohlasujeme, On mení, uzdravuje, zachraňuje. My zasievame, On dáva vzrast. Musíme Mu len veriť. Robiť svoje, nesnažiť sa Mu prekážať tým, že sa budeme snažiť robiť to Jeho.

Štefan, anjel v Kristovi

"Pri vzkriesení sa ľudia neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi."
(Mt 22, 30)

"Všetci, čo sedeli vo veľrade, uprene naňho [Štefana] hľadeli a videli, že jeho tvár je ako tvár anjela." (Sk 6, 15)

Jeho tvár taká bola, lebo takým bol. Jeho telo ešte bolo vo svete, na kratučko. Jeho duch, on sám, už nie. On už bol v Nebi.

"Plný Ducha Svätého, uprene sa zahľadel na nebo, uvidel Božiu slávu a Ježiša stáť po pravici Boha a povedal: "Vidím otvorené nebo a Syna človeka stáť po pravici Boha."" (Sk 7, 55-56)

Videl Božiu slávu. Mojžiš prosil Boha: *"Daj mi vidieť svoju slávu!"* (Ex 33, 18). Štefan ju teraz vidí. Ba viac. Boh vtedy vravel Mojžišovi: *"Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive!" ... uvidíš [ma] odzadu. Ale moju tvár nesmie nik vidieť!"* (Ex 33, 20.23) Ale Štefan vidí Tvár. Vidí Boha spredu, *"na čo túžia hľadiť aj anjeli"* (1Pt 1, 12). Skrze Krista už máme *"v jednom Duchu prístup k Otcovi"* (Ef 2, 18).

Poznáme aj cestu, ktorá ho k tomu odviedla: Uveril v Krista. Prijal Evanjelium. Dal sa pokrstiť. Prijal birmovanie. Stal sa súčasťou Božieho Domu, *"ktorým je Cirkev živého Boha, stĺp a opora pravdy"* (1Tim 3, 15). Tu a v ňom nás očakáva Otec ako svojich márnokratných synov a dcéry. Doň sa musíme vrátiť, aby sme Ho našli. Štefan to urobila. Stal sa členom Božej rodiny. Žil s ňou, pracoval s ňou, jedol s ňou. Sýtil sa v nej Chlebom z Neba,

Eucharistiou, ktorá ho premieňala do podoby Toho, ktorého Telo a Krv v nej prijímal. Skutočne sa *stal* synom Otca, bratom Krista a súrodencom každého brata a sestry v tejto rodine. Prijal službu, stal sa diakonom. Celým srdcom sa zapojil do diela tejto rodiny, čítame, že "*plný milosti a sily, robil veľké divy a znamenia medzi ľuďmi.*" (Sk 6, 8) a hlásal Evanjelium a svedčil o Kristovi.

V tejto chvíli už je ako anjel. Nie preto, že koná znamenia, to je len vedľajší efekt. Preto, že sa naozaj *prestáhoval*. Zo sveta do Neba, do Božej rodiny na zemi, Neba na zemi, do Cirkvi. Je už ako anjel. Úplne už o ňom platia slová Krista, že "*nie je zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta*" (porov. Jn 17, 16). Je zrelý a pripravený pre Večnosť.

A tak Boh pripravuje jeho veľkolepý záver a odchod do Slávy. Štefan na zemi naposledy a najmocnejšie zažiari pred Veľradou. Potvrdí nielen Krista, ale aj seba. Neobhajujem seba, nehľadá záchranu, len svedčí o Evanjeliu. Naozaj, už nie je zo sveta. Už nemá nič zo sveta. Má toho istého ducha, ktorého bude mať Ignác, biskup z Antiochie a žiak Jána apoštola, keď napíše: "*Nič mi nepomôžu svetské radosti ani kráľovstvá tohto sveta. Pre mňa je výhodnejšie zomrieť v Kristovi Ježišovi ako vládnuť nad končinami zeme. Hľadám toho, ktorý za nás zomrel; chcem toho, ktorý pre nás vstal z mŕtvych. Už sa blíži chvíľa môjho narodenia. Odpusťte mi, bratia! Nezabráňte mi žiť, nechcete, aby som zomrel. Túžim byť Boží, nevydávajte ma svetú, ani ma nezvádzajte hmotou. Nechajte ma vnímať čisté svetlo. Keď sa ta dostanem, budem človekom. Dovoľte mi nasledovať utrpenie môjho Boha.*"

"*Vyhнали ho za mesto a kameňovali. ... Štefana kameňovali a on sa modlil: "Pane Ježišu, prijmi môjho ducha."*" (Sk 7, 58-59)

Je to okamih Jeho oslávenia. Okamih slávy, víťazstva, zavŕšenia, ku ktorému jeho celý život smeroval. Telo je plné rán, špinavé a krvavé. Duša, duša nie. Je plná svetlá, plná slávy, plná volania zhora. Nečudo, že sám Štefan prežíva túto chvíľu slávnostne. *Ako neskôr rytieri pred svojim pasovaním trávili vigíliu na modlitbách, aj Štefan teraz prežíva svoju poslednú*

pozemskú *vigíliu*, ponorený v modlitbe, pred svojím slávnym *pasovaním* a prijatím medzi nesmrteľných: *"Kto zvíťazí, ten takto bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života, ale vyznám jeho meno pred svojím Otcom a pred jeho anjelmi"* (Zjv 3, 5).

Pán ho berie k sebe. Kvôli čomu by mal ďalej ostávať telom na zemi ten, ktorý celým srdcom *"túži zomrieť a byť s Kristom, a to by bolo oveľa lepšie"* (porov. Flp 1, 23) a jeho duša je už dávno presťahovaná v Nebi? A tak sám Boh mu pripraví veľký, slávny a víťazný odchod zo sveta do plnosti Domova, do nesmrteľnej Večnosti.

Toto znamená, byť kresťanom. Veľká a slávna vec, daná každému, kto túži byť ako anjel, nie zo sveta ale už teraz v Nebi a z Neba, zhora. A stačí jedno, všetko sa koncentruje v tomto jednom: *"plný milosti"* (Sk 6, 8), *"plný Duchu Svätého"* (Sk 7, 55). Ako Mária, ktorá je tiež prvá a úplne *"milosti plná"* (Lk 1, 28). A to je na nás, veď táto milosť je daná všetkým. Len sa musíme rozhodnúť prijať ju, dovoliť, aby nás naplnila a prenikla ako Máriu, ponoriť sa do nej na urobiť ju svojim svetom, svojim vesmírom, prostredím, domovom ako Štefan. Rozhodnúť sa byť tým a už len tým a ničím iným, *"s nerozdvojeným srdcom"* (1Krn 12, 33). To je všetko. O nič viac tu nejde. Všetko je v tom.

"Ostaňte vo mne a ja vo vás" (Jn 15, 4). Krátko a stručné, *žiť vo vnútri* Ježiša a byť *plný* Ježiša. Ježiš ako *svet*, v ktorom žijem, Ježiš ako *život*, ktorý žijem, *identita*, ktorou som. *Urobiť* Ježiša svojim svetom, svojou identitou a zvyšok je už len dôsledok.

Takto má a musí byť aj slávené všetko: z vnútra Krista, v Kristovi. Vtedy a tam je modlitba skutočná a živá. A obzvlášť Eucharistia, ktorej podstatou práve toto je, ako vraví Ježiš, že *"kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa"* (Jn 6, 56-57). V tomto sa slávi, toto v nás robí. Kristus je skutočne celým vesmírom, pripraveným, aby sme doň vošli a žili v ňom, vo vnútri Neho.

"Skrze Krista, s Kristom a v Kristovi," toto je pravidlo života, toto je pravidlo aj modlitby a slávenia. Tam a v Ňom sa všetko stáva živé a skutočné, také, aké to je a má byť. Plné Ducha. Plné Milosti. Všetko má zmysel, všetko oživa a žije len v Kristovi, vo vnútri, v Ňom. Tam je aj Eucharistia živá - a je to ona, ktorá to súčasne umožňuje aj spôsobuje. "Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť" (Jn 15, 5).

Blízkosť je podobnosť

Adorovať znamená stavať sa synom Boha. Blízkosť s Kristom sa nemeria na metre. Ani prítomnosť pred Ním sa nehodnotí podľa miestnosti.

Blízkosť s Kristom sa meria *podobnosťou*. Blízki sú si podobní s Podobným.

Preto adorovať znamená nechať do seba presakovať Krista, *ako keď voda vniká a vzlína do špongie*. Znamená to ponárať sa doň, napĺňať sa Ním, stavať sa Ním, slobodne, na Jeho spôsob, bez ohľadu na to, kam masótk zavedie. Veď žiadne miesto, žiadne metre ani žiadna situácia nás nemôžu odlúčiť od Baránka. Iba nepodobnosť. A tak radšej volíme byť Mu podobnú a teda s Ním kdekoľvek a akokoľvek, než byť niekde a robiť niečo konkrétne, ale bez tejto podobnosti a teda vzdialenosti od Pána.

Preto *apatheia* nádeje. Preto *bezstarostnosť* viery. Preto *uvolnenosť* lásky. Pretože máme v sebe jednu túžbu a jeden cieľ: byť s Ním, byť pri Ňom, blízki podobnosťou.

"Keď sa však obráti k Pánovi, závoj spadne. Pán je Duch; a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. A my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz." (2Kor 3, 16-18)

Skutočná adorácia z nás preto robí nového človeka. Nie je možné sa z nej vrátiť nezmenený. Možno preto, z podvedomého strachu z tejto zmeny a zo smrti *starého človeka* v nás, sa jej vyhýbame. Namiesto mlčania, namiesto aby sme nechali Boha vsiaknuť do nás, sami veľa hovoríme a sme stále plní seba. Lenže "*kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána*" (2Kor 5, 6).

Kým sme a ostávame *podobní*, naša adorácia stále trvá, aj keď už fyzicky telom nie sme v chráme pred Pánom, prítomným v Tele. Hoci, ako *podobní* sme Mu isto v Jeho Tele blízki aj fyzicky, veď nie je možné byť Mu podobní a byť mimo Jeho Tela, Cirkvi, farnosti, FEB-ký či podobne.

Prichádzajme preto na adoráciu s presne týmto cieľom: nechať sa premeniť. Nechať Krista, aby konal a hovoril a seba, aby sme boli Ním naplnení a pretvorení v Neho.

Neskrývaj sväté túžby!

Neskrývaj sväté túžby, ktoré v Tebe sú. Neboj sa žiť ich, správať sa podľa nich, navonok ich vyjadrovať a prejavovať. Kresťanstvo nie je nič 'súkromné', čo by sa 'nepatrilo' žiť navonok a verejne! Je intímne, ale inak, nie tým, že ho budeme v sebe dusiť a ukrývať!

Strom má svoje korene intímne spojené so zemou, ale neskrýva sa pod zemou, naopak, rastie, do výšky, ostentatívne a podľa seba - podľa semena, zeme a vody. Semienko Božieho synovstva tiež zakorenilo na Skale Krista, v pôde slova, zavlažené Vodou Ducha. Ale ak nebude rásť, na tento spôsob, otvorene a do výšky, udusí sa a zomrie.

Uč sa dávať najavo sväté hnutia a túžby v sebe. Uč sa žiť ich otvorene a pravdivo. Uč sa bez rozpakov žiť to, čím už si. Neber ohľad na to, či nimi niekoho urazíš alebo sa to niekomu nebude páčiť. Veď spása jeho aj teba je

v tom, čo hovorí Pavol: "*Napodobňujte ma, ako aj ja napodobňujem Krista*" (1Kor 11, 1), nie v tom, že na vlastnú aj ich záhubu napodobníme svet a tých, ktorí v ňom žijú. "*Nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmysľania*" (Rim 12, 2). *Apatheia* a *bezstarostnosť* nás k tomu *uvolňujú*, pretože nás vo viere oslobodzujú od reťaze *strachu* a v nádeji z reťaze *žiadostivosti*.

Nenechaj sa spútať falošným pocitom akejsi hanby, studu za veci nebeské, krásne a čisté. Veď sme pozvaní, aby sme "*boli bezúhonní a úprimní, Božie deti bez hany uprostred zvrhého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete*" (Flp 2, 15). Uč sa žiť to, kým ťa Kristus urobil, otvorene a naplno, veď "*každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach*" (Mt 10, 32), ale "*kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi*" (Mk 8, 38), vraví Ježiš.

Poverčivé pokrytectvo

"*Čo ma oslovujete: "Pane, Pane," keď nerobíte, čo hovorím?"* (Lk 6, 46)

Modlitba a adorácia nie sú oddelené od ostatného nášho života. Nie je možné v nich s Bohom spoločenstvo mať a potom, po skončení, sa vrátiť k starému životu a naďalej žiť hriech, to jest život oddelený od Boha. Lebo v tom je podstata hriechu, že totiž žijeme po svojom a Boh, ak vôbec, má v tomto našom svete miesto len ako sluha, ktorý má slúžiť našim túžbam a pomáhať nám v našich podujatiach.

"*On im povedal: "Dobre o vás, pokrytcoch, prorokoval Izaiáš, ako je napísané: "Tento ľud ma uctieva perami, ale ich srdce je ďaleko odo mňa. No darmo si ma ctia, lebo náuky, čo učia, sú iba ľudské príkazy."*" (Mk 7, 6-7)

Takýto život je pokrytectvo. V modlitbe sa tvárimo, akoby sme boli učeníkmi a nasledovníkmi Krista, akoby sme patrili Bohu, verili Mu, konali Jeho slovo. Potom vyjdeme von a konáme opak. A ešte sa chválime, že sme dobrí katolíci, lebo veď sa modlíme a tak...

Takéto kresťanstvo však nie je vierou, ale skôr poverou. Náuky, ktoré si odovzdávame, rodičia deťom alebo medzi sebou, často nemajú s kresťanstvom a s Cirkvou nič spoločné, sú to len rôzne ľudské povery, ktoré nevytryskli z Evanjelia, ale práve z tohto nášho pokrytectva. Aj keď môžu vyzerat' zbožne a skutočne v sebe obsahovať niečo z Božej pravdy, ako keď hovoríme: *utiekaj sa k Bohu, Boh ťa nikdy neopustí, On ti pomôže...* a ani si neuvedomíme, že im chýba tá prvá a zásadná časť: *nasleduj vždy a vo všetkom Krista, nikdy Ho neopust', vždy konaj Jeho skutky, Jeho Dielo, pracuj pre Neho a s Ním, aby si s Ním bol aj oslávený...* Takto sa z viery stáva pokrútená povera. Povera je zmrzačená, oklieštená a pokrútená viera...

Kresťanstvo je spôsob bytia, spôsob života. Znamená stať sa Kristom, žiť život Krista, konať skutky Krista, neuhnúť pred utrpením s Kristom, aby sme boli aj oslávení s Kristom. Byť spasený znamená byť jedno s Kristom. Úplne jedno. Úplne vo všetkom. Inak to totiž ani nejde. *Úplne rovnako, ako nie je možné byť na dovolenke v Karibiku, ale len čiastočne a popri tom byť aj doma na Slovensku v zamestnaní.* Tak prosté to je. A toto nás alebo zahrnie celých a všetko, alebo nič. Stredná cesta neexistuje a ak sa o ňu niekto pokúša, stáva sa len pokrytcom.

"Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto nezhrmaďuje so mnou, rozhadzuje." (Lk 11, 23)

"Vo svete sú len dva tábory. Kristov a Satanov. Kto by si myslel, že môže stáť medzi nimi, bude vždy na strane Satana." (sv. Augustín)

Preto kresťanstvo mnohých z nás nefunguje: nesnažíme sa totiž o kresťanstvo, len o akési "nábožné" pokrytectvo. A preto funguje u svätých, pretože oni sa rozhodli kresťanmi naozaj byť. Neurobili nič mimoriadne. Len to úplne normálne: rozhodli sa byť kresťanmi.

Byť kresťanom (a obdobne farárom, farníkom,..) - nielen to "robiť", venovať sa tomu, praktizovať niečo z toho. Modlitba a adorácia sú dôležité, *ale tak, ako život firmy sa neodohráva v závodnej jedálni, ale v dielňach, aj kresťanstvo sa odohráva tam von, v bežnom živote. Inak nie je skutočné.*

Prvá v poradí je láska

Pieseň sa dá iba spievať. Kým sa nespieva, neexistuje.

Božím životom je láska. Kým sa Láska nedáva a nezdieľa, tiež neexistuje. Láska je čin, dá sa iba 'milovať' , nedá sa 'mať'.

Preto Trojica. Každá z Osôb Boha je sama v sebe *dokonalá*, aby mohla dať zo seba to najlepšie (povedané po ľudský) a súčasne jednej Osobe sa *dáva* a s druhou *zdieľa* svoje darovanie sa a v týchto troch rozmeroch sa láska stáva úplná a dokonalá. Toto je život Boha. Toto je aj život Neba, blažených v Nebi.

Svätosť kvôli službe lásky, zavŕšená zdieľaním v jednote lásky spoločenstva, toto je Boží Život, ku ktorému sme povolani a pozvaní. Inak nie je možné Boží Život žiť. Toto *je* spása. Takto žiť znamená prijať ju.

Jej zavŕšením a súčasne prameňom je potom Eucharistia, v ktorej nás Kristus premieňa v Seba, zdokonaľuje a *posväcuje*, *dáva* sa nám ako Dar a za nás ako Obeta a *spája* nás v Sebe a so Sebou ako spoločenstvo Tela, Cirkvi. Eucharistia sa nedá prijímať. Dá sa a musí sa *žiť*, *byť*, je to *bytie* a *život*, ktoré v nej dostávame. Nie je vecou, ktorú môžeme prijať. Je *bytím* s *životom*, ktoré prijímame *bytím* a *životom*.

Aké naivné a hlúpe je myslieť si, že môžem byť kresťanom a spasit' sa bez toho, aby som usiloval o svätosť a dokonalosť - a to nie kvôli sebe, ale z lásky, aby som sa mohol lepšie darovať, lepšie slúžiť, pretože som si

zamiloval lásku samotnú a milovať a deliť sa s jej radosťou v spoločenstve Cirkvi je pre mňa rozkošou! Byť kresťanom doma, na gauči, bez svätosti, bez darovania a služby a obety lásky, bez spoločenstva? Kto kedy niečo také mohol vymyslieť, ak len nie sám Diabol?

Svätosť je motorom *lásky*, pretože sa túži zdieľať. Láska je dôvodom *svätosti*, pretože túži ponúknuť a darovať to najlepšie. Jedno bez druhého neexistuje. A bez nich neexistuje ani kresťanstvo, ani Cirkev, ktorá je *spoločenstvom svätých*.

Prvá v poradí je u nás, ľudí, *láska Boha*. Tak vraví Písmo, že "*milujeme, pretože on prvý miloval nás*" (1Jn 4, 19). Prvá je "*Božia láska k nám [ktorá] sa prejavila v tom, že Boh poslal svojho jednorodeného Syna na svet, aby sme skrze neho mali život. Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy*" (1Jn 4, 9-10).

Druhá je *naša láska* ako odpoveď na ňu. "*Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska.*" (1Jn 4, 8) U Boha je na začiatku svätosť a dokonalosť. U nás, hriešnych, je na začiatku láska a pokánie. Boh je svätý a preto sa túži rozdávať v láske. My sme hriešnici, zamilovaní do Lásky a z lásky k Láske túžime byť svätí a dokonalí – a to je *pokánie*.

Tretia je teda *svätosť*. Svätosť, lebo ona je darom Božej lásky a my ju túžime prijať. Svätosť, lebo ona je darom aj našej lásky a my sa túžime dávať a rozdávať v rozkoši božskej lásky a bez svätosti nemáme čo dať. Preto pracujeme a usilujeme o to, aby sme "*boli dokonalí a celkom zaujatí Božou vôľou*" (Kol 4, 12). Kvôli bližným, ktorých milujeme kvôli Kristovi, z lásky k Nemu, pre Neho. "*Veď kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí*" (1Jn 4, 20) a ktorý hovorí: "*čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili*" (Mt 25, 40). A aj preto, "*aby sme sa mu páčili, s úctou a bázňou*" (Hebr 12, 28). Láska neznesie priemernosť ani nečinnosť!

Štvrté je *spoločenstvo*, Cirkev, kde spoločne zdieľame tento život a jeho radosť. Ale je aj prvé, pretože v Ňom sme spoznali, zažili a prijali lásku Krista. A tak je Cirkev naša *učiteľka*, *cesta* ktorej nás učí i *cieľ*, ku ktorému cesta vedie. Ňou je Kristus.

"Pochopila som, že Cirkev má srdce a že toto srdce horí láskou. Pochopila som, že iba láska núti údy Cirkvi do činnosti a že keby táto láska vyhasla, apoštoli by už viac nezvestovali evanjelium a mučeníci by už neprelievali krv. Zbadala som a spoznala, že láska v sebe zahrňuje všetky povolania, že láska je všetko, že ona obsahuje všetky časy a miesta, jedným slovom, že láska je večná. Vtedy som opojená najväčšou radosťou vykrikla: Ježišu, moja láska, konečne som našla svoje povolanie: mojím povolaním je láska."
(sv. Terezka z Lisieux)

Tak ako? Miluješ?

Svätosť prichádza pomaly a postupne cez očisťovanie, láska je ale v živote kresťana prítomná od počiatku, je jeho motorom a silou. Preto Ježiš hovorí, že *"podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať"* (Jn 13, 35). Ak ešte zatiaľ nie sme svätí a dokonalí, nie je to problém, ak milujeme. Potom je istota, že aj to časom bude. Ak nemilujeme, je to problém.

Laodicea

Ako prežiť v Laodicee? Tak sa, tuším, volá jedna kniha - ale to je aj naša častá situácia...

"A anjelovi laodicejskej cirkvi napíš: Toto hovorí Amen, verný a pravdivý Svedok, Počiatok Božieho stvorenia: Poznám tvoje skutky, že nie si ani studený, ani horúci. Kiež by si bol studený alebo horúci! Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vyplávam z úst. Lebo hovoríš: "Som

bohatý, zbohatol som, nepotrebujem nič” — a nevieš, že si biedny, poľutovaniahodný, chudobný, slepý a nahý. Radím ti: odo mňa si kúp zlato vyskúšané ohňom, aby si zbohatol, a biele rúcho, aby si sa zaodel a aby nebolo vidieť hanbu tvojej nahoty, i masť, ktorou si potrieš oči, aby si videl.” (Zjv 3, 14-18)

Dnes je Slovensko a cirkev v ňom do veľkej miery práve takouto spokojnou Laodiceou... Ako v nej prežiť a zachrániť sa?

Myslím, že sú potrebné dve veci. Tú prvú hovorí Písmo ohľadom sveta:

”A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vašim Ocom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán.” (2Kor 6, 17-18)

Ak sa však naše miestne spoločenstvo samo stane takto svetské - *”že má meno, akoby žilo, ale je mŕtve”* (porov. Zjv 3, 1) - potom sa musíme od neho podobne oddeliť. Nie fyzicky, ani ho opustiť a nechať napospas, ale životom. Nežiť podľa nich, ale podľa Krista, podľa Jeho Cirkvi – nie podľa mienok ľudí, *”ktorí hovoria o sebe, že sú katolíkmami, a nie sú”* (porov. Zjv 2, 9).

Druhá vec potom je, nezakotviť sa v nich, ale v Kristovi. Je to, môže to byť, ťažká etapa "hlasu na púšti", keď sme sami a našou jedinou oporou a jediným spoločenstvom je len sám Kristus v nás, v Cirkvi ako takej, v jej sviatostiach, obzvlášť v Eucharistii a liturgii. Nie, že by nebol aj inokedy. Lenže vtedy k nám prichádza aj cez *spoločenstvo*, vo svojom Tele. Teraz však niet brata, ktorý by nás podržal, pochopil, v ktorom by nám takto viditeľne svietil Kristus. Je na nás prijať to a nečakať nijakú inú oporu, než túto. Zmieriť sa s tým, prijať to, rátať s tým a nebyť sklamaný, keď to tak naozaj bude.

Našou jedinou cestou a nádejou je *svätosť*. Vyvoliť si svätosť, čiže Krista. Ak by sme si takto nevyvolili Krista a teda svätosť, potom by sme ostali sami, bez opory. Zahynuli by sme, sami alebo s nimi, ale zahynuli. V

Laodicei je len jedna cesta, jedna nádej, jedna opora a tou je Kristus. V Laodicei sme obratí o spoločenstvo, ktoré nás nesie a v ktorom je Kristus mocne prítomný a Duch vanie. Jediné miesto, kde Kristus ostáva, je liturgia a sviatosti - a naše srdce, ak sa preň rozhodne, bez otáľania, celé, ak si zvolí svätosť, byť sväté a teda plné Krista, ktorý je Svätý.

A čo s Laodiceou? Tu je pokušenie upadnúť do *beznádeje* a zúfalstva. Alebo do *odsúdenia*. Jedno aj druhé je smrteľné. Ak prepadneme *zúfalstvu*, stiahne nás dole, umŕtvi naše srdce a my bez viery a nádeje zahynieme. Ak ju naopak *odsúdime*, potom nás rovnako zabije naša pýcha a namyslenosť a hlavne neláska a bezcitnosť. Aj tu nám Písmo radí, "*aby sa vaša viera a nádej upínali na Boha*" (1Pt 1, 21). Ľudsky nemáme možno žiadnu nádej ani nevidíme žiadne svetlo na konci tunela. Ale dúfame - nie v seba, či svoje sily, schopnosti, prácu, pastoráciu, ale v Boha. Dúfame a všetku svoju nádej vkladáme do Neho, pretože On "*prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo*" (Lk 19, 10). On to môže. On to dokáže.

Oddeliť sa teda znamená, čo do seba, zvoliť si svätosť a nečakať na tejto ceste žiadnu inú oporu, než to, "*aby Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach*" (Ef 3, 17). Nečakať žiadne iné posilnenie, žiadne iné povzbudenie ani posilu ani spoločnosť, než Krista. Na obraz a po vzore Jeho samého na púšti. Prijatť túto samotu s Kristom, ktorý hovorí: "*Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozprchnete, každý svojou stranou, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou*" (Jn 16, 32). Tak, ako to zažil Pavol: "*Keď som sa prvý raz bránil, nebol pri mne nik; všetci ma opustili. Nech sa im to nepočíta. Ale Pán stál pri mne a posilňoval ma*" (2Tim 4, 16-17). Toto je dôležité. Prijatť tento fakt púšte. Zmieriť sa s ním. Nehľadať, nečakať, nerátať so žiadnou inou pomocou, žiadnou inou oporou, žiadnou inou posilou, žiadnou inou spoločnosťou ani žiadnym iným povzbudením okrem Krista Boha v nás. Prijatť tieto podmienky, túto situáciu, neplakať, že by sme to chceli iné, ale za týchto podmienok sa vydatť na cestu. Celou svojou silou, pozornosťou a nádejou sa upnúť ku Kristovi s nami a v nás.

A čo sa spoločenstva týka, oddeliť sa od neho aj v tom zmysle, že sa nenecháme stiahnuť žiaľom, smútkom a beznádejou, ale oprieme sa aj tu len a jedine o Krista, ktorý *"má moc aj z mŕtvych vzkriesiť"* (Hebr 11, 19). Nie je to bezcitnosť. Len odmietnutie zúfať si. Rozhodnutie *"proti nádeji v nádeji uveriť"* (porov. Rim 4, 18). Vyhlasať nádej tam, kde žiadnu nevidíme, veď *"nádej, ktorú možno vidieť, nie je nádej. Lebo kto dúfa v niečo, čo vidí? Ale ak dúfame v niečo, čo nevidíme, trpezlivo to očakávame"* (Rim 8, 24-25). Namiesto sklamaných *očakávaní* byť plní nádeje. Bez ľudskej nádeje, ale s nádejou v Bohu a v Božiu moc. Vložiť jeho osud do rúk Boha samotného. Byť uprostred nich tým, čím byť máme, *"Božie deti bez hany uprostred zvrhého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete"* (Flp 2, 15) - a ostatné v dôvere zveriť Bohu a len a jedine do Neho vložiť nádej. O nič viac sa nateraz nestarať, nič viac nateraz nečaká, nad ničím si nezúfať, až kým nepríde čas, keď nám Pán povie: *"Hľa, nechal som pred tebou otvorené dvere, ktoré nik nemôže zavrieť ... máš málo sily, no zachoval si moje slovo a nezaprel si moje meno"* (Zjv 3, 8) - a teraz konečne aj pre teba prišiel čas vojsť a začať konať.

Myslím, že práve toto nám ukazuje Písmo v prípade inej, Laodicei podobnej diecézy:

"Anjelovi sardskej cirkvi napíš: Toto hovorí Ten, čo má sedem Božích duchov a sedem hviezd: Poznám tvoje skutky; že máš meno, akoby si žil, ale si mŕtvy. Bdej a posilňuj, čo ešte ostalo, a už malo zomrieť. Lebo tvoje skutky nenachádzam dokonalé pred mojím Bohom. Preto si spomeň, ako si prijal a počul, zachovávaj to a rob pokánie. Lebo ak nebudeš bdieť, prídem ako zlodej, a ani nezvieš, v ktorú hodinu prídem na teba. Ale máš v Sardách zopár ľudí, ktorí si nepoškvrnili odev. Tí budú so mnou chodiť v bielom, lebo sú toho hodni." (Zjv 3, 1-4)

V Sardách boli ľudia, kresťania, ktorí porozumeli, ako "prežiť v Laodicej" - zachovať sa nepoškvrnení a oddelení a zároveň plní dôvery a nádeje, aj keď sa zdá byť beznádejnou "nádejou proti nádeji".

Prijat' *prítomnosť* aká je. V nej byť, čím sme a žiť, čo žijeme, opretí len a jedine *o Krista* – a *budúcnosť* celú a úplne v nádeji zverit' Bohu a neupadnúť do smútku a nezúfať. A vydat' sa *hľadať* niekoho, s kým by sme mohli vytvoriť zárodok spoločenstva v Cirkvi – tak, ako prisľúbil Ježiš, že *"kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi"* (Mt 18, 20).

Láska je bytie

Všetko robím zle, pretože som stále plný seba.

"Kto sa bude usilovať zachrániť si život, stratí ho, a kto ho stratí, získa ho."
(Lk 17, 33)

Kto je plný seba, žije v biednom, tesnom a úzkom vesmíre svojho ega. Drží sa seba, lebo sa bojí seba stratit' a pritom práve tým všetko stráca.

Kto stratí seba, nájde všetko, pretože jeho svetom, vesmírom, sa stane celý svet, ba viac, sám Boh a Jeho Kráľovstvo. Keď opustí svoje ego, keď ho pustí a nechá byť, náhle sa jeho život rozšíri, vybuchne do všetkých strán, rozvinie sa pred ním šira realita a on v nej môže žiť plný radosti a pokoja.

"Ježiš povedal: "Veru, hovorím vám: Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil... aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase..."
(Mk 10, 29-30)

Dá sa to len vo *viere*, ktorá zbavuje strachu.

V *nádeji*, ktorá zbavuje žiadostivosti a lakomstva.

V *láske*, ktorá nás nakoniec vyvádza von, z kobky nášho ega.

Láska. Nie cit. Nielen nejaké konanie. Láska ako plnosť bytia, samo bytie. Veru, Boh Je Ktorý Je, a to, čím Je, je Láska. *Bytie a láska* je jedno.

Opravdivo *byť* znamená byť *láskou*. Láska, to je videnie, vnímanie všetkého okolo nás. Láska ako žasnutie nad tým. Láska ako prijímanie toho všetkého takého, aké to je. Láska ako uvoľnenosť. Láska ako prosté bytie, prosté konanie toho, čo je normálne a prirodzené - a teda Božie - uprostred širého sveta, do ktorého sme vošli a ktorý sa nám náhle stal rajom. Rajom plným ľudí, ktorí sú ešte stále uväznení v ege, chorí a trpiaci... ale napriek tomu rajom. Keď zmizne prizma nášho ega, ktoré všetko pokrútilo, svet sa stáva rajom. Aspoň jeho predchutou a predsieňou.

Strácame seba tým, že odtrhneme pohľad od seba a prestaneme sa zaoberať sebou a začneme vnímať a vidieť a prosto byť uprostred všetkého, čo okolo nás je, bezstarostní, uvoľnení, čo do seba vo *viere* opretí o Krista, čo do sveta zverujúci ho v *nádeji* Bohu a Božej moci. Toto je láska. Plodí skutky lásky a milosrdenstva rovnako prirodzene, *ako slnko svoje svetlo a teplo*. Bez viery a bez nádeje, mimo Boha a bez Boha absolútne nemožná. S Bohom hej. Dokonca aj *keď žijeme v Laodicei*. Vo *viere* sa opierame o Krista a nič iné nehľadáme. V *nádeji* všetko a všetku budúcnosť zverujeme Bohu a o nič sa nestrachujeme, nad ničím nezúfame. Sme slobodní začať byť, začať *milovať*.

"... *ako chudobní, a mnohých obohacujeme, akoby sme nič nemali, a pritom nám všetko patrí.*" (2Kor 6, 10)

Vo viere a nádeji nás láska vyvádza z kobky ega, sebeckta, pýchy, lakomstva a strachu a vyvádza do raja Božieho sveta a ďalej, do samého Neba. Strácame seba a paradoxne seba nachádzame. Nezaobráame sa sebou a nehľadáme na seba a nachádzame slobodu a voľnosť a život. Láska je sloboda. Láska je život.

Láska je *bytie*. Dovolím si povedať, že láska nie je vzťah, hoci vzťahy tvorí. Nie je skutok, hoci skutky plodí. Láska je bytie. Láska je stav bytia, spôsob bytia. Láska je *sloboda od seba*. Láska je konečne slobodný od ega. Žiaden strach. Žiadna žiadostivosť. Voľnosť. Sloboda od seba. Plnosť bytia.

Preto je láska Nebom, životom Boha. Sloboda od ega. To je láska vo svojej podstate. A zopakujem to kľudne ešte raz! Láska je bytie. Sloboda od ega. Sloboda od strachu. Sloboda od žiadostivosti a lakomstva. Láska je opustenie väzenia sebestva. Láska, to je bytie, ktoré sa slobodne rozlieva do sveta naokolo, všetko vníma, všetko preniká, všetko objíma, v radošti, v pokoji, vo veľkej prostote a uvoľnenosti. Preto je blažená. Až potom prichádzajú vzťahy, ktoré tvorí a skutky, ktoré plodí, oboje samozrejme a prirodzene *ako strom svoje konáre a ovocie*. Preto sú dôkazom lásky a ak ich niet, niet ani lásky.

Pastier v Laodicei

Disciplína arcani mala veľa dôvodov a významov a jeden je iste aj ten, že ľudia neboli už vopred zahltení, presýtení a unavení z kresťanstva, ešte skôr, než by mu mohli začať rozumieť. To sa deje dnes, keď mnohí odmietajú kresťanstvo skôr, než by mu mohli porozumieť a ďalší, aj farníci, už zase ani nepočúvajú, pretože majú dojem, že však toto všetko už vedia, už poznajú, už to miliónkrát počuli - lenže bez porozumenia. To ale netušia.

Je to zvláštna situácia, žiť v spoločnosti, ktorá má dojem, že kresťanstvo je niečo, čo pozná a pritom ho vôbec nepozná. Ktorá sa ním prosto nezaobera, dokonca ho otrávené odmieta *ako obohratú odrhovačku valiacu sa z rádia*, pričom ho ale v skutočnosti nikdy poriadne nepočula...

Obrovská chyba je určite aj na strane nás, kresťanov, dokonca aj inštitucionálne. Jeden z nástrojov, ktoré by tomu mali aspoň čiastočne brániť, je proces *uvádzania do kresťanského života*. Ten by mal byť životom a hlavnou náplňou *farnosti*. V praxi nie je. Nerobíme to. Tento kľúčový proces v poväčšine nefunkčných farnostiach neexistuje. Pokiaľ ale nefunguje *farnosť* a v nej *uvádzanie do kresťanského života*, potom máme my sami obrovský problém. Potom pastorácia kľže po povrchu, nepreniká

dovnútra. Výsledkom nie je premena človeka, ale práve jeho zahltenosť a otrávenosť slovami, gestami, obradmi, ktoré mu nič nehovoria a ktorým nerozumie a ktoré, to je to najhoršie, sa nijako neodrážajú v živote samej farnosti ako spoločenstva (ktoré spravidla neexistuje). A ak ešte aj biskupi a kňazi akoby sme robili všetko preto, aby to tak ostalo... čo potom?

Výsledkom je *Laodicea*. Formálna štruktúra, ktorá sa volá farnosťou, ale ňou veľmi nie je. Hovorí a tvári sa v gestách a obradoch ako živá a horúca, ale v skutočnosti je len vlažná...

Jediné aktívum, ktoré kňaz na takomto mieste môže mať, je *svätosť*. Nemá žiadnu inú oporu, žiadnu inú možnosť, žiaden iný nástroj, než Boha, než samého Krista. *Farár v Laodicei*. Boží muž plný Ducha. Muž, ktorý svojím zjavom burcuje, šokuje, prebúdza,... a ktorý alebo prebudí, alebo sa stane mučeníkom, oboje je možnosť. Ale bez toho, aby niečím prebral ľudí z ich sladkého spánku (vo farnosti) či otráveného nezájmu (mimo nej) to nejde.

Muž plný Boha. Muž svätý. Celkom zaujatý Bohom, celkom preniknutý Duchom. *Boží muž*. To sa nedá hrať ani nacvičiť ako nejaká vonkajšia póza či 'inovatívna pastoračná technika'. Je to výzva, že? Pre nás, kňazov, ktorí sme tiež do kresťanského života uvádzaní neboli a ktorí, ak sme dobrí *úradníci* a *údržbári*, tak je s nami vyjadrená spokojnosť... Vydať sa, možno sám ako prst, bez opory a proti ťahu okolia na možno už zarastenú cestu kresťanstva, svätosti, bez čakania, či to niekto neurobí pred nami, bez hľadania nejakých iných náhradných 'šikovných techník' ktoré by v pastorácii nahradili naše vlastné obrátenie a svätosť...

Ježiš prišiel doprostred národa plného očakávania. My sme si nevdojak stvorili spoločnosť plnú nezájmu... Je to zvláštne, ale na to, aby sme ju z toho vytrhli, potrebujeme vlastne len tú najnormálnejšiu vec: naozaj *byť kresťanom*, synom či dcérou Boha - čiže slovami Písma, 'svätým' a 'dokonalým' - dnes by sme možno povedali, dokonalým v zmysle 'jasne rozhodnutým' a teda dokončeným čo do procesu rozhodovania sa, či svätým a kresťanom fakt byť, naplno a celostne a úplne a nielen ako niečo popri všetkom ostatnom (čo možné aj tak nie je); a svätým v zmysle 'skutočne

patriacim Bohu', skutočne kráčajúcim, vážne trénujúcim kresťanstvo, ktoré som si vyvolil, pretože On si prvý vyvolil mňa...

"... aby ste boli dokonalí a celkom zaujatí Božou vôľou." (Kol 4, 12)

"... aby vás naplnila Božia plnosť celá." (Ef 3, 19)

"... aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske" (Ef 1, 4)

"... svätí vo všetkom svojom počínaní." (1Pt 1, 15)

Často sa hneváme a sťažujeme na iných, akí sú, možno si aj pokričíme a 'zahrmíme' z kazateľne - pretože sa hneváme sami na seba, na svoju vlastnú vlačnosť a nemohúcnosť a tento hnev len prenášame na druhých a v nich zástupne odsudzujeme to, za čo sa sami pred sebou hanbíme...

Ako každé iné skutočné riešenie, nie je ani rýchle, ani povrchné kozmetické. Ale jediné *skutočné*, pre nás aj pre nich. *Je to ako skočiť z brehu do vody, nechať breh za sebou a začať skutočne a naplno plávať naprieč na druhú stranu – pretože okrem toho je už len jediná alternatíva, utopenie sa...*

Sláva prítomnosti

"Žena mu vravela: *"Viem, že príde Mesiáš, zvaný Kristus. Až príde on, zvestuje nám všetko."* Ježiš jej povedal: *"To som ja, čo sa rozprávam s tebou."*" (Jn 4, 25-26)

Žena hľadela do budúcnosti a čakala, že niekedy tam príde Mesiáš. A On zatiaľ bol už tu, práve tu, práve stál pred ňou a rozprával sa s ňou.

Naplnenie a zavŕšenie Kráľovstva iste bude až "keď sa tento stánok — náš pozemský dom rozpadne, [potom] máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi" (2Kor 5, 1). Ale samo Kráľovstvo, *Basileia tu Theu*, kraľovanie a vláda Boha a sama prítomnosť Boha, je už tu. Nie až potom. Teraz. Tu. Kto očakáva, že ešte len bude, prehliada ju a premrháva svoj čas. Kráľovstvo už prišlo a my v ňom môžeme, máme a chceme žiť. Práve tu. Práve teraz. V časnosti tejto zeme.

Tu a teraz je aj čas nášho víťazstva a triumfu. Nie potom. Tu a teraz, aj so všetkou radosťou, ako píše Písmo, že "v tomto všetkom slávnne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje" (Rim 8, 37). Keby sme prepásli prítomnosť, prepásli by sme okamih svojho víťazstva, triumfu, radosti a slávy. Ako by sme potom mohli získať to, čo je pre nás pripravené v budúcom čase? Veď jasne vraví Ježiš, že "kto zvíťazí, ten takto bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života, ale vyznám jeho meno pred svojím Otcom a pred jeho anjelmi" (Zjv 3, 5). Najprv ale musí bojovať a víťaziť a zvíťaziť a to sa deje práve teraz, práve tu! "Hľa, teraz je milostivý čas, teraz je deň spásy" (2Kor 6, 2)!

Všetko teda prináša dvojaké ovocie: jedno *teraz* a jedno *potom*. Kto má ovocie teraz, bude ho mať aj potom. *Je to ako stavba domu. Stavíme ho, aby sme raz zažili radosť z toho, že bývame vo vlastnom dome. Súčasne však ale už teraz zažívame radosť z toho, že stavíme dom, tvoríme niečo krásne, spolu s rodinou a partou priateľov, ktorí nám pomáhajú.* Tak je to aj s Kráľovstvom. Budujeme ho a učíme sa v ňom žiť, aby sme v ňom mohli byť naveky vo Večnom Jase Boha. Ale súčasne si vychutnávame prítomný okamih, ktorý má svoju vlastnú cenu sám osebe. V ňom totiž Kráľovstvo budujeme, v ňom sme spolustvoriteľmi Stvoriteľa, v ňom je On s nami a my s Ním, tu, v tomto diele, v tomto okamihu, tu zažívame radosť z toho, že On vládne a duch víťazi nad Telom. A tak aj tento okamih je už plný Božej slávy. A dokonca keby aj naša práca v budúcnosti nepriniesla žiadne časné pozemské ovocie, v ktoré sme sa azda nádejali, predsa už svoje ovocie priniesla, práve tu a práve teraz a práve týmto spôsobom.

Ak hľadáme len do budúcnosti, môže nás zroniť, ak stále nevidíme ovocie, ak je ovocie ďaleko, ak strácame nádej, že ovocie vôbec príde - hovorím o pozemskom ovocí, *keď sa napríklad usilujeme vo farnosti niečo vytvoriť, alebo apoštolujeme vo svete, alebo o niečo usilujeme v rodine, alebo chceme na sebe niečo zmeniť či dokázať*. Ak ale hľadáme na prítomnosť, zistíme, že ona sama už ovocie prináša, ovocie blaživého spoločenstva s Bohom a spoločného kráčania s Bohom a spoločného víťazenia *ducha nad telom* v Bohu a s Bohom. A ono budúce ovocie, oné časné výsledky? To je v Božej ruke a moci a isto príde - hoci možno inak a v inej podobe, než sme si mysleli. Ale príde. *"Ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo"* (Jn 15, 16), vraví Ježiš. Tak načo byť ustarostený o budúcnosť, strachovať sa oň či dokonca strácať nádej? Aj keby vôbec neprišlo, prítomnosť s Bohom za tú prácu stojí! Každá sekunda sa môže stať a takto stáva okamihom spoločenstva s Bohom, okamihom víťazstva a triumfu, okamihom prúdenia svätosti a dokonalosti, okamihom radosti a blaženosti Neba.

Kto tu a teraz ostáva v Bohu, tu a teraz víťazí a tu a teraz žne ovocie víťazstva. A kto víťazí a zvíťazí, získa aj to budúce ovocie v Sláve Večnosti. Kto v Bohu žije teraz, bude aj potom. Prítomný okamih má v Bohu svoju vlastnú slávu a kto ju získa, nik mu ju nevezme, *"ved' ... náš život je s Kristom ukrytý v Bohu"* (porov. Kol 3, 3). Kto v Kristovi žije, v Kristovi aj ostane.

Čriepky IV

"Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám. Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám." (Lk 6, 36-38)

Dalo by sa to stotožniť takto?

- Buďte **milosrdní** – Buďte si **oporou** jeden druhému, verní si navzájom.
- **Nesúďte** – neporovnávajte sa, nesúperte. Miesto toho si **odpusťte**, prepustite sa navzájom na slobodu, prijímajte sa takí, akí ste a usilujte sa **inšpirovať** jeden druhého (aj spoločným štúdiom, učením sa,...)
- **Neodsudzujte** – nesnažte sa meniť, manipulovať, ovládať, kontrolovať jeden druhého. Miesto toho si buďte **povzbudením** a **výzvou** k tomu, aby sme sa vydali na cestu rastu.
- **Dávajte** – zdieľajte medzi sebou, **deľte** sa medzi sebou so všetkým, čo máte a čím ste: s rastom, s radosťou i bolesťou, s úspechmi i pádmi,... aj s tým, čo vlastníme.

Pozdvihovanie v omši nie je len pragmatické ukázanie Tela a Krvi ľudu k adorácii. Je to aj gesto, ktorým dvíhame Obetu Krista k Otcovi a predkladáme Mu ju ako Kristom do našich rúk vloženú Obetu zmiernia.

"V ňom, veď v ňom sme sa stali dedičmi predurčenými podľa rozhodnutia toho, ktorý všetko koná podľa rady svojej vôle, aby sme boli na chválu jeho slávy my, čo sme už prv dúfali v Krista. V ňom ste boli aj vy, keď ste počuli slovo pravdy, evanjelium o svojej spáse, a keď ste v neho uverili, označení pečaťou prisľúbeného Ducha Svätého, ktorý je závdavkom nášho dedičstva na vykúpenie tých, ktorých si získal, na chválu jeho slávy." (Ef 1, 10-14)

"Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli. Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi." (Gal 3, 27-28)

"Lebo ako máme v jednom tele mnoho údov, ale všetky údy nekonajú tú istú činnosť, tak aj my mnohí sme jedno telo v Kristovi a jednotlivo sme si navzájom údmi." (Rim 12, 4-5)

Spasení sme v Kristovi. Byť spaseným znamená stať sa v Kristovi Kristom, Ním. V krste a Eucharistii nás Kristus k sebe takto privtelil. Preto sa učíme tým byť. Súčasne k sebe takto privtelil aj iných a oni sa stali s nami v Ňom jedným Telom, jedným Kristom. Aj tomu sa musíme naučiť, preto Cirkev, preto komunita. Ak sa nenaučíme byť sami osebe Kristom a navzájom jedným Telom, jedným Kristom v terajšej časnosti, ako by sme mohli Kristom byť a v Ňom trojičnú jednotu žiť vo Večnosti a teda byť spasení?

Kým sa ako kňazi budeme sťažovať na farníkov, spýtajme sa najprv, či my sami sme svätí kňazi. A obávam sa, že ak hej, tak nám to sťažovanie už ani nepríde na um.

Adorácia je ako zrkadlo, kedy hľadéním na Krista spoznávam, kto som a túto svoju novú a súčasne prastarú identitu do seba nasávam a naplňam sa ňou.

Kašli na výsledky! Rob, čo je správne. Prúď tým. Vychutnávaj si to tu a teraz. To stačí.

Istota spasenia sa podľa Jána?

Bratia protestanti niektorí o sebe hovoria ako o "spasených ľudoch", ktorí už majú nielen istotu *spásy*, ale aj istotu toho, že už sú *spasení* a po odchode zo sveta už budú len a naisto v Nebi. Môže ale niečo ako takáto istota existovať? Úplne nie - veď sám Ježiš hovorí, že až "*kto vytrvá do konca, bude spasený*" (Mt 24, 13). Existuje ale istota *pre dnešný deň*, že sme na správnom mieste a správnej ceste k záverečnej spáse. Hovorí o nej Ján:

"Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska? Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou. Podľa toho poznáme, že sme z pravdy, a upokojíme si pred ním srdce. Lebo keby nám srdce niečo vyčítalo, Boh je väčší ako naše srdce a vie všetko. Milovaní, ak nám srdce nič nevyčíta, máme dôveru k Bohu a dostaneme od neho všetko, o čo len budeme prosiť, lebo zachovávame jeho prikázania a robíme, čo sa jemu páči. A toto je jeho prikázanie: aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali jeden druhého, ako nám prikázal. Kto zachováva jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom. A že v nás ostáva, poznáme z Ducha, ktorého nám dal." (1Jn 3, 16-24)

To, čo nám tu Ján predkladá, je veľmi jednoduché: Nebo je oslávená Cirkev, spoločenstvo svätých, žijúce Boží trojičný život lásky. Táto Cirkev a toto *spoločenstvo* je prítomné viditeľne a hmatateľne už tu a teraz, na zemi. Takže...

*... nemilujeme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou. Podľa toho poznáme, že sme z pravdy. ... lebo zachovávame jeho prikázania a robíme, čo sa jemu páči. A toto je jeho prikázanie: aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali jeden druhého, ako nám prikázal. - krátko a stručné, ak žijeme v tejto Cirkvi a podľa nej - veď v nej je prítomný a hovorí a učí sám Kristus a ona je Jeho Telom a plnosťou Jeho prítomnosti na zemi (porov. Ef 1, 22n)! - život lásky a jednoty *spoločenstva svätých*, potom ak v ňom žijeme teraz, ak by sme zomreli a opustili svet, zaiste v ňom ostaneme aj vo Večnosti, nikto nás z neho nevyženie.*

*... Podľa toho poznáme, že sme z pravdy, a upokojíme si pred ním srdce. - kým teda už tu, na zemi, žijeme v Nebi, čiže v konkrétnom spoločenstve Cirkvi, nebeský život, čiže tvoríme medzi sebou *spoločenstvo svätých*, môžeme žiť v pokoji a v istote, pretože sme spásu prijali, žijeme ju a ak v tom, podľa slov Krista, vytrváme až do konca, neopustíme ani Cirkev a jej spoločenstvo, ani život postavený na láske a jednote *spoločenstva svätých*, tak naisto budeme naveky žiť v Nebi v spoločenstve svätých aj vo Večnosti.*

*... upokojíme si pred ním srdce. Lebo keby nám srdce niečo vyčítalo, Boh je väčší ako naše srdce a vie všetko. - Keby nám srdce niečo vyčítalo, že v minulosti sme niečo zlé vykonali alebo teraz ešte nie sme v láske a jednote napriek všetkej snahe dokonalí, nemusíme sa ničoho báť. Veď Boh to vie. Minulé hriechy nám odpustil, už ich niet. A z prítomných nedostatkov nás uzdraví a vylieči, tu alebo v očistci. Zakiaľ my verne zotrávame v Cirkvi a jej spoločenstve a bojujeme "*dobrý boj viery*" (1Tim 6, 12) o to, aby sme sa naučili dokonalo žiť život spoločenstva svätých, je toto uzdravenie len otázka času. Boh to v nás vykoná, určite, nemusíme sa ničoho obávať.*

... kto zachováva jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom. - Žiadne nedostatky ani chyby nás nemôžu pripraviť o Nebo, ak v tom hlavnom ostávame pevní - že totiž v Cirkvi, čiže v Nebi, jeho počiatku na zemi, už teraz sa učíme žiť a teda aj žijeme nebeský život spoločenstva svätých. Ak toto robíme, sme v Bohu, v Jeho Kráľovstve, v Jeho Cirkvi. A On je v nás, lebo žijeme Jeho Život Trojičnej lásky a jednoty, spoločenstvo svätých.

... A že v nás ostáva, poznáme z Ducha, ktorého nám dal. - v Písme sú hneď tri roviny toho, mať Božieho Ducha: Máme Božie názory a zmyšľanie a žijeme to, čo nás naučil Ježiš a apoštoli (Rim 8, 4-6), prejavuje sa medzi nami moc a sila Ducha Svätého (Gal 3, 5) a nakoniec hlavne tým, že už teraz nám dáva účasť na nebeskej blaženosti tohto nového života (Rim 5, 5; Jn 5, 24). To je taká spätná väzba od Boha, skúška správnosti, že to, čo žijeme, je naozaj to pravé, že sme sa niekde nepomýlili, že naozaj ideme dobrou cestou.

Toto je teda istota, ktorú môžeme mať: že ak žijem v Nebi nebeský život teraz, na zemi, tak ostanem v Nebi a budem pokračovať v tomto nebeskom živote zaiste aj po odchode zo sveta, vo Večnosti. Ak v tom vytrvám až do konca, nik mi to nemôže nijako vziať.

Kde je vinič, kto je ratolesť?

Ježiš hovorí:

"Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia. Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal. Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. Ak niekto neostane vo mne, vyhodia ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria." (Jn 15, 1-6)

Kde je Ježiš, vinič, aby sme sa k Nemu mohli pripojiť?

"Všetko mu položil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý napĺňa všetko vo všetkom." (Ef 1, 22-23)

Viničom je teda Cirkev, Nový Izrael, na ktorý sme boli *"naštepění proti prirodzenosti"* (porov. Rim 11, 24) – pretože podľa prirodzenosti sme ľudia, boli sme však naštepení na Krista, Boha, milosťou a mocou *krstu a Eucharistie*, podľa slov Písma, že *"sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo"* (1 Kor 12, 13) a *"keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe"* (1 Kor 10, 17). Tak to hovorí aj Ježiš, že *"kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom"* (Jn 6, 56).

Ale nie je to zase tak úplne automatické a bez nášho pričinenia! Ani náhodou! Aj z našej strany musíme zotrvať na Kristovi ako ratolesti! Bez krstu a Eucharistie by sme to nemohli, lebo je to *proti našej prirodzenosti*, niečo *nadprirodzené*, čo môže iba Boh, naštepiť nás! Ale po naštepení potom musíme my sami v Kristovi zotrvať, ako to vraví Ježiš: *"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ak niekto neostane vo mne, vyhodia ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria"* (Jn 15, 4.6).

Ako teda zotrvať v Kristovi? Znovu nám odpovedá Ján:

"Toto je jeho prikázanie: aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali jeden druhého, ako nám prikázal. Kto zachováva jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom" (1 Jn 3, 23-24). Opakuje len Ježišove slová: "Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to. Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske" (Jn 15, 7.10).

Musíme teda *veriť* v Krista, pretože bez Neho to nie je možné. To znamená, byť na Neho naštepený v Jeho viditeľnom Tele, ktorý je Jeho Cirkve, tá jedna, svätá, apoštolská a katolícka, pretože ju založil a v nej je takto prítomný.

Musím ale súčasne *zachovať Jeho prikázanie*, to jediné, ktoré nám dal, keď vyhlásil: *"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať"* (Jn 13, 34-35). Táto láska, *agapé*, v ktorej milujeme v Cirkvi, vo farnosti, v jej malom spoločenstve jeden druhého ako Kristus. Kristus dal svoj život za nás preto, aby s nami mohol byť doslova jedno telo, jedna bytosť. Milovať ako Kristus znamená to isté: *"Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov"* (1 Jn 3, 16), hovorí Ján o tom prvom, *"my mnohí sme jedno telo v Kristovi a jednotlivo sme si navzájom údmi"* (Rim 12, 5), lebo *"boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo"* (1 Kor 12, 13), hovorí zase Pavol o tom druhom.

- Ak sme teda boli *pokrstení* a prijímame *Eucharistiú* a sme tak Božou Mocou naštepení na viničný kmeň, Ježiša Krista, v Jeho Tele, Cirkvi;
- ak vyznávame vieru Cirkvi a *veríme* v *Ježiša Krista*;
- a ak na tomto viničnom kmeni, v Cirkvi, aj naozaj zotrývame tým, že sa zo všetkých síl, najlepšie ako dokážeme, usilujeme žiť medzi sebou *Kristovu lásku* a byť si navzájom tak blízky ako *jedno telo* a učíme sa to žiť stále viac a stále dokonalejšie;

– potom sme skutočnou súčasťou *Viniča*, Cirkvi a sme *živé ratolesti* na Tele Krista a máme večný život (porov. Jn 3, 36; 5, 24; 6, 47.54) a istotou, že ak v tomto "*vytrváme do konca, budeme spasení*" (porov. Mt 10, 22).

A sám Boh nám to potvrdzuje tým, "*že nám dal zo svojho Ducha*" (1 Jn 4, 13) – a teda už teraz v nás pôsobí Božia moc a je v nás rozliata Božia láska, Boží nebeský život. Plní sa na nás to, čo hovorí Písmo, že Boh "*nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna*" (Kol 1, 13) – čiže do Cirkvi, ktorá je *Nebom na zemi* a v ktorej sa už tu, na zemi, žije a trénuje *nebeský život*, agapé, Kristova láska a jednota jedného Kristovho Tela.

Takto to zhrňuje aj Katechizmus, keď tomu dáva už formu konečnej a vyčerpávajúcej definície:

„Do spoločenstva Cirkvi sú naplno včlenení tí, čo majú Kristovho Ducha, a prijímajú celé jej zriadenie a všetky v nej ustanovené prostriedky spásy, a sú v jej viditeľnom organizme spojení s Kristom – ktorý ju spravuje prostredníctvom rímskeho pápeža a biskupov –, a to zväzkami vyznania viery, sviatostí a cirkevného vedenia a spoločenstva. Ale nespasí sa, hoci je začlenený do Cirkvi, kto nezotrvá v láske, lebo zostáva síce v lone Cirkvi ,telom', ale nie ,srdcom'.“ (KKC 837)

Viničným kmeňom je teda Kristus sám osebe – čiže Cirkev ako *inštitúcia*, ustanovizeň. Viničnými ratolesťami sú potom *spoločenstvá* v Cirkvi. Z strany Krista sú k Nemu privtelené, *naštepene* naň Božou mocou vo sviatostiach krstu a Eucharistie. Zo svojej strany potom aj naozaj ratolesťami sú preto, že vo *viere* v Krista toto naštepenie prijímajú a vo vzájomnej láske, *agapé*, ho aj skutočne žijú a skutočne sa tak s Kristom i navzájom jedným Viničom, jedným *Telom*, stávajú.

Rozpoznať Telo, rozpoznať Kmeň

Cirkev je Kristus, Jeho *Telo*, *Viničný kmeň*.

Tu, v Cirkvi, v konkrétnom spoločenstve bratov a sestier vo farnosti, tu a nikde inde a nijako inak môžeme byť údmi tohto Jeho Tela, byť ratolestami naštepenými na tento ušľachtilý Viničný Kmeň Krista Ježiša.

Podobne ako v tej dobe apoštoli a ľudia Judei a v Jeruzaleme, aj my musíme naučiť sa vidieť hlbšie, než len očami, vidieť vierou.

"Prišiel do svojej vlasti a učil ich v synagóge. Oni sa divili a hovorili: "Skade má tento takú múdrosť a zázračnú moc? Vari to nie je tesárov syn? Nevola sa jeho matka Mária a jeho bratia Jakub a Jozef, Šimon a Júda? A nie sú u nás všetky jeho sestry? Skadeže má toto všetko?" A pohoršovali sa na ňom."
(Mt 13, 54-57)

Nenápadnú nás podobné myšlienky aj vo farnosti? Povieme si: *Nie sú to vari len obyčajní ľudia, nedokonali, možno nimi v srdci potajme opovrhujeme, lebo si myslíme, že sme múdrejší a lepší a máme viac škôl ako oni a sme už vari duchovnejší - alebo naopak, nie sme až takí 'fanatici' ako oni, mse normálnu? Alebo si hovoríme, prečo by som sa mal teraz stretať s nejakými cudzími ľuďmi, mám málo času a radšej ho venujem sebe a svojej rodine, než tam nejakým cudzím a nič moc ľuďom?*

Ale kto hľadá vierou, vidí hlbšie. Vidí pod povrch. Vidí skutočnosť.

"Ježiš povedal Dvanástim: "Aj vy chcete odísť?" Odpovedal mu Šimon Peter: "Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý."'" (Jn 6, 67-69)

Podobne apoštol Pavol rozpoznal, kým a čím Cirkev, to spoločenstvo nedokonalých ľudí, v skutočnosti je.

Na jednej strane nie je slepý voči ich často až neskutočným nedokonalostiam: *"Niektorí sa začali tak vyvyšovať, akoby som k vám už nemal prísť. ... Ba počuť aj o smilstve medzi vami, a o takom smilstve, o akom ani medzi pohanmi nepočuť, aby mal niekto manželku svojho otca. A vy sa ešte vystatujete namiesto toho, aby ste radšej žiaľili a vylúčili spomedzi seba toho, čo sa dopustil takého činu!"* (1Kor 4, 18; 5, 1-2).

Ale napriek tomu sa od počiatku tohto nedokonalého spoločenstva učeníkov, v ktorom sám zažíva všemožné ústrky a biednu ľudskú žiarlivosť, drží ako kliešť. Prečo? Pretože vierou pochopil a prijal to, čo očami nevidieť, že totiž Boh *"Všetko mu [Kristovi] položil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý napĺňa všetko vo všetkom"* (Ef 1, 22-23)

Navonok telo a vzhľad tesára, v skutočnosti ale Boh Ježiš Kristus v jeho tele.

Navonok vzhľad nedokonalých hriechnych ľudí, v skutočnosti ale Boh Ježiš Kristus odetý v nich ako vo svojom Tele.

A tak sa Pavol drží Cirkvi a jej spoločenstva ako kliešť - a odmenou mu je, že v nej, a teda v Kristovi, skutočne spojený ako ratolesť s Viničom Krista, Boha, zažíva Božiu moc, Boží Život, Božie zjavenia a zázraky, Božiu spásu.

Musíme sa naučiť tiež pozerat' vierou. Len vierou je možné vidieť to podstatné, pretože oči vidia iba povrch, nie vnútro. *Tak ako u ľudí vo svete či sú dobrí alebo zlí nevidíme očami, len tomu na základe znakov a skúseností veríme*, aj tu očami vidíme len nič nehovoriaci povrch, nič viac.

"Tomáš mu odpovedal: "Pán môj a Boh môj!" Ježiš mu povedal: "Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili."" (Jn 20, 28-29)

Tomáš očami vidí *telo* - ale vierou vidí *božstvo* a to vyznáva. Blahoslavený každý, kto vierou prijal to, čo vidieť nie je! Kto vierou rozpozna Krista v Cirkvi, v nedokonalom spoločenstve hriešnikov Telo Svätého Boha, je blahoslavený.

A kto sa s Ním v tomto Tele spojí, zažije Božiu Moc a Boží Život, pretože v ňom sa stane ratolesťou, súčasťou Viniča! Kto to urobí, v ňom sa spasí. V ňom bude vo Večnosti bývať naveky. Kľúč ku Kristovi, kľúč k našej spásе, kľúč k Nebu, k Božej Rodine, sedí v kostole hneď vedľa nás: náš brat, spolufarník.

Jánovo evanjelium

Poznáte ho? Ale nie *knihu*, jedno zo štyroch evanjelií v Písme. Evanjelium o Kráľovstve, tak, ako ho Ján *hlásal*! Poznáte ho? Myslím, že nám ho zanechal, práve tu:

"Toto je zvesť, ktorú sme od neho počuli a vám zvestujeme: Boh je svetlo a niet v ňom nijakej tmy. Ak hovoríme, že máme s ním spoločenstvo, ale chodíme vo tme, luháme a nekonáme pravdu. Ale ak chodíme vo svetle ako je on vo svetle, máme spoločenstvo medzi sebou a krv Ježiša, jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu. Ak hovoríme, že nemáme hriech, klameme sami seba a nie je v nás pravda. Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: odpustí nám hriechy a očistí nás od každej nepravosti." (1 Jn 1, 5-9)

Boh je svetlo a niet v ňom nijakej tmy – To je úžasná zvesť! Skúste si predstaviť, že by v Bohu bolo hoci len trochu *tmy*: Občas by bol škodoradostný a zlomyseľný. Len občas. Občas pomstychtivý. Len občas. Alebo krutý. Nie veľmi, len trochu, kde-tu. Alebo znudený. Alebo by Mu niekto bol prosto len nesympatický. Alebo by si občas z niekoho vystrelil. Urazil sa. Čokoľvek. Aké by to bolo? U niekoho s *Božími možnosťami* by to

bolo desivé. Dost' na to, aby človek žil v neustálom strachu z Boha, nevypočítateľného Boha, ktorý môže a dokáže ublížiť – len tak, z vlastnej svojvôle, bez toho, aby to človek mohol akokoľvek ovplyvniť! Aj trocha *tmy* by stačila na to, aby z Boha bol *tyran*. Našťastie, nie je to tak. V Bohu nie je žiadna tma. Iba svetlo. Nič v nás, nič z nás na tom nemôže nič zmeniť, ako zistil Pavol, keď skonštatoval, že dokonca aj "*ak sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zapriet' nemôže*" (2 Tim 2, 13). To je naozaj skvelá a úchvatná správa! Je nádherné počuť od samého Boha Ježiša Krista slová, ktoré to potvrdzujú: "*Ak niekto počúva moje slová a nezachováva ich, ja ho nesúdím, lebo som neprišiel svet súdiť, ale svet spasit'*" (Jn 12, 47).

Ak hovoríme, že máme s ním spoločenstvo, ale chodíme vo tme, luháme a nekonáme pravdu – Spoločenstvom Boha je Jeho Rodina, ktorú si prišiel na svet zhromaždiť. *Spoločenstvo svätých*, pozvané žiť s Ním naveky v Nebi. Znakom tejto Rodiny je to, že jej členovia sú *svätí* ako je Boh svätý, sú *svetlom*, ako je Boh Svetlom. *Dokonalí* ako Otec, *milosrdní* ako Otec. Ako inak by to mohlo byť? Skúste si predstaviť, že by v Nebi boli *prevažne* dobrí ale *nie úplne* dobrí ľudia. *Prevažne svetlo*, ale aj *tma*. Nebo, v ktorom by sa ľudia urážali. V ktorom by si liezli na nervy. Kde by cítili hnev. Kde by si dokázali ublížiť. Hnevať sa. Pomstiť sa. Škodit' si. Už by to nebolo Nebo. Nebo je Nebo preto, že je v ňom len a jedine *svetlo*. *Potápajúci sa záchranný člň nemá zmysel rovnako ako útočisko, v ktorom hrozí nebezpečenstvo*. Podobne nemá zmysel Nebo, ak by v ňom bolo zlo. Ak túžime po živote v Nebi, lebo túžime po svete, kde neexistuje zlo, kde niet sebeckta ani pýchy, len láska a jednota hlbokého priateľstva, jednota Rodiny Boha – potom sa aj sami musíme rozhodnúť, že takými budeme, že sa takými naučíme byť. Ak to nie sme ochotní urobiť – potom sme sa práve slobodne Neba zriekli a je to naša slobodná voľba, že v ňom nebudeme – podľa slov Krista: "*Kto mnou pohŕda a neprijíma moje slová, má svojho sudcu: slovo, ktoré som hovoril, bude ho súdiť v posledný deň [...] Kto ... verí, nie je súdený. Ale kto neverí, už je odsúdený. A súd je v tomto: Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé*" (Jn 12, 48; 3,18n). Nie je v tom žiadna pomsta Boha, žiaden trest aby bolo "spravodlivosti urobené zadost' a zlo bolo potrestané", ako si niekedy aj kresťania myslia. Nie je to Boh

ktorý zavrhol človeka, ale človek, ktorý zavrhol Boha a Nebo a zvolil si ostať zlý, sebecký a pyšný.

Ale ak chodíme vo svetle ako je on vo svetle, máme spoločenstvo medzi sebou – Ak sme sa teda rozhodli, že chceme byť dobrí ako je Boh Dobrý, svetlom ako je Boh Svetlom, potom je úplne jedno, ako sme k tomu dospeli a úplne jedno ako sme sa k tomu dostali! Sme a budeme spasení v Jeho Rodine, ako svedčí aj Pavol, že "On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť, hnevom a rozhorčením tým, čo tvrdošijne odporujú pravde a oddávajú sa nepravosti. Súženie a úzkosť dolahnú na každého človeka, ktorý pácha zlo, najprv na Žida, potom na Gréka, ale sláva, česť a pokoj čakajú každého, kto koná dobro, najprv Žida, potom Gréka. Ved' Boh nikomu nenadrža" (Rim 2, 6-11). Všimnime si, ako si Pavol dáva záležať na tom, aby nespomenul ani náznakom nič náboženské ako vieru v Boha, vieru v Ježišovu výkupnú obeť ani nič podobné. V Kristovi Boh urobil, čo bolo urobiť potrebné, aby bol náš hriech premožený a prekonaný a aby sme sa aj napriek nemu mohli spasiť – tým, že a rozhodneme byť vo svetle ako je Boh vo svetle. To z našej strany úplne stačí. Vôbec nemusíme poznať Boha po Mene. Nemusíme mať ani tušenie o Kristovi a o Jeho výkupnej obeti. Stačí splniť to, čo hovorí Písmo: "Neúnavne konajme dobro, lebo ak nechabneme, budeme v pravom čase žatí" (Gal 6, 9). Sám Ježiš hovorí o tých, ktorí budú spasení jednoducho preto, že si zvolili konať dobro, pričom nemali ani tušenie, že by to mohlo mať nejaký náboženský rozmer alebo že by si tým mohli dokonca nejako „zaslúžiť“ Nebo: "Vtedy mu spravodliví povedia: "Pane, a kedy sme ťa videli hladného a nakrmili sme ťa, alebo smädného a dali sme ti piť..."" (Mt 25, 37)?

Krv Ježiša, jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu – "ved' v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy" (2 Kor 5, 19). Kristus je zosobnené Božie odpustenie všetkých hriechov všetkým ľuďom všetkých čias a všetkých národov, bezpodmienečne, bezvýhradne, neodvolateľne, zadarmo, z čirej milosti a lásky, jednoducho preto, že Boh taký je: číre a čisté Svetlo. Ale Ján hovorí, že Boh nám nielen odpúšťa, ale

nás skutočne od hriechu aj *očisťuje* a robí nás svätými. Vysvetľuje, že " *kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha. Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata*" (1 Jn 3, 9-10). V tom je istota našej nádeje: že ak naozaj *chceme*, ak naozaj *túžime* byť svätými, byť len a jedine svetlom, len a jeden dobrom, Boh nás takými aj naozaj *urobí!* Boh to v nás *urobí!* Ak chceme, ak naozaj chceme, *urobí to!*

Ak hovoríme, že nemáme hriech, klameme sami seba a nie je v nás pravda – pretože každý jeden v sebe nosíme sebeckvo. Sebeckvo plodí pýchu, sebastrednosť, *filautiu*. Z nich sa potom rodí každé zlo: ľahostajnosť, individualizmus, necitlivosť, závisť, porovnávanie sa, súperenie, súdenie a odsudzovanie, hnev, nenávisť, urážky, všetko. Máme to v sebe každý. Aj ten podľa ľudských meradiel najlepší človek má v sebe zakorenené sebeckvo, zištnosť, pýchu. Byť svetlom ako Boh, byť láskou ako Boh, byť svätý ako Boh znamená nemať v sebe *žiadne* sebeckvo. *Žiadnu* pýchu. Nie premáhať ich. *Nemať* ich v sebe. Proste nemať. Byť úplne prirodzene a samozrejme bez nich. Ak niekto tvrdí, že je v poriadku, že je dobrý, že nepotrebuje odpustenie a nepotrebuje obrátenie, že je v zásade v poriadku a bez hriechu, robí Boha luhárom. Veď Boh Kristus "*sa zjavil, aby sňal hriechy*" (1 Jn 3, 5) – a takýto človek Mu hovorí: prišiel si zbytočne, zmýlil si sa, ja hriechy nemám, ja som v poriadku, dobrý človek, nepotrebujem sa znova narodiť, nepotrebujem sa obrátiť, nepotrebujem Spasiteľa ani Vykupiteľa, nepotrebujem záchranu! Ale hlavne taký človek klame seba, na vlastnú záhubu. Ako to raz jedným takýmto ľudom povedal Ježiš: "*Keby ste boli slepi, nemali by ste hriech. Vy však hovoríte: "Vidíme." A tak váš hriech ostáva*" (Jn 9, 41).

Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: odpustí nám hriechy a očistí nás od každej nepravosti – Ján v tejto poslednej vete zhrňuje svoje evanjelium o Kráľovstve: Ak si priznávame svoj hriech, nemusíme sa strachovať. Veď On nás neprešiel odsúdiť ani trestať. Je Svetlom. Žiaden hriech z našej strany na tom nijako nič nezmení. To je naše šťastie. Prišiel

nás spasit' a zachrániť – jednoducho preto, že taký Je! Odpustí nám každý náš hriech a čo viac, očistí nás od každej neprávosti, od každého zla a temnoty a sebeckva, aby sme boli dobro, svetlo, láska ako On a mohli s Ním žiť v Nebi! Ak to naozaj chceme – a v tom je podstata *vyznania hriechu*: že ho vyznávame ako *hriech*, ako *zlo*, ktoré odmietame a zavrhuje a chceme sa ho zbaviť, úplne zbaviť! – ak to teda naozaj takto chceme a vyznávame, On to v nás urobí. Mocou Ducha. Mocou slova. Mocou sviatostí. Mocou Cirkvi, ktorú na to založil a na svete ustanovil.

A to je všetko. Celé Jánovo evanjelium. Všetko ostatné v jeho liste je už len komentár.

Tak čo, poznali ste Jánovo Evanjelium, jeho zvesť o Kráľovstve, ktorú hlásal ešte ako posledný z Apoštolov?

Zvonku, alebo zvnútra?

Na všetko môžeme pozerat' zvonku alebo zvnútra.

Ak na to pozeráme zvonku, je to *informácia*, *vedomosť*, niečo, čo poznávame, hovoríme, ale netýka sa nás to. Takto môžeme žiť aj kresťanstvo: ako nejaký súbor poznatkov, informácií, ktoré sme sa dozvedeli, ktoré sme sa naučili a s ktorými, samozrejme, súhlasíme - rovnako, *ako sme v škole prijali a súhlasili s poznatkami o uhoľnom priemysle Ukrajiny alebo delení buniek na prokaryotické a eukaryotické*.

V tomto duchu môžeme byť na omši, zúčastniť sa jej a to bez toho, aby sa nás nejako týkala. Zvonka. Niečo, na čom sme. Môžeme si takto odbaviť modlitbu. A to aj ako tzv. "praktizujúci katolíci" či ako kňazi. Áno, omša sa dá aj slúžiť takto *zvonka*, nezaangažovane. Môžeme sa pritom dokonca aj rozcítiť - *podobne ako nad knihou či filmom*. Stále ale je to len niečo, čo *robíme*. Čoho sa *zúčastňujeme*. Stále sme ešte von.

Viera znamená vojsť dovnútra. Vojsť do skutočnosti, ktorou je Kristus. Vojsť do Krista, doslova. Vojsť do Jeho Kráľovstva. Doslova.

Keď to urobíme, tak všetko sa mení. Zrazu sa nás všetko týka, bytostne a hlboko. Všetko oživa. Všetko sa prebúda. Omša už viac nie je niečo, na čom sme prítomní a čoho sa zúčastňujeme. Zrazu sme v nej! Modlitba viac nie je niečo, čo robíme či odbavujeme. Stáva sa živou skutočnosťou, v ktorej sme. Je to niečo, čo žijeme. Nie prežívame, nejako citovo. Stáva sa to vyjadrením, uskutočňovaním nášho života, ktorý žijeme, skúsenosti, ktorú zakúšame, identity, ktorou sme, reality, v ktorej jestvujeme. Všetko je zrazu plné, všetko sa zrazu stáva skutočným. Všetko je plné zmyslu a významov. Omša môže trvať dve hodiny - len taká "obyčajná", pretože si vychutnávame každé jej slovo, každé jej gesto, plní bázne, plní vzrušenia. Sme vnútri. V tom. Všetko je živé, všetko je plné Moci, plné Krista, plné Milosti. V jedinom záblesku sa z liturgie stáva nesmierne krásna a úchvatná Božia "vec". Alebo adorácia. Ak sme na nej *zvonka*, môže to byť dokonca otupná hodinka, počas ktorej máme sklon nejako ju vyplniť nejakou činnosťou, modlením sa nejakej modlitby a tak. Ak sme na nej *zvnútra*, stáva sa zrazu celým vesmírom, do ktorého sa plní údivu a rozkoše ponárame.

"Boh, bohatý na milosrdenstvo, pre svoju nesmiernu lásku, ktorou nás miluje, hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom ... Lebo spasení ste milosťou skrze vieru:" (Ef 2, 4-5.8)

Je naozaj rozdiel, keď kresťanstvo praktizujeme ako *ľudia zvonka*, alebo ho žijeme, v ňom žijeme, ako *synovia a dcéry Boha*, vnútri a zvnútra! Vierou ostávame v Kristovi. Eucharistiou ostáva On v nás. Spolu to je Cirkev, Kristovo Telo, Vinič, Kristus sám.

Kým ako *ľudia žijeme vonku*, berieme ohľad na vonkajší svet, veď v ňom žijeme a často robíme ohľadom kresťanstva kompromisy. Ak ale vojdeme dovnútra, Kristus sám sa stáva našim svetom, Kráľovstvom, v ktorom žijeme. Čas kompromisov skončil. Prečo by sme ich robili? Už vonku nežijeme. Už sme vnútri. Už žijeme vnútri. Tu sme doma, nie tam! "*Chcem si teraz nakloniť ľudí alebo Boha*" (Gal 1, 10)? Samozrejme, že Boha!

"Neslúžte iba naoko, ako tí, čo sa chcú páčiť ľuďom, ale ako Kristovi služobníci, ktorí z tej duše plnia Božiu vôľu." (Ef 6, 6)

"Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to" (Jn 15, 7). Buďte, čím len chcete, a bude to vždy dobré a v poriadku. *"Miluj, a rob, čo chceš,"* (sv. Augustín). Ak sme v Kristovi, nemôžeme, nedokážeme byť iným, než deťmi Boha. Preto *"kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal. ... Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha"* (1Jn 3, 6.9). Ak sa Boh stal mojim Otcom a Kristus mojim svetom, môžem v Ňom a tak aj ja byť synom a žiť ako syn.

Vo vnútri aj my sme

Svoju pravú identitu máme len vo vnútri Krista, ktorý je naším svetom a vesmírom. Kým sme v Ňom, sme sebou. Mimo Neho sa strácame. Strácame seba. Len v Ňom sme sebou.

"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť." (Jn 15, 4-5)

Mimo Krista nám môže naša pravá identita pripadať neskutočná, abstraktná. V Ňom je skutočná. Mimo Krista nás môže desiť, pretože odporuje tomu, čím nás svet presviedča, že sme. V Kristovi je samozrejma a prirodzená. Je to tá najľahšia a najnormálnejšia vec na svete, byť Božím synom V Božom Synovi, Kristovi. Môžeme sa úplne uvoľniť, pretože kým sme takto v Ňom, sme presne tým, čím sme, čím byť máme. Preto *"kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal. Nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne"* (1Jn 3, 6; 5, 18).

A na druhej strane, platí to aj obrátene: nemôžeme byť v Kristovi nijako inak, než sami Božími synmi a dcérami. Jedno od druhého sa oddeliť nedá. Ako starí svetskí ľudia môžeme byť pred Ním, pozerat' na Neho. Len ako synovia môžeme byť V Ňom, synovia v Synovi. On je svetom Božích synov. Ako inak sa dá byť v Synovi, než ako syn?

Ak sme takto v Ňom a On, Jeho Synovstvo, v nás, sme "*dokonalí a pripravení na každé dobré dielo*" (porov. 2Tim 3, 17) podľa Jeho slov, že "*môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi*" (Jn 15, 8). Preto tak nalieha: "*Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske*" (Jn 15, 9)! Pavol to sám zakúsil, keď svedčí: "*Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje*" (Flp 4, 13).

Nie je v tom žiadne tajomstvo, nič komplikované alebo ťažké. "*S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení, aby ste vierou mali život v jeho mene*" (Kol 2, 12; Jn 20, 31). Vierou v Kristovi zotrávame. Vierou, ktorá je stavom mysle, stavom bytia, niečím, čo stále trvá - nie nejakým úkonom, ktorý sme kedysi urobili, že sme "uverili v Krista ako Spasiteľa". Tým viera začala, ale neskončila. Inak by to nebola viera. Touto vierou potom musíme mysl'ou zotrvať v Kristovi úplne rovnako, ako telom musíme zotrvať v Jeho Tele, Cirkvi. A to je všetko.

V Kristovi potom nájdeme všetko: hodnotu, identitu, lásku, prijatie, nádej, silu, Ducha,... - všetko. V Ňom ako na Skale žijeme smelo a otvorene svoj nový život a novú identitu, verejne pred tvárou celého sveta a všetkých ľudí. "*Ved' on je náš pokoj a do pokoja vchádzame my, čo sme uverili, ako povedal*" (Ef 2, 14; Hebr 4, 3). V Ňom máme moc žiť slobodne a prirodzene, už podľa novej prirodzenosti synov Boha, ktorí viac "*nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta*" (Jn 17, 16). Kl'udne nech sa na nás celý svet pozerá! Môže nás obdivovať, smiat' sa z nás, chváliť, pohrdať, nenávidieť, milovať,... je to jedno. My sme už v Kristovi.

O čom Budha sníval, Kristus uskutočnil

Uskutočnil a prekonal.

Sloboda od túžob. Sloboda od strachov. Ako inak, vravel si Budha, by to mohol človek dosiahnuť, než tak, že úplne zomrie sebe? A ak zomrie sebe, čo potom z neho ostane? Nič. To je nirvána. *Dokonalá samovražda*, nielen tela, ale aj duše, nielen pre jeden, ale (ako veria) aj pre všetky ďalšie životy, ako to ktorýsi budhista povedal. Nekonečná dokonalá ľahostajnosť. Ľahostajnosť tak veľká, že človek viac už nie je ani osobou.

Ježiš s tým prvým súhlasí. Človek naozaj musí zomrieť sebe. Inak ostane otrokom žiadostivosti a strachu. Ale nie tým, že sa prepadne do ľahostajnosti. Ved' aj ona sama je len túžbou, žiadostivosťou mať pokoj a vyhnúť sa bolesti. Nie je to žiadna sloboda. Len jedno zlo nahradí druhé, jedna žiadostivosť mnohé.

Ježiš ponúka smrť, ktorá sa volá zmŕtvychvstanie. Oboje je u Neho neoddeliteľné. Zomrieť s Kristom znamená vstať s Kristom rovnako, ako vstať s Kristom znamená zomrieť s Kristom. A je to zmŕtvychvstanie, ktoré umožňuje a uschopňuje zomrieť. Vlastne by sa dalo povedať, že *najprv* prijímame od Ježiša zmŕtvychvstanie, až *potom* sa podujímame a odvažujeme zomrieť.

Opúšťame každý strach a každú žiadostivosť nie v ilúzií túžby po nejakej ľahostajnosti od všetkého a voči všetkému, ale pretože v Kristovi sme našli plnosť a nádej. Plnosť čo sa týka *nás*. Kto by už len smädil, keď má všetko? A nádej čo sa týka *druhých*. Môžeme ich milovať, môžeme ďalej im slúžiť a pre nich pracovať, môže nám na nich ďalej záležať - ale už bez strachu. Zverili sme ich Kristovej moci a vieme, že aj tu platí ono "*čože je Apollo? A čo Pavol? Služobníci, prostredníctvom ktorých ste uverili, a každý taký, ako*

mu dal Pán. Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. A tak ani ten, čo sadí, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast" (1Kor 3, 5-7). Pracujeme, a to je odmena a zisk pre nás, že sa môžeme stať spoločníkmi Boha v Jeho diele. Ale výsledok dáva Boh a to je dôvod, prečo sa nemusíme strachovať ani zúfať nad svojou malosťou, nemotornosťou a mnohými chybami. Ovocie očakávame od Pána.

V Kristovi sme tak slobodní, voľní, oslobodení od smútku a beznádeje a to všetko bez toho, aby sme museli obetovať seba a prepadnúť sa do desivej priepasti ľahostajnosti až do krajnosti. Zomreli sme, ale egu. Falošnému Ja, ktoré sa v nás ako parazit zahniezdilo na mieste, určenom Bohu. Teraz, keď sa Boh vrátil a my sme sa "*vrátili k pastierovi a biskupovi svojich duší"* (1Pt 2, 25), sme konečne úplní. Zomreli sme egu, úplne a dokonale - a nezanikli sme v čiernej diere nirvány, pretože v tom istom okamihu, dokonca už v predstihu, sme vstali z mŕtvych v Kristovi, v ktorom sme našli a prijali svoje pravé Ja, slobodné, živé, zbožštené.

Ako hovorili kresťania staroveku, nielen človek je povolaný, "*aby ste sa skrze ne stali účastnými na Božej prirodzenosti a unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť"* (2Pt 1, 4), ale aj Boh, konkrétne spoločenstvo s Ním, je súčasťou našej ľudskej prirodzenosti. Definícia skutočného človeka je "Boží syn" a bez toho "Boží" neexistuje ani "syn", pretože sa nemá k čomu vzťahovať. A tak ostáva len sirota, stroskotanec, bedár a chudák... plný strachu, plný žiadostivosti. Plný utrpenia a bolesti.

"Váš život je s Kristom ukrytý v Bohu. A keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve." (Kol 3, 3-4)

"Ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi." (Rim 6, 11)

"Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pomínulo a nastalo nové." (2Kor 5, 17)

"Veď zákon Ducha, ktorý dáva život v Kristovi Ježišovi, oslobodil ťa od zákona hriechu a smrti." (Rim 8, 2)

Sme s Kristom spojení tak, ako vták so svojimi krídlami, ryba so žiabrami, Slnko so svojím ohňom. V Ňom sme sebou. Mimo Neho - troskou. Vrakom človeka...

V Ňom potom nachádzame *nirvánu Christi*, Pokoj Kristov. Nie v ľahostajnosti, ale vo viere, v nádeji, v láske, vo svätom spoločenstve Boha, s Bohom a v Bohu. Nie *zánik* života, ale *plnosť* života. Nie prázdnota, ale naplnenie. Nie nezáujem, ale bezstarostnosť plná radostnej dôvery a nádeje. V Kristovi sme konečne znova celí, znova úplní. Celí a úplní. To je podstata "nirvány" Kristovej, ktorou je pokoj plnosti a slávy, pokoj dovŕšenosti a dokonalosti.

Budha si zúfa nad chatrčou seba a života a rozhodne sa zahodiť ju, aby sa zbavil trápenia a starostí s ňou. Ježiš namiesto toho ponúka palác, krásny, bez starostí a bez trápenia, pretože nie je chatrčou, ale palácom. *Budha vnímal človeka ako vetroň, bezmocne sa zmietajúci uprostred tornáda strachov a vášní a jedinú nádej videl v tom, vyskočiť von.* Ježiš ponúkol namiesto vetroňa vesmírnu loď, veľkú a mocnú, vysmievajúcu sa tornádam tam dole hlboko pod ňou...

Ked' myšlienky sa túlajú, alebo o roztržitosti srdca

"Synu, ak budeš na mňa dávať pozor, poučíš sa, a keď sa mi mysl'ou venuješ, staneš sa múdрым." (Sir 6, 33)

Myšlienky. Kto ich ovládne? A pritom v nich trávime svoj čas a mrháme svoju energiu. Nie, že by sme nemali myslieť. Naopak! Náš problém nie je v tom, že myslíme a uvažujeme! Je v presnom opaku, v tom, že väčšinou sa v myslí zaoberáme hlúposťami. Tak nás myseľ odvádza od toho, čo je skutočné.

"*Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky...*" (Mk 7, 21)

Nie je to ale o tom, že keď je naše srdce, čiže naše ja, zmätené, ak nevieme, kto sme, kam patríme, čo chceme,... - tak sú zmätené aj naše myšlienky? *Sú ako silné kone, pripravené ťahať voz, lenže nikde viet kočiša, ktorý by im ukázal, kam sa vybrať - a tak sa túlajú sem a tam, do kruhu, presťahujú sa medzi sebou...* Nie je to len o disciplíne mysle. Ešte predtým musí si byť naše srdce, čiže my sami, isté tým, kto je a kam smeruje, čo chce a kde to je.

Často sa sťažujeme na *roztržitosť pri* modlitbe. Neuvedomujeme si, že sme takto roztržití neustále, celý svoj život. Nie naše myšlienky, ale samo naše *srdce je roztržité!* Práve preto riešením nie je snaha *sústrediť sa*, dokonca len *na modlitbu* počas modlitby. Riešením je ujasniť si, kto sme a čo chceme a kam patríme a kam smerujeme. Ukončiť roztržitosť samého nášho života. Kým nevieme kto naozaj sme a čo naozaj chceme, iné to nebude.

Znova sme pri viere a nádeji. Z nich sa rodí láska, čiže túžba žiť veci, ktoré nám Boh daroval. Ona je naším kočišom. Ona vedie voz nášho bytia a usmerňuje naše myšlienky. Kvôli nej *kone našej mysle* prejdú nevšímavo okolo buriny žiadostivosti aj strachu. Ale bez nej? Prečo by niekam išli, keď sa môžu pást' na zeline *fantazírovania, porovnávaní sa, súdenia, súperenia, lakomstva, samolúbosti, hnevu, pomsty* a iných burinách?

Musíme mať pred očami *jasnú víziu*, kam smerujeme, víziu Božieho synovstva. Často na ňu hľadieť, pripomínať si ju. Kristus je naším zrkadlom. Pán zrkadlí nás, kým sme povolaní byť, naše pravé vykúpené Ja. Modlitba a adorácia sú tak miesta, kde si mocne uvedomujeme nielen Krista, ale aj seba, oboje v pravde. V Kristovi spoznávame seba. Na sebe

spoznávame Krista prostredníctvom Jeho lásky k nám, v tom, čo pre nás urobil a v nás robí.

A musíme byť *rozhodnutí*. Jasne rozhodnutí. Bez pochybovania, bez neistoty, bez nerozhodnosti. Musíme byť jasne rozhodnutí: toto chcem, presne toto, práve toto a nič, než toto!

Potom by už nemalo byť ťažké udržať si na uzde myšlienky a nemárniť čas platným túlaním sa myšlienkami namiesto skutočného života v skutočnej Božej realite Božieho synovstva. Nie je ťažké mať myseľ plnú toho, čím sme a čo žijeme a čo milujeme! Vždy to tak je. Ak sme zmätení a milujeme svet, aj naša myseľ bude zmätená a plná sveta. Ak sme synovia a dcéry Boha a milujeme Božie synovstvo, bude aj naša myseľ plná tohto.

Jasná vízia, tak jasná, že ju naozaj vidíme a vieme dôkladne popísať. A jasné rozhodnutie, túžba presne toto chcieť a za týmto ísť. Nemať strach uveriť, nemať strach nádejať sa. Strach je jedom nášho bytia rovnako, ako viera a nádej sú liekom na strach. Z toho sa rodí láska a tá potom, spolu s múdrosťou a poznaním, dielo dokončí. V našej mysli i na našom tele a v našom živote.

"Boh sa stal človekom, aby sa človek stal bohom." Tak ako? Ideš sa stať bohom? Veríš, že sa to dá? Máš nádej, že môžeš aj ty? Máš jasnú víziu, ako to je, byť bohom, skutočne bohom podľa Boha a na spôsob Boha v Bohu? Vieš si to predstaviť? Vieš si *seba* takto predstaviť? Už teraz prežiť niečo z toho *pocitu*, aké to je? Rozhodol si sa pre to? Že toto chceš? Práve toto? Za týmto ideš, hneď, teraz, dnes?

"Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec! Voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme!" (1Jn 3, 1)

Pozrite! Uvidíte! Rozhodnite sa! Bud'te! Vaša myseľ sa k tomu upne a ona vás potiahne. Zapriahnutá vierou a nádejou, riadená túžbou a láskou, plná vízie a chuti i vône cieľa! Keď už chceme snívať a fantazírovať, snívaj o tom, aké to je, byť bohom - a že ním ty sám veru už zakrátko môžeš byť,

naozaj môžeš. Budeš, ak to len ty sám nezhodíš, lebo Boh už rozhodol, že hej!

Prázdna voľba, prázdny život

"Siali ste veľa, málo ste zvažali; keď ste jedli, nenasýtili ste sa; keď ste pili, nenapojili ste sa; obliekaním ste sa nezohriali a kto robil za mzdu, dával mzdu do deravého vrečka." Toto hovorí Pán zástupov: "Všimnite si, ako sa vám vodi!" (Ag 1, 6-7)

Hriech nenasycuje o nič viac, než *stakan vodky*: na chvíľu rozjarí, na chvíľu dá zabudnúť - ale potom príde po hriechu obdoba *opice po opití sa* a my sa cítime prázdni a špinaví, ak ešte vôbec pre niečo ako *špinu* máme zmysel a nepovažujeme ju za svoje prirodzené životné prostredie...

Toto si všimol Ignác z Loyoly. Po hriechu prázdnota a hlad duše. Po Bohu naplnenie a nasýtenie duše. Môžeme sa v hriechu zacyklit', ako *opilec, ktorý opicu zaháňa ďalším pitím*. Aj my môžeme hrešiť, pretože sa cítime prázdni je nám mizerne - a mizerne nám je od hriechu, ktorý znova a znova volíme... A môžeme tento cyklus pretrhnúť. To je pokánie. Obrátenie. Návrat k Bohu, zanechanie hriechu. Tak to urobil Ignác a neľutoval.

"Teraz si však všimajte, počnúc týmto dňom! Kým sa nepoložil kameň na kameň v Pánovom chráme, išli ste k hrbe o dvadsiatich (mericiach) a bolo toho desať; išli ste k lisu načerpať päťdesiat mier a bolo toho dvadsať. ... Všimajte si — počnúc dvadsiatym štvrtým dňom deviateho (mesiaca) — , odo dňa, čo bol založený Pánov chrám, si všimajte! Je semä ešte v sýpke a vinič, figovník, granátová jabloň a oliva ešte nerodí? Od tohto dňa budem žehnať." (Ag 2, 15-16.18-19)

Tak prosté to je. "Ježiš im povedal: "Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť. Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života"" (Jn 6, 35; 8, 12).

Žiť v hriechu bez Boha alebo žiť v Bohu bez hriechu. Prostá voľba. To prvé je hlad a sklamanie, znova a znova. To druhé je plnosť a radosť, pokoj sýtosti už natrvalo.

Boh je *Hlbina*, treba sa do Nej ponoriť, úplne, brehu sa pustiť a klesnúť Doň. Boh je *Rieka*, treba sa Ním nechať niesť a odniesť. Boh je *láska*, láska si krajnosti, láska na smrť. Dá sa len milovať, rovnako. Preto s tou voľbou často otáľame: máme strach z jej veľkosti, z jej radikálnosti. Hoci, Boh nás k sebe nepúta násilne a keby na to prišlo, vždy sa môžeme k hriechu vrátiť... Ale aj tak otáľame vôbec skúsiť to. Zvláštne, že? Držíme sa toho, čo nás klame a vysáva - a zdráhame sa skúsiť to, o čom toľkí svedčia, že je to fontána života a naveky.

A nie je v tom naozaj nič tajomné ani záhadné.

Existuje pokušenie modliť sa?

""Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Duch je síce ochotný, ale telo slabé." ... A keď sa vrátil, zasa ich našiel spať: oči sa im zatvárali od únavy. Nechal ich, znova sa vzdialil a tretí raz sa modlil tými istými slovami. Potom prišiel k učeníkom a povedal im: "Teraz už spíte a odpočívajte! Hľa, prišla hodina; Syna človeka už vydávajú do rúk hriešnikov. Vstaňte, poďme! Pozrite, môj zradca sa priblížil."" (Mt 26, 41.43-46)

Môže byť modlitba a rozhodnutie modliť sa pukušením?

Modlitba je dôležitá a veľmi vzácna vec. Sám Ježiš k nej v Getsemanoch naliehavo vyzval učeníkov a sám sa naliehavo modlil.

Ale na tom istom mieste ich vyzval aj modlitbu skončiť a "vstať a ísť". Je čas modliť sa. A je čas konať.

Čo by sme si pomysleli, keby Ježiš miesto kázania a vyučovania a namiesto obety na kríži povedal: Ach, akí úbohí hriešnici, ti ľudia! Budem sa za nich veľa modliť! Alebo keby apoštoli na Turíce sa rozišli každý domov a uspokojili sa s tým, že však sa budú modliť za spásu sveta?

Konanie nemôže nahradiť modlitbu. Ale ani modlitba nemôže nahradiť konanie.

Modlitba sa pre nás tak môže stať pukušením vtedy, ak ňou chceme nahradiť kresťanský život a kresťanské konanie. Ak na výzvu Krista a Cirkvi *ísť, konať, ohlasovať* Evanjelium, *zhromažďovať* sa a *slúžiť* si v Cirkvi, *žiť* Božím Životom, povieme: veď ja sa za to *modlím*... Je naozaj omnoho ľahšie ísť niekde, na nejaké príjemné miesto a tam v klúde a v pokoji sa venovať modlitbe, než ísť do sveta a medzi ľuďmi a namáhať sa tam v diele, na ktoré sme boli krstom a birmovkou "vysvätení" a znášať dokonca prenasledovanie a nenávisť sveta!

Modlitba nemôže nahradiť kresťanstvo a život s Kristom a ak sa o to pokúsime, potom to viac už nie je modlitba, ale pokrytectvo, urážka Boha, cesta do Pekla, pretože sa podobáme presne oným pokrytcom, o ktorých Ježiš hovorí, že *"sa radi postojačky modlievajú v synagógach a na rohoch ulíc, aby ich ľudia videli. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu"* (Mt 6, 5). Aj my v takomto prípade používame svoju akože modlitbu ako bezbožný štít, ktorým sa bránime Bohu, ukrývame sa za ním pred Evanjeliom a obhajujeme ňou svoj hriech, sebeckto a nelásku, že však aha, veď my sa za toto všetko modlíme, tak je všetko v poriadku, nie? Sme dobrí a zbožní kresťania, lebo sa za toto všetko veľa modlíme, nie?

"Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal. Bol medzi divou zverou a anjeli mu posluhovali. Keď Jána uväznili, Ježiš prišiel do Galiley a hlásal Božie evanjelium." (Mk 1, 13-14)

"V tých dňoch vyšiel na vrch modliť sa a strávil celú noc v modlitbe s Bohom. Keď sa rozodnilo, zavolať si učeníkov a vyvolil si z nich Dvanástich, ktorých nazval apoštolmi: ... Zostúpil s nimi dolu a zastal na rovine i veľký zástup jeho učeníkov a veľké množstvo ľudu z celej Judey i z Jeruzalema aj z týrskeho a sidonského pobrežia. Prišli ho počúvať a dať sa uzdraviť zo svojich neduhov. A ozdraveli aj tí, ktorých trápili nečistí duchovia. A každý zo zástupu sa usiloval dotknúť sa ho, lebo vychádzala z neho sila a uzdravovala všetkých." (Lk 6, 12-13.17-19)

"A keď sa pomodlili, zatriaslo sa miesto, na ktorom boli zhromaždení, všetkých naplnil Svätý Duch a smelo hlásali Božie slovo." (Sk 4, 31)

Modlitba je tu na to, aby pripravila pôdu a vyprosila silu pre život a konanie podľa Boha. Ak to tak nie je, potom to nie je modlitba. Potom je to pokrytectvo a útek od Boha. Sám Ježiš totiž hovorí: *"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať"* (Jn 13, 34-35). Nie podľa modlitby, nie podľa 'chodenia do kostola', ale podľa tejto lásky, medzi sebou a dokonca aj k nepriateľom poznať, či sme kresťania a synovia a dcéry Boha! Ak tak nežijeme a nekonáme, ak nemilujeme ako Kristus a ak sa naša láska neprejavuje rovnakými skutkami, postojmi, túžbami a životom ako u Krista, potom nie sme kresťanmi a nič na tom nezmení ani to, ak by sme miesto toho recitovali modlitby a sedeli v kostole od rána do večera!

Vskutku, existuje pokušenie zneužívať modlitbu ako formu úniku pred svetom, v ktorom žijeme, pred realitou, pred službou lásky, pred poslaním, ktoré ako kresťania od Boha máme, pred spoločenstvom Cirkvi a životom v tomto spoločenstve, pred samým Bohom... Bojím sa, mám strach ísť a konať alebo mi je to ľahostajné a ukradnuté - a tak sa stiahnem do pohodlia akože 'modlitby', kde mi nič nehrozí, kde sa nemusím namáhať, kde si

môžem spokojne sedieť, prstom nepohnúť - a ešte mať dobrý pocit 'nábožnosti' a 'horlivosti'! Modlitba, ktorá ako modlitba vyzerá ale v skutočnosti je takýmto bezbožným únikom do sveta ilúzií, zamaskovaným sebestvom, zamaskovanou nedôverou a beznádejou a neláskou, zamaskovaným strachom, úhybným manévrom, ktorým sa vyhýbame kresťanstvu a ešte to aj obhajujeme oným veď, aha, ja sa modlím - tak je predsa všetko v poriadku!

"Vidíte, že človek je ospravedlnený zo skutkov, a nie iba z viery. ... Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov." (Jak 2, 24.26)

Srdcom kresťanstva je Cirkev

Nebo je nebom práve preto, že je prirodzené. Zodpovedá našej vlastnej prirodzenosti, tej, ktorú máme od Boha, vnútornému človeku v nás.

Preto je krásne aj kresťanstvo. Pretože jeho podstatou je práve Nebo. Je Nebom na zemi a žije sa v ňom nebeský život. Preto je jeho srdcom *komunita*, spoločenstvo. Tak sa aj volá: *kahal, ekklesia, kyriake oikia, cirkev*, ... Všetky tieto slová označujú spoločenstvo, komunitu.

Sama liturgia je zhromaždením Božieho ľudu. Eucharistia je slávením spoločenstva Boha a človeka a ľudí v Bohu, ako učí už Písmo: *"Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe"* (1Kor 10, 17).

Byť svätý je prirodzené a krásne, práve preto, že je to prirodzené. Krása jasu, čírosti svätosti, nás uchvacuje. Byť dobrý je prirodzené a preto krásne, pretože to znamená, že v nás niet viac žiadostivosti, lebo sme naplnení

Božím Životom - a ním je život spoločenstva, jednoty a komunity s Bohom a v Bohu navzájom. Niet v nás ani strachu, pretože v Bohu sme našli istotu a bezpečie, ktoré nám svet nijako nemôže vziať.

Je to ako kruh. Spoločenstvo s Bohom nás oslobodzuje od strachu a smädu. Slobodní si volíme dobro a svätosť, ich číru skvúcu krásu. Svätosť a dobro nás robia schopnými žiť opravdivé Nebo a opravdivý nebeský život, ktorým je jednota spoločenstva, jednota jediného Tela, jednota Cirkvi Boha a ľudí a ľudí v Bohu. Cirkev a jej život je Nebom, ktoré nás už teraz naplňa. A tento život Neba a v Nebi nás naplňa a robí schopnými žiť v slobode, bez strachu, vo svätosti a v dobre. Cirkev, jej nebeské spoločenstvo a nebeský život v nej je tak východiskom i cieľom, príčinou aj ovocím toho, čím sme a čo žijeme.

Je to rovnaké, ako s liturgiú, obzvlášť Eucharistiou. Aj ona je východiskom i zavŕšením, v nej čerpáme silu a svetlo a život od Boha a schopnosť Nebo nebesky žiť, a súčasne v nej oslavujeme tento život a tento dar.

V strede všetkého je ale spoločenstvo. Bez spoločenstva neexistuje kresťanstvo. *"Už nie som vo svete, ale oni sú vo svete a ja idem k tebe. Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my. ... No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa."* (Jn 17, 11.20-23), vraví Ježiš. Dá sa to povedať ešte jasnejšie? Srdcom kresťanstva je Cirkev. Ona je práve preto univerzálnou *všeobecnou sviatosťou spásy*.

Diabol by nás rád presvedčil, že kresťanstvo, to je zachovať Desatoro a chodiť do kostola a modliť sa. Že sa dá žiť aj osamote, doma, nanajvýš ak vo vlastnej rodine. Figú! To je Starý zákon, ktorý ale do Neba nevedie - práve preto, že Nebo je *"spoločenstvo svätých"* a Starý zákon ešte nič také netvorí. Preto Ježiš ohľadom tých, ktorí ho dodržiavajú, povedal: *"Ak vaša spravodlivosť nebude väčšia ako spravodlivosť zákonníkov a farizejov,*

nevojdete do nebeského kráľovstva" (Mt 5, 20) a Nikodémovi, ktorý ho bezúhonne žil, povedal: *"Musíte sa znova narodiť"* (Jn 3, 7).

Nebo je spoločenstvo Božej rodiny. Žije sa v ňom život jednoty, lásky a priateľstva Božej rodiny, hlboký až do krajnosti, pretože všetci v nej sú slobodní a svätí a teda tejto lásky a jednoty schopní. Ako inak by sa dalo vojsť do Neba a spasit' sa, než sa pridať k spoločenstvu tejto rodiny a začať žiť život tejto rodiny, život jednoty lásky a komunity a kvôli nemu vzrastať v slobode a svätosti, aby sme toho boli schopní? Ako inak sa dostať do Neba, než vojsť do Neba? Ako inak žiť nebesky v Nebi, než začať žiť nebesky v Nebi? Podstatou kresťanstva je *zhromaždenie sa* za účelom žitia života Božej rodiny, spoločenstva svätých, komunity a jednoty Boha a ľudí spoločne. Toto vyjadruje slovo *ekklesia*. Toto je kresťanstvo. Všetko ostatné sú len nástroje tohto.

Preto aj podstatou kňazskej a pastierskej služby je zhromažďovať ľudí v Kristovi a vytvárať z nich mocou Božieho slova a Božích sviatostí Božiu rodinu, Božie spoločenstvo, jednotu Neba, ako to od samej prvej sekundy robili apoštoli: *"Oni prijali jeho slovo a dali sa pokrstiť; a v ten deň sa pridalo asi tritisíc duší. Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách. ... Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné."* (Sk 2, 41-42.44) Boh si zhromažďuje rodinu a kňazi a biskupi sú nástrojmi a služobníkmi tohto zhromažďovania, ako vraví Pavol, že *"v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľudom ich hriechy. A nám odovzdal slovo zmierenia. Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom! Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou"* (2Kor 5, 19-21).

Toto je jadro Ježišovej služby a obety, ako sám hovorí: *"Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier položí svoj život za ovce. Budú počuť môj hlas; a bude jedno stádo a jeden pastier"* (Jn 10, 11.16). Sám *"[Kajfáš] ako veľkňaz toho roka prorokoval, že Ježiš má zomrieť za národ, a nielen za národ, ale aj preto, aby zhromaždil vedno rozpýtelené Božie deti"* (Jn 11, 51-52).

Toto je jadro Evanjelia, ohlasovania Kráľovstva: "*Vy všetci ste bratia. [Preto] ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský.*" (Mt 23:8-9)

Jednoducho sa schádzame, aby sme medzi sebou ustanovili niečo, čo vo svete neexistuje, niečo omamne krásne a nádherné, čo sme uvideli, zamilovali si a po čom celým srdcom dychtíme: život jednoty a priateľstva, žitý v láske, v slobode, bez strachu, vo vernosti a prajnosti, žitý nielen medzi sebou, ale aj s Bohom, ktorý sám hovorí, že "*kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi*" (Mt 18, 20). Jednoducho život Neba.

Žiť kresťanstvo mimo tohto spoločenstva je ako *plávať bez vody, jesť bez jedla, spievať bez hlasu, ženiť sa bez nevesty*. Je to zhola nemožné. Bez spoločenstva jestvuje len mŕtva napodobenina kresťanstva, nie však kresťanstvo samotné, skutočné a živé. Bez toho spoločenstva chradneme a zomierame, pretože v tomto spoločenstve je Boží Život a mimo neho a bez neho ho niet. V ňom je uzdravenie, v ňom tryská prameň svätosti a života. Bez neho sme na púšti. Môžeme na nej zázrakom Boha prežiť - *ako Eliáš* - ale je to zázrak, ktorý Boh môže urobiť tým, ktorí sú vo *vyhnanstve Laodicei* a bez vlastnej viny zomierajú, pretože niet toho, kto by s nimi Telo Cirkvi utvoril a sú s ním spojení iba „*duchovne*“ – obdobne, *ako keď sme počas moru a karantény prijímali Eucharistiu iba „duchovne“ doma, sami, pred obrazkou televízora*.

Toto je sloboda Božích detí: Netúžim po ničom, iba po spoločenstve Neba v Cirkvi. Nebojím sa ničoho, len toho, že by som bol ponechaný opustený, vyhodený z neho von. Ono je mojim životom i slávou.

Kto teda sme?

Sme synovia a dcéry Boha.

Vo viere v Krista a voči Kristovi Bohu sme spoznali svoju *malosť* a ničotnosť, od ktorej menšej už niet. Ba viac, sme nielen malí a ničotní, ale až doteraz ešte aj hriešni a nevďační. "*Keď to videl Šimon Peter, padol Ježišovi k nohám a povedal: "Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny"*" (Lk 5, 8).

V nádeji Evanjelia sme spoznali svoju z milosti a lásky Boha darovanú *veľkosť*, dôstojnosť, vzácnosť, nesmrteľnosť a slávu detí Boha, ktorú v Kristovi máme a od ktorej nič väčšie už niet. "*Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme. Preto nás svet nepozná, že nepoznal jeho. Milovaní, teraz sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je*" (1Jn 3, 1-2).

Sme súčasne *malí* aj *veľkí*. Sme najmenší možní a nezbláznime sa z toho, alebo sme súčasne veľkí v Kristovi. A sme veľkí, najväčší možní, bohovia v Bohu, ale nespýšnieme z toho, lebo nič z toho nie je z nás a sami osebe sme tí najmenší možní. "*Boh, bohatý na milosrdenstvo, pre svoju nesmiernu lásku, ktorou nás miluje, hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom — milosťou ste spasení — a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi*" (Ef 2, 4-6).

Čo do seba, žijeme *uvoľnenosť bezstarostnosti* a *apatheie*, pretože sami voči sebe a pred sebou sme *synmi* Otca v Synovi. Netúžime po ničom zo sveta, pretože nič väčšie ani lepšie, než čo už máme, neexistuje. "*Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pomíne, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky*" (1Jn 2, 16-17). Nemáme ani z ničoho strach, pretože našim ockom je sám Boh a Jemu sa nič nevymkne z rúk a On nedopustí nič, čo by nebolo na naše dobro a "*v tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje*" (Rim 8, 37). Žiadostivosť aj strach sme nechali za sebou.

Čo do sveta žijeme *milosrdenstvo* a po vzore Otca a na podobu Krista sa učíme byť svetu okolo nás *bohmi* a *otcami* a *matkami*.

- Voči prírode sa učíme byť ako Otec, Stvoriteľ, vytúženými a očakávanými Božími synmi, "*ved' stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia. ... aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí*" (Rim 8, 19,21).
- Voči ľuďom sa učíme byť ich zástancami a dobrodincami tiež po vzore prozreteľného a starostlivého Otca. "*Kým teda máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich*" (Gal 6, 10), "*nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo*" (Rim 12, 21).
- Nakoniec, staráme sa o ich spásu a pripájame sa tak ako spolupracovníci ku Kristovi Vykupiteľovi a Spasiteľovi, ktorého Otec poslal pre našu spásu a ktorý nás do tohto svojho diela priberá a hovorí: "*Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás*" (Jn 20, 21).

"Milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým. Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec" (Lk 6, 35-36)! "*Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený"* (Mk 16 15-16).

Medzi sebou žijeme ako oddaní a verní súrodenci, skutoční *bratia a sestry*, Boží *Pokoj*, čiže lásku a jednotu Trojice vo vzájomnom odpustení a prijatí sa navzájom bez nárokov, súdov, očakávaní, súperenia, závidi, či čohokoľvek zisťného, dokonale a úplne slobodní od ega, od každého sebeckva - čiže svätí a schopní takejto lásky a takejto jednoty. "*Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať"* (Jn 13, 34-35)

A tak pred sebou sme *synmi*, svetu *otcami*, sebe navzájom *bratmi*. V sebe žijeme *uvolnenosť* detí Boha. Voči svetu žijeme *milosrdenstvo* Otca. Medzi

sebou žijeme Boží *Pokoj* Božieho Trojičného života, Jeho jednoty a lásky vo svätosti a dokonalosti.

Takto sa stávame *Rodinou Boha*, domácimi Boha, obyvateľmi a dedičmi a teda v Bohu aj majiteľmi Kráľovstva, v ktorom takto už teraz žijeme a už teraz máme na ňom podiel: na jeho živote, na jeho práci a diele, na jeho radosti, pokoji a blaženosti. *"A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha"* (1Jn 4, 13).

Plní radosti *otvorene* a navonok, pred tvárou sveta naplno žijeme a užívame si svoju slobodu a svoj nový život a konáme svoj nový, Boží, biznis. Je len prirodzené, že vzbudzujeme pozornosť sveta, pretože sme tak iní, tak odlišní, skutoční mimozemšťania. Niektorým sa to *páči*. Časom sa z nich možno tiež stanú deti Boha ako my. Iným sa to *nepáči*, prekáža in to. Budú nás nenávidieť a prenasledovať. Ale jedno možné nie je: aby sme ostali nepovšimnutí a svetu ukradnutí - nie, ak naozaj kresťanstvo žijeme a kresťanmi sme! Toto je jedna zo spätných väzieb, ktoré máme a ktoré naznačujú, ako na tom sme: *"Spomeňte si na slovo, ktoré som vám povedal: Sluha nie ja väčší ako jeho pán. Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás; ak zachovávali moje slovo, budú zachovávať aj vaše. Ale to všetko vám budú robiť pre moje meno, lebo nepoznajú toho, ktorý ma poslal"* (Jn 15, 20-21), hovorí Ježiš.

Bezmocnosť je brána k sile

Ani si neuvedomujeme, koľko bariér a prekážok je v nás a okolo nás, ktoré nám bránia ísť za Kristom, ktoré nás vnútorne spútavajú, ktoré z nás robia otrokov hriechu.

Sprvu si ani neuvedomujeme, akí sme bezmocní a neschopní pomôcť sebe či iným... Ako hovorí Ježiš, "*nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec*" (Jn 6, 44). Myslíme si, že môžeme iných pritiahnúť sami. A zistíme, že nie...

Čo môžeme robiť? Len to, čo apoštol Pavol: proste byť v každej chvíli a na každom mieste a v každej situácii kresťanmi a žiť, konať, hovoriť, čo je nám ako kresťanom prirodzené. To je všetko.

"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. ... Ak останete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to." (Jn 15, 4-5.7)

Ak takto ostávame v Kristovi a Jeho slová ostávajú v nás, lebo sme s nimi ako synovia Boha stotožnení, potom je rovnako v nás prítomný Kristus. Nesieme a vnášame Ho všade, kam prídeme a kde sme. To stačí. On potom bude konať. Vtedy sa aj na nás a cez náš uskutoční to, čo Ježiš hovorí o Božom Kráľovstve a jeho vzraste: "*Či [človek] spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno kľíči a rastie a on ani o tom nevie. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase*" (Mk 4, 27-28).

Takto to robil Pavol. Ak dáme stranou cestovanie krížom-krážom, nerobil vlastne nič zvláštne. Len bol kresťanom: keď trebalo, hlásal, keď ho zatkli, svedčil, keď ho zbičovali, radoval sa, že môže trpieť s Kristom a "*na vlastnom tele dopĺňať to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev*" (porov. Kol 1, 24), keď ho vyslobodili, odpustil, keď mal na výber, volil dobro a ohľaduplnosť k iným namiesto sebeckta a zla... Nič mimoriadne. Len obyčajné kresťanstvo. A predsa sa cez neho a okolo neho diali veci, pretože "*vzrast dal Boh. A tak ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast*" (1Kor 3, 6-7).

Čo viac môžeme? Nemôžeme iného zmeniť, obrátiť ani uzdraviť. Môžeme len niešť v sebe Krista a nechať na Neho, aby toto urobil. To znamená skutočne byť, žiť v Kristovi, doslova *vo vnútri Neho*, nielen formálne, povrchne, ale skutočne. Byť v Ňom. Potom je aj On v nás a koná cez nás, v správnom čase správnym spôsobom.

Čo zvláštne Ježiš robil?

Keď sa to tak vezme, tak... nič.

Na jednej strane Jeho Vtelenie bolo extrémne zvláštne a jedinečné a tým, že sa spojil s každým jedným človekom a vzal na seba hriech a bolesť každého jedného človeka a takto svojou vlastnou obetou a utrpením otvoril každému jednému z nás cestu k zmiereniu – ba viac, v sebe už, čo sa Boha týka, každého z nás s Bohom zmieril – vykonal niečo tak výnimočné, tak nepredstaviteľne jedinečné, že sa to vymyká všetkému, čo si len dokážeme predstaviť.

Z nášho pohľadu sa však všetko toto nezmerné dielo odohralo za plus-mínus tri dni... Čo ten zvyšok?

Ten zvyšok Ježiš vydával *svedectvo pravde*. To bolo Jeho poslanie a Jeho úloha po zvyšok svojho času na zemi: "*Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas*" (Jn 18, 37), vysvetľuje Pilátovi.

Ako vydával toto svedectvo Pravde? Jednoducho. Sám to povedal: "*Ja som ... pravda a život*" (Jn 14, 6). Ježiš tou pravdou bol. Bol vpravde Synom Boha. Prosto Ním bol, ako dosvedčil sám Otec, keď pred svedkami vyhlásil, že "*toto je môj Syn, môj milovaný, v ktorom mám zaľúbenie*" (2 Pt 1, 17). A vpravde žil aj život Božieho Syna, ktorý Mu bol samozrejmy a ako Synovi prirodzený. Rovnako ako konal aj skutky Božieho Syna. Toto bol onen *hlas*,

o ktorom vravel Pilátovi a o ktorom vysvetľoval zástupom, že *"ak vydávam svedectvo o sebe len ja sám, moje svedectvo nie je pravdivé. Ale je niekto iný, čo svedčí o mne, a ja viem, že svedectvo, ktoré vydáva o mne, je pravdivé: skutky, ktoré mi dal vykonať Otec. Tieto skutky, ktoré konám, svedčia o mne, že ma poslal Otec. A sám Otec, ktorý ma poslal, vydal o mne svedectvo"* (Jn 5, 31n.36n). Slová, ktoré Ježiš hovoril, boli len komentárom k *hlasu*, ktorým hovoril a tým bolo samé Jeho *bytie*, sám Jeho *život*, samé Jeho *skutky*, prosto samotný Jeho *zjav* ako Syna Boha, ktorým otvorene a nepokryto bol a rovnako otvorene a nepokryto žil a konal to, čím bol – preto bol *pravdivým*, lebo bol presne tým, čím bol a pred nikým nič nehral, a preto bol aj *pravdou*, naplno *synom človeka* podľa ničím neporušenej predstavy a obrazu Otca, Boha.

Inak nerobil nič mimoriadne. Len *bol* tým, čím bol, *žil* to, čo žil, *konal* to, čo tomuto všetkému zodpovedalo. Nič viac.

Keď za Ním vtedy v Bethabare prišli učenici a pýtali sa Ho, *"'Učiteľ' -, kde bývaš?"* Odpovedal im: *"Poďte a uvidíte!" Šli teda, videli, kde býva, a zostali v ten deň u neho"* (Jn 1, 38-39). Keď Ho zavolali, aby s nimi išiel domov, do Galilei, išiel. Keď Ho pozvali bývať k sebe, prijal. Keď ho zavolali na svadbu, šiel. Keď Mu Jeho Matka povedala: *"'Nemajú vína."* Ježiš jej odpovedal: *"Čo mňa a teba do toho, žena? Ešte neprišla moja hodina."* Jeho matka povedala *obsluhujúcim: "Urobte všetko, čo vám povie!"* (Jn 2, 3-5) – a Ježiš urobil svoje prvé znamenie. Keď chceli, aby ich učil, učil ich. *"Keď ... prinášali k nemu všetkých chorých a posadnutých zlými duchmi, a celé mesto sa zhromaždilo pri dverách"* (Mk 1, 32-33) – uzdravoval ich. Keď ľudia utekali za Ním a prichádzali k Nemu veľké zástupy, *"zľutoval sa nad nimi, lebo boli ako ovce bez pastiera. A začal ich učiť mnohým veciam"* (Mk 6, 34).

Bol vskutku Synom Boha. Nemal žiaden strach z ničoho, necítil potrebu sa pred ničím chrániť ani zaistiť. Čo na svete by už len mohlo ublížiť Synovi Boha? Nemal žiadne pozemské ambície, žiadnu svetskú žiadostivosť, ved'

čo na svete by už len mohlo byť v tomto smere atraktívne pre Syna Otca, ktorému "*Otec ... odovzdal všetko*" (Lk 10, 22)?

A tak v tomto smere nikam nesmeroval, za ničím nešiel ani pred ničím neunikal. Bol ako *skala* uprostred meniaceho sa sveta, ako *maják* uprostred jeho vln. Jeho zmysel života na zemi – odhliadnuc od tých troch dní – bol presne toto: *byť majákom*. Prosto *byť*. Byť Synom Boha. Všetkým na očiach. Aby všetci mohli vidieť, aké to je, byť Synom Boha. A oznámiť, všetkým, jasne dať najavo, že *aj vy môžete!* Otec práve otvoril Nebo. Otec práve zhromažďuje svoju Rodinu. Otec práve prikazuje: "*Vyjdi rýchle na námestia a do ulíc mesta a prived' sem chudobných a mrzákov, slepých a chromých! Vyjdi na cesty a k ohradám a donúť vojsť všetkých, aby sa mi naplnil dom*" (Lk 14, 21.23)! Každý sa teraz môže stať rovnakým synom, dcérou Boha. Znova a znova vysvetľuje, že "*kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie*" (Jn 14, 12).

Možno okrem jedného "kolečka" po okolí Kafarnauma, ktoré bolo zrejme následkom jeho činov v Kafarnaume a bolo takrečeno "na pozvanie" – hovorí o ňom Petrovi a ostatným: "*Pod'me inde, do susedných dedín, aby som aj tam kázal, ved' na to som prišiel*" (Mk 1, 38) – všetky ostatné Jeho cesty a vyučovania boli buď výletmi s učeníkmi po okolí ("*prechádzali Galileou. Nechcel však, aby o tom niekto vedel, lebo učil svojich učeníkov*" (Mk 9, 30-31)) alebo cestami na sviatky do Jeruzalema a z Jeruzalema a počas nich sa odohrávalo ono vyučovanie zástupov. Ale aj to vlastne bola len Ježišova *reakcia* na to, že za Ním zástupy prichádzali. Nie On za nimi. Oni za Ním. Prečo? Pretože pútal ich pozornosť. Čím? Tým, čím bol a čo a ako žil a konal: Boží Syn, žijúci život Božieho Syna, konajúci skutky Božieho Syna. "*Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť*" (Mt 5, 14), vysvetľoval učeníkom a o ňom to platilo stopercentne!

Toto je návod pre nás. Chceš sa dostať do Neba? Buď synom Boha! Chceš budovať Cirkev a jej spoločenstvo? Buď synom Boha! Chceš apoštolovať a evanjelizovať a priviesť ľudí k Bohu? Buď synom Boha! Chceš byť na osoh svetu, ľuďom, prírode? Buď synom Boha! Nič viac netreba. Všetko

ostatné sa odvíja od toho. Byť v Nebi predsa nevyžaduje nič iné, než byť synom Otca. Ani Cirkev nie je nič iné, než Rodina synov a dcér Otca. A ak tým si, nehráš to, ale naozaj si, potom ľudia sami za tebou prídu, aby ťa videli, aby ťa počúvali – a ty môžeš pridať prosté *slová* k *hlasu* svojho bytia a života a oni budú mať váhu, pretože to nebudú len nemé slová, ale budú mať svoj hlas!

Stačí byť. Stačí byť synom, dcérou Boha. Skutočne, vnútorne, prirodzene, do dôsledkov, prosto naozaj a skutočne tým byť. To je všetko. Tak, ako Ježiš. Cudzinci vo svete, domáci Boha. Môžeme hovoriť o *znakoch katolíckosti* ako o nich hovoril sv. Ján Pavol II.: primát úsilia o svätosť, vzrast vo viere Cirkvi, spoločenstvo, angažovanosť, apoštolát, radosť z liturgie a vo všetkom... – ale v skutočnosti všetko toto je obsiahnuté v tom, *byť synom Boha* tak prirodzene, ako *žmurkanie a dýchanie je obsiahnuté v tom, že sme živými bytosťami*. Ak tým nie sme, všetko bude umelé a pokrytecké v samej svojej podstate. Ak tým *sme*, nepotrebujeme žiadne schémy ani upozornenia, pretože tým všetkým prosto sme a všetkým týmto sa len prosto a prirodzene prejavuje to, že naozaj sme deťmi Boha, že naozaj patríme do Rodiny Boha, že našim Otcom naozaj je Boh a našim domovom naozaj je Nebo.

Tak to zaznieva aj v Ježišových obrazoch: "*Vy ste soľ zeme. Ak soľ strati chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodiť von, aby ju ľudia pošliapali. Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome. Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach*" (Mt 5, 13-16) – nehovorí: *vy ste cestovatelia, pútnici, agitátori, proroci, hlásatelia*, hoci niektorých povolá aj k tomu, ako Pavla s Barnabášom, keď čítame, že "*povedal Duch Svätý: "Oddel'te mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal."* Oni sa postili a modlili, vložili na nich ruky a prepustili ich" (Sk 13, 2-3) – ale ani sám Pavol sa nijako netvári, že by to, čo robí on, mali robiť paušálne všetci kresťania, naopak, hovorí, že "*ja som ustanovený za jeho [Krista a Evanjelia] hlásateľa, apoštola a učiteľa*" (2 Tim 1, 11), nie

všetci. Tak to znie aj v slovách Krista: *svetlo, sol', lampa, mesto,...* – všetko sú to *statické veci*, ktoré pôsobia a budia pozornosť a plnia svoju funkciu samou svojou prostou prítomnosťou tam, kde sú. A "*ak sol' stratí chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodit' von, aby ju ľudia pošliapali*" (Mt 5, 13) – a žiadne *aktivity* ani *agitácie* ani nič podobné to nemôžu nijako nahradiť. Ak raz *nie sme* tým, čím byť máme – potom sme nanič my aj všetko, čo robíme, pretože tomu chýba *chuť Božieho synovstva*.

Čriepky V

Pán zrkadlí nás, kým sme povolání byť, naše pravé vykúpené Ja. Obdobne ale my zrkadlíme Krista - Jeho lásku, milosrdenstvo, ktoré nám preukazuje. Ako inak by sme ho mohli vidieť? Modlitba a adorácia sú tak miesta, kde si mocne uvedomujeme nielen Krista, ale aj seba, oboje v pravde. V Kristovi spoznávame seba. Na seba spoznávame Krista.

Boh si zhromažďuje rodinu. To je všetko. Celé tajomstvo kresťanstva. Všetko ostatné, vrátane svätosti, slúži len tomu, aby sme po vzore Trojice vedeli a mohli žiť dokonalé rodinné vzťahy v tejto Rodine Boha.

Boh je Otec a zhromažďuje Božích synov a dcéry do Božej Rodiny, Cirkvi. Ak si synom / dcérou Boha a žiješ tak – vo vzťahu k prírode a k ľuďom – a žiješ spoločný rodinný život a vzťahy so svojimi súrodencami, kresťanmi, v spoločenstve Rodiny Cirkvi (v praxi farnosť a v nej malé spoločenstvo), môžeš byť spokojný. Si na ceste spásy, žiješ v Božej Rodine a keď opustíš tento svet, tak v tejto Rodine aj naveky ostaneš.

To je všetko. Prosté, jednoduché. Žiadna „raketová veda“...

Keď ľudia hovoria: ja to nechápem, ja tomu nerozumiem, ja neviem rozjímať, mne to nejde,... – myslím, že v skutočnosti tým myslia: mám strach, bojím sa, lebo je to niečo nové a bojím sa, že ak sa do toho ponorím, ak si to pripustím, ak to prijmem, môže mi to úplne zbúrať môj doterajší život. Preto to radšej ani nebudem skúšať. Radšej to vzdám a poviem si: Ja neviem, ja tomu nerozumieme, nechajte ma na pokoji,...

Alebo, druhá možnosť, tým myslia: Isto tomu len nerozumiem, znie to, ako keby som v niečom nebol dobrý katolík alebo mi niečo chýbalo, ale keby som tomu porozumel, niekto by mi to napríklad niekto vysvetlil, isto by sme spolu zistili, že v skutočnosti mal na mysli len to, čo si aj ja myslím a čo robím a ako žijem a že je so mnou všetko v poriadku.

Viera znamená premôcť strach a necúvnuť pred ohromnosťou a veľkosťou darovaného.

Kresťan odsudzuje hriech a miluje hriešnika. *Lahostajnosť* znamená spolu s hriešnikom prijať aj jeho hriech. *Hnev* znamená spolu s hriechom odsúdiť aj hriešnika. No a kresťanstvo je presne v strede. Nenávidí hriech, ale bez hnevu a hriešnika miluje.

Je to začarovaný kruh: Farnosti nie sú spoločnosťami a rodinou veriacich, pretože veriaci nie sú v skutočnosti ešte veriaci a obrátení. Nie sú preto, lebo vo farnosti neexistuje reálne uvádzanie do kresťanského života a formácia. A tie neexistujú preto, že farnosť nie je rodinou a spoločnosťou, kde jedine to je možné, porov. "*Kultúrna kritička Mary Eberstadtová vo svojej knihe z roku 2015 How the West Really Lost God [Ako Západ skutočne stratil Boha] argumentuje, že náboženstvo je ako jazyk: je možné sa ho naučiť len v*

komunita, počínajúc komunitou rodiny. Keď sa rodina a komunita rozpadnú a zlyhajú, prenos náboženstva na ďalšiu generáciu sa stáva oveľa zložitejším. Úplne stačí, aby v odovzdaní tradície zlyhala jedna generácia, a táto tradícia zmizne zo života rodiny a následne zo života komunity" (Rod Dreher).

Alergia je hnevom tela. Hnev je alergiou duše. V oboch prípadoch niečo, čo nepredstavuje žiadnu prinajmenšom pre nás nie veľkú hrozbu a na čo by sme mali reagovať s pokojom, v nás vyvoláva prehnajú a zlostnú reakciu, akoby nám naozaj išlo vari až o život. Táto reakcia je vonkajším znakom toho, že v nás nie je niečo v poriadku a že z nejakého dôvodu na niečo reagujeme precitlivo. Vnímame to ako hrozbu, pretože hnev je reakciou na pocit ohrozenia - ale čoho? To je tá správna otázka. A tak hnev odhaľuje a naznačuje nejaký neporiadok v našej duši. Ak tomu venujeme pozornosť a skúmame, čo v nás ho spôsobilo, môže nám to byť na úžitok.

Sľub chudoby, čistoty a poslušnosti je sľubom k dokonalkej láske – tým, že sa človek zrieka svojho Ega: zrieka sa sebecka a seba v oblasti *vlastnenia*, *tela* a jeho vášní i sebeckého *presadzovania* seba. Lakomstva, telesnej vášne a pýchy.

Obrátenie, čiže rozhodnutie sa

Čo iné je obrátenie, ako rozhodnutie sa?

Skutočné rozhodnutie je plné pokoja. Nie je to nejaká citová nabudenosť, nejaké vyhecovanie sa. To je potrebné vtedy, ak potrebujeme na chvíľu prekonať strach alebo pochybnosti, vyburcovať sa k niečomu, na čo si tak úplne netrúfame alebo o tom nie sme až tak úplne presvedčení.

Niekedy sa snažíme takto žiť kresťanstvo. Nie sme presvedčení, nie sme si istí, nie sme rozhodnutí. Na chvíľu - po spovedi, na Godzone, na púti - sa vyhecujeme. Potom, keď city odpadnú, opadneme aj my...

Skutočné obrátenie je rozhodnutie sa. Pokojné, kludné, jasné a isté. Zvážime si, čo chceme a že to chceme. Zvážime si cenu, ktorú budeme musieť zaplatiť: čo zanecháme a obetujeme, na čo, kedy a ako si vyhradíme čas, koľko síl a isteže aj peňazí nás to bude stáť, čo sa budeme musieť naučiť a osvojiť si a kde a ako to urobíme. A potom, keď dospejeme k záveru, že nám to stojí za to, tak to začneme robiť. Pokojne a kludne.

Už to nie je o tom, že si čosi odopierame. Odopierať si môžeme to, po čom stále túžime. Ale my sme jednoducho to, čo nám prekážalo, zanechali. Zvážili sme to a zanechali sme to. Zmierili sme sa a vyrovnali s tým, že to mať nebudeme, aj s tým, že sprvu naše telo bude vari trpieť abstrákom, ujasnili sme si to a prijali. Rozhodli sme sa naďalej žiť bez toho a tým je vec skončená. Už po tom viac nepokukujeme, neflirtujeme s tým.

Takisto to nie je o tom, že by sme sa museli na to, čo chceme, hecovať. Už nie. Odteraz je to náš život. Toto chceme. Toto sme si zvolili. Za týmto

ideme. Je to normálne a prirodzené. Je to odteraz náš život. *Asi ako keď vo svete zmeníme zamestnanie. Včera sme ešte ráno išli na SAD-ku a šoférovali autobus, dnes miesto toho ideme do prístavu a kormidlujeme parník. Nie je to o nijakých citoch a náladách. Jednoducho sme zmenili zamestnanie.* Takisto tu sme zmenili život. Bodka.

Pretože tým sme, robíme to a žijeme to navonok, otvorene, verejne, bez ostychu či dokonca hanby. Niektorým ľuďom to istotne bude divné. Iným smiešne. Iných to bude štváť. Aj to sme si zvážili. Prijali sme to, vyrovnali sa s tým a berieme to. Rátame s tým. Neprekvapuje nás to ani neodradzuje.

Kým sa tak ale stane, musíme urobiť niečo, čo sme doteraz možno nikdy neurobili: sadnúť si a dôkladne zvážiť, či chcem byť kresťanom a nasledovať Krista. To znamená, najprv si pripustiť, že ak som pokrstený, modlím sa a chodím do kostola, ešte to neznamená, že som, dokonca "od narodenia", kresťan. Kresťanom sa stáva človek až týmto obrátením. Po druhé, zvážiť si, čo to znamená a čo to obnáša. Vopred si premyslieť cenu. Vopred si premyslieť reakcie okolia, ľudí, aj rodiny a blízkych. Všetko zvážiť. Nakoniec sa rozhodnúť. Jasne. Bez kompromisov: toto idem urobiť. Toto opúšťam a zanechávam. S týmto končím. Toto akceptujem a som s tým uzrozmenný, počítam s tým. Možno by stálo za to vyhradiť si na to víkend, dokonca týždeň duchovných cvičení a tam, v klúde, v pokoji, možno aj v konzultáciách s duchovným vodcom alebo inou osobou, si toto všetko prejsť a ujasniť.

Existuje taká pomôcka, schéma stanovenia si cieľa, ktorú môžeme počas takéhoto obdobia využiť:

1. UJASNI SI CIEĽ – najprv, čo presne to v sebe obnáša, byť kresťanom, tak, ako to učí Ježiš a hlása Cirkev (a teda nie podľa nejakej "všeobecnej mienky" nejakých ľudí, babky odvedľa či svetovej akadémie facebookových vševedov) - a potom aj konkrétnu formu a podobu, v akej si sa rozhodol žiť svoje kresťanstvo v rámci konkrétnej farnosti, spoločenstva bratov a sestier v skutočnom viditeľnom organizme Cirkvi. V tomto druhom ti môže pomôcť koncept IKIGAI, ktorý sme už v našich úvahách spomínali.

2. NAPIŠ SI TENTO SVOJ CIEĽ – v celej jeho čo najväčšej konkrétnosti. Má to význam, ak si niečo napíšeme, je to jasne sformulované a sami pred sebou to berieme vážnejšie, než keď si len tak povieme niečo ako "tak teda, idem sa polepšiť..."

3. NAPIŠ SI ZOZNAM BENEFITOV – čo najviac ziskov a pôžitkov, ktoré Ti jeho dosiahnutie prinesie. Nielen večný život a spásu, ale aj časné zisky, vnútorné aj vonkajšie, ono "stonásobne viac", o ktorom vraví Ježiš. Je to krok, kedy si ujasňujeme, či to *naozaj* chceme, *prečo* to chceme a či nám stojí za to podstúpiť všetko námahu, obety, prekonať všetky prekážky, len aby sme to získali.

4. NAPIŠ SI ZOZNAM PREKÁŽOK, ktoré budeš na ceste k cieľu musieť prekonať, vecí, ktoré ideš zanechať, či odporu okolia, ktoré budeš musieť strpieť a vyrovnáť sa s ním. Ujasni si ich a prijmi ich ako časť ceny, ktorú si sa rozhodol zaplatiť za dar, byť kresťanom.

5. NAPIŠ ZOZNAM ZRUČNOSTÍ, schopností a vedomostí, ktoré si musíš osvojiť, aby si svoj cieľ dosiahol!

6. NAPIŠ ZOZNAM ĽUDÍ A SKUPÍN ĽUDÍ, inštitúcií, zariadení, ktorých potrebuješ na dosiahnutie svojho cieľa, alebo ktorí by Ti s jeho dosiahnutím mohli pomôcť! Pouvažuj, ako ich získať na svoju stranu a využiť ich pomoc! Nezabudni na to najdôležitejšie a to je malé spoločenstvo v rámci svojej farnosti!

7. ROZPRACUJ SVOJ CIEĽ NA POSTUPNOSŤ KROKOV - ako konkrétne, krok za krokom, po tejto ceste pôjdeš? Čím a kde začneš? Čím budeš a ako pokračovať?

8. STANOV SI ČASOVÝ HARMONOGRAM dosahovania týchto malých krokov. Toto je veľmi dôležité, odlišuje to „sen“ od skutočného „cieľa“: „*Sen je iba snom. Cieľ je však sen s určeným plánom a časovým horizontom*“ (Wayne Oates, psychológ a vychovávateľ).

9. „STAŇ SA CIEĽOM“! Tak, ako Arnold Schwarzenegger o sebe isto nehovoril „Tak trochu sa venujem kulturistike“, ale hovoril: „Volám sa Arnold a som kulturista!“, aj Ty sa úplne zži a stotožni so svojim cieľom, staň sa ním: Som toto! Som kresťan. Som farník. Som (dopln konkrétnu podobu svojho kresťanstva a služby vo farnosti). Týmto som sa stal, týmto odteraz som, 24 hodine denne, 7 dní v týždni a od toho sa odteraz odvíja a tomu podriadiuje všetko ostatné v mojom živote. Bodka. Koniec. Takto to je. Amen.

10. KONTROLUJ! Vojaci hovoria, že „žiaden plán ešte neprežil skutočný stret s nepriateľom“ – a aj Tvoj plán bude treba v niečom časom upraviť. Pravidelne sa zastav, hodnot', ako napreduje, čo funguje, čo možno nie, na čo si možno zabudol a čo je zase zbytočné – a podľa toho uprav svoj plán, aby fungoval ešte lepšie! Iste, každý večer si spytujeme svedomie napríklad v modlitbe *examen* sv. Ignáca z Loyoly, ale okrem toho je dobré povedzme raz za mesiac, v rámci krátkej duchovnej obnovy a vari aj prípravy na svätú spoveď, urobiť dôkladnejšie zhodnotenie doterajšieho napredovania. Využi pri tom napríklad metódu TEFCAS:

Konanie - výsledok, ovocie - zhodnotenie výsledku - kontrola, či je to to, čo sme chceli - oprava, korekcia nášho konania, ak to úplne nevyšlo - až kým neuspejeme. A, áno, aj duchovný život sa dá merať. Vnútorou slobodou, vonkajšou láskou k bratom, mierou zžitia sa s organizmom Cirkvi, Božou Rodinou, mierou kvality našej služby v nej,... Strom poznať po ovocí a platí to aj o nás samých.

BONUS: Nie sme iba myseľ, ale aj telo. Umocnime svoje rozhodnutie a premenu aj vonkajšou premenou – hoci aj tým, že zmeníme spôsob obliekania alebo prestaviame nábytok vo svojej izbe... jednoducho niečo, čo nám aj navonok zviditeľní, skonkrétňi (a sprvu aj pripomína) naše rozhodnutie. Nezapúdajme, že niečo podobné robia aj rehole a kláštory a nie bez významu a zmyslu!

Neobrátenosť' - čiže *nerozhodnosť'* - je smrteľná aj v kresťanstve.

"Aj iný hovoril: "Pane, pôjdem za tebou, ale najprv mi dovoľ rozlúčiť sa s rodinou." Ježiš mu povedal: "Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo."'" (Lk 9, 61-62)

"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Veď nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pominie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky." (1Jn 2, 15-17)

"Lebo kto pochybuje, podobá sa morskej vlne, hnanej a zmietanej vetrom. Taký človek nech sa nenazdáva, že dostane niečo od Pána; — muž s rozpoltenou myslou, nestály vo všetkom svojom počínaní." (Jak 1, 6-8)

Prečo si hľadáme súrodencov

Ježiš nám ukázal život odlišný od toho, čo sme doteraz vo svete žili. Život, kde niet strachu ani žiadostivosti a teda ani pýchy ani sebeckta. Niet v ňom porovnávanie sa, súperenia, súdenia, závidenia, zlosti, hnevu, urážok ani nič podobné. Nemusíme sa v ňom báť, že sa niekoho dotkneme a my sami prijímame každého takého, aký je. Dôverujeme si, predbiehame sa v ústretovosti, sme vnímaví na záujmy a potreby jeden druhého, nesieme si bremená, zdieľame medzi sebou všetko – od talentov a zál'ub cez zranenia a slabosti až po čas a majetok. Je plný vernosti a oddanosti, hlbokého priateľstva, porozumenia, pochopenia, prijatia.

Ba viac, Ježiš vytvoril základ pre slobodu a schopnosť takto žiť tým, že náš život ukotvil v sebe, vo svojom Otcovi, ako dedičov Kráľovstva a deti Boha a tak nás vierou oslobodil od *strachu* a nádejou od každej *žiadostivosti* a pocitu nedostatku – a tým od sebecka a pýchy a závidi a všetkých tých zlých vecí. A aj táto sloboda je sama osebe nádherná a skvelá vec! A pritom ona je len začiatok. Stojíme, slobodní – a môžeme si konečne vybrať a zvoliť iný život, než ten, do ktorého nás spútal hriech. Boží Život Trojice.

Nám sa tento život zapáčil a zatúžili sme tak žiť. Ale ako? Vo svete nikto tak nežije, nedokáže tak žiť a dokonca ani neverí, že je niečo také možné. Svet žije opačne. Zrazu sme sa stali so svojimi túžbami a názormi cudzincami pre svet, ktorý sa im smeje ako bláznovstvu a naivite. Pre nás sa zase svet stal cudzí a odpudzujúci pre spôsob, akým žije a ktorý odporuje všetkému, čo sme spoznali a čo sme si zamilovali.

A tak sa vyberáme hľadať ľudí, ktorí zažili to, čo my, túžia žiť to isté, čo my, túžia sa tomu spolu s nami učiť – a prekonávať aj pády, zlyhania a sklamanie na tejto ceste, nevzdať to a pokračovať ďalej. Keď ich nájdeme – na začiatok stačia hoci aj "*dvaaja alebo traja zhromaždení v mojom mene*" (Mt 18, 20), vraví Ježiš – aby sme s nimi mohli takto žiť, pretože tento život nie je možné žiť osamote.

Keď sme ich našli, vytvorili sme spolu *klub*, spoločenstvo, *ostrovček* uprostred sveta, *svet* vo svete, kde si žijeme týmto spôsobom života, úplne odlišným, opačným tomu, čo sa žije okolo nás vo svete.

Do tohto ostrovčeka potom zostupuje Duch Svätý. Mení náš *klub* na Cirkev, spolok ľudí na Telo Kristovo, na Rodinu, ktorej členmi už nie sú len ľudia, ale aj Boh sám. Spoločenstva Boha s ľuďmi a ľudí s Bohom a v Bohu navzájom a skrze seba s Bohom v Tele Kristovom. V tej chvíli náš život i naše spoločenstvo preráža hranice Vesmíru a tryská do Večnosti, k Trónu samého Boha, do spoločenstva a jednoty samej Trojice.

A to je všetko. Toto je kresťanstvo. Takto sa stávame kresťanmi. Všetko ostatné – sviatosti, liturgia, katechéza, modlitba, pobožnosti, úrad apoštolov,

pápež,... – všetko toto je tu len na to, aby nám umožnilo (sviatosti) a napomohlo (všetko ostatné) takto a toto žiť: žiť Cirkev. Čiže Božie Kráľovstvo. Čiže Nebo.

Zájmom a zraniteľnosťou to začína

Prečo v Cirkvi, vo farnostiach, tvoríme malé spoločenstvá?

Nie preto, aby sme niečo *robili*, ale v prvom rade, aby sme spolu *žili*. Aby sme sa už tu, na zemi, naučili a skutočne žili nebeský život tak, ako nám to prikázal a k tomu pozval Ježiš: "*aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal*" (Jn 17, 21).

Predpokladom tejto jednoty je vzájomné poznanie. Nemôžeme byť jedno s niekým, koho nepoznáme. A nielen to, veď ak niekoho nepoznáme, je to známka toho, že nás nezaujíma a teda ho ani nemilujeme. Milovať druhého, znamená zaujímať sa o neho. Preto jednota lásky začína poznaním sa navzájom, u ľudí aj u Boha, ako nám to vysvetlil Ježiš, že "*nik nepozná Syna, iba Otec, ani Otca nepozná nik, iba Syn*" (Mt 11, 27). Aj v Bohu je láska vzájomným poznaním sa a nie nadarmo v Písme slovo "poznať" často vyjadruje a znamená "milovať".

Preto je v spoločenstve dôležité *zdieľanie*. Nielen nejakých vecí, pozdieľať nejakú *skúsenosť* s Bohom na vzájomné povzbudenie sa, ale *celého seba*. To je tá otvorenosť, *zraniteľnosť*, čírosť, priezračnosť, kedy sa nepretvarujeme,

nehráme divadlo, nič neskrývame, ale všetko jeden druhému navzájom odhaľujeme, vyjavujeme, dobré aj zlé, pretože túžime po dokonalom vzájomnom poznaní. Bez neho totiž nie je dokonalá vzájomná láska ani jednota. A bez nej niet ani Ducha Svätého, ako svedčí Písmo, že *"Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha"* (1Jn 4, 12-13). A Duch, to je Nebo, to je spása, ako učí Katechizmus, že *"Duch adoptívneho synovstva zbožštuje veriacich, lebo ich životne spája s jednorodeným Synom, Spasiteľom"* (KKC 1129). Preto *"nespasí sa, hoci je začlenený do Cirkvi, kto nezotrvá v láske, lebo zostáva síce v lone Cirkvi ,telom', ale nie ,srdcom'."* (KKC 837).

Až potom, keď takto žijeme, môžeme začať aj konať, apoštolovať a evanjelizovať, pretože už môžeme svedčiť o Evanjeliu - a teda o Božom živote, ktorý už žijeme áno Nebi, do ktorého už vchádzame a o Kristovi, ktorý nám dal svojho Ducha - pretože to už naozaj sami žijeme a máme sa s čím deliť a kam ľuďi pozývať, aby sa aj oni pridali k Božiemu Kráľovstvu a prijali Ducha a Boží Život ako sme to dostali aj my.

Len On a všetko v Ňom

Ak sme kresťania, Kristus je v našom živote všetkým. Nie prenesene, obrazne, ale skutočne.

Ak na Neho niekedy zabúdame a vzd'alujeme sa od Neho, tak len preto, že zabúdame na Jeho Krásu. Svet so svojou hrubou živočíšnosťou nás môže obľúzniť natoľko, že zabudneme, z mysle sa nám vytratí *"aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka, a Kristova láska, presahujúca každé poznanie, Božia plnosť celá"* (porov. Ef 3, 18-19).

Ak padáme, tak len preto, že nie sme v Ňom a skúšame čeliť Zlému len svojou slabou chatrnou slabosťou.

A ak nie sme plní Jeho, Jeho Ducha, potom nemôžeme svedčiť, lebo nemáme o čom svedčiť. Potom môžeme len rozprávať teórie a poskytovať informácie o kresťanstve. Ale málokoho zaujíma niečo tak samo v sebe prázdne, ako sú slová. Niekoho hej. Intelektuála. Pretože v tom dokáže rozpoznať krásu, pravdu a krásu samého Boha. Privedie ho to k živému Kristovi. Možno. Ale to je výnimka.

Musíme byť úplne plní Krista. Chceme takí byť. On je sila. On je život. On je krása. V Ňom je rozkoš, lenže duše, čiže človeka. Nielen tela, ale človeka. On je Nebo. Kto v Ňom žije, v Ňom premohol svet aj Zlého. "*Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera*" (1Jn 5, 4). Kto v Ňom žije, môže o Ňom vydávať svedectvo, o tom, "*čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to zvestujeme: Slovo života*" (1Jn 1, 1).

Apatheia, bezstarosť, uvoľnenosť, sloboda, radosť, plnosť človeka, ktorý viac akoby nemá budúcnosť, nemá minulosť, pretože tu a teraz všetko má, v Kristovi všetkým je. Takto podivuhodne zomiera a v Kristovi vstáva z mŕtvych. V Ňom sa stáva novým človekom, tým, ktorým je od Boha od počiatku. Všetko, po čom túžime, čo kedy očakávame - uznanie, hodnotu, slávu, veľkosť, plnosť,... - všetko toto očakávame a nachádzame v Ňom.

Viera zemitá

"Ved' stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia. ... aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí." (Rim 8, 19.21)

"Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriať do jarma otroctva." (Gal 5, 1)

"Všetko smiem." Ale ja sa ničím nedám zotročiť." (1Kor 6, 12)

Myslím, že tomu nevenujeme dostatočnú pozornosť. Chceme žiť kresťansky a divíme sa, ak sa nám to nedarí. Akoby ale aj mohlo, ak sa najprv nenecháme Kristom oslobodiť?

Nie je to vo svojej podstate nič magické. Ján podstatu tejto slobody od sveta a všetkého v ňom lakonicky definuje takto: *"Všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera. Ved' kto iný premáha svet, ak nie ten, kto verí, že Ježiš je Boží Syn?"* (1Jn 5, 4-5).

Viera nám odhaľuje novú situáciu, v ktorej sme sa ocitli:

"Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme." (1Jn 3, 1)

"Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť." (Rim 8, 17-18)

"Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny." (Ef 2, 19)

Ak toto prijmeme, ak tomuto uveríme, že to naozaj tak je - tak sme konečne schopní dať zbohom každej žiadostivosti po čomkoľvek pozemskom i každému strachu z čohokoľvek pozemského. Sme konečne slobodní s radosťou a rozkošou ducha byť tým, čím už z Božej milosti sme: synmi a dcérami Boha, schopnými dokonalosti a svätosti - práve preto, že nás Kristus oslobodil, *"ved' zákon Ducha, ktorý dáva život v Kristovi Ježišovi, oslobodil ťa od zákona hriechu a smrti"* (Rim 8, 2). *Autotelický život, B-hodnoty, zmysel a transcendencia, vzťahy,...* všetko, čo psychológia objavuje ako kamienky, z ktorých je postavená veža ľudského šťastia, sa tu, v Kristovi, stávajú *titanskými kameňmi* Božieho Mesta a Kráľovstva a v ňom všetko dosahuje svoju plnosť a maximálnu intenzitu, krásu, rovnováhu, harmóniu, súlad, ... dokonalosť.

Kým veríme, sme slobodní a voľní a schopní tohto Božieho Života v dokonalosti a láske. Je to vrchol rozkoše, takto byť a žiť a stále viac sa stavať tým, osvojovať si to, čo nám už bolo darované a k čomu sme vyvolení.

Ak sa viera vytratí, vráti sa beznádej a smútok. Potom sa vrátia aj žiadostivosť i strach. Potom sme zase otroci. "*A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn*" (Jn 8, 35) - pretože otrok vo svojej neslobode nedokáže žiť slobodu a slávu Božích detí. Nedokáže žiť dokonalosť Neba, opojný adrenalín svätosti a víťazstva tvárou v tvár celému svetu, ba samému Zlému! Miesto toho je otrokom hladu, smädu a strachu a ten ho ovláda, ten je jeho bohom, ktorého sa bojí, ktorého uctieva a ktorému slúži.

"Napísal som vám, deti: Poznali ste Otca. Napísal som vám, otcovia: Poznali ste toho, ktorý je od počiatku. Napísal som vám, mládenci: Ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého. Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska." (1Jn 2, 14-15)

Táto viera musí byť vskutku *telesná*. Nesmie to byť len nejaká príjemná myšlienka počas modlitby, rozjímanie či adorácie. Musí preniknúť samo naše telo, naše údy, sám náš život zvnútra rovnako ako zvonka. Vnútro je na povrchu, kontemplácia dosahuje dokonalosť v konaní a človek sa musí stať "duchovný až do tela", ako píše veľký Augustín. Je veľké pokušenie, zameniť modlitbu za snívanie a príjemné fantazírovanie. Skutočná modlitba je ale zemitá a konkrétna ako mäso a kosti, ako skaly a voda, ako život sám. Kresťanstvo sa neodohráva v pocitoch a myšlienkach, ale tu, vonku, na povrchu, v hmotnej realite, v našom hmotnom tele uprostred hmotného sveta, v "hmotnom" čase, na pohľad profánnom okamihu tu a teraz - predsa posvätnom a svätom, pretože v ňom sme, v ňom je Boh, v ňom prúdi život, v ňom a len v ňom sa uskutočňuje naše zbožštenie. Toto vidieť znamená kontemplovať. Tu je hmotne prítomný sám Kristus Boh, v Tele Cirkvi, v Tele Eucharistie, prenikajúci všetko stvorenie: "*Rozštiep drevo a budem tam, nadvihni kameň a nájdeš ma*" (mimobiblický výrok Ježiša Krista).

Táto viera a jej sloboda od každej žiadostivosti i od každého strachu nás robí slobodnými aj od všetkých ľudí a ľudských ohľadov a strachu z mienky

iných a ich súdov - ved' "*chcem si teraz nakloniť ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľuďom?*" (Gal 1, 10). Už veru nie! Ak veríme, toto je už za nami, sme slobodní!

Je to tiež sloboda od strachu z neúspechu, zo zlyhania, ktorá nás tak často spútava a plní beznádejou - až natoľko, že sa bojíme vôbec niečo začať. Vieme totiž, že "*Boh nám vždy dáva víťazstvo v Kristovi*" (porov. 2Kor 2:14). A nech už vyzerá akokoľvek, podľa našich očakávaní alebo nie, na náš spôsob alebo nie, vždy je to víťazstvo.

Viera, sloboda a radosť, tieto tri. Vždy sú spolu a to tak isto, akože vedú neomylnne k dokonalosti a sláve Božieho synovstva. Presný opak *nevery, otroctva a smútku, ktoré vedú k beznádeji a porážke*. Kontemplácia nachádza svoje završenie v konaní a konanie sa stáva kontempláciou a oboje *prúdi* spoločne v jedinej celistvej dokonalosti. Bud' si synom Boha tu a teraz, v tom, čo práve robíš, bár je to aj na pohľad len akási banalita - alebo ním ešte nie si vôbec. Ak nedokážeš *vypit' pohár vody* ako Boží syn, ako by si mohol ako syn konať iné, väčšie veci?

Pastorácia = svedectvo + učeníctvo

Všetci sme povolaní mať účasť na pastoračnej starostlivosti a činnosti v Cirkvi. Všeci sme povolaní do Pánovej vinice. Nielen kňazi. Všeci. Tak to znova a znova opakoval sv. Ján Pavol II., tak nám to pripomína aj súčasný pápež, keď opakuje, že kresťan je *učeník-misionár*.

Možno sme na začiatku bezradní. Čo máme robiť? Niekam ísť? Niečo hovoriť? Organizovať? Ale čo? A Ježiš? Čo na to Ježiš?

"Keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po samý kraj zeme." (Sk 1, 8)

Pastorácia - jedno, či biskupa, kňaza, alebo laika a farníka - je v prvom rade *svedectvo*. Sám niečím *je*. Sám niečo *žije*. Sám v sebe, sám osebe, len medzi sebou a Kristom. Je plný Jeho Svetla a tak *je svetlom, lampou, mestom na návrší*, všade tam, kde je, už len samým tým faktom, že tam je. *"Ved' všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi"* (Rim 8, 14). A to sa nedá skryť.

Svedectvo prechádza do *učeníctva*. To je druhá podstatná vec. *"Bolest' im prenikla srdce a povedali Petrovi a ostatným apoštolom: "Čo máme robiť, bratia!"* (Sk 2, 37)? A odpoveď? *"Napodobňujte ma, ako aj ja napodobňujem Krista"* (1Kor 11, 1), *"spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte v nás"* (Flp 3, 17), *"pamätajte na svojich predstavených, ktorí vám hlásali Božie slovo. Dobre si všimnite, aký bol koniec ich života, a napodobňujte ich vieru"* (Hebr 13, 7). Nie nejaké prednášky, semináre, programy. Prosté učeníctvo. Svedectvo a učeníctvo. Obrátenie, naše vlastné, ktoré plodí svedectvo a ústí do učeníctva tých, ktorí ho prijali a na jeho základe uverili.

Vlastne takto by asi mali vo farnosti vznikajú malé spoločenstvá, farské bunky: žijeme svoje kresťanstvo, Božie synovstvo a postupne sa k nám pridávajú ľudia, ktorí chcú tiež žiť to, čo my. Takto kedysi vznikali prvé kláštory, *lávry*, keď sa okolo chyží pustovníkov a starcov začali vytvárať osady, "uličky", kde sa zhromažďovali ich žiaci, túžiaci napodobniť ich.

Ani sa nenazdáme a máme okolo seba *bunku* a sme *animátormi*... nie. Nie sme animátormi. Animátor mi znie skôr ako nejaký *vedúci*, organizátor. Toto je viac. Nechcem povedať, že sa stávame učiteľmi. Aj keď vlastne hej. Neučíme teóriu ani teológiu. Na to sú vo farnosti iní, kňaz, katechéti,... - to, čo učíme a odovzdávame, je samotný a prostý *život s Bohom*. *Je to ako sedliak, ktorý nevie urobiť učení prednášku o plodinách, ale vie ukázať, ako orie, ako seje, ako žne...* Aj my žijeme v Duchu a nechávame iných, aby sa k nám pridali, aby mali spoločenstvo s nami, aby žili s nami a mali podiel

na našom živote - a my ho dobrovoľne zdieľame s nimi a vpúšťame ich doň - aby od nás mohli odkukať, ako sa to robí, ako sa to žije, "aby ... mali spoločenstvo s nami. Ved' my máme spoločenstvo s Otcom a s jeho Synom Ježišom Kristom" (1Jn 1, 3). Takto sa to učil aj sám Pavol, keď "sa ho ujal Barnabáš, zaviedol ho k apoštolom. ... a žil s nimi v Jeruzaleme a smelo si počínal v Pánovom mene" (Sk 9, 27-28).

Prvé teda je, aby sme sami boli.

V japonskom zene je jeden pekný príbeh: *Mních sa pýtal majstra zenu: „Čo je zmyslom Zenu?“ Odpoveď bola: „Už si dnes jedol?“ „Áno.“ „Tak si umy misku.“* Na druhom konci sveta bývalý vojak a dôstojník vedie kurz úspešného života a na otázku, ako byť úspešným človekom odpovedá: *Keď ráno vstaneš, ustel' si posteľ...* Posolstvo je jasné: Prvé je, usporiadať svoj *vlastný život* podľa Krista a v Kristovi, v Jeho Duchu, "aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote. Toto je dobré a milé pred Bohom, naším Spasiteľom, ktorý chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu" (1Tim 2, 2-4) - a práve cez svedectvo toho, čím sme a čo a ako žijeme, to môžeme spoznať a cez učenie odkukať a napodobniť. A začať hneď tu a teraz, od toho prvého a najprostejšieho, čo žijeme: *Vstal si? Ustel' si posteľ. Dojedol si? Umy si misku...*

Nie je to žiadna raketová veda... *Je to ako keď do roboty chodí nabúchaný svalnatý športovec a tím, ktorí ho obdivujú a chceli by byť ako on povie, tak dobre, ak chcete, vtedy a vtedy chodím cvičiť, môžete sa pridať a trénovať so mnou v našom fitku a náš tréner poradí aj vám.* Nie je kresťanstvo kondíciou ducha a celého človeka, ktorú trénujeme? A farnosť naše fitko a farár (s trochou šťastia) skúsený tréner? Takto jednoduché to je! Nemusíš sa pýtať: Čo mám s nimi a pre nich, tých druhých, robiť? Spýtaj sa: kým mám byť a ako žiť ja sám osebe, len s Kristom a v Kristovi? A ostatné už príde...

Prečo je kresťanstvo o slobode

Čo to znamená, keď hovoríme, že sa máme stať Kristom, keď v Písme čítame, že si máme obliecť Krista?

Určite to neznamená, že by sme sa mali stať nejakým nesvojprávnym trpným nástrojom, bábkou, ktorou bude Ježiš ťahať za nitky. Učeníci Ježiša často oslovovali titulom *didaskalos*, čiže učiteľ. Mnohé preklady ale toto slovo prekladajú ako *majster*. Vystihujú tým to, že Ježiš nás neučí iba nejakej teórií, ale omnoho viac praxí. A práve tento titul, majster, nám pomáha chápať, čo to znamená, stať sa Kristom.

Predstavme si Krista ako Majstra a hlavu Cechu, ktorým je Cirkev. Ježiš je hlavou Cirkvi a je Majstrom nebeského života a nebeských skutkov. Je Majster-Staviteľ nebeských stavieb, Nebeského Kráľovstva.

Tak, ako v iných cechoch, prichádzame k Nemu, aby sme sa stali Jeho *učeníkmi*. Nie žiakmi, ktorí sa učia iba nejakú teóriu, ale učeníkmi, ktorí sa chcú naučiť Jeho Remeslu - *Kristovčine*. Tak by sme to mohli nazvať. Profesia "Kristus", ktorá v sebe zahŕňa tri umenia, ktoré už poznáme: Stvoriteľ, Dobrodinec a Udržiavateľ, a nakoniec Vykupiteľ a Spasiteľ. A všetko toto, samozrejme, na základnom kameni, ktorým je Božie Synovstvo.

Najprv sa týmto štyrom oborom učíme naozaj ako *učni pri majstrovi v akomkoľvek svetskom cechu*. V Cirkvi tomu hovoríme katechéza a (pokrstový) katechumenát. Keď ho zdarne ukončíme, prichádza prijatie sviatosti birmovania a stávame sa *tovarišmi* Ježiša Krista. Sme vyslaní do sveta, aby sme sa vo svete na jednej strane osvedčili, na druhej strane ešte viac vyrástli do zručnosti a dokonalosti.

Všetko smeruje k tomu, aby sme nakoniec dorástli "*k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku*" (Ef 4, 13). Potom prichádza čas na náš *meisterstück*, majstrovské dielo, na ktorom by sme dokázal svoju zručnosť. *Vo svetskom cechu tovariš tento svoj výtvor predložil cechu, kde cechovi majstri zhodnotili jeho zručnosť, ale hodnotili aj jeho morálku, spôsob života, ... Ak usúdili, že tovariš splňa prísne nároky cechu, zišli sa majstri na slávnostnej večeri a na nej povýšili tovariša medzi majstrov.* U Majstra Krista je to podobné. Nieкто predloží rehoľu, ktorú založil, ako František či Benedikt. Nieкто palmu svojho mučeníctva. Iný zástup ľudí, ktorých priviedol ku Kristovi. Iný život modlitby a obety, ku ktorému bol povoláný. Iný dielo, ktorým vylepšil život ľudstva a prispel k spoločnému dobru všetkých. Každý prinesie svoje dielo, aby na ňom ukázal, že naozaj dorástol do tej veľkosti a zrelosti, o ktorej Ježiš hovorí: "*Žiak ... keď sa všetko naučí, bude ako jeho učiteľ*" (Lk 6, 40). "*Dielo každého vyjde najavo. Ten deň to ukáže, lebo sa zjaví v ohni a oheň preskúša dielo každého, aké je*" (1Kor 3, 13). Blahoslavený, kto bude v ten deň počuť: "*Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána*" (Mt 25, 21)!

Tak, ako v pozemskom cechu, aj tu sa nakoniec stávame *majstrami*, zbožšťujeme sa. A majster nie je bábkou v rukách svojho učiteľa, naopak, je plnoprávny a slobodný ako on! Môže takým byť, lebo už nepotrebuje poučanie ani vedenie, pretože sám sa stal majstrom vo všetkom rovnakým ako majster, ktorý ho učil.

Toto je význam slov, *obliecť si Krista*. Znamená to stať sa všetkým tým, čím je Kristus. Naučiť sa byť a stať sa synom tak, ako je On Synom. Naučiť sa byť a stať sa spolustvoriteľom na zemi, kde On je Stvoriteľom. Naučiť sa byť a stať sa spoluspasiteľom vo svete, kde On je jediným Vykupiteľom a Spasiteľom. Naučiť sa byť a stať sa zástancom spoločného dobra a dobrodincom ľudí tak, ako On sa vo svojej prozreteľnosti stará o každého človeka. A stať sa nakoniec *členom* cechu, Cirkvi, čiže Neba, bratom či sestrou každého jeho člena ako je aj On, vnímať ich doslova ako súčasť seba, ako svoje vlastné telo tak, ako nás On urobil svojim vlastným Telom.

Ak sa takými staneme a vo svojom diele a živote osvedčíme - veď všetci ľudia budú *"súdení z toho, čo bolo zapísané v knihách podľa ich skutkov"* (Zj 20, 12) - čiže podľa *praxis* ich bežného života a *ergat*, diel, ktoré za života vytvorili - tak sme konečne zrelí pre úplnú slobodu. Už viac nepotrebujeme, aby nás niekto viedol alebo usmerňoval, pretože umenie *byť Kristom* sme si osvojili úplne a dokonale, sme Ním a úplne samozrejme, sami od seba, žijeme Kristov život a konáme Kristove skutky, pretože sme sa zbožstili v Bohu a sme bohmi ako Boh, *majstrami ako Majster*. Konečne sme dostatočne zrelí na to, aby sme mohli byť slobodní. Tak, ako to vysvetľuje sv. Augustín: *"Miluj a rob čo chceš! Ak mlčíš, mlč pre lásku; ak rozprávaš, hovor z lásky; ak napomínaš, napomínaj z lásky; ak odpúšťaš, odpúšťaj z lásky. V hĺbke tvojho srdca nech je zakorenená láska. Z tohto koreňa, sa nemôže narodiť nič iné iba dobro."* Kto dorástol do Krista, môže robiť čo len chce, je úplne slobodný. Čokoľvek urobí, vždy to bude Kristov skutok. Na akýkoľvek spôsob ho bude žiť a v akých podmienkach, vždy to bude Kristov život, žitý v nekonečnej palete podôb a foriem a predsa v každom sväťom, čiže zrelom kresťanovi, ten istý, ten jeden - *úplne rovnako, ako sa vo svete od seba na jednej strane líšia jednotliví obuvníci či kováči, ale zároveň sú všetci obuvníci, všetci kováči a všetci konajú jedno a to isté remeslo v jednom, tom svojom, cechu.*

"Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriať do jarma otroctva" (Gal 5, 1). Otroctvom je zákon, ktorý musí pátať a za ruku viesť nezrelých, nesamostatných ľudí, neschopných žiť kristovsky a konať kristovsky sami od seba, nevyučených v Kristovi. Zákon je otroctvom. Učenie cesta k slobode. Kristus sloboda. Kresťanstvo jej žitie. Nebo jej plnosť.

Nehrať pred Bohom divadlo

Ani si neuvedomujeme, ako často, väčšinou vlastne stále, hráme pred Bohom divadlo. Filtrujeme samých seba a upravujeme, sami rozhodujeme, že toto sa k Pánu Bohu nehodí a tamto zase hej... Niekedy je v tom možno aj snaha akoby niektoré takéto veci pred Bohom skryť, aby nám ich náhodou nevzal. Počas modlitby ich preto dáme stranou, preč, zakryjeme, nahodíme zbožnú masku a pózu - a po skončení sa zase vrátíme do "svetského života", odložíme zbožnú masku a zase sa venujeme tým veciam, ktoré sme pred chvíľou skrývali. Akoby sme žili dva rôzne životy: chvíľu taký ten akože zbožný, a potom, keď sme si "odstavili" a "vykonali" všetky zbožné úkony, tak prepneme na svetský život a žijeme po svetsky a po svojom.

Teraz nehovorím o hriechu. Tam je to jasné. Hovorím o iných veciach, ktoré nie sú zlé sami osebe. Len sa nám zdajú byť akosi neprístojné. Výsledkom je, že k Ježišovi často prichádzame ako nejaká *náboženská maskara*. Alebo ako *pokrytci*, herci - použijúc slová Krista.

Takto pristupovali k Bohu farizeji. Mali predstavu, ako by mal vyzerat' zbožný Žid. Snažili sa tak tváriť a vyzerat' - možno aj preto, ako vraví Ježiš, "*sa radi postojacky modlievajú v synagógach a na rohoch ulíc*" (Mt 6, 5) - lebo si akosi predstavovali, že takto nejak by sa mal zbožný Žid správať, takto by mal vyzerat'. A podľa tejto svojej predstavy potom súdili aj iných.

Jána a Ježiša: "*Prišiel Ján, nejedol a nepil, a hovoria: "Je posadnutý zlým duchom."* Prišiel Syn človeka, je a pije, a hovoria: "*Hľa, pažravec a pijan, priateľ mýtnikov a hriešnikov!*" (Mt 11, 18-19)

Apoštolov: "*Farizeji a zákonníci sa ho opýtali: "Prečo sa tvoji učeníci nedržia obyčaje otcov a jedia chlieb poškrvnenými rukami?"*" (Mk 7, 5)

Všetkých ľudí bez rozdielu: "*Vari uveril v neho niektorý z popredných mužov alebo farizejov? A tento zástup, ktorý nepozná zákon, je prekliaty.*" (Jn 7, 48-49)

Ježiš do ich schémy nezapadá. Znova a znova šokuje tým, s kým sa stretá, ako žije, ako sa správa, ako a čo hovorí. Ukazuje, že Boh je iný. A rozhodne nie je *bohom náboženských maškár.*

Je strašne krásne, že môžeme k Bohu prísť takí, akí sme. A prebrať s Ním úplne všetko. Nechať na ňom, aby rozhodol, čo vezme a použije a čo v našom živote nahradí niečím väčším a lepším, ako u Apoštolov: "*Ježiš im povedal: "Poďte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí." Oni hneď zanechali siete a išli za ním*" (Mk 1, 17-18). Rozhodujúca je ale úprimnosť a priamosť. Naozaj nič neskrývať. Nepretvarovať sa. Neprepínať sa pri modlitbe do akéhosi umelého "zbožného módu". Nefiltrovať vopred podľa svojich naivných predstáv, čo sa k Bohu hodí a čo nie, čo je dostatočne zbožné a teda "dôstojné" Boha a čo nie. Nechať to na Neho. Nakoniec, ako vraví David:

"Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko; ty vieš, či sedím a či stojím. Už zďaleka vnímaš moje myšlienky: či kráčam a či odpočívam, ty ma sleduješ. A všetky moje cesty sú ti známe. Hoci ešte slovo nemám ani na jazyku, ty, Pane, už vieš, čo chcem povedať." (Ž 139, 1-4)

Boh vie a vidí, akí sme. Naša snaha nejako pred Ním "vyzerať" je smiešna a naivná. A škodlivá, pretože bráni tomu, aby Pán vzal do rúk celú našu osobnosť, všetky naše talenty a dary, ale aj návyky, poznanie, zručnosti a ďalej túžby a záľuby - a potom to všetko preskladal do úplne nového celku, niečo nahradil, niečo doplnil, iné presunul, až kým nie je výsledkom veľká krása nového človeka vo všetkej sláve, dokonalosti a svätosti. Ale neurobí to, kým za Ním v dôvere neprídeme a všetko pred Neho v dôvere neporozkladáme.

Je to vlastne známka nedôvery a strachu, ktoré z Boha a pred Bohom máme. Preto skrývanie - lebo čo, ak nám to vezme? Preto pretváрка - lebo aby sme

sa Mu páčili a boli takí zbožní, keď sa pred Ním v modlitbe a na omši ukážeme! Maskou umelej až odpudzujúcej akože nábožnosti zakrývame to, že Bohu neveríme a najradšej by sme si Ho držali sicebna svojej strane, ale predsa ďalej od tela. Ako sluhu, ale už nie ako Boha a Pána.

Preto sa Ježišovi páčili hriešnici - Zachej, Mária Magdaléna,... - pretože boli pravdiví. Nič nehrali. A dôverovali Mu. Preto hovorí: "*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali*" (Lk 5, 32). Všetci sme hriešnici. Len sa delíme na tých, ktorí sa pretvarujú pod maskou "dobrého katolíka", ktorý si "všetko plní" a "nemá hriechy" a tých, ktorí to už vzdali a v dôvere prichádzajú k Ježišovi takí, akí sú.

V princípe všetko môže byť prijaté, asimilované, pretvorené, povznesené, posvätené a oslávené.

"A v duchu ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha ... V jeho svetle budú kráčať národy a králi zeme doň prinesú svoju slávu. ... A budú doň prinášať slávu a bohatstvo národov." (Zjv 21, 10.24.26)

Byť úplne plný Krista

Úspešný človek ide za jednou vecou. A tejto jednej veci je plný.

Ako kresťania sme porozumeli slovám Majstra: "*staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno*" (Lk 10:41-42). A ak sme sa rozhodli vydať sa za týmto jedným, potom aj my sme toho plní.

"Mária si sadla Pánovi k nohám a počúvala jeho slovo. Ale Marta mala plno práce s obsluhou" (Lk 10:39-40). Byť niečoho plní neprichádza samo od seba. Iste, keď po niečom veľmi túžime a dychtíme, sme plní tejto túžby. Ale to nestačí. *Človek, ktorý po niečom túži, tak o tom uvažuje, číta, hľadá*

na internete, kochá sa v tom, vzdeláva, informuje, znova a znova uvažuje, rozjíma, hovorí o tom s inými, diskutuje to, ... naplňa svoju myseľ tým, čo miluje a po čom túži. Mária takto naplňala svoju myseľ slovom Pána, obrazom Pána, Jeho tvárou, zjavom, hlasom, bola Ho plná.

Ak chceme uspieť, musíme mať jasnú víziu, jasný obraz toho, k čomu smerujeme. To znamená, byť plní Krista, plní Jeho Krásy, mať ju stále pred očami, pretože v Ňom sa zrkadlíme aj my sami, naše vlastné synovstvo, do ktorého sme boli povýšení a ku ktorého naplneniu smerujeme.

"S odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz." (2Kor 3, 18)

"Túžime, aby každý z vás prejavoval rovnakú horlivosť za plné rozvinutie nádeje až do konca, aby ste nezleniveli, ale aby ste napodobňovali tých, čo vierou a vytrvalosťou sú dedičmi prisľúbení." (Hebr 6, 11-12)

Toto musíme, byť ako Mária. Ak Krista milujeme a naozaj túžime po Božom synovstve, potom si ho volíme ako tú jednu vec, ktorej sme sa rozhodli zasvätiť svoj život. Ideme byť svätí. Zbožštit' sa. Toto je náš životný sen, životný cieľ, životná vášeň. Preto cieľavedome naplňame svoje vnútro, svoje mysle, týmto cieľom. Stále viac a hlbšie spoznávame Krásu Boha, aby sme ju na sebe mohli zrkadliť. Aby tak, ako v Kristovi ako v zrkadle vidíme, čím máme byť my, sme zase v sebe zrkadlili Jeho a skutočne sa tým stávali. Ale aby to bolo možné, musíme Ho mať stále pred očami, mať myseľ plnú Jeho Nádhery, byť ňou nasiaknutí *ako špongia vodou.*

"Preto aj my, obklopení takým oblakom svedkov, zhod'me všetku príťaž a hriech, ktorý nás opantáva, a vytrvalo bežme v závode, ktorý máme pred sebou, s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a završiteľa viery." (Hebr 12, 1-2)

Slová, ktoré hovorí Alexandre Havard o lídroch, tak platia úplne aj o nás: *"Lídri nečítajú akékoľvek knihy alebo časopisy, nesledujú akékoľvek filmy a nepočúvajú akúkoľvek hudbu. Vedomí si svojej vlastnej dôstojnosti*

filtrujú to, čo je morálne pochybné, a naplňajú svoje srdcia a mysle tým, čo je vznešené. Majú plán na budovanie svojej osobnosti a osobností svojich nasledovníkov." Zvolili sme si, vybrali sme si túto jednu vec, tak je na čase odložiť ostatné a naplniť sa touto jednou vecou.

"Vtedy Eliáš pristúpil ku všetkému ľudu a hovoril: "Dokedy budete kulhať na dve strany?"" (1Krľ 18, 21)

"Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone." (Mt 6, 24)

"Noc pokročila, deň sa priblížil. Zhod'me teda skutky tmy a oblečme sa do výzbroje svetla." (Rim 13, 12)

"Skúmajte, čo sa páči Pánovi, a nemajte účasť na jalových skutkoch tmy." (Ef 5, 10-11)

"A vo vašich srdciach nech vládne Kristov pokoj. Preň ste aj povolani v jednom tele. A buďte vďační!" (Kol 3, 15)

Máme cieľ, zmysel života a vášň, pre ktorú žijeme: obliecť si Krásu Boha, krásu svätosti, byť svätí telom, dušou, duchom, krásni telom, dušou, duchom, dokonalí telom, duchom, dušou, boží telom, dušou i duchom, podľa slov Písma: *"Sám Boh pokoja nech vás celých posväťí, aby sa zachoval váš duch neporušený a duša i telo bez úhony, keď príde náš Pán Ježiš Kristus. Verný je ten, ktorý vás volá, a on to aj urobí"* (1Sok 5, 23-24). Je vskutku rozkošou - a my sme to objavili - takýto byt a takto žiť, v každom jednom okamihu takto žiť, v každom jednom okamihu si to v Kristovi užívať.

"Veríte a jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, že dosahujete cieľ svojej viery — spásu duší." (1Pt 1, 8-9)

Toho, čoho sme plní, to je naším osudom. Plní sme však toho, čím sa naplňame.

Adoptovaní

Čo to znamená, byť členom rodiny? Členom Božej rodiny?

Znamená to istotu, veď je to rodina, kde všetci stoja pri sebe, nikto nikoho nikdy neopúšťa. Už vôbec *"niet odsúdenia pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi"* (Rim 8, 1) členmi tejto rodiny. *"V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske"* (1Jn 4, 18). Odteraz už Boh nie je pre nás v prvom rade ani Pán, ani Sudca, ale Otec a v Kristovi Súrodeneц a brat.

Je to rovnako aj záväzok, pretože je to rodina, kde všetci stoja pri sebe, nikto nikoho nikdy neopúšťa. Tu, do tejto rodiny, odteraz patrí všetka naša vernosť a oddanosť. Zmenili sme rodinu. Zmenili sme domov. *"Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela"* (2Kor 5, 16). Znie to kruto? Ale nie. My ich predsa nenechávame napospas. Len sme prešli do inej rodiny. Veríme, dúfame, pracujeme na tom, aby sa aj oni stali súčasťou tejto našej novej rodiny, aby nás v tom nasledovali, aby sme v tejto novej Božej Rodine boli si znovu aj navzájom rodinou. Ale nič to nemení na tom, že máme len jednu skutočnú rodinu a tou je táto nová, Božia, do ktorej nás Boh adoptoval. Ak by to tak nebolo, nebolo by naše kresťanstvo, čiže Božie synovstvo, skutočné, ako hovorí aj Ježiš: *"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden"* (Mt 10, 37).

Rodina je vždy obojstranná záležitosť. Milovať môžete aj nepriateľa. Apoštolovať neveriaceho. Ale žiť rodinu môžete iba s vlastnými. Platí to vo vzťahu k Bohu ktorý to začal tým, že nečakal na nás a sám nám ponúkol svoju lásku. *"Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy"* (1Jn 4, 10-11). Ak na túto lásku odpovedáme rovnakou láskou k Bohu a milujeme Ho *"celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou"* (Mt 22, 37), stávame sa súčasťou tejto rodiny. Pravda, za predpokladu, že do

svojej lásky zhrnieme aj všetkých ostatných jej členov! "*Milovaní, keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého. Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha*" (1Jn 4, 11-13).

Je to naozaj úplne nový svet, nový vesmír, nové vzťahy, do ktorých sme vstúpili. Jednoducho nová rodina. Naozaj nová, skutočne nová. Zvláštny to pocit, keď Boh je s nami zrazu rodina, náš skutočný otec a Ježiš náš skutočný brat a všetci ostatní súrodenci dookola... a my sme deti a súrodenci a členovia. Učíme sa, čo to znamená, patriť do tejto zvláštnej rodiny... Veru, teraz sme na ťahu my. Otec už *adoptoval*. Syn už *zaplatil*. Na rade sme my, *naučiť sa byť synmi a bratmi*. Ako hovorí Irenej, v *Kristovi si Boh navykal žiť s nami, ľudmi*. Teraz si navykáme my, žiť s Bohom v jednej Rodine. Navyknúť si na ten pocit, postoj: *odteraz patrím sem*. Odteraz som doma tu. Odteraz je toto moja rodina. Ježiš je odteraz môj nový brat a priateľ. Boh je odteraz môj nový a skutočný otec. Iného nemám, takže už "*otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský*" (Mt 23, 9).

V tejto rodine sa jeden na druhého spoliehame, jeden druhému si slúžime – áno, aj Boh nám a na nás, pretože sa rozhodol dať nám aj toto privilégium, túto hodnotu, dôstojnosť a česť ako členom svojej rodiny. Učíme sa byť súčasťou týchto vzťahov, do ktorých nás Ježiš vytiahol: "*A znova im povedal: "Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás."*" (Jn 20, 21); "*a slávu, ktorú si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne*" (Jn 17, 22-23); "*aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta*" (Jn 17, 24); "*už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca*" (Jn 15, 15). "*Choďte teda, učte všetky národy*" (Mt 28, 19) - a "*to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou a zveril nám službu zmierenia*" (2 Kor 5, 18).

A všetko toto je naplnené a preniknuté Duchom Svätým, ktorý *"spolu s našim duchom dosvedčuje, že sme Božie deti,... Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení"* (Rim 8, 16-17); *"Pretože ste synmi, poslal Boh do našich sŕdc Ducha svojho Syna a on volá: "Abba, Otče!""* (Gal 4, 6) - práve preto, že skutočne patríme do Rodiny Boha a teda máme, už teraz, účasť aj na sláve tejto Rodiny, na jej živote i na jej sile a tou je skutočný a opravdivý sám Boží Duch, ktorý prichádza, aby sa stal aj našim duchom a zbožštil nás. Tak máme *"skrze Krista v jednom Duchu prístup k Otcovi"* (porov. Ef 2, 18).

Kedy sa z priateľov stali bratia?

Pred svojou Obetou na kríži Ježiš hovorí: *"Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca"* (Jn 15, 15).

Keď završuje svoju Obetu Vykúpenia na kríži, v samom jej závere pozerá na Jána, ktorý jediný z učeníkov je prítomný a potom sa obráti k svojej Matke: *"Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: "Žena, hľa, tvoj syn!" Potom povedal učeníkovi: "Hľa, tvoja matka!" A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe"* (Jn 19, 26-27). A Písmo pokračuje: *"Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: "Žízňim." Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam. Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: "Je dokonané." Naklonil hlavu a odovzdal ducha"* (Jn 19, 28-30). Vypil onen štvrtý kalich, zakončil liturgiu Veľkej noci, Paschy, pretože týmto činom nastalo Božie Kráľovstvo tak, ako pri Večeri vopred povedal: *"Veru, hovorím vám: Už nebudem piť z plodu viniča až do dňa, keď ho budem piť nový v Božom kráľovstve"* (Mk 14, 25). Práve sa stalo. Práve teraz.

Posledným úkonom, ktorý k tomu bolo treba vykonať, aby bolo dokonané všetko, bol práve tento posledný akt týkajúci sa Matky a učeníka.

Po Zmŕtvychvstaní Ježiš o svojich učeníkoch hovorí Márii Magdaléne: "*Chod' k mojim bratom a povedz im: Vystupujem k môjmu Otcovi a vášmu Otcovi, k môjmu Bohu a vášmu Bohu*" (Jn 20, 17).

Kedy sa z priateľov stali bratia? Práve vtedy, pod Krížom, keď sa z Márie stala ich *matka* a oni jej *deťmi*. Kedy na zemi nastalo Božie Kráľovstvo? Presne vtedy, keď nás Boh *adoptoval* do svojej rodiny, Ježiš sa stal našim *Bratom*, Boh našim *Otcom* a Jeho Matka našou *matkou* v Jeho *Rodine*, ktorá sa stala aj našou rodinou. Pretože Božie Kráľovstvo je Rodina. Nedá sa žiť inak, iba v tejto Rodine, v *spoločenstve svätých*. Dá sa žiť len ako súčasť týchto vzťahov. Nijako inak. Sterilný individualistický vzťah typu "len ja a Ježiš ako môj 'osobný Spasiteľ'" je ilúzia - pretože sama spása, samo Kráľovstvo, samo Nebo je táto Rodina a toto spoločenstvo. Boli sme prijatí, adoptovaní do Božej Rodiny - tej konkrétnej Rodiny Boha a človeka, Rodiny Ježiša Krista, ktorá bola od počiatku Duchom Svätým na zemi do zeme zasadeným semienkom Božieho Kráľovstva. Samotný akt adopcie znamená byť adoptovaný do Božej Rodiny, "*už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny*" (Ef 2, 19). Kým neprijmeme toto spoločenstvo a nevojdeme do týchto vzťahov, stále ostávame von, za bránou. Úbohý Luther... čo hrozné sa mu stalo, že opustil teplo tohto Božieho Domova, jeho lásku a dobro a nádheru a blízkosť a nehu a odišiel z neho von, preč, do chladu a šera sveta, do kráľovstva samoty, hrubosti a ega...!? Boh buď mu milostivý!

Toto je Boží Pokoj, Pokoj Božej Rodiny, kde je Otec, kde je Jeho Nevesta, kde jej syn jej a Boží, Kristus, podľa Otca stále Boh, podľa Matky už naveky aj človek, "*ktorý zomrel, ba viac — ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás*" (Rim 8, 34). Sem máme vojsť, ako vraví Písmo, že "*do pokoja vchádzame my, čo sme uverili*" (Hebr 4, 3). Nie je to nič abstraktné ani vzdialené, nič kdesi "tam hore", kam "ktovie, či sa raz dostaneme". Nebo je tu. Konkrétne a blízke. Cirkev. Tak sa Božia Rodina

volá, pretože ľudia sa v nej nenarodili, ale sa do nej zhromaždili, aby v nej boli a žili ako rodina, ako súrodenci so spoločným Bohom Otcom, spoločnou ľudskou Matkou, spolu s Bohom a človekom a našim Bratom Kristom, Prvorodeným. Vzťahy v nej už nie sú podľa tela, ale podľa Ducha. Nie sme si bratmi a sestrami pre telesné príbuzenstvo, ktoré sme už nechali za sebou - *"Odteraz nepoznáme nikoho podľa tela. A ak sme aj poznali Krista podľa tela, teraz už nepoznáme"* (2Kor 5, 16) - ale preto, že *"my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom"* (1Kor 12, 13). Tu sme sa znovu a odznovu narodili *"kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom"* (Tít 3, 5).

Byť kresťanom znamená kontemplovať tento nový Domov, tak nádherný, túto novú Rodinu, tak nežnú a blízku - a stále viac sa tomuto otvárať, stále viac to žiť, stále viac byť toho súčasťou. Slová nevyjadria krásu a hĺbku tohto všetkého. Preto slová nestačia, preto nestačí rozjímanie. Preto musíme vidieť, srdcom, onou *špičkou a hĺbinou* duše, aby sme toto mohli celým srdcom prijať a celým srdcom žiť, celým srdcom vojsť. Byť kresťanom znamená vojsť a žiť v tomto Božom svete, Božom Kráľovstve, v tejto Božej Rodine.

Bez Otca, bez Brata Krista, bez Matky Márie, bez všetkých svätých vo Večnosti a bez všetkých súrodencov, bratov a sestry v Cirkvi na zemi, žiadne Kráľovstvo, žiadne Nebo neexistuje, bez nich niet spásy, pretože oni - my - len spolu sme Cirkev a ona je Nebom. Byť kresťanom znamená vojsť a byť vnútri. Byť kresťanom znamená byť a žiť už vnútri tohto Tajomstva spásy. Táto blažená krása a spoločenstvo je prvé. Z neho potom, ako dôsledok, vyviera a vyplýva všetko ostatné, od radostnej *apatheie* a slobodnej *bezstarostnosti* až po ochotu k *mučeníctvu*, keď na to príde. Tu žijeme, tu sú už teraz naše srdcia, aj keď naše telá ešte stále žijú na zemi. Tu, *"kto vytrvá do konca, bude spasený"* (Mt 24, 13).

Vzdaj seba, nájdeš seba

Ak chceš byť niečím, najprv sa musíš stať ničím. Tak to vnímal Ján z Kríža a toto je pravda v pozadí známeho "zomrieť a znova sa narodiť". K vrcholom sa odráža od dna, z "ground zero", nie z pol cesty! Presne toto nakoniec *apatheia* je...

Človek zanecháva a stráca všetko svoje, držiac sa pevne Krista ako jediného pevného bodu seba samého, aby všetko svoje nanovo našiel v Kristovi, už tiež nové.

Neviem nič. Nie som nič. Nechcem nič. Nemám žiaden plán. Žiadnu ambíciu. Žiadnu predstavu. Nič si o sebe nemyslím. Som materiál. Nič viac. Materiál pripravený pre Hrnčiara.

Človek musí vzdať seba, aby našiel seba.

Toto je opravdivá uvoľnenosť, opravdivá sloboda. V nej, v jej hlbokom pokoji, pokore, ktorá je prostým bytím, prostotou a jednoduchosťou srdca - a nie v nejakom nadšení či citoch či náladách sa odohráva skutočný život synov Boha. Tu a v ňom sa stáva "všetko a vo všetkom... Kristus" (Kol 3, 11), "lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť" (Rim 6, 7-8) - s Ním, v ňom, podľa Neho.

Je to ako keď sa človek po dňoch temnoty a zápasu a bolesti a sklamaní prebudí na lúke uprostred lesa a všade je ticho a pokoj a on sám tu nie je nič, neznamená nič, všetky jeho plány a tituly a postavenia a boje zaostali tam, za ním, v inom čase a v inom priestore. Všetko je preč. Všetky bremená starého sveta a starého človeka sú sňaté, zanechané, zabudnuté tam, ďaleko, v tom inom svete, inom vesmíre. Tu je len tráva, slnko, stromy, vzduch, ticho, iba vtáci, áno, vtáci a šum vánku a cvrlikanie v tráve ... a človek sa dvíha, vstáva, zide k vode poníže, ponorí do nej tvár, opláchnie sa, pije a v tej chvíli v celom vesmíre neexistuje nič, len voda, studená, živá, čerstvá, plná

blaženého pokoja... Všetko je náhle živé a plné svetla a plné pokoja a v každej čiastočke a kvapke je obsiahnuté Nebo a my po prvý raz naozaj žijeme.

Príde čas a Kráľ ho povolá - do iných bojov a na iné polia. Ale túto lúku, toto svetlo mu už nikto nevezme. *Ako Frodova fľaštička so svetlom Galadriel uprostred popola Gorgorothu a kĺčov Orodruiiny a po skončení už len pokoj a uľahčenie.* Jeho telo odíde, ale srdce ostane. Bude bojovať a predsa nebude, zápasit', ale bez zápasenia, trpieť a pritom plný blaženosti, uprostred kĺčov sveta a predsa stále v tomto pokoji. Už nie zo seba ani podľa seba. Z Neho a podľa Neho. Po prvý raz opravdivý Kráľov boj.

Blažený muž, ktorý vzdal seba aby našiel seba - či skôr aby sa nechal nájsť Kristom, aby Kristus Boh našiel jeho a ukázal mu jeho samého, kým naozaj je. Sme plní ilúzií o tom, kým by sme podľa seba mali byť a čo iní očakávajú, že by sme mali byť, čo podľa nás Boh od nás očakáva, že by sme mali dokázať. Blažený, kto tieto putá namyslenosti pretne a bremená zanechá a stane sa *hlinou*, ktorá prosto je a všetko ostatné je na *Hrnčiarovi*.

"Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno..." (Lk 10, 41-42)

"Tu som sa zamyslel, aby som to pochopil; zrejme to bolo nad moje sily, kým som, Bože, nevstúpil do tvojej svätyne, kde som pochopil..." (Ž 73, 16-17).

Božie Kráľovstvo sa šíri a vzrastá pokojom. *"Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje"* (Jn 14, 27). Vzrastá prostou krásou Rodiny, ktorou je, mystikou jednoduchosti, ktorú žije. Prosté bytie očistené od všetkého - ako sám Boh. Nehybnosť obsahujúca všetok pohyb, malosť, ktorá je všetkou veľkosťou. Smrť, ktorá je životom, ktorý je konečne naozaj životom.

Prosto byť. Nič viac. Z minúty na minútu. Od nádychu k nádychu. Bez okolkov. Bez ľudských ohľadov. Bez všetkého. V tom je tajomstvo. Bez

túžby niečomu vládnuť, niečo ovládať, manipulovať... ani seba, ani iných, ani nič... Bez túžby niekým alebo niečím byť, dokonca znamenať... Ako keď slnko svieti a svieca horí a vietor šumí... Opravdivá uvoľnenosť syna Boha, toho, ktorý spoznal a pochopil, že už je.

"Pane, moje srdce sa nevystatuje, moje oči nehľadia povýšene. Neženiem sa za veľkými vecami ani za divmi pre mňa nedosiahnuteľnými. Ale ja som svoju dušu upokojil a utíšil. Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne." (Ž 131, 1-2)

Tajomstvo života v prítomnosti

Život v prítomnom okamihu nie je o sústredení. Je o *apathei*. O spokojnosti v tom zmysle, že netúžime byť ani inde, ani inokedy ani inak ani nič podobné.

To, po čom túžime, je práve tu a práve teraz, v tomto presnom konkrétnom okamihu, mieste a stave, iba "nad nami" - a to je svätosť a stále hlbšie spoločenstvo s Bohom. Ale toto "vystupovanie" nahor sa z pohľadu času a priestoru deje práve tu, práve teraz a práve v tom, čo práve žijeme, kde sme a čím sme. Preto nemáme túžbu na tom nič meniť, preto nikam neunikáme, za ničím pozemským sa nenaháňame. Sme úplne samozrejme tu a teraz.

Áno, keď na to príde, sme plne sústredení, plne prítomní tu a teraz - ale táto sústredenosť nie je výsledkom vôle a snahy, ale prostým ovocím toho, že všetko je ako ma byť a sme presne tam a vtedy a tak, kde a ako máme byť. Všetko, čo chceme a po čom túžime sa deje, uskutočňuje, dosahuje a naplňuje práve tu: spoločenstvo s Bohom, rast v jednote s Bohom, rast v láske a vo svätosti.

eznamená to, že nepracujeme na pozemských veciach a nejdeme aj za pozemskými cieľmi. Žiaden pasívny kvietizmus! Akurát, že pre nás to už nie sú ciele ale len nástroje. Nie sme upnutí na pozemský cieľ, ale na prácu a na cestu k nemu, na ktorú nás Pán pozval a tá sa deje práve tu a práve teraz a na nej sme s Pánom a vzrastáme v spoločenstve s Ním i vo svätosti - a to je náš skutočný cieľ, tamten je len pominuteľný nástroj. *Pozemský človek dychtí po pozemskom cieli. Nebeský človek miluje cestu. Pozemský človek je myslou v budúcnosti, pri cieli, po ktorom dychtí. Nebeský človek je celý prítomný na ceste, pretože jeho skutočný cieľ kráča po ceste s ním, tamten je len zámienkou k ceste. Pozemský človek je zlomený, ak cieľ nedosiahne alebo mu niekto znemožní za ním ísť.* Pre nebeského človeka je to jedno, je jedno, za akým cieľom ho Pán vypraví a či ten cieľ niekedy dosiahne alebo nie, cesta je vždy tá istá a jej zmysel sa tým nijako nemení. V tomto zmysle je jedno, kam ideme a či tam niekedy aj dôjdeme alebo nie, len ak ideme a kráčame s Pánom. Paradoxne, do tejto cesty a práce vkladáme v každej chvíli celého seba a konáme ju naplno, pretože práve v tom je zmysel cesty, kráčania s Pánom.

Sme tak plne k dispozícii Pánovi, v úplnej slobode, každý deň a na každom mieste. Obrazne povedané, nemáme problém *dnes byť farmárom, zajtra učiteľom, pozajtra námorníkom, ďalší deň staviteľom a ešte ďalší vychovávateľom malých detí.* Sme vždy presne tu a teraz, tak a v tom, do čoho nás Pán práve voviedol, spokojní a šťastní, pretože v každom z toho sme na ceste s Pánom a vo všetkom tomto trénujeme pre Nebo a na tejto ceste, tomto tréningu, tomto cieli záleží. Ostatné - či do Neba vojdeme ako *murár, ako kňaz, alebo ako slovutný akademik,* tu alebo hocikde inde na zemi, je nám úplne jedno. Nič pred ničím neuprednostňujeme.

"Najdôležitejším časom je vždy prítomnosť. Najvýznamnejším človekom je ten, ktorý práve stojí pred tebou. Ale najnevyhnutnejšou činnosťou je vždy láska." (majster Ján Eckhart)

"Ježiš povedal: "Veru, hovorím vám: Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti, alebo polia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život." (Mk 10, 29-30)

Aj v tom zmysle, že kto opustí pre Krista túžbu po pozemských veciach, otvorí sa mu oči a je náhle zaplavený krásou stvorených vecí okolo seba, krásou prítomného okamihu, ktorú náhle vidí, náhle si ju všima, je zaplavený jej krásou a všadeprítomnou radosťou a pokojom, lebo sa prebral, prebudil z horúčky oblúžnenia pozemskými túžbami. Nie nadarmo jej hovoríme zaslepenosť! Bez Boha podliehame nepokoju a nespokojnosti. Preto stále kamsi utekáme, unikáme a prítomnosť nás nudí a omína. V Bohu nachádzame pokoj a spokojnosť - presne tu a práve teraz. Niet dôvod nikam unikáť, za ničím utekať. V prítomnosti sa nám otvára krása sveta ožiarená slávou Neba.

Dierkou do sveta

"Vtedy sa Jakub prebudil zo spánku a povedal: "Ozaj, Pán je na tomto mieste a ja som o tom nevedel!" I nadišiel ho strach a povedal: "Aké hrozné je toto miesto! Tu je naozaj dom Boží a tu je brána do neba!" (Gn 28, 16-17)

"Keď Pán videl, že prichádza, aby si to obzrel, Boh naňho z trňového kriku zavolať: "Mojžiš, Mojžiš!" On odpovedal: "Tu som." I hovoril mu: "Nepribližuj sa sem! Zobuj si z nôh obuv, lebo miesto, na ktorom stojíš, je zem svätá!" (Ex 3, 4-5)

Tu a teraz je Boh. Tu a teraz je Jeho Kráľovstvo medzi nami, s nami, ore nás. Tu a teraz sa vznáša Duch Boží "nad vodami" času a priestoru. Tu a teraz.

Pripadáam si ako Mameluk, ktorý nevšimavo chodil po piesku, až kým neprišiel Howard Carter, neurobil do piesku dieru a neobjavil just na presne tom mieste ohromný poklad faraóna Tutanchamóna. Chodíme nevšimavo okolo prítomnosti, lebo nám pripadá nezaujímavá. Ak sa pri nej občas pristavíme, tak len kvôli nejakej veci na povrchu, niečo sa deje, niečo nás zaujme... Ale kým neurobíme onú "dieru" do hĺbky, vôbec si nevšimneme, že práve tu a práve teraz na nás čaká "Pán, môj Boh, a všetci jeho svätí s ním" (Zach 14, 5) - Jeho Duch a Jeho Kráľovstvo. A spolu s Kéfasom vyznávame: Kam "a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý" (Jn 6, 68-69)! Naozaj je to ako dierka, ktorú akoby prstom vyvrtáme do prítomnosti a cez ňu najprv uvidíme a vzápätí sa ona sama rozšíri a stane sa z nej celý obrovský nezmenený Boží svet, ktorý nás obklopí a pohltí.

V tej chvíli s Pavol opakujeme: "čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu ... pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána" (Flp 3, 7-8), "ved' ... keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší" (Ž 73, 25). Sme ako apoštoli na Svätom Vrchu, "vtedy Peter povedal Ježišovi: "Rabbi, dobre je nám tu. Urobme tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi"" (Mk 9, 5). Oni vtedy ešte ostať nemohli. My hej. Náš Svätý Vrch nás sprevádza neustále a všade - jeho meno je *Prítomnosť* a *Skutočnosť*. Stačí sa oddeliť od všetkého neprítomného a neskutočného, aby sme boli *skutočne prítomní*.

Všade a každému sa dá byť mníchom. Toto je podstata mníšstva, byť neustále v Bohu - ktorý je tu. Práve teraz, práve tu, vždy a stále.

Kto teda sme a kam vlastne patríme?

"... *patríte do Božej rodiny.*" (Ef 2, 19)

Krstom sme boli adoptovaní do Božej Rodiny. Eucharistiou sme sa v Kristovom Tele a Krvi stali pokrvnými Boha. Nielen my patríme do rodiny Boha, ale aj Boh odteraz patrí do *našej* rodiny, ktorej súčasťou sme sa stali.

"*Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke*" (Mk 10, 7). Jeho vernosť, jeho láska, jeho život odteraz patria novej rodine, ktorú s manželkou vytvorili. Ona je teraz na prvom mieste - aj pred jeho rodičmi a bývalou rodinou. Presne tak je to aj s nami a s novou rodinou Boha, do ktorej sme boli adoptovaní. Ona je teraz našou rodinou, ako vraví Ježiš, že "*ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský*" (Mt 23, 9). Ona má prednosť pred všetkým ostatným - vrátane našich pozemských príbuzných a našej bývalej pozemskej rodiny. Naša láska, naša vernosť, náš život a naša oddanosť odteraz patria tejto rodine, do ktorej sme boli prijatí. Preto Ježiš vysvetľuje, že "*kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden*" (Mt 10, 37), dokonca sa môže stať, že kvôli jeho novej, Božej rodine, "*vlastní domáci budú človeku nepriateľmi*" (Mt 10, 36) - a je to úplne normálne a v poriadku. Keby totiž uprednostnil svoju starú, bývalú rodinu, potom by dal najavo, že adopciu do Božej Rodiny neprijíma a rozhodol sa naďalej zotrvať v starom živote, v starej rodine, v starom svete a teda starým pozemským človekom - "*a hanba je slávou tých, čo zmyšľajú pozemsky*" (Flp 3, 19).

Toto je prvé, čo musíme urobiť. Rozhodnúť sa, kto *sme* a kam *patríme*. Začať tým byť, začať tam patriť, začať podľa toho žiť a konať.

Až potom môžeme pristúpiť k druhému kroku, o ktorom Ježiš hovorí, že *"keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, on o mne vydá svedectvo. Ale aj vy vydávate svedectvo, lebo ste so mnou od začiatku"* (Jn 15, 26-27). Duch, ktorý je životom a Božou mocou - v tejto Rodine! Kým v nej nežijeme, nemáme Ho. Možno nejaký Jeho dar, charizmu, ale nie Jeho samého, nie Jeho Život, pretože ten sa žije v Rodine Boha, nikde inde. Ak v nej žijeme, môžeme potom vydávať svedectvo o Kristovi: Duch cez nás a my o Duchu a o živote v Bohu a s Bohom a o Bohu Ježišovi Kristovi, lebo *'sme s Nim'*, lebo skutočne žijeme s Ním v Jeho Rodine a teda môžeme dosvedčiť, aké to je.

"Veru, veru, hovorím ti: Hovoríme o tom, čo poznáme, a svedčíme o tom, čo sme videli" (Jn 3, 11) - a kým sami nežijeme a nevidíme, nemôžeme svedčiť. Preto nie je možné tento krok preskočiť. Kvôli našej vlastnej spáse - ale aj kvôli apoštolátu. Bez toho by sme boli *agitátori*, ale nie svedkovia.

Všetko toto sa odohráva a deje práve tu a práve teraz. Byť v Božej Rodine je ako byť v každej inej rodine. Znamená to *byť prítomný*, nielen *telom*, ale aj *duchom*, dušou. Pozornosťou. Záujmom. Láskou. Zodpovednosťou. Dá sa byť neprítomný telom, dá sa byť neprítomný duchom. Telom je Cirkev, kde Božia Rodina viditeľné býva na zemi. Musíme v nej byť rovnako telom ako aj duchom. Dokonca aj vtedy, keď sme telom fyzicky mimo jej viditeľného spoločenstva, duchom v nej musíme zotrvať aj naďalej - *celkom ako matka, ktorá ide do mesta na nákup, alebo otec, ktorý ide na týždňovku kamsi preč, ale obaja to robia pre svoju rodinu a kvôli nej a duchom sú stále v nej, úplne*. Tak píše o svojom synovstve v Rodine Boha Pavol, že pre ňu a kvôli nej neváha byť v *"námahách, častejšie vo väzeniach, v nesmierne mnohých ranách, veľa rás v nebezpečení smrti. ... A okrem toho na mňa deň čo deň dolieha starosť o všetky cirkvi. Ved' kto je slabý, aby som nebol slabý aj ja? Kto je vystavený pohoršeniu, aby to aj mňa nepálilo?"* (2Kor 11, 23.28-29) - pretože je to jeho rodina. Jej preto patrí jeho starosť, jeho záujem, jeho vernosť a oddanosť, za ňu sa cíti byť zodpovedný.

Nedá sa takto byť a žiť v rodine, aj tej Božej, inak a inde než práve tu a práve teraz, práve v tom, v čom práve som. Už len preto, že vôbec žiť, existovať sa nedá inde, len tu a len teraz, v prítomnom okamihu.

Kto teda som? A kam vlastne patrí? A naozaj tým som? Naozaj tam patrí? Aké svedectvo vydáva môj život mne? Moje skutky - *praxis, ergata*, slová, záľuby, starosti,...?

Smútiť s Bohom...

Boh nie je klaun, zabávač, ani animátor voľného času. Chcem tým povedať, že niekedy si myslíme, že byť s Pánom znamená zažívať len samú radosť a oblaženie. Ak to necítíme, máme pocit, že niečo nie je v poriadku, veď sme takí nejakí prázdni, dokonca smutní - a pritom v Bohu by mala byť vždy len radosť, nie?

Mať účasť na Bohu a byť s Bohom jeden však znamená mať účasť na všetkom:

Účasť na Božom smútku: "*Vtedy im povedal: "Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou!"*" (Mt 26, 38).

Účasť na Božej práci a námahe: "*Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne*" (Lk 22, 28-29).

Účasť na bolesti a utrpení Boha: "*Ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení*" (Rim 8, 17) - aj v zmysle vnútorného utrpenia a bolesti srdca a lásky: "*Keď sa priblížil a zazrel mesto, plakal nad ním a hovoril: "Kiež by*

si aj ty v tento deň spoznalo, čo ti prináša pokoj! Ale teraz je to skryté tvojim očiam"" (Lk 19, 41-42).

Účasť na osamelosti Boha: *"O tretej hodine zvolal Ježiš mocným hlasom: "Heloi, heloi, lema sabakthani?", čo v preklade znamená: "Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?" ... Zobďaleč sa pozerali aj ženy. Medzi nimi Mária Magdaléna, Mária, matka Jakuba Mladšieho a Jozesa, i Salome, ktoré ho sprevádzali a posluhovali mu, keď bol v Galilei. Aj mnohé iné, čo s ním prišli do Jeruzalema" (Mk 15, 34.40-41).*

Účasť na obeti Boha: *"Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev" (Kol 1, 24).*

Toto je skutočná jednota, skutočné priateľstvo. V dobrom aj v zlom. V radoosti aj v bolesti a smútku. V odmene aj v námahe. Vo všetkom. Vraví sa, že *v núdzi poznáš priateľa*. Podobne poznať aj synov a dcéry Boha, takto sa osvedčujú, že nie sú nejaké *pijavice*, ktoré by radi od Boha len prijímali, ale nič nedávali, jedli ovocie, ale nesadili a nestarali sa o strom.

Kto vstúpi do priateľstva s Bohom a prijme účasť na všetkom Kristovom, spozná, že za tým, v hĺbke, čaká rozkoš. Nie povrchná radosť a potešenie z oblaženi od Boha, ale hlboká rozkoš jednoty s Bohom. Je to zvláštne, ale trpieť s Bohom a byť blažený s Bohom sa tu stáva jedným. Kto hľadá potešenia v Bohu, nenájde blaženosť. Kto z lásky a vernosti pohrdne potešeniami, nájde blaženosť Neba na miestach, kde by ju nikdy nečakal, pretože *"Svetlo vo tmách sviati, a tmy ho nepohltili"* (Jn 1, 5). Láska je bolesť, láska je smútok, všetko toto je a bez toho láska láskou nie je. Z toho potom pramení blaženosť tých, ktorí zdieľajú túto lásku medzi sebou v hlbokej jednote možnej len u tých, ktorí spolu zdieľajú nielen potešenia, ale zdieľajú aj bolesť a utrpenie. Tam *"slzy sa stávajú vínom blaženosti"*, ako spoznal Tolkien.

Nezdráhajme sa teda ponoriť aj do smútku a osamelosti a bolesti a utrpenia - s Bohom. Ako inak by sme chceli byť Jeho synmi, priateľmi, druhmi, mať

na Ňom a v Ňom podiel, byť s Ním? Život s Bohom, to nie je len samá extatická chvála a oslava a spev a juchanie a plesanie a útechy. Kto túži po tom, ostáva len na povrchu - a pred bránou Getseman Krista opúšťa a uteká, pretože tam žiadne potešenie nevidí. Radovať sa s Bohom je v poriadku. Smútiť s Bohom je v poriadku. Chváliť i plakať s Kristom je v poriadku. Jedno i druhé musí byť prítomné, inak naše kresťanstvo nie je skutočné, je neúplné.

Nehľadaj pocity. Nehľadaj útechy. Hľadaj Boha. Drž sa Boha. On ti je priateľom a bratom a ty Jemu. On ti je Otcom a ty synom. V tom to je. Nie v pocitoch. Potešenie a útecha ešte nie sú radosť a radosť ešte nie je blaženosť. Smútiť s Bohom a trpieť s Bohom je rovnako súčasťou blaženosti jednoty ako sa radovať s Bohom a víťaziť s Ním. Bez smrti niet zmŕtvychvstania. Ako môže mať podiel na výške Božej radosti, kto nepozná hĺbku Božej bolesti?

Obujte si pohotovosť

"Bdejte teda, lebo neviete, v ktorý deň príde váš Pán." (Mt 24, 42)

Platí to všeobecne, o celom našom živote. Pavol píše: *"Stojte teda: bedrá si prepášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti a obujte si pohotovosť pre evanjelium pokoja"* (Ef 6, 14-15)! Lord Baden-Powell by to zhrnul do slov: *Buďte pripravení! "Buďte podobní ľuďom, ktorí očakávajú svojho pána, keď sa má vrátiť zo svadby, aby mu otvorili hneď, ako príde a zaklope"* (Lk 12, 36).

Našou úlohou je 'stát' a byť pripravení, aby Pán, keď nastane čas, nás našiel bdelych a hotových vykonať to, k čomu nás povolá. Dobre to vidíme na Pavlovi a Barnabášovi - aj pripravenosť a hotovosť: *"Ako slúžili Pánovi a postili sa, ..."* (Sk 13, 2), tak aj Božie povolanie konať Božie dielo v pravom

čase a na pravom mieste: "... povedal Duch Svätý: "Oddel'te mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal."" (Sk 13, 2).

A tak človek opúšťa vlastné predstavy o konaní a miesto toho je pripravený - a pracuje na tom, aby bol aj stále schopnejší - uskutočniť Božie predstavy. V pokoji, lebo vie, že ak bude pripravený, Pán ho v pravom čase privedie k tým pravým veciam, aby ich vykonal - "ved' sme jeho dielo, stvorenie v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali" (Ef 2, 10). Len ak sme naozaj v Kristovi, len ak sme naozaj v Duchu, len ak naozaj bdieme, slobodní, voľní, ničím nespútaní, k ničomu nepripútaní, pripravení a pohotví odvetiť na prvé zavolanie: "Hľa, tu som, pošli mňa" (Iz 6, 8)! A toto je dôvera, ktorú máme: že nemusíme nasilu sami zúfalo hľadať, čo, kde a ako konať, lebo ak sme v Ňom, On sám nás povedie.

Som, kde som. Na svojom mieste. V Pánovi.

Božie Kráľovstvo sa prijíma zanechaním sveta

Sú ľudia, ktorí jazdia s kamiónom. A sú kamionisti. Sú ľudia, ktorí sa vozia na motorke. A sú motorkári. Sú ľudia, ktorí si chodia zacvičiť. A sú športovci. Sú jednoducho ľudia, ktorí niečo robia - a ľudia, ktorí tým sú.

Sú ľudia, ktorí robia kresťanstvo. Vlastne nie. Nerobia kresťanstvo. Len praktizujú niektoré veci, ktoré sú s kresťanstvom spojené. A sú ľudia, ktorí kresťanmi sú. Kresťanom sa naozaj totiž dá iba byť.

Deliaca čiara je v *prispôsobení* sa.

Tí prví sa prispôsobujú svetu, lebo z neho sú a v ňom žijú. Robia kresťanské veci, ale tak a len tie, ktoré ich nepostavia proti svetu a svetským záujmom a súdom sveta. Záleží im totiž na svete, na tom, čo svet ponúka a chcú sa preto páčiť svetu. V duchu si vravia, *ved' Pán Boh to pochopí, On je dobrý, milosrdný, on mi odpustí - ale svet nie, preto musím brať viac ohľad na svet a na jeho mienku!*

Tí druhí sa prispôsobujú Bohu a Jeho Kráľovstvu. Po svetských veciach netúžia, na svetské súdy nedbajú, jednoducho sú Boží a úplne samozrejme, prirodzene tak žijú i konajú, bez toho, žeby niečo hrali alebo žeby v tom bolo niečo umelé a neprirodzené.

Tak to hovorí Ježiš: *"Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone"* (Mt 6, 24). Jednu z týchto dvoch strán si vybrať musíme. Nutne si jednu volíme, či chceme alebo nie. Svoj život môžeme žiť len v jednej z týchto dvoch možností a vždy len v jednej.

Prekročenie tejto deliacej čiary voláme *druhým obrátením*, od Zákona k Milosti a Duchu, od sveta k Bohu a k Jeho Rodine, Cirkvi, prechod zo smrti do Života. Pred ním sme svetskí ľudia, venujúci sa niektorým Božím veciam a snažiaci sa aspoň príliš neporušovať prikázania. Po ňom sme Boží ľudia, žijúci Boží Život, hoci venujúci sa z nevyhnutnosti a kvôli telu ešte aj niektorým pozemským veciam.

V praxi sme k tomu prvému privedení boli - je to totiž náplň (aj pokrstového) katechumenátu, spoznať prikázania a učiť sa podľa nich žiť ako spravodlivý človek.

K tomu druhému sme mali byť privedení pred birmovkou. Ako to bolo v praxi, všetci vieme... Takže sme boli v praxi väčšinou ponechaní pred bránami kresťanstva, pred bránami Cirkvi. Namiesto *domácich Boha* sme

ostali väčšinou len návštevníkmi kostola. Namiesto *synov a dcér Boha* ľuďmi, ktorí čo to z kresťanstva praktizujú. Niektorí sme sa neskôr stali katechétmi, niektorí rehoľníkmi, niektorí kňazmi a niektorí biskupmi - a pritom často stále ešte pred bránou Cirkvi, pred bránou kresťanstva, stale vonku, sami nie učeníci a preto neschopní iných k učeníctvu pritiahnúť, pretože "*keď slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy*" (Mt 15, 14). Tak, ako u farizejov chyba nebola v Zákone ani u saducejov v Chráme, ale v nich; aj tu: Nie je to chyba Cirkvi ako takej. Je to chyba nás, ľuďí, ktorí do nej nevošli, hoci navonok možno dokonca zastávajú nejakú cirkevnú funkciu. *Robia* niečo kresťanské, ale bez toho, aby už kresťanmi *boli*.

Čo teda? "*Nik nemôže slúžiť dvom pánom ...*" (Mt 6, 24). Možno by sme aj kresťanmi byť chceli, len sme si neuvedomili - alebo sme sa k tomu ešte neodhodlali - že to znamená *zanechať svet*. Môžeme mať len jedného pána. Druhého musíme opustiť. Nemôžeme mať oboch, slúžiť obom. Alebo patríme svetu, alebo Bohu. Alebo sa chceme páčiť svetu, alebo sa chceme páčiť Bohu. Nedá sa oboje naraz. Musíme si jedno vyvoliť a druhé opustiť.

Kým si volíme svet, opúšťame Boha. Väčšinou nám to nepríde ťažké ani čudné. Žijeme predsa vo svete a všetci okolo nás sú svetskí, tak si pripadáme normálni. V Božom svete sme ešte nežili, tak ani nám nechýba a nevieme, o čo prichádzame. A na svätých pozeráme ako na nejakých výnimočných ľuďí, *podobných vrcholovým športovcom alebo laureátom Nobelovej ceny*, ktorých isto obdivujeme, ale samozrejme takí nikdy nebudeme, byť nemôžeme a zaiste to od nás ani nikto nečaká.

Zvoliť si Boha znamená stať sa "*akoby sme ľami sveta, vyvrhel'mi*" (1Kor 4, 13) pre svet. Postaviť sa proti všetkým a všetkému. Stať sa iný, odlišný - a zistiť, že toto je jediná odlišnosť, ktorú "tolerantný" svet nikdy tolerovať nebude a my s prekvapením a úžasom sledujeme odpor, hnev a nenávisť, ktorá sa okolo nás zrazu zdvihne, dokonca "*vlastní domáci budú človeku nepriateľmi*" (Mt 10, 36). Je to svojim spôsobom desivé. Bez Božej milosti by sme to nedokázali. A len ťažko bez spoločenstva, skutočnej komunity Cirkvi. Opúšťame svet - potrebujeme zaň teda náhradu, Božiu Rodinu a

Božie Kráľovstvo, nejaké miesto už tu, na zemi, ostrov uprostred sveta, aby sme v ňom mohli žiť a rásť a zavŕšiť svoje obrátenie. Ak ho nemáme... ako by sme mohli obstáť?

"Do Efezu prišiel istý Žid menom Apollo, rodom Alexandrijčan, muž výrečný a zbehlý v Písmach. Bol poučený o Pánovej ceste a so zápalom ducha hovoril a správne učil o Ježišovi, hoci poznal iba Jánov krst. Začal teda smelo vystupovať v synagóge. Keď ho počuli Priscilla a Akvila, vzali ho k sebe a dôkladnejšie mu vysvetlili Božiu cestu. A keď chcel odísť do Achájska, bratia ho povzbudzovali a napísali učeníkom, aby ho prijali. Keď ta prišiel, veľmi pomohol tým, čo z milosti uverili." (Sk 18, 24-27)

Blažený, kto natrafí na svoju Priscillu a svojho Akvilu! A kto nie? Musí si poradiť bez nich - nakoniec, aj Apollo začímal sám a bez nich. V hre je príliš veľa. Nemôžeme čakať na nejaké "lepšie časy" ani "ľahšie podmienky". *Solo Dio basta*. Boh sám stačí, hovorí Terézia Veľká. Musíme uveriť a spoľahnúť sa, že to tak je. A ten krok zo sveta a od sveta k Bohu vo viere a nádeji urobiť. Lebo *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33), vraví Ježiš. Preto *"priblížte sa k Bohu a on sa priblíži k vám. Obmyte si ruky, hriešnici, a očistite si srdcia, vy, čo máte rozpoltenú myseľ"* (Jak 4, 8), *"vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vašim Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán"* (2Kor 6, 17-18). Dá sa to povedať ešte nejako jasnejšie?

Božie Kráľovstvo sa prijíma zanechaním sveta, k Bohu sa obraciame odvrátením sa od sveta, je to jeden a ten istý pohyb, ktorým sa odvraciame a obraciame. Preto *"nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska"* (1Jn 2, 15). Ešte raz: *obraciame sa odvrátením, prijímame zanechaním*. Ak toto vieme, spoznali sme múdrosť. Ak toto urobíme, zvolili sme si život.

Čo teda urobiť? Rozhodnúť sa a zanechať svet. A ako to urobiť? Prosto zanechať svet. Presne tak, ako to je povedané. Zanechať ho. Nie telom, pretože kým neodídeme, telom ostávame vo svete, ale svojím

srdcom, ako vraví Pavol, že *"žijeme, pravda, v tele, ale nebojujeme podľa tela"* (2Kor 10, 3), *"aby ste zostávajúci čas v tele nežili ľudským žiadostivostiam, ale Božej vôli"* (porov. 1Pt 4:2). Chcete to ešte nejako jasnejšie, nejaký ešte jasnejší návod, ako to urobiť? Tu je - od žiaka a druha samých apoštolov:

"Svetské radosti ani kráľovstvá sveta mi nič neprospejú. Pre mňa je lepšie zomrieť v Ježišovi Kristovi, ako vládnuť nad celým svetom. Túžim po tom, ktorý za nás zomrel. Chcem toho, ktorý pre nás vstal z mŕtvych. [...] Kto chce patriť Bohu, tomu nezalichotíte svetom, ani ho nezvediete hmotou." (sv. Ignác Antiochijský)

- Zriekam sa svojvôle sveta, chcem sa vo všetkom pripodobniť Bohu.
- Zriekam sa túžby po svetskej moci, vplyve postavení, autorite, túžim po jedinej moci, moci Ducha a jedinom postavení - Božieho dieťaťa.
- Zriekam sa túžby po sláve sveta, jeho uznání, ocenení, chvále. Volím si jedinú chválu, uznanie a slávu, tú od Boha, môjho Otca.
- Zriekam sa túžby po priazni a priateľstve sveta, po jeho zábavách a odmenách. Volím si priateľstvo Krista a prijatie život v Rodine Jeho Kráľovstva, v Jeho Svätej Cirkvi.
- Zriekam sa túžby po bohatstve sveta, po veciach, vlastní, majetku, peniazoch, pohodlí, zriekam sa túžby po každej istote založenej na svete a tom, čo patrí svetu. Volím si jedinú istotu, ktorou je môj Boh a jediné bohatstvo, ktorým je zbožštenie a dedičstvo Nebeského Kráľovstva, život v Duchu.
- Zriekam sa túžby po potešeniach tela, po rozkoš tela, jedla, pitia, po hmote. Zriekam sa túžby po telesnom zdraví, dokonca po samom telesnom prežití. Túžime po jedinej rozkoši a tou je rozkoš ducha, rozkoš Božieho Života.

Čriepky VI

Starý zákon sa uskutočňuje poslušnosťou príkazom. Nový premenou zmýšľania a osobnosti ako reakcia na novú situáciu Božieho Kráľovstva. Ovocím Starého Zákona je poslušný a spravodlivý človek. Ovocím Nového je nový človek, syn Boha.

Žiadna minulosť. Žiadna budúcnosť. Žiadne fantazírovanie. Žiadne nároky. Žiadne očakávania. Žiadne súdenie. Žiadne ľudské ohľady. Slobodne. Naplno. Tu. Teraz. Živo. Vnútri. V Bohu. Ja, moje pravé Ja. Po svojom, čiže božo.

Prečo je na spásu nevyhnutná láska? Nebo je *zdieľanie* – úplne všetkého. Otec, Syn a Duch Svätý navzájom zdieľajú všetko, čo majú a čím sú – a to je možné len jediným spôsobom, že v láske prijímajú jeden druhého a súčasne sa dávajú jeden druhému a milujú jeden druhého a súčasne to, čím druhý je a čo s ním zdieľajú. Byť spasený znamená takto zdieľať seba s Bohom – a to sa dá iba v láske. Preto požiadavka milovať Boha úplne celým bytím. A znamená to aj zdieľať v Bohu sami seba navzájom, svoje bytie, životy, všetko. Preto príkaz lásky milovať sa navzájom Božou láskou, ako Kristus miluje nás. Bez nej by to totiž možné nebolo.

Preto sa zhromažďujeme v Cirkvi, aby sme sa tomu učili a pomaly, postupne, si na to navykali: sprvu len tak, cez vonkajšok, zdieľanie sa slovami a skutkami, aby sme neskôr mohli prejsť k úplnému a bytostnému zdieľaniu sa v Bohu vo Večnosti.

Milovať, znamená byť toho plný. Tak milovať Boha znamená byť plný Boha, z našej strany, keď "*na svojom lôžku myslím na teba, o tebe rozjímam hneď za rána*" (Ž 63, 7), ale aj z Božej strany, pretože "*kto zachováva jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom. A že v nás ostáva, poznáme z Ducha, ktorého nám dal*" (1Jn 3, 24).

Niekedy u kresťanov sa objavuje čosi ako *apriórny spôsob myslenia*:

"Som katolík. Všetko si plním."

"Ale Ježiš hovorí: "*Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať.*" (Jn 13, 34-35). Naozaj si už toto splnil? Naozaj už miluješ bratov a sestry v Cirkvi tak, ako sám Ježiš?"

"Čo ja viem? Asi hej - keď som katolík..."

Je to apriórne presvedčenie, že proste katolíkom som - a teda určite aj splňam všetko, čo Ježiš hovorí. Občas tomu síce úplne nerozumiem alebo to znie, akoby som to nerobil - ale to je isto len akési nedorozumenie. Keby sme si veci vysvetlili, určite by sa ukázalo, že to všetko už dávno robím, všetko je v poriadku - lebo veď ja som katolík, viete? Ja si všetko riadne plním!

Nie teda, že najprv skúmam kritériá a porovnávam sa s nimi či a nakoľko ako učeník Krista žijem. Namiesto toho prosto usúdim, že učeníkom som - a teda určite to všetko aj splňam, nemusím nič skúmať ani sa s ničím porovnávať, určite je to všetko v poriadku, lebo veď som katolík a teda to všetko musí byť v poriadku...

Ale nie sme prví, ktorí takto uvažujú. Už Ježiš sa s podobným myslením stretol, keď na Jeho slová zástup odpovedal presne týmto argumentom: "*Naším otcom je Abrahám, ... máme len jedného otca, Boha.*" (Jn 8, 39,41)

- a teda určite je s nami všetko v úplnom poriadku, veď keď už sme tými deťmi Abraháma a samotného Boha!

Božie synovstvo je náš Dom a Duch Svätý je ako elektrina, ktorá ho osvetľuje a oživuje. Náboženstvo je lešenie, s pomocou ktorého ho staviam. Niektorí ľudia však postavili iba lešenie, dokonca iba jeho malú časť a tým skočili. Potom si sadli, úplne spokojní, že akí sú už dobrí a praktizujúci katolíci.

Vzájomná závislosť a *spoločenstvo* sú dve rôzne, dokonca opačné veci. Spoločenstvo môžu tvoriť len ľudia, ktorí sú si na sebe navzájom úplne nezávislí. Rovnako ako milovať, skutočne milovať, môžeme len toho, od koho sme úplne slobodní. Jediná závislosť ktorú smieme a musíme mať, je závislosť na Bohu, pretože ona potom umožňuje všetko ostatné.

Existuje len jedno zázračné riešenie na všetky problémy sveta i Cirkvi. Svätosť. Svätosť v plnom zmysle tohto slova ako plnosť Boha, plnosť života.

Pôst nie je sebazápor. Pôst, to je pokoj tela, ktoré na sebe zrkadlí pokoj duše – ktorý je ovocím toho, že sme konečne našli seba, svoje ťažisko, svoje miesto, svoje naplnenie ako deti Boha. Dovtedy sme si svoju frustráciu kompenzovali aj jedlom. Už to viac nie je potrebné. „*Pôst, to je život anjelov*“, píše Atanáz a má pravdu.

Je blaženejšie trpieť s Kristom, než sa veseliť bez Neho - a to doslovne. "*Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev*" (Kol 1, 24).

Slovníček a vysvetlivky

telo – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je hmatateľné a hmotné, ale na označenie toho, čo je stvorené, smrteľné, závislé, krehké a následkom hriechu dokonca porušené, zranené, slabé a smerujúce k smrti. Synonymami sú *vonkajší človek, starý človek, telesný človek,...*

duch – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je nehmatateľné, neviditeľné a nehmotné, ale na označenie toho, čo je božské, večné, nestvorené, plné Boha a slávy, zbožštené, dokonalé, nesmrteľné. v prvom rade Boh je Duch. Odvodene potom aj zbožšťovaný človek sa stáva božským, čiže duchovným. Synonymami v prípade človek sú *vnútorný človek, nový človek, nové stvorenie, duchovný človek,...*

Ego – označujem ním práve tohto vonkajšieho človeka, ktorého sme si stvorili sami zo svojich myšlienok a ilúzií vo svete bez Boha, ktorý je ovocím hriechu. Jeho opakom je vnútorný človeka, naše pravé Ja, stvorené Bohom a od Boha, avšak hlboko pochované a takmer umŕtvené pod nánosom hriechu v nás, obalené ako nejaká múmia nespočetnými „vrstvami“ vonkajšieho človeka. Kristus prišiel oživiť a vzkriesiť nášho vnútorného človeka, naše pravé Ja a oslobodiť ho od hriechu, vonkajšieho človeka, čiže Ega.

Filautia – doslova znamená *milovať seba*. Postoj, ktorým starovekí cirkevní otcovia opisovali povahu hriechu: sebastrednosť, čiže inak aj pýcha. Postoj, kedy dávame do stredu seba a všetko sa točí okolo našich záujmov, toho, čo sa nám páči, čo chceme,... Vráťane náboženstva, keď sa aj modlíme za svoje záujmy a chceme, aby Boh slúžil našim túžbam a záujmom a plnil naše priania.

svet – je používané v tom význame, ktorý mu dáva Písmo. Označuje zvyčajne ľudskú spoločnosť, ovládanú hriechom, ktorej vládcom je Diabol, „boh tohto sveta“ – možno ešte prípadne jej neblahé vplyvy a efekty na stvorený svet.

zem – označuje stvorenú objektívnu hmotnú realitu, hmotný svet, v ktorom žijeme, stvorenstvo, ktorá je na rozdiel od sveta *dobrá*, stvorená a chcená Bohom, aj keď viac či menej trpiaca a zasiahnutá zlom a hriechom človeka.

prúdiť, prúdenie – autorom pojmu je Mihály Csíkszentmihályi, univerzitný profesor psychológie maďarského pôvodu žijúci v Chicagu, člen Americkej a Maďarskej akadémie vied. Prúdenie – angl. *flow* – je podľa neho taký stav, keď sa človek úplne ponorí do tej činnosti, ktorú robí. Jeho vlastná definícia tohto stavu znie: „*Prúdenie je základom dokonalého zážitku, čiže jav, keď sa pri činnosti tak uvoľníme a rozviažeme, že všetko ostatné popri tom stráca význam, zážitok si naplno užijeme a v aktivite, ktorú robíme, chceme za každú cenu pokračovať výlučne iba pre samotnú aktivitu.*“

dumanie – týmto termínom označujem to, čo sa v angličtine povie *overthinking*. Priveľa myslenia. Nie v zmysle, že sme géniovia a neustále nad niečím veľmi užitočne uvažujeme. *Overthinking* je, keď nad všetkým priveľa špekulujete, neustále sa tým dookola zaoberáte, až natolko, že vás to oberá o silu, zasieva do vás strach, obavy, neistotu, až vás to nakoniec pritlačí k zemi ako bremeno nad vaše sily – miesto toho, aby ste jednoducho išli a proste urobili to, o čom vám rozum hovorí, že to urobiť treba a že sa to urobiť dá. Alebo slovami internetovej definície: „...*keď priveľa uvažujete namiesto toho, aby ste išli a urobili čo treba. Je to spôsob myslenia, ktorý zbytočne plytvá vašim časom a energiou a bráni vám konať a napredovať vo vašom živote.*“

apatheia – termín, používaný stoikmi i v kresťanstve. Možno ho nepoužívam v úplne ortodoxnom zmysle slova, ale pre mňa je apatheia toto: Keď človek žije v Kristovi a nachádza v Ňom také naplnenie svojho života, že už mu nič viac nechýba, po ničom inom netuži ani nedychtí, je naplnený

a spokojný a motívom jeho konania a života už nie je *smäd* a *nedostatok* ako predtým, ale *radosť* a *rozkoš* z toho, že môže žiť tú plnosť života, ktorou ho Boh naplnil, ako vraví aj Písmo: "*Ježiš im povedal: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť*" (Jn 6,35) a "*Všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista.*" (Flp 3,8)

hesychia – „*Hesychie (hesychía) - pokoj srdce, stav, v němž mysl není znepokojována ničím vnitřním ani vnějším. Je to osvobození srdce od špatných myšlenek, od vášní a od působení okolního světa. Je to stav přebývání u Boha a v Bohu. Hesychie je jediným způsobem, jak může člověk dosáhnout zbožštění. Hesychie těla je prostředkem k tomu, aby člověk dosáhl hesychie mysli.*“ (Michal Dvořáček)

oikos – Pojem používaný obzvlášť v systéme farských evanjelizačných buniek. Označuje sa ním naše najbližšie okolie, tých 10 – 12 ľudí spomedzi *rodiny, susedov, kolegov a priateľov*, ktorí sú nám najbližší a s ktorými zvyčajne aj trávimе najviac času.

srdce – na rozdiel od našej kultúry, kde srdce vnímame ako synonymum a sídlo citov, pre Bibliu a kresťanstvo je srdce stredom ľudského bytia, jeho najhlbším ja, samým bytostným stredom, miestom, kde skutočne a najplnšie sme, odkiaľ vychádza všetko ostatné naše konanie. Vnímať niečo srdcom v kresťanstve neznamená pociťovať niečo ani sa toho „dotýkať“ citovo, ale bytostne.

Farské evanjelizačné bunky (FEB) – Jeden zo spôsobov, ako štrukturovať farnosť do podoby spoločenstva spoločenstiev. Autorom koncepcie je taliansky kňaz Piergiorgio Perini. V súčasnosti je tento spôsob pastorácie oficiálne uznaný a odporúčaný Cirkvou a má svoje stredisko v rámci Pontifikálnej rady pre laikov. Podstatou sú malé skupinky farníkov, ktoré sa raz týždenne schádzajú, sú zo strany kňaza formované, podieľajú sa na živote farnosti a sústreďujú sa na jej hlavné poslanie, ktorým je apoštolát hlavne svojho okolia (oikosu) a uvádzanie ľudí do života s Bohom.

skutky – V Písme takto prekladáme dva pojmy: *praxis*, to sú bežné všedné skutky, to čo robíme a konáme bežne, keď sa nevenujeme mimoriadnym veciam, ako je napríklad účasť na bohoslužbách a podobne, jednoducho bežný všedný život; *ergata* sú potom naše *diela*, v zásade to, na čom pracujeme, o čo usilujeme, do čoho investujeme svoje peniaze, čas a sily, to, na čom nám záleží. Významovo by sme sem mohli priradiť ešte *lógiá*, slová, to, o čom sa bežne a radi zhovárame, lebo je to náš život, žijeme tým, záleží nám na tom, dokonca to milujeme: „*Ludia sa budú v deň súdu zodpovedať z každého daromného slova, ktoré vyslovia. Lebo podľa svojich slov budeš ospravedlnený a podľa svojich slov budeš odsúdený.*“ (Mt 12,36-37)

MTD – Moralisticko-terapeutický deizmus. „*V roku 2005 sociológovia Christian Smith a Melinda Lundquist Dentonová skúmali náboženský a duchovný život amerických tínedžerov pochádzajúcich zo širokej škály prostredí. Zistili, že vo väčšine prípadov sa tínedžeri pridržali nejasného pseudonáboženstva, ktoré označili ako moralisticko-terapeutický deizmus (MTD). MTD má päť základných princípov: - Existuje Boh, ktorý stvoril a riadi svet a dozerá na život človeka na Zemi. - Boh chce, aby ľudia boli navzájom k sebe dobrí, milí a féroví, tak ako to učí Biblia a väčšina svetových náboženstiev. - Ústredným cieľom života je byť šťastný a mať zo seba dobrý pocit. - Boh nemusí byť v živote človeka zvlášť prítomný, okrem prípadov, keď je potrebný pre vyriešenie nejakého problému. - Dobří ľudia po smrti idú do neba. Zistili, že takéto krédo je obzvlášť prevládajúce medzi tínedžermi patriacimi ku katolicizmu a hlavnej línii protestantizmu.*“ (Rod Dreher, *Benediktova voľba*)

komunita – pojem, ktorým označujeme stav vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (a teda nie nejakú konkrétnu skupinu ľudí). Rôzni psychológovia ho definujú takto: „*Je to stav bytia, hlbokej jednoty s druhými, stav otvorenosti, v ktorom osoby rezonujú navzájom napriek ich rozdielnostiam.*“ (Francis Varela) „*Komunita je skupina dvoch alebo viacerých ľudí, ktorí sú bez ohľadu na ich pôvod, minulosť, ideológiu, vek, rasu, pohlavie, sexualitu alebo politickú príslušnosť schopní akceptovať, transcendovať a oslavovať ich rozdielnosti, odlišnosti čo ich uschopňuje komunikovať efektívne a*

otvorene, spolupracovať na dosiahnutí cieľov, ktoré boli vytýčené pre spoločné dobro.“ (Júlia Halamová); „Ako dôsledok mnohí členovia skupiny budujúcej komunitu prežívajú pocit svojej jedinečnosti a hlbokej spoločnej jednoty, ktorý veľmi zriedkavo alebo vôbec necítili v iných skupinách. ... Komunita je spôsob ako byť spolu, zachovajúc si individuálnu autenticitu aj interpersonálnu harmóniu tak, aby ľudia boli schopní využívať kolektívnu energiu mnohonásobne väčšiu ako je jednoduchý súčet ich individuálnych energií.“ (M. Scott Peck) Ide teda o „stav“, vzťahy, vyznačujúce sa: na jednej strane slobodou a samostatnosťou jednotlivcov bez toho, aby to narušovalo ich vzájomnú jednotu; a súčasne hlbokou jednotou, ktorú spoločne vytvárajú bez toho, aby kvôli tomu strácali svoju slobodu, samostatnosť a jedinečnosť. Cirkev vo svojej podstate je a má byť dokonalou komunitou po vzore Dokonalej Komunity, *Trojice*.

pseudokomunita-chaos-prázdnota-komunita: Štyri etapy na ceste k stavu komunity, ako ich popisuje M. Scott Peck (porov. knihu *V jiném rytmu*): Predstierané spoločenstvo (pseudokomunita); zmätok (chaos) vzájomný boj a zápas jej členov o dominanciu; zmierenie, vyprázdnenie (prázdnota) a nakoniec prijatie, spoločenstvo (skutočná komunita). „*Fenomén komunity - spoločenstva umožňuje vytvoriť a zažiť nehierarchické, veľmi hlboké medziľudské väzby, ťažko realizovateľné v súčasnom sociálnom prostredí.*“ (wikipedia)

spiritualita konania – taký môj koncept, ktorý hovorí, že budovať Božie Kráľovstvo – a teda zjednocovať ľudí okolo Krista – sa dá len tak, že spolu žijeme. Spolu žiť ale znamená spoločne niečo konať. Dnes, keď v podstate zanikol spoločný život a spoločná práca na dedine a každý žije inde a pracuje inde, je potrebné zvoliť si inú vhodnú činnosť, často sú to šport alebo záľuby – a tú potom robiť takým spôsobom, aby viedla k priateľstvu, k spoločnému životu, ku Kristovi a ku Kráľovstvu. Jezuiti, Saleziáni, ale mimoriadne úspešne napríklad Skautské hnutie, môžu byť príkladmi presne takejto *spirituality konania*.

Ikigai – „V japončine znamená ikigai „dôvod existencie“ a je to „dôvod ráno vstať“. Je to vaša cesta k sebarealizácii, ktorá je pre všetkých vo všetkých ohľadoch jedinečná. Ikigai každej osoby je iný, založený na rôznych presvedčeníach a hodnotách a často sa skladá zo štyroch základných faktorov: Čo milujete? V čom ste dobrí? Čo svet potrebuje? Za čo môžete dostať zaplatené? Nájdenie priesečníka medzi týmito vecami vám môže pomôcť žiť šťastným, zmysluplným a naplňujúcim životom.“ (Oliver Olejník a goalcast.com)

Rebríček dominancie: „Hierarchia dominancie, hoci sa môže zdať, že ide o kultúrny či spoločenský fenomén, funguje už takmer 500 miliónov rokov. Bojovali sme o postavenie skôr, než sme mali kožu, ruky, plúca či kosti. Len málo vecí je prirodzenejších než kultúra. Hierarchie dominancie sú staršie než stromy. Časť mozgu, ktorá sleduje naše postavenie v hierarchii dominancie, je preto výnimočne stará a dôležitá. Predstavuje hlavný riadiaci systém regulujúci naše vnímanie, hodnoty, pocity, myšlienky a činy. Hlboko v našom vnútri, v samom základe nášho mozgu, pod myšlienkami a pocitmi, funguje neskutočne staré počítadlo. Presne monitoruje naše postavenie v spoločnosti - pre potreby tejto diskusie na škále od jednej do desať. Ak ste číslo jeden, čo predstavuje najvyššie možné postavenie, ste neuveriteľne úspešní. Ak sa, naopak, nachádzate na spodnej, desiatej priečke, bez ohľadu na to, či ste muž alebo žena, nemáte kde bývať (alebo nejde o žiadne lukratívne miesto). Ak práve nehladujete, konzumujete otravné jedlo. Ste v biednom fyzickom a psychickom stave. Prapôvodná časť vášho mozgu, ktorá sa zameriava na hodnotenie dominancie, si všíma, ako s vami ostatní zaobchádzajú. Na základe toho určí vašu hodnotu a priradí vám nejaké postavenie.“ (Jordan Peterson, 12 pravidiel pre život)

Etapy duchovného rastu podľa M. Scotta Pecka:

PRVÉ štádium nazýva chaoticko-asociálnym. Do tejto etapy sme sa narodili. Vyznačuje sa tým, že jediným hybným motorom nášho konania je naše vlastné chcenie. Poznáte to: *malé dieťa niečo chce a v tomto smere koná bezohľadne a sebecky. Kričí, plače, mláti rukami a nohami a je mu úplne*

jedno, či práve ruší rodinnú oslavu, alebo budí rodičov uprostred noci... dieťa ešte nedokáže brať nejakej ohľady na iných. Rozhodujúce pre neho je to, čo práve chce, jeho okamžitá nálada, okamžitý nápad... Táto fáza je chaotická preto, lebo v nej chýbajú normy konania a správania a samotný život postráda nejaký „pevný a záchytný bod“ v podobe istoty: „toto je správne a toto nie je správne“. Je takisto asociálna, lebo znemožňuje (pochopiteľne) vytváranie spoločenstva s ostatnými ľuďmi. Neznamená to, že by ľudia v tejto fáze nevedeli byť disciplinovaní, alebo cieľavedomí – ale len vtedy, ak idú za niečím, čo práve oni sami chcú, alebo za čím práve zatúžili. Podľa odhadov asi 20% ľudí má smolu a z tejto fázy sa nevymotajú ani do dospelosti. Ostatní – spravidlaešte ako deti – „postupujú“ ďalej...

DRUHÉ štádium je formálno-inštitucionálne. Základnou potrebou človeka je totiž potreba pocitu istoty a bezpečia. *Predstavte si len, že by vás nejaký stroj času „uniesol“ do nejakého roku 5284, do sveta, v ktorom nič nepoznáte, neviete, ako veci slúžia a čo na čo funguje, čo je nebezpečné a čo nie, ako sa správať, kam ísť, čo robiť, kde nepoznáte nijakého človeka, nemáte domov, nikam nepatríte, nikomu nerozumiete...* to je situácia zrelá na zbláznenie sa. Potrebujeme žiť v istote: v istote vzťahov, v istote spoločenstva, ku ktorému patríme, v istote ohľadom našich skutkov a toho, či sú dobré, alebo zlé, či nám prospievajú, alebo ubližujú... Pre ľudí v tejto fáze vývoja je dôležitá vonkajšia príslušnosť k nejakej inštitúcii, či organizácii a dodržiavanie vonkajších pravidiel. Preto sa táto fáza nazýva formálna a inštitucionálna. Hodnoty nadovšetko cenené sú: istota, stálosť, poriadok, zákon... ak jestvuje predstava Boha, je to spravidla predstava Boha, ktorý udržiava poriadok, Boha – Sudcu, ochrancu spravodlivosti, odplatiteľa... Dost' veľa ľudí aj v dospelom veku ostáva stále v tejto rovine, poskytujúcej pocit istoty a bezpečia, plynúcehoz nemenných pravidiel, vážených inštitúcií... Príkladom môže byť človek, ktorého duchovný život spočíva v tom, že si načas „odbavuje“ svoje modlitby, plní dôsledne svoje „náboženské povinnosti“, náleží k tej správnej cirkvi, dodržiava presne definované pravidlá... a desí sa čo i len náznak myšlienky, ktorá by toto všetko mohla spochybníť, alebo narušiť! Niekedy ale ani strach „nezabrání“ tomu, aby človek vstúpil do nasledujúcej fázy vývoja...

TRETIE štádium je štádium skepticko-individuálne. V tejto etape začína (spravidla ešte stále) mladý človek úplne zákonite pochybovať o hodnotách, ktoré doteraz vyznával – a to veľmi úspešne. Vieme už totiž, že jeho „vierovyznanie“ spočívalo do veľkej miery naozaj iba vo vonkajšej príslušnosti „niekam“ a na dodržiavaní nejakých vonkajších pravidiel. Pri kritickom skúmaní tohto stavu nie je problém dospieť k záveru, že zvyk „odrecitovať nejakú akože modlitbu“ sám o sebe predsa nemôže mať nejaký duchovný dopad a pod. Človek odmieta tieto formálne a inštitucionálne prvky ako neautentické a prežitá a často pohrda tými, ktorí sa nimi ešte stále riadia. To je skeptická stránka tejto etapy. Individuálne je preto, že človeka neuspokojuje „príslušnosť niekam“ na úrovni inštitúcie, organizácie, či cirkvi a hľadá miesto, kde by jeho vzťah mohol byť do hĺbky osobný. Toto obdobie je ale zároveň aj veľkým obdobím hľadania – hľadania skutočných hodnôt, niečoho, čo je reálne, autentické, hlboké. Človek ich bude schopný hľadať všade: od okultizmu cez drogy, vzťahy v pouličnom gangu, vedu, zábavu až k peniazom a majetku. Práve toto hľadanie môže urobiť z tejto fázy nebezpečnú a bolestivú etapu života – pokiaľ sa mladý človek nedočká opravdivej pomoci!

Posledné, ŠTVRTÉ štádium, nazýva Scott Peck mysticko-spoločenským. Je to etapa, kedy sa rodí osobný vzťah medzi človekom a Bohom ako medzi osobou a osobou. Kedy človek začína znova objavovať cirkev (ktorú v tretej etape odvrhol) – ale už nie ako inštitúciu. Tak, ako sa zákonníctvo druhej etapy zmenilo na osobný vzťah k živému Bohu, tak aj chápanie cirkvi sa mení z inštitúcie na spoločenstvo, komunitu s hlboko osobnými vzťahmi. V tejto fáze sa obnovuje záujem o náboženstvo – už nie v zmysle formálnej príslušnosti niekam, ale v zmysle dobrodružnej a vzrušujúcej cesty k svojmu vlastnému zduchovneniu.

Benediktova voľba Roda Drehera – *„Pre náboženských konzervatívcov by bolo lepšie „budovať prosperujúce subkultúry“ ako sa snažiť o obsadenie mocenských pozícií. [...] „Je dôležité vyhnúť sa panikáreniu, ale ľudia si skutočne musia uvedomiť závažnosť hrozieb, ktorým kresťania čelia, a skutočnú, hlbokú náročnosť politického prostredia,“ hovorí Kinzer. „Musia*

sa vnútorne stotožniť s tým, čo v realite znamená byť v postavení minority, a je skutočne zásadné začať tak uvažovať.““ Krátko a stručne, byť kresťanom v dnešnom svete znamená vytvárať malé, čo najviac sa podporujúce a čo najsebestačnejšie *enklávy* civilizácie, kresťanstva, duchovna a skutočnej vzdelanosti uprostred sveta, ktorý znova upadá do barbarstva – tak, ako top pred tisíc rokmi urobil sv. Benedikt a benediktínska rehoľa a tak na Západe zachránila civilizáciu.